

NALEGAPTA
JESUSIB KRISTUSIB,

PIULIJIPTA PINNIARNINGIT;

OKAUTSIÑIK TUSSARNERTUÑIK,

AGLANGNIARTUF SITTAMÆT, KATTISIMAVUA
ATTAUTSIMUT.

PRINTED FOR

*The Brethren's Society for the Furthcrance of the Gospel
among the Heathen;*

FOR THE

Use of the Christian Esquimaux in the Brethren's Settlements, Nain,
Okkak, and Hopedale, on the Coast of Labrador.

LONDONNEME:

W. M^cDOWALLIB, NENILAUKTANGIT.

1810.

Innutsivit pinniarninginut tamainut;

Nalegak Gud pitsartutittigut.

AGLAIT KIGLILERNINGIT
TUKKINGILLO.

I.

Okautsinnik tussarnertunnik aglaktub Johannesim okausingita tussarnertut kiglilerviksandet. *Joh. 1. 1—18.*

II. Okautsinnik tussarnertunnik Lukasib aglangit Teofilusemut. *Luk. 1. 1—4.*

III. Jesusib Kristusib sivorlingita Attingit, Davidib kinguvanginit Josefemut tikkilugo. *Math. 1. 1—17.*

IV. Jesusib Kristusib sivorlinginnik, Arngnæt Mariam angajokanginnik. *Luk. 3. 23—38.*

AGLAIT SIVORLET.

Jesusib Kristusib sivorlingello Johannesib innulerningænik sorrutsioningængniglo.

- § 1. Johaṅesib Babtiterijub iñulerninganik, Zachariase okautsaulerpok.
- § 2. Jesusib Kristusib iñulerninganik, Maria okautsaulerpok.
- § 3. Jesusib Kristusib iñulerninganik, Josefe okautsaulerpok.
- § 4. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo (Gudemik).
- § 5. Johaṅese Babtiterijok iñulertok, Zachariasiblo nakoridlarninga (Gudemik).
- § 6. Kristusim iñulerninga Bethleheme kip-piningalo attingalo.
- § 7. Illissimajut uñanget tikkitut; Nnnnamut Egiptenmut Jesuse kemajok, utterlunelo Nazaretemut.
- § 8. Nutararsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetomut.
- § 9. Nukapiab Jesusib sakkijarninga kattimavingme Jerusalemetome.

AGLAI T AIPANGET.

*Johannesib Babtiterijub ajokertuininget kig-
linganik, Nalekablo Jesusib Babtitauning-
anik, ajokertuilerame kingorngagut anni-
viksiorviet nelliutitinnago.*

- § 10. Johannes ajokertuilerpok.
- § 11. Jesusib Babtitauninga.
- § 12. Jesuse oktortaugame, ajugaujok.
- § 13. Jesuse Kristuse Johannesim okanti-
giva.
- § 14. Jesuse illiñiartingit Sivorlit.
- § 15. Jesuse tattaminiarnartullijok kaname
Galilæametome.

AGLAI T PINGAJUET.

*Sivorlermik anniviksiormetta, aipanga nel-
liutitinnago.*

- § 16. Jesuse ajokertuilerame, kattimaving-
mit annitipeit idluitulliertut.

- § 17. Nikodemuse okautiva.
- § 18 Kristuse Johaṅesim okautigiva kingorlerpamik.
- § 19. Judæamit aularame, Samaria apkotigiva Galilæamut.
- § 20 Aipeksanganik tattaṁiniarnartullijok Galilæame Attaṅiub kivganget erngninganik.
- § 21. Uvlok, Fingstenmik attelik nelliutingmet, Jerusalemut aivok; okkiut tellimaujortut pingasuarterlutik sittamaujortullo kannimajok piungnertipa.
- § 22. Jesuse ajokertuivok Galilæame, Nazaretemelo kappernaumelo.
- § 23 Umiakotome, iṁame Galilæametome.
- § 24 Nunnenne tamainne.
- § 25. Kakkamelo. Kakkame ajokertuivok.
- § 26. Tattaṁiniarnartullijok kallæktomik.
- § 27. Sorsuktukset kappitanga kivganganik.
- § 28. Aṅernekkullungmik illumiutalingmik.
- § 29. Petrusib nulliet arngnanik, unnuktunniglo kannimajunik annernekkullungniglo illumiutalingmik.
- § 30. Jesuse tattaṁiniarnartullijok aṅoremik iṁarbingmiglo.

- § 31. Marrungnut satanaselængnut.
- § 32. Tumaksajok piungnertipa.
- § 33. Matheuse kaikova mallitsainarkov-
lune: illiñiartingit agleromangimetta, ap-
persormatsuk, kioveit.
- § 34. Tattamminiarnartullininga arngnamik
aunatsainartomik, Jairusiblo pañinganik.
- § 35. Marrungnut tautungitungnut, anner-
nekullukartomiglo.
- § 36. Tillijet aulartipeit.
- § 37. Nainemiomik nukakpiamik tattañi-
niarnartullijok.
- § 38. Illinniartingue Johannesib tillivæk,
Johañeselo Jesusim okautigiva iñungnut.
- § 39. Arngnak ajortolik sernigiva Farisæer-
mit.
- § 40. Illiñiartiñe sernigiveit, singailingnik
nutsulermetta Sabbatheme.
- § 41. Tattamminiarnartullininga angumut
tokkungajunnik aggalingmik.
- § 42. Tattamminiarnartullijok satanaseling-
mik.
- § 43. Adsigehtunik Jesuse okarpok.
- § 44. Illinniartine uttermetta, illagællugit
Jesuse iñukangitomut kemavok, Johañese

niakoermatsuk, tussarame: Iñugaseksuillo
5000 nerritipeit kakkojenik tellimainar-
nik.

- § 45. Tattaṁiniartullivlune iṁak pissukpa.
§ 46. Keppernaumiut illiñiarvingine Jesuse
ajokertuivok nungusuitomik nerkiksamik.

AGLAIT SITTAMANGET.

*Aipeksanganik anniviksiormetta ajokertui-
ninga ānialervia nelliutitinago.*

- § 47. Inungmik makkojungnartomik pijok
Jesusib nellojungnertipeit.
§ 48. Arngnab, kanaanittit illangeta pañing-
anik tattaṁiniarnartullijok.
§ 49. Tussilartomut okarnermik ajorsarto-
mut.
§ 50. Iñugaseksuit, 4000 angutit tattaṁi-
niarnartulliaminik nerritipeit.
§ 51. Killangmit nellonaikutekaromajut,
kioveit: Farisæerillo Sadduzæerillo kak-
kojangita sernautiksangannik usertorko-

veit. **Tautungitok** tattamminiarnartulliariva.

- § 52. Igluliormetta kessertutinnik, Jesuse Jerusalemut aivok, kattimavingmelo ajokertuivok.
- § 53. Kattimavingme-ĩname, Judikut okautiveit.
- § 54. Angut kigliĩninit tautungitok, tattamminiarnartulliariva. Mianersijomik ajungitomik okarpok.
- § 55. Piĩarningit, kattimaviub piareringa nelliutingmet.
- § 56. Jesuse Kristuse Petrusib okautigiva. Aniaminiglo tokkominiglo omaromarnerniniglo Jesuse okalerpok.
- § 57. Kakkame ablapsaulerlune añanausijauvok.
- § 58. Nukakpiamik okajuitomik illissimailingajomik tattamminiarnartullijok.
- § 59. Jesuse ama añiaminik tokkominiglo omaromarnerniniglo okarivok: Tattamminiarnartomik amujamik aulisekamik kauninganit kenaujamik akkillerkova kattimavingmut tunnitiksatik.
- § 60. Illiniartingita appersormatsuk: kina.

angineromanget? kioveit, iñerterlugillo sinaungasarkonagit, issumagijungnerkovlugille illamik ajorningit.

- § 61. Kingorlerpamik Jesuse Jerusalemut aularpok.
- § 62. Illinniartingit ungniakattartunik pingasuertorlutik tellimaujortullo tilliveit: tapkoa kuviaisuklutik ama utterput.
- § 63 Aglangnik illissimajok okautiva, kannok illivlugo pijuksauvok, innogut nungusuitok kingomgutijomavlugo.
- § 64. Marta Marialo itterpæk.
- § 65. Illinniartingit tuksiarnermik Jesusim illinniartipeit.
- § 66. Uvlob kerkane nerrigamik, suadlarpeit Farisæerillo Aglangnik illissimajullo.
- § 67. Illiñiartingillo innugiartorsuillo ajokertorpeit.
- § 68. Ablapsamik issumatarkoveit.
- § 69. Tattaminiarnartullivok arngnamik okkiut arverterngemit pingajoartut okkungainartomik.
- § 70. Ikkitunnik piulijauniartunik appersormatsuk, kioveit.

- § 71. Herodese Jesusim okauterkova issu-
minik.
- § 72. Imermut puvitomik tattaṁiniarnartul-
livok. Illinniartingit Jesusim ajoker
torpeit ingmingnik miklilernermik.
- § 73. Illinniartinelo malliktinelo kanoëner-
nik ajokertorpeit.
- § 74. Adsigektunik nellojungnertipeit sauk-
amik taṁarsimajomik, Erngnermiglo tam-
marsimajomik, idluartomik pinniarmet a-
jortulliantut illasearileramigit.
- § 75. Adsigektomik okarpok pimaklerner-
mik idluangitomik, angumiglo agluitor-
soarmik, Lazarusemiglo.
- § 76. Illinniartinne innerterpeit.
- § 77. Tellimaujortunik kallaktunik tattaṁi-
niarnartullivok. Gudib Nalegauninga
kakkugo piomartok appersormatsuk, kio-
veit.
- § 78. Adsigektomik okarpok Erkartuijomik
idluangitomik, Farisæermiglo Zoelner-
miglo.
- § 79. Nulliaret avisinermik appersormatsuk,
kioveit.
- § 80. Nutakket Jesusib saimartipeit.

- § 81. Judikut angajokongetta pijub appersormago, kiova. Petruselo kiova.
- § 82. Lazaruse omartipa.
- § 83. Pingajuksanganik ãniaminik, tokkominiglo omaromarnerniniglo okarpok. Zebedæusim erngnekita tuksiarvigivæk.
- § 84. Zachæusemut itterpok.
- § 85. Tautungitungnik marrungnik tattaminiarnartullivok.

AGLAI TELLIMANGET.

Aniviet uvlungit (kattiviet pingajuet nelluutingmet anniviksiormetta kingorngagut) Jesusib Kristusib Omarningalo killalliarningalo nelliutitinagit.

- § 86. Jesuse Mariab mingoarpa.
- § 87. Lazaruse omartimago, Ajokertuijorsuit tokkotsomagalloarpæt.

PINNIARNINGIT SONTAGEME.

- § 88. Jerusalēmut itterpok.
§ 89. Nelliutuksamik tokkunget pitsartuninganik okarpok.
§ 90. Jerusalēmit Jesuse aularpok Bethaniamut.

PINNIARNINGIT MONTAGEME.

- § 91 Napartomik Feigeliksamik pannertomik: kattimavik ivlerilerpa.

PINNIARNINGIT DIENSTAGEME.

- § 92. Okpernerub pitsartuninga Jesusim okautigiva illīniartiminut.
§ 93. Kia ajokertuikova, Farisæerit appersormatsuk, Jesusim appersoriveit.
§ 94. Adsigektomik erngnægnik marrungnik adsigengitungnik.

- § 95. Perorsevilliudlartomik weineliksamik.
- § 96. Attannersub erngninget nullianingninganik okarpok.
- § 97. Attañivaksub piksanganik Farisæerit appersorpæt.
- § 98. Saduzæerit appersorpæt tokkungajut omarvianik.
- § 99. Perkojeñik anginerojomik aglangnik illissimajut illangeta appersormago, Jesusib appersoriveit messiasemik, Davidib nalganganik erngninganiglo.
- § 100. Farisæerirut aglangniglo illissimajunnut mianerikoveit. Ipkoalo Jerusalemiullo okautigiveit innungnut.
- § 101. Uigarnerub kenaujararsoængnik tunnergutingoængnik okarpok.
- § 102. Kattimaviub asserortauninganik, iglugaseksuillo Jerusalemib asserortauninginnik, Nalekablo tikkitsomarninganik.
- § 103. Adsigeptomik okarpok uigasungnik illissimajunnik illissimangituniglo, sillar-sub naggatiksanganik, Sillarsoarmiut erkartortauningañik.

PINNIARNINGIT MITWOCHEME.

- § 104. Illinniartime ittigangit Nalekam ubvarpeit.
- § 105. Judasib pitinasualerpa tokkomut.

PINNIARNINGIT DONNERSTAGEME.

- § 106. Añiviksiorutiksamik Saugarsungmik Jesusim akiksorkovæk.
- § 107. Nellojungnertitaunerminik okarpok illinniartinelo mañigortipeit.
- § 108. Añiviksioramik nerrinerlo soreramik, timiminiglo aungminiglo idluartotuumik nerrekoveit immerkovlugillo, nungullugit erkaikovlune.
- § 109. Anginerojomik akkirartulermetta sorerkoveit. Petruselo iñerterpa.
- § 110. Illinniartiminut okarpok sorerutiksamik, Nalekablo tuksiuta piarialik.
- § 111. Illinniartinne illagællugit orksuktalingmut kakkamut pivok.

- § 112. Tagvane pingasunik tuksiariakattarpok, tokkub kaglilermago, auktun-êtomik kiægukpok.
- § 113. Kunniklugo Judasib pitipa, tiguæt tagva.
- § 114. Kellersorlugolo ajokertuijorsoarmut ãkarpæt, kachimiojunut Judikut angajokanginnut kiglissiniartaugame, Kristuseogame okarpok.
- § 115. Pingasunik Petrusib missiutigigamiuk keavaksoadlarpok.

FINNIARNINGIT FREITAGEME.

- § 116. Jesuse ama kachimiojut illunatik kiglissiniarpæt, Nunnab attanninganut Pilatusemut unnertorpæt.
- § 117. Judase nangminek kingmitsartorpok.
- § 118. Jesuse unnertotigivæt sorlo ajortulliartok.
- § 119. Attanniogame missiængilak. Pilatusib pingitok okautigiva, Herodesemullo tilliva.
- § 120. Jesuse Pilatusim aularkojomagalloarpa pingasunik.

- § 121. **Barrabasele aularkogamiuk, Jesusele ipperartorkova aklunatsenut. Sorsuktukset kappitipæt ulliksoarmik aupaluktamik, Niakotiksamik kenariktunik kakkilantinik niakooserdlugo.**
- § 122. **Jesuse ama Pilatusim aularkonasugal- loarþa, ketale sallagilermatsuk, tunnidlara tapkonunga kikkiektorkovlugo seņing- aļolingmut.**
- § 123. **Jesuse aularutivæt kikkiektortauvik- sannut Golgatanut, tagvanelo ajortulliar- tuk akkorngængnut kikkiektormatsuk, o- karpok: Atatak, issumagijungnertikit.**
- § 124 **Assingit Jesusim okausingit kingorlet tokkungalo.**
- § 125. **Tokkolermet, tattaņiniarnartut pio- kalauktok, kappitaublo okautigiva.**
- § 126. **Jesusib seņeranga angmarpæt.**
- § 127. **Jesuse illijartorpæt.**
- § 128. **Illuvinga usertorpæt.**
- § 129. **Jesuse makkisimangmet, arngnet o- kautsaulerput.**
- § 130. **Jesuse tokkungajunit makkisima- game, sakkerpok sivorlermik.**
- § 131. **Aipeksanganik sakkerpok.**

- § 132. Kenaujet tunniveit usertortunnut.
- § 133. Pingajuanik sakkerpok.
- § 134. Settamanik sakkerpok.
- § 135. Tellimanik sakkerpok.
- § 136. Arvengemik sakkerpok.
- § 137 Arvinemit aggartunik sakkerpok.
- § 138. Arvinemit pingajuartunik Settamar-
tuniglo sakkerpok.
- § 139. Arvinemit tellimartunik sakkerpok.
Killalliarlunelo.

TAMEDSA NALEGAPTA

JESUSIB KRISTUSIB

PIULIJIPTA PENNIARNINGIT.

I.

*Johannesim okausingita tussarnertut Kiglier-
lerviksanget.*

JOH. I. 1—18.

Tamaitorsoarnik kiglingane okausek-ⁱtok, okauserlo Gudemetok, Gudelo okausiojok. Tamaitorsoarnik kiglingane imna Gudemetok. Tamaitorsoarnik tapsomunga pingortitauvut, illunamassiatik pingortisimajut, assianik pingortitsijokangilet, tamna kisiet (pingortitsijivæt). Iñosek tapsoma il-

B

luanetok, innotsib tapsoma innuit kaunarti-
 peit. Kauinajok tartome kaumagalloartok,
 tartuble illelliungila. Iñuk Gudib tilliva Jo-
 hañesemik attelik. Taimna okautsiartörtok
 kaumajomik okarlune, tamaita okpertiniard-
 lugit: Nangminek taimna kaumajoungitok,
 kaumajomigle okarkojautuinartok. Kauma-
 jorle okpernartok mattomunga nuñanut pi-
 vok, sillarsoarmiut tamaita kaumarsarlugit.
 Kaumajok okpernartok sillarsoarmetok, sil-
 larsoak pingortitauvok tapsomunga, sillar-
 soarmiulle illitaringilæt. Iñutitaminut pigal-
 loartok, innutitangita illelliungilæt: tapso-
 mingale illelliortut, attinganullo okpertut kit-
 torngaritipeit Gudemut: aungmit pingitut,
 uviniublo piomajanganit, angutib piomajang-
 anillonēt pingitut, Gudemille erngniangoma-
 jut. Okausek imna uviniolerpok innukatti-
 gællutalo, ãnanauninga tækkulaukpavut, sor-
 lo Atatab Ernngnetuanget ãnanauninga, sai-
 majorsovlune miksekartorlo. Johannesib
 okautigigamiuk, kaggudlarlune okarpok:
 Taimnaujok okautigilauktara imæñe: King-
 unipkut kajjok sivuninnelauktok, pilerkarti-
 nanga taimna-ilauktok. Tapsoma pitteka-

lorininganit tamapta pilaukpogut saimañek saimañermut. Perkojet Mosesemut tuñijaujut, saimañerle miksekarnerlo Jesuse Kristusemut pivuk. Gudemik tækkomajokangilak, Ernngnetuab Atatab sānganetub matto-
minga nellojungnertilaukpätigut.

II.

Lukasib aglangit Teofilusemut.

LUK. I. 1—4.

Uñuktut aglalaungmetta illutsinnik uvaptingne, imak unipkautingmattigut tamakko-
ninga nangminek kiglinganit tautulauktut, hingornganelo okautsinnik kivgartolertut, tamaña ^{adungaluk} ajungitsugivara, tamaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliklara Teofiluse aglalarlugit, kiglilingmik piokalaunertunnik pivlugit tussarkovlutit, nellojungneralloaravit.

III.

Jesusib Kristusib sivorlingita Attingit, Davidib kinguvanginnit Josefemut tikkilugo.

MATH. I. 1—17.

Aglait tagva Jesusib Kristusib sivorlinginik, tamna Davidib erngninga, tamna Abraham erngninga. Abraham erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kattangutingillo. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo. Salmub erngneriva Boase, Rahabemit. Boasib erngneriva Obede, Rutemit. Obedib erngneriva Jesse. Jesib erngneriva Attañek Davide. Attañiub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanganit. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia. Osiab erng-

neriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taip-somane Babilonemut aularutsautillutik. Babilonemit utteramik kingorngagut Jechoniab erngneriva Sealtiel. Sealtielib erngneriva Zorobabel. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud. Eliub erngneriva Eliasere. Eliase-rib erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uik-sanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse, Kristusemik attelik. Ernngneret tamaita Abrahamit Davidemut tikkidlugit arkangemit sittamarput: Davidemillo Babilonemut aularutsautiñatik, Ernngneret arkangemit sittamarivut. Babilonemit utteramik Kristusemut, Ernngneret arkangemit sittamarivut.

IV.

Aglait tamedsa Jesusib Kristusib sivorlinginnik, Arngnæc Mariab Angajokanginnik.

LUK. III. 23—38.

Jesuse erngnionasugivæt Josefemut, Elia taipsoma sakkia, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Jañab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimna Mathatiasib erngnerilauktanga, taimna Amosib erngnerilauktanga, taimna Nahub erngnerilauktanga, taimna Eslib erngnerilauktanga, taimna Nangib erngnerilauktanga, taimna Matib erngnerilauktanga, taimna Matatiasib erngnerilauktanga, taimna Semeib erngnerilauktanga, taimna Josesib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Johañab erngnerilauktanga, taimna Resab erngnerilauktanga, taimna Zorobabelib erngnerilauktanga, taimna Salatielib erngnerilauktanga, taimna Nerib erngnerilauktanga, taim-

na Melchib erngnerilauktanga, taimna Ad-
 dib erngnerilauktanga, taimna Kosab erng-
 nerilauktanga, taimna Elmodab erngneri-
 lauktanga, taimna Herrib erngnerilauktanga,
 taimna Jesob erngnerilauktanga, taimna Eli-
 eserib erngnerilauktanga, taimna Joreb erng-
 nerilauktanga, taimna Matatib erngnerilauk-
 tanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taim-
 na Simeonib erngnerilauktanga, taimna Ju-
 dab erngnerilauktanga, taimna Josefib erng-
 nerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauk-
 tanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga,
 taimna Melab erngnerilauktanga, taimna
 Mainab erngnerilauktanga, taimna Matatab
 erngnerilauktanga, taimna Nathab erngne-
 rilauktanga, taimna Davidib erngnerilauk-
 tanga, taimna Jesib erngnerilauktanga, taim-
 na Obedib erngnerilauktanga, taimna Boa-
 sib erngnerilauktanga, taimna Salmub erng-
 nerilauktanga, taimna Nahasub erngneri-
 lauktanga, taimna Aminadab erngnerilauk-
 tanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taim-
 na Esrob erngnerilauktanga, taimna Farezib
 erngnerilauktanga, taimna Judab erngneri-
 lauktanga, taimna Jakob erngnerilauktanga,

taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abra-
 hab erngnerilauktanga, taimna Tarab erng-
 nerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauk-
 tanga, taimna Saruchib erngnerilauktanga,
 taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna
 Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib
 erngnerilauktanga, taimna Salab erngneri-
 lauktanga, (taimna Kainab erngnerilauk-
 tanga), taimna Ar~~s~~agsadib erngnerilauktanga,
 taimna Semib erngnerilauktanga, taimna No-
 ab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erng-
 nerilauktanga, taimna Matusalab erngneri-
 lauktanga, taimna Enochib erngnerilauk-
 tanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga,
 taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna
 Kainab erngnerilauktanga, taimna Enosib
 erngnerilauktanga, taimna Setib erngneri-
 lauktanga, taimna Adamib erngnerilauk-
 tanga, taimna Gudib pinga.

AGLAIIT SIVORLET.

*Jesusib Kristusib sivorlingello Johannesib
innulerningænik sorrutsioningængniglo.*

§. 1.

LUK. I. 5—25.

Nuñame Judæame Herodese attañiotillugo, ajokertuijokarpok Abiab simertangita illanganik, Zackariasemik attelingmik, taipso-
ma nullia Aronib pañingita illanget, Elisabemik attelik. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nalekablo perkojangit piomajangillo tamaita naleluarpakit. Kittorngakangituk, Elisabete kittorngisuiname, iñukoardlutik tamarmik. Taipso-
mane Zachariasib simertine nellu-
tingmet, ajokertuijotitut assingititut piinnia-
rame Gudemut, satab pitiñago ajokertuijub
illusingiñut, Nalekab iglunganut (ivsornaito-
mut) itterlune tippigiktomik pujorame: In-
nugaseksuit illunatik sillatanetut (iglub pãng-
ane) tuksiarlutik pujortillugo. Nalekab

Engelingita illanget tækkotipok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerpiet tungane nængertok. Tamna Zackriasib tækkogamiuk kvaksalarmelo erksilerpok. Engelible okautiva: Zachariase! erksinæk, tuksiarnitit tussartauvut: Nulliet Elisabete erngniomárpok erngniksarnik, taimna Johañescmik atseraromavet. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, uñuktuttauk iñuit kuviaisutigiomavæt iñupet, Nalekamut angidlaromarmet. Weinemik assianiglonët iñiksamik pitsartudlartomik immerniængilak, anãname timinget illuarretillune Añerneak ajunginek illumigijaularpok. Israelib kinguvangit uñuktut satitsomarpeit Gudemut Nalegangañut. Nalekab sivorlerijomarpa Eliasib añerningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sätitsomarpeit Nalekamut, okþingitullo pititsomarpeit idluartut illissimaninginnut, taimak Nalekamut iñungnik oppalungersimajunnik akigomavlugit. Zachariasib Engele okautiva: Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungolertok. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliövunga Gudib sãnganetsainartunga, tillijauvunga o-

kauterkovlutit, mattominga nellojungnerti-taukovlutit. Ahak, okautsikka illingnut nel-lautsijut okperinginangne, okarungnængilar-potit, okarnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuviksangetta uvluksanget nelliutitiñago. Zachariase kattimavingme mullungmet, in-nuit sillatanetut uttakkivæt tattañiniarlutik. Añigame okauneræt ajoriveit, mallugivæt tagva tækkojorællugo kattimavingme. Ag-gangminut nullorarpeit okarungnængerlune. Piñiareksame sorervinget nelliutingmet iglo-minut angerarpok. Uvlulle taipkoa nang-metta, tapsoma nullia Elisabete singailerpok, takkennik tellimanik iserdlune okarpok: Taimak Nalekab pivānga, uvlut taipkonañe tækkunaraminga, kangusunera uvannit per-lugo iñungne.

§. 2.

LUK. I. 26—38.

Takkine arvenelingne Engele, Gabriele-mik attelik, Gudib tilliva iglugaseiñut Gali-læametuñut, Nazaretemik attelingnut, uiga-sungmut angajomut Davidib kinguvangita

illanganut, Josefemik attelingmut, uigasuk Mariamik attekartok. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitauvotillo! Nalekab neijorpätit, pillorinerovotit arngnennit tamainnit! Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalilarmelo: Kañok tagva sallutitauvik? Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomärlutit, Jesusemik atseraromavet. Tamna angidlaromarpok, kotsingnerub erngninganik tajjaujomarpok. Gudib Nalekab tuñijomarpa angutæt Davidim iksivautanganik. Jacob iglunganut attañiojomarpok issokarniængitomut, attañioninga issokarniængilak. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanginama? Engelib kiovlune okautiva: Añernerub ajunginerub kollangiaromarpätit, takpiksomalo pitsartuningættulligomarpätit. Tamaña pivlugo ajunginek erngniekset Gudim Ernngninganik tajjaujomarpok. Ahak! Elisabettæk illet singaigivok erngnermik ningiungolerlune, takkit arverningane, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt, Gude

sappernartissinginet. **Mariale okarpok:** At-
 tauk, Nalekab kivgarivānga, okaravit taima-
 ilerlanga, Engelib keṁekpa tava.

§. 3

MATH. I. 18—25.

Kristusim arngna, Maria, Josefemut angersimalerame, mallungnarsivok singailerd-
 lune Añernermut ajunginermut, sulle, katti-
 tiñagik. Josefe uiksanga idluartogame,
 kangusuktitsomangila iñungnut, okarane is-
 sumalerpok kaṁagijungnerlugo. Taimagle
 issumalermut, Ahak, Nalekam Engelinget
 sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: Josefe,
 Davidim erngninga! sivoranæk Maria nul-
 liekset illingnut pilugo, singainga Añerner-
 mit ajunginermut piugmet. Erngnermik
 erngniomarpok, tamna Jesusemik atseraro-
 mavet, iñutitane piulijomarmagit ajorning-
 iñit. Tamedsa tamät taimailerpok, Nale-
 kam okausingit nellautajomut nellautsekov-
 lugit, imak okartok: Ahak! uigasuk sing-
 aijomarpok, erngnermik erngniomarlune,

Imanuelemik atseraromarpæt, attinget, tukkinga imaipok: Gudim illagivätigut. Josefe siñingminit tuppakame, taimailivok sorlo Nalekam Engelinget okautimago, nulliek-sane aivlugo; aktungilale, erngniliaminik erngnerkartiñago.

§. 4.

LUK. I. 39—56.

Uvlune taipkonañe Maria aulalerpok, aisarlune kakkennut iglugaseñut Judæab nuñanganetuñut, Zachariasim iglunganut itterdlune Elisabemut okarpok: ullapirsautekarit. Mariab okausinga tamaña Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok, tagvainak Elisabete illummertaulerpok Añernermut ajunginermut, nipliadlarlune Mariamut okarpok: Pillorinerovotit arngneñit tamaiñit, timivit singainga pillorikivok. Kañok okarpik, nalekama anananget tikkimmanga? Ahak; ullapirsautekarit okaravit, tussarapkit, nutarak illumnetok kuvisungnermut nerritoralerpok. Pillorikpotit

okperavit, illingnut Nalekam okausingit illunatik nellautsilermetta. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa, Gude Piulijiga añernerma kuviaisugvigiva, saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Ahak, mañamit iñuit illunatik pillorigio-marpãnga, angijovaksoarmik pingmanga, ajugakangitub, ajunginermiglo attiggub. Napkiniga nalektiminetsainarpok soraijunanne. Songogame tallerminut siamartipeit oma-mingne piujorijut. Pitsartojorsuit iksivautangiñit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit. Kaktut tuñiluarpeit piksangiñik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit. Kivgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomut, nãpkiniga erkaumavlugo, okarame sivorlip-tingnut Abrahamut kinguvanginullo tamainnut. Takket pingasut navlugit, Elisabete Mariab neijoramiuk, angerarivok iglominut.

§. 5.

LUK. I. 57—80.

Elisabetib erngniviksane nelliutingmet, erngnermik erngnivok, Nalekab nāpkigingmago, nuñakattigita illangitalo tussaramitsuk, kuviaisukattigivæt. Uvlut sittamaujortut nāg⁷metta, kippilugo (nutararsuk) tikkipæt, angutanut Zachariasemut atteritipæt. Arngnæt kioveit okarlune: Naukagle, Johaṇese attekalerpok. Okautivæt: illakangilatit taimaitomik attelingmik. Anguta Zachariase nullorartipæt, kañoetomik atsererkojomavlugo? Aglageksamik kaikojivok aglaklune okarporlo: Jokaṇese attinga. Illunatik tattaṁinialerput. Tagveinak Zachariasib kaṅinga okkangalo angmartitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa. Nuñakattigit illunatik erksilerput, tamakkoa tamaita tussaumalerpeit kakkamiut illunatik Judæame. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kaṅok illingajomarasugiviuk nutararsuk una, Nalekam aggangminut neijor-

mago? Angutalo Zachariase Añernermut
 ajunginermut illumertaulerpok nellautsiler-
 tuñik okarlune imak: Nakoridlartaule Na-
 legak, Israelib Gudinga! iñutitane tikkid-
 lugit piulingmagit, Piulijorsoarmik piting-
 mattigut kivgame Davidim iglungane: itsar-
 soak taimak okarame idluartut nellautajut
 kañingittigut: piulijomavluta keñugijipting-
 nit, omigijiptalo tamaita aggangiñit, angajo-
 kavut nãpkigilugit, anganine ajunginek er-
 kaumavlugo, Abrahamut atataptingnut mik-
 sekartomik okarame: piulijaukovluta ken-
 nugijipta aggangiñit, kivgartorlugo Gude in-
 notilluta erksinata, Jvsornainermiglo idluar-
 nermiglo kuviagijanganut. Igvit nutarak,
 tajaujomarpoitit kotsingnerub nellautaining-
 anik; Nalekab sivorlerijomarpãtit apkotik-
 sanga akiksorkovlugo, iñutitangit nellojung-
 nertilugit piulijiksamik, ajornermingnik is-
 sumangnerungnertomik, Gudipta omættinget
 nãpkinanganut, tapsomanget nujub kotsing-
 nermit tikkipãtigut; kaunarsarlugit tarsior-
 tut tokkublo tachanetut, ittikkavut torarlugit
 apkomut ullapirsartauvionartenut. Nutar-
 rarsuk aglisilerpok, sangidlarlunelo añner-

nerme, iñukangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kinguvanginut nelliutilerkartiñago.

§. 6.

LUK. II. 1.—21. MATH. 1.—21.

Taipsomane attañersub Augustusib attaniovime iñuit tamaita aglaktankoveit. (attingit). Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zireneuse attañiotillugo Şiriame. Illunatik iglugaseksoariningnut aivut aglaktaukovlugit. Josefetank aularivok Galilæamit, iglugaseinit Nazaretemit, Judæamut Davidim iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut, Davidim iglunganit kinguvanganillo pigame, aglaktaukovlugo, Maria nullieksane aiparælugo, tamna singaijok. Tagvanetillutik, erngnisulerpok, Erngniliaminik erngnivok. Iñuserdlugolo añoravinermut, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik assianik. Taipsoma erkane mianer-sijun-ïput, naksame nersutitik avalulingmetut mianerivlugit pivut. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasiget kaumartidlarpeit, erksidlalerput. Engelible

okautiveit: Erksinase! Ahak, kuvianartorsoarmik okautivapse, sillarsoarmiunnut tamainūt pilarniartomik: Pivluse maña Piulijok, Nalegak Kristuse erngniangongmet, Davidim iglugaseksoangiñe. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutararsuk annoravinermt iñusersimajok, Nersutillo nerchevianut illimajok naipilarpasse. Tagvainak Engeleme killangmiugaseksuin-ütut, Gude nakoridlarpæt okarlutik: Gude kōtsingnermetok nakoridlartaule! ullapirsautekarle nunname! Inungnelo kuvianartokarle! Engelit taipkonanget killalliarmenta, mianersijut ingmingnut okalerput: Maña Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okauterkojanganik uvaptingnut! Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipagik, taimaktauk Nutararsuk nersutit nercheviane illinajok. Tækkogamitsuk, okautigiartorpæt tamainut, Engelib okausingit unipkautigiveit Nutararsuk pivlugo. Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattañiniariveit. Mariable tussartane tamaita puigorungnængerlugit omamine erkarpeit. Mianersijut utteriyut, Gude na-

korilugo kujagidlarpæt tussartattik tækkojat tiglo pivlugit, taimak okautsaulauramik. (3)

Uvlut sittamaujortolermetta, Nutararsuk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngname timing^e illuane-ïlerkartiñaga.

§. 7.

MATH. II. 1—23.

Jesuse erngniangongmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, Ahak, illissimajut unanget (nellojut nuñangiñit) Jerusalem^u pivut, okarlutik: Erngniangokamertok Judikut attañinget naneka? uvloriga nñane tækkogaptigo, Nalegiartordlugo tuksiarvigiartorpavut. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, kvaksarpok Jerusalemiullo illunatik: Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit, kiglissiñiarpeit Kristusim iñulerviksanganik. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome: Taimak aglaksimangmet nel-lautaijuñut: Igvit Bethleheme, mingnerungi-

utatit assieñit iglugaseinnit Judeametunnit,
 lingnit pilärmet Nalegak, iñutitamnut, Is-
 aelib kinguvangiñut attañiokovlugo. Illis-
 imajut Herodesim ingmikut kaikoveit ange-
 utsivlune, apperiñiarlugit uvloritsamik kan-
 a tækkotitomik, Bethlehemut aikoveit okar-
 une: Aileritse nutararsuk apperkotigejartor-
 agá, neñigupsiuk, okautigissinga, uvanga-
 auk tuksiarvigiartoromagivara. Attannek
 Herodese tussaramitsuk, aularput. Ahak,
 vloriak uñane tækkojatik sivorlerivæt, nu-
 ararsum iñinget kollanut pigame, nokar-
 ok. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviaisu-
 taksoadlarput, iglomut itterlutik nutararsug-
 o arngnalo Maria naipipakit, pamangavlu-
 ik nutararsuk tuksiarvigivæt, iklervittiglo
 uattueramikit, pillipæt kenaujeksamik aupä-
 uktamik tippeggiksamiglo. Siñektomaga-
 nik Gudim okaunagit Herodesemut utter-
 toñagit, apkotemik assiagut nunnamingnut
 ngerarput.

Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Jo-
 efe sakkerpa, siñektomatillugo, okarlune:
 nakkitit nutararsuglo, arngnalo pikik, nun-
 namallo Egiptenmut keñalerit, tagvanelau-

lutit uvannut okautsaulerkartiñæk, nutararsuk Hérodese tokkuñiaromangmago, Makkipok tagva, nutararsuglo arngnalo unname ingminut pivæk, nuñamut Egiptenmut keñavok, tagvanelerlune, Herodese tokkungalertillugo: Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautaijomut imak okartok: Erngnera kaikolauktara nuñamit Egiptenmit. Herodese kausimalerame, illissimajuñut tappagijaugame, kañingajadlalerpok, nutararsuit tamaita Bethlehetut erkantullo okkiuk marrungnik nelliutijut nukkaklillo tokkotsartorkoveit, kiglissitsialauramigit sivorngagut (iñulervianik). Nellautaijub Jeremiasim okausingit nellautsimalerput imak okartok: Kakkeñe nippersoak tussartaujok, ogguadlernerlo, keavaksoadlernerlo, kaggudlernerlo: Rahelib kittorngañe keagiveit, mannigortitaujomañañelo, nungutaungmetta. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa sinnektomatillugo unname Egiptenme, okarlune: Makkitit nutararsuglo arngnalo illingnut pikik, Israelib nuñanganut uttilerit, tokkungmetta nutararsungmik tokkotsijomalauktut. Makkipok

tagva, nutararsuglo arngnalo neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune. Tussauma-gamiugle Archilause attañiolertok Judæame, angume Herodeseolauktum attannioninga kingormgutileramiuk, taikunga piñek sivoralerpok. Siñektomatillugo Gudib perkungmago, Galilæam erkanut aularpok, Igluga-seiñut Nazaretmik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa; nellautaijut okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromarpok.

§. 8.

LUK. II. 22—40.

Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungailune, Mosesib perkojangit malliklugit; nutararsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmit aitipæt, Nalekamut pititsomavhugo, (aglait pivlugit Nalekab perkojangiñe: Angutiarsuit kittorngengautit ananatik sivorlerpeit añiguijut, Nalekañut perkojomarpeit) tuñergotiksettik tuñilugit, sorlo Nalekab perkojangiñe aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik)

piarkeñiglonēt marrungnik. Ahak, taipso-
 mane angut Jerusalēmetok, Simeonemik at-
 telik; iñuk taimna idluartok Gudelo nalet-
 sainarpa, Israelib mañiguiniksanganik neri-
 uklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum
 iñigiva. Añernerumut ajunginerumut nello-
 jungnertitaulauktok, tokkoniængilak, Nale-
 kab Kristusinga tækkokartiñago. Tamna
 Añernerum ajunginerub kajungertiñago,
 kattimavingmut pivok: Nutararsuk Jesuse
 angajokakita ãtiñakko, perkojet naleklugit,
 aglaillo malliklugit nutararsutik pivlugo, Si-
 meonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nako-
 riva okarlune: Nalegak, maña ullapirsarnar-
 tomut kivget angerarle, sorlo okalauktotit,
 isimnut piulijiksarekojet tækkogapko, tamna
 iñuit illunarsoatik kenangit sangiñe piarerti-
 nangne sakkertilugolo, kaumajok nellojuñik
 kaumatsitiksak, iñutitavillo Israelitit nakori-
 janget. Nutararsuk pivlugo tussartatik Jo-
 sefib atateksanget arngnællø tattañiniariva-
 kit. Simeonib saimartipæk, arngnanullo
 Mariamut okarlune: Ahak, una orrojutik-
 saujomarpok, makkijutiksaujomarporlo un-
 nuktuñut Israelib kinguvangiñut, nellunai-

kutæksaujomarlunelo akkerartugeksak (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomar-potit saviksoarmut), uñuktut omættingita is-sumangit sagvartaukovlugit.

Arngnaktauk nellautaijok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanuelib pañia, Aserib kinguvangita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukardlune kingorngane, mannale uigarniojok okkiungit ungniakattartut sit-tamertorlutik, kattimavingmetsainarame, tuksiarnermullo nerringiñermullo Gude kiv-gartorpa uvlullo uñuello tamaita. Tapso-matauk tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilalo piulijutiksamik uttakkijunnut tamaiñut Jerusaleñetuñut.

Tamaita namaksigamikit Nalekab perko-jangit pivlugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengningnut Nazaretemut. Nutarar-suk aglissikpok pitsartudlarlunelo añernerne, sillatovaksoadlalmelo, Gudib saimaninget neijoriva.

§. 9.

LUK. II. 41—52.

Angajokakit opernget tamaita Jerusalem-
mut aivuk, añivium erkaumavia nelliutilet-
anget. Jesusib okkiungit arkangemit ag-
garlermetta, illagællugo takpaunga Jerusa-
leṁut aivuk, illusettik attordlugo. Uvlut
taipkoa nagamikit, angerarmenik, nukapiak
Jesuse Jerusaleṁe nokarpok, Josefiblo arng-
nælle nellovæk. Illagilauktamingnut illau-
sugigamiko, uvlok attausek ingeraramik
kenneriartorpæk, apperkotigællugolo illa-
mingnu'lo illitarijamingnullo. Nenningina-
miko, ama Jerusaleṁut utterpuk keñeriard-
lugo. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kat-
timavingme iksivajok ajokertuijorsuit ak-
korngane, tapkoa naleklugillo apperiveit. Na-
lektullo illunatik tattaṁiniariveit sillatuning-
alo kiosingalo. Angajokækita tækkogamiko,
kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnik, sōg
imailiorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo
kennilaukpaptigit kiksarlunuk. Jesusib kio-

væk: Sög keñerpittinga? nellovitik, Atatama piñe piñiariakarapkit? Kannorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk. Illagællugik tava taununga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingille makkoa tamaita arngnæt omanine torkorpeit. Jesusele sillatulerpalliadlarpok, okkiungillo uñuksivalliadlarlutik, saimalerpalliadlalarmelo Gudemelo iñungnelo.

AGLAIT AIPANGET.

*Johannesib Babtiterijub ajokertuininget kig-
linganik, Nalekablo Jesusib Babbituuning-
anik, ajokertuilerame kingorngagut anni-
viksiorviet nelliutitinnago.*

§. 10.

MATH. III. 1—12. MARK I. 1—8.

LUK. III. 1—18..

Okkiut arkangemit tellimaulermetta, At-
tañersoak Tiberiuse Attañiotillugo;
Pontiuse Pilatuse attañiokattaumet Judæ-
ame; Herodeselo nuñam illainangane attan-
niongmet Galilæame; nukkallo Filippuse
nuñam illainañgane attañiongmet Itturæame
Trachonitisim erkane; Lisanaselo nunnam
illainangane attañiongmet Abileneme; Han-
naselo Kaifaselo ajokertuijorsutillugik; Jo-
kañese Zachariasim erngninga, Gudib kai-
kova iñukangitomit. Jordanim erkanut ta-

maiñut pivok ajokertuivlune Babtitaunermik ajortunnit pejautiksamik, imak okarlune: Kakkialeritse, (issumataritse) killaub nalegauninga palligutingmet. Tamedsa okautsit tussarnertut kigililerviksanget Jesuse Kristusemik, Gudim Erngningaunik, sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Ahak, Engeligilla tillivara sivunernut, apkosiorkovlutit. Tainmauvok nellautaijum Jesaiasin okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nip-pinga iñukangitome imak pivok: Nalekam apkotiksanga akiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik. Korkut illunatik kipviartaujomarput, kakkello kakkarsuillo illunatik nakkigilijaujomarput, apkoserngillo niungajut narrotitanujomarput, apkoserngillo mañetut mañiksiddlaraujomarput, uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piulijok Gudemit pijok tækkojomarput.

Johañese añoralik nersutijub kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amiviñermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerki-giveit. Jerusalemiut añivigivæt, Judæamiullo Jordanim erkanetut illunatik Babtitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kongme,

ajornitiglo sagvarlugit. Farisæerillo Saduzæerillo uñuktut Babtisivinganut tikkingmatsuk, Johañesib tækkogamigit okautiveit: Kuglugiangojartose illipse! Kia kc̄makovãse ningantsib pilãrniartub? Atte, kiglilingmik sagiarluse ablatsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abrahame atatagivavut. Okautivapse: ujarkeñit makkonanget Abraha Gudib kittorngesartigiva.

Ullimaut napartub miñernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilugo. Inuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniar-kita? Kioveit okautivlugit: Marrungnik an-noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomot, nerkiksaliktauk taimaililugo. Zoelnerrittauk tikkipæt Babbitaujomavlutik, apperivlugolo: Ajokertuijok kañok uvagut piñiarkita? Kio-veit: uñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta piñiarlugit. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik: Uvagulle kañok piñiarkita? Okautiveit: Iñungnik akunaidlarniarase idluitulliaraselonët, akkillertaunise namagissigik. Iñuille neriungmetta, illunatik

omættimingne Johaṅese Kristuseosugigamitsuk; Johaṅesib kioveit, tamaita okautivlugit: Uvanga iṁermut Babtīpapse, nutamik issu-makarkovluse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvannit, nellokotivungalo, tapsoma sangane okkolunga ittiggagutingit singejarlugik tigulugik malliklugolo. Tapsoma Babtīsomarpāse Aṅnernermut ajunginermut ikkoṁamullo. Tapsoma poagit tigu-miarpa, keṁatullivingme nettinga sannero-marpa, kakkojeksariktullo keṁatullivingminut kattitsomarpeit; piungitulle ātsomarpeit ikkoṁamut kaṁitsuitomut. Assinginullo unuktuṅut okautsinnut innerterpeit, okautivlugillo okautsiṅik tussarnertuṅik.

§. 11.

MATH. III. 13—17. MARK. I. 9—11.

LUK. III. 21, 22.

Taipsomane iṅuit illunatik Babtitaungmetta, Jesusetauk Galilæamit Nazaretemit Jordanemut Johannesemut pivok, Babtitaunjomavlune tapsomunga. Johannesible in-

nerterpa okarlune: **B**abtitaujariakarloar-
 punga illingnut, igville tikkiparma. **J**e-
 susib kiova, okantivlugo: **M**aña taimailer-
 langa: **I**dluarnernik tamainik namaksijuk-
 sauvoguk. **P**erkova tava. **J**esuse **B**abtita-
 game, tuavidlune timuarpok tuksialarmelo:
Ahak, killak kolläne angmalerpok. **G**udim
Anēninga **J**ohañesib tækkova tingmiatut,
 taubetut, akkartok, (**J**esusib) kanganut pi-
 jok. **A**hak, nippe killangmit tussartaugivok
 okarlune: **T**agva **E**rnghera nægliktara, tam-
 na kuviagijara. **J**esusim okkiungit ungnig-
 amik tellimajortulermetta, ajokertuilarlune
 piñialerpok.

§. 12.

MATH. IV. 1—11. **M**ARK. I. 12, 13.

LUK. IV. 1—14.

Jesuse **A**nnernerimik ajunginermik illu-
 milik, ama **J**ordanemit utterivok, **A**nn-
 nerum aitipa innkangitomut oktortau-
 kovlugo **S**atanasemut. **U**vlunnik marrung-
 nik ungniakattartut tagvane nersutit nu-

juartut akkorngannetok; uvlunnik marrungnik ungniakattartut Satanasib oktorpa; uvlullo taipkoa-ïtillugit, nerringilak. Uvlullo unuello marrungnik ungniakattartut nerringiname, kãlerpok kingorngagut. Oktortub, Satanasib tikkipa okautivlugo: Gudim erngnerrippattit, ujarket ukkoa okautikit kakkajarorlerkovlugit. Jesusible kiova okarlune: Aglait imaiput: Kakkojatuiñak iñum iñotigingila, Gudible okausingit tamaita kañinganit añijut iñotigiveit. Satanasim aularutipa iglugasoksoarnut ivsornaituñut, ãtilalo kattimaviub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim erngneripattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomarpeit, erkisimiarkovlutit sapputilutillo, ittikkettit aporkonnagit ujarkennut. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglaksimagivok: Gude Naleket oktorniarnago: Kingorngane Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, sillarsum attannioningit tamaita ãnanauninello tapsomunga attautsikut kemmergotipeit, okautivlugo: Makkoa attannioningit tamaita ãnanauningillo illingnut tuñijomavakka, uvamnut tuñijaungmetta, is-

sumamniglo tuñivakka piomajannut. Maña pamangavigijomagunga tuksiarvigivlunga; Makkoa tamaita tuñijomavakka illingnut, tamaita piksariniartattit. Jesusib tava o-kautiva: Satanase, uvamnit aularit, aglaksi-mangmet: Gude Naleket tuksiarvigivlugo kissiet kivgartorniarpet. Satanasiin oktor-tañe tamaita nagamigit, mañakut keñekpa keñavljune. Ahak, Engelit tikkipæt kivgartorlugo.

§. 13.

JOH. I. 19—28.

Tamedsa Johannesim unipkausinga, Judikut Jerusalemiut tillingmagit ajokertuijut (ikkajortingillo) Levitit Johañesemut, imak apperikovlugo: Kinavit? nellagut okarpok: Kristuseungilanga. Apperigivæt: Kinavime? Eliaseovit? kioveit: aukak taimnaungilanga. Nellautaijovit tikkituksavlutit? kioveit: Aukak. Ama appersorpæt: Kinavime? uvaptingnik tilliklertut kannok kioniaromavittigik? illingnik kannok okarkit? Kioveit: Ajokertuijub nippinga innukangi-tome, sorlo Nellautaijok Jesaiase okartok:

Nalekam apkotiksanga akiksörsiuk. Tillijaujalle Farisæterinit pijut. Tapkoa appersorpæt okautivlugo: Sög Babtisivit, Kristuse ungidavit, Eliaseunæglonët nellautaiunæglonët? Johannesib kioveit okarlune: Immermut Babtisivunga, illitaringitassele akkonapsingnepok. Taimnauvok kingunipkut kaijok, sivunimmetok, tapsoma ittiggagutingit singejarlugik nellökotivunga. Tamedsa tammat taimaidivok Betabarame, Jordanim akkiane, Johannesib Babtisivungane.

§. 14.

JOH. I. 29—51.

Uvlum aipangane Jesusib nellipsartane Johannesib tækkova, okarlune: Ahak, Gudib saugarsunga sillarsoarmiut ajorningiinnik kakkaktok. Tavamnauvok okautigilauktara: Angut kingunipkut kaijok sivunimmetok, pilerkartinanga-ïlaurame. Illitarilaungitara; Israelib kinguvänginnut illitarijaukovlugo, immermut Babtisiartorpunga. Johannese ama unipkalerpok okarlune: Anærnek ting-

miatut Taubetut, killangmit akkartok, tap-
sómalo kanganelertillugo' tækkolauktara.
Illitaringikalloorpara, iñermut Babtisiartor-
kojima imäk okautivānga: Tækkoleruit An-
nernerum akkarvigijanganik kangiuningā-
niglo, taimnauvok Babtisijok Annernermut
ajunginermut. Tækkolauktara okautigilauk-
taralo, tamna Gudim Erngneringmago.

Uvlok aipangane ama Johañese illiñiar-
tingne illagællugik, tagvanenivok. Jesuse
pissuktok tækkogamiuk, okarpok: ' Ahak,
taika Gudib Saugarsunga. Illinniartæk mar-
ruk taipkoa taimak okartok tussarpæk, Je-
suselo mallikpæk. Jesusele keviarpok mal-
liktingne tækkogamigik, apperivæk: kina
kennerpitikko? kiovæk: Rabbi, imaipok
Ajokertuijok, kikkunekit? Kiovæk tækko-
jartortikko. Inninga tækkojartorpæk, uv-
lorlo taimna uvlilerpuk uvloklilermet. Mat-
tominga Johannesemit tussartuk, Jesusemiglo
malliktuk aipanga Andreasejok, Simonib
Petrusib nukka. Angajune Andreasib tik-
kikarpa okautivlugo: Messiase nennivavut,
imaipok Kristuse, imaglonêt Saimanelik.
Jesusemullo pitipa. Jesusib tækkogamiuk,

okautiva: Simonevotit Jonasim ernguinga, kefassemik attekarniarpotit (imaipok kairtomik). Kautuarmingmet, Jesuse ama Galilæamut aijomagame, Filippuse naipipa, okautivlugo: mallinga. Filippusele Betsaidamiojok, Andreasiblo Petrusiblo iglugaseksoarmiokattinget. Nathanaele Filippusib naipipa okautivlugo: Neunilaukpavut Mosesim perkojangine, nellautaijullo aglakta mingne okautigilauktanget Jesuse Josefim ernguinga, Nazaremiok. Nathanaelib kiova okarlune: Nazaretemit kañok ajungitomik piviksauva? Filippusib okautiva: tækkojartoruk. Nathanaelib tikkiṁago Jesusib tæk kogamiuk, okautigiva: Ahak, tamedsa Israelitit idluartok, uivelungitok. Nathanaelim apperiva: nakit illitarivinga? Jesusib kiova okautivlugo: Filippusib kaikolaukartinaek, napartub feigeliksam attanetillutit, tækkolauktagit. Nathanaelib kiova okautivlugo: Rabbi, Ajokertuijok, ahaṁerik Gudim Erngnerivãtit, Israelemiullo attannerivatit. Jesusib kiova okautivlugo: Napartub Feigeliksab attanetillutit tækkolaurapkit, okautigapkit, okperpotit; tamattomanget tataṁiniarnar-

nersamik tækkojomarpotit. Okautivlugolo: Ahammerik, ahammerik okautivapse: Mat-toma kingorngane killak angmajok tækkojomarpasse, Gudiblo Engelinne kangattartut akkartullo Innum Erngninganut.

§. 15.

JOH. II. 1—11.

Uvlut pingasulermetta Nullianiktokartok, (nerrimarlutik) kaname Galilæametome, Jesusim arngna tagvanetok. Jesuselo illiñiar-tingillo kaikogiveittauk Nulliarelitainartungnut. Weinemik immiksamik ajorsalermetta, Jesuse Arngnæt okautiva: Ukkoa Weinemik immikseroput. Jesusib kiova: Arngnak, illingnat sullivik? nelliunera sulle nelliutingilak. Arngnæt Kivget okautiveit: suñamik tapsoma perkoppasse, piñiarsiuk. Tagvanetitaujulle arvengeggit imëkarvit ujarket, Judikut sujungersautingita illusinginut, nungulutik tapkøa marroglonët pingasullonët oktutit imangit ullipkisongojok. Kivgennut Jesuse okarpok: Imertautit ukkoa immermik

inmersigik. Tapkoa immerpeit ullipkidluggit. Okautiveit: Kalluluse nerkiksallijomut ätsititse, atsivut tagva. Nerkiksallijub iṃek Weiniolertitaujok olauramiuk, nakkillo pijok nellogamiuk, kivget immernik kallulauktut nellungilæt, uiksak nerkiksallijub kaikova, okautivlugo: Weine mamarnek illunatik sivorliotilerpæt, iṃerugungnerangettalle mamainersak pitipæt; Igville weine mamarnek kingorliotipet. Taimak Jesuse sivorlernik tattamminiarnartullijok Kaname Galilæametome, ajugakanginine sakkertipa, illiñiartingita okperivæt.

AGLAIŦ PINGAJUET.

*Sivortermik anniviksiormetta aipanga nellu-
titinago.*

§. 16.

JOH. II. 12—25.

Mattoma kingorngane Kapernaumut attä-
lerpok, arngnælo kattangutinelo, illiñiarti-
nelo illagællugit, tagvane akkunekka-ïngilet.
Judikut anniviksiorvietta kattimaviksandet
nelliutilermet. Taimaitomik Jesusetauk
takpaunga Jerusalemut aigivok. Kattima-
vingmut itterame, tuktuvangnik, Saukken-
niglo, tingmitseniglo Taubinnik niurvgotig-
git naipipeit, kënaujenniglo tauksejut. Tava
aklunatsennik ipperautsiorpok, tamaita anni-
tipeit kattimavingmit, saukkello, tuktuveillo
illautillugit, kënaujeñik tauksejut kënauja-
kotingit serkitiveit, ikpættingit orrotidlugit.
Taubinnik niurvgotiggit okautiveit: Ta-
makkoa añitissigik, Atatama iolunga niuver-
viotiniarasiuk. Illinuiartingita erkarpæt ag-

leit, imak aglaksimajut: Iglut pivlugo il-
lungertornerub nungutipānga. Judikut kio-
væt okautivlugo: Kannoetomik tattaṁiniar-
nartitsijomavit, tautuktilluta taimailioravit?
Jesusib kioveit okautivlugit: Kattimavik una
asserorsiuk, uvlunne pingasunne amanappar-
titsomagivara. Judikut okarput: Kattima-
vik una okkiut marrungnik ungniakattartut
pingasujortullo (46) sennavæt, igville uvlunē
pingasunē nappartitsomaviuk? Timiminik
okarpok taivlugo kattimavingmik. Tok-
kungajuūit makkimet, illinniartingita erkar-
pæt, taimak okautilaungmagit, aglaillo Jesu-
siblo okauserilauktangit okperiveit. Añi-
viub kattiviane Jerusaleṁetillugo, unnuktut
okperivæt, tattamminiarnartitangit tækkoga-
mikit. Jesusible añerpanaigituinarpeit, ta-
maita kausimagamigit. Innungmullo nello-
nerkajaujariakangilak, innuit illunamasiatik
illungit nellunginamigit.

§. 17.

JOH. III. 1—21.

Farisæerine Angutekarpok, Nikodemusemik attelingmik, Judikunne Kappitaujomik: Uñuame taipsona Jesuse tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok, ajokertuijovlutit Gudemit pijotit kausimavaptigit, illiktut tattaminiarnartitsijokarajalaungilak Gudim aiparingip-pago. Jesusib kiova okautivlugo: Ahamerik, ahamerik okaupagit, nutamik erngniango-ngitub, Gudib Nalegauninga tækkuniængi-la. Nikodemusim okautiva: Innuk kannok erngniangojuksauva iñukoarlune? ama arng-name timanut ittertuksauva erngniango-lune? Jesusib kiova Ahammerik, ahammerik okaupagit: Innermut Annernerimullo erngniango-ngitok, Gudib nalegauninganut pijau-niængilak. Uviningmit erngniangojok, uvi-niovok; Añernerimille erngniangojok, añer-niovok. Nutamik erngniangojuksaujose okautigapkit, tattaminiarnæck. Annore issu-maminik nakit annordlerpok, sulluksung-

ninga tussaralloarpet, nakkille pingmanget, namullo aingmanget, nellovet. Taimainivuttauk illunatik annernermit erngniangojut. Nikodemusib kiova okautivlugo: kannorle tamanna illingalerpa? Jesusib kiovlugo okautiva: Israelib kinguvangita ajokertortigivãtit, tamanna nelloviuk? Ahannerik, ahannerik okaupagit: Kausimajaptingnik okarpogut, tækkojavullo okautigivavut, unipkanserijaptingnik okperingilase. Nunnab pinginnik okautijarangapse, okpinginapse, kannok okperajarkise, killaubpingiñik okautijomagupse. Killangmut kangattartokangilak, killangmit akkartok kissime, tamedsa Innum Erngninga killangmetok. Sorlo Kuglugiangojartok innukangitome Mosesib nappartilaukpa, taimaktauk Innum Erngninga nappartitaujomarpok: Tapsomunga okpertut illunatik assiokonnagit, nungusuitomigle innogutekarkovlugit. Sillarsoarmiut Gudib taimak nægligiveit, Erngnetuane tunnivlugo, taipkonunga, illunatik tapsomunga okpertut assiokoñagit, nungusoitomigle iñogutekarkovlugit. Gudim Erngnine nuñamut tillilaungila, innuit erkartorlugit asserorkov-

lugit, Sillarsoarmiut tapsomunga piulijaukovlugit. Tapsomunga okpertok erkartuiviojomangilak: okpingitorle erkartortisimavok, Gudim Erngetuanget attinganut okpinginame. Tamedsa erkartuiviksavok, Kaumajok nuñamut pigalloartok, sillarsoarmiulle Tārsoak næglingnersarivæt kaumajomit pinniarnitik ajormetta. Kaumajok ajortulliar-tub õmigiva, kaumajomullo aijomangilak, pinniarninne pidlartaukonnagit. Idluar-tulliar-torle kaumajomut pivok, pinniarninne sagvartaukovlugit, Gude aipariv-lugo pinniaramigit.

§. 18.

JOH. III. 22—36.

Mattoma kingorngagut Jesuse illinniar-tinne illagivlugit Judæamut pivok, tagvane-ilerpok Babtisilune (illinniartimigut). Johaņesetauk Babtisivok Enome, Salim erkane, tagvane immiliksõngmet: Tagvunga pivut Babtitaumavlutik (Johannesemut). Taip-somane Johannes sulle parngnangersimaving-

mut pittitaungitok. Johannesim illiñiartin-
 git Judikullo ingmingnut okalerput sujung-
 ainermik (Baptitaunermik). Johañesemullo
 pivut okautivlugo: Ajokertuijok, ahak An-
 gut Jordanim akkiane neijuket okautigijet
 Babisilertok, illunatik tikkipæt. Johanne-
 sib kioveit okarlune: Innuk ingminik pingi-
 lak sumik tunnijaungikune killangmit. Il-
 lipse nangminek tussarpapsinga okarama:
 Kristuseungilanga, sivurngagulle tillijaujun-
 ga. Nullieksalik uiksauvok, uiksable il-
 lænnarijanget naipertorpa uiksab nippinga
 kuviaisutigingãrlugo. Mannakut kuviaisung-
 nera tamaña tikkisimavok. Taimma aglisi-
 nartotovok uvangale mikliartortovunga.
 Takpanget pijok tamaiñut Nalegauvok;
 Nuñamit pijok, nuñatuinnauvok, nunnab
 pingiñik okarpakkivok; Killangmille pijok
 tamainit anginerovok. Tækkojaminiglo, tus-
 sartaminiglo okarpakkivok, okausingillo na-
 lektaungilet. Okausinginnigle okpertub,
 Gude miksekartotojok okautigiva. Gudib
 tillijanget Gudim okausingit okautigiveit,
 Gudim annernermik oktutitut tunningima-
 go. Ernngine Atatab nægligiva, tamaita

tunnilaukpeit aggangiñut. Erngninganut okpertok nungusuitomik innogutekarpok: Erngninganulle okpingitub, innogut takkoniængila, Gudib ningausinet kollangiatsainarpa.

§. 19.

JOH. IV. 1—42.

Nalegak maña kausimagame. Farisæerit tussaumalermetta Jesusim illinniartingillo Babbitangillo Johañesemit ununerseñik; (Jesusese nangminek Babbitangitok, illinniartimigut). Tava nunna Judæa kemmekpa, ama Galilæamut aigivok. Nunnale Samaria apkotigijariakarpa. Samariab iglugaseksoangita illangit tikkipeit, Sicharmik attiggit, nunnab taipsoma erkäne, Jakob tunnillauktanga erngnerminut Josefemut. Jakoble immertarvivininga tagvanetok. Jesusese aullannermut merngortorame immertarviub kiglinganut ingipok, uvlok ketterarermet. Tagva Samariamiok arngnak immertartok tikkilerpok. Jesusim okautiva: iñinga. Illinniartingit iglugaseksoarnut nerkiksarsini-

ariartortut. Samariamium arngnab okautiva: sōg uvamnut immitaujomavit? Judio-gavit, uvangale Samariamiut arngnangetta illanget? Samarittillo Judikullo ingmingnut illagēgiakangimetta. Jesusib kiova okautivlugo: Gudib tunnerguta kausimagungne, kina illingnut immitaujomajok illitarigalloarungne, tuksiarvigijomavet immermik innogutelingmik tunniniarpätit. Arngnab okautiva: Nalegak, kallutiksakanginavit, iṁertarviglo una ittingmet, nakit immerkarkit innogutelingmik? Atatagilauktaptingnit Jakomit anginerovit? Taipsona tunnilaukpätigtut immertarvingmik mattominga, nangrainerlo mattomanget imnilauktok kittorngangillo nersutingillo. Jesusib kiova okautivlugo: ominga iṁermik iṁilauktok kingorngagut, ama immeruleromagivok: Iṁermigle tunnijomajamnik iṁertok iṁeruleromangilak issokarniængitomut, immerle tunniartara illuagut Puailaviojomarpok iṁogutemut issokarniængitomut puailajuksaувlune. Arngnab kiova: Nalegak, immermik taimaitomik tunninga, ama immerukonnanga, ovungariakarkonnanga kallujartorlunga.

Jesusim okautiva: Uit kaikojartoruk uvannullo kaigina. Arngnab kiova okautivlugo: Uikangilanga, Jesusib kiova: Kiglinganik okartotit, uikarnæk okaravit. Tellimannik uikalauktotit, mannalo neijortet uigingilet; taimak kiglinganik okartotit. Arngnab okautiva: Nalegak, Nellautaijotit tukkissivagit. Sivorlivut Kakkame tamane tuksialauktut Gudemut, illipsele okarpose: Jerusalemē kissime tuksiarviovok. Jesusib kiova: Arngnak, okperinga, nelliutijomarpok, kakkame tamane Jerusalemelonēt Atata tuksiarvigingilasse. Tuksiarvigijasse nellovasse, uvagulle tuksiarvigijavut nellungilavut, piulijiksak Judikunnit pingmet. Nelliutsomarpore, mannalo nelliusimavok, okpernantut tuksiantut annernermut illungertornermullo Atata tuksiarvigiomarpæt, taimaitullo naleluartut Atatab piomaveit. Gude annerniovok, tapsomunga tuksiantut annernermut miksekartovlutik tuksiarvigijomarpæt. Arnab okautiva: Messiase, Kristusemik attelingmik tikkitsijok kausimavara, taipsoma okautijomarpätigut tamainik tikkikune. Arngnak Jesusim okautiva: Taimna uvangaujunga

illingnut okartunga. Taimak okartillugo, illiñiartingita tikkipæt, tattañiniarvigællugo arngnamut okarmet. Imagle okarvigingilæt: kañok apperivit, kañorlo okautiviuk? Arngnab immertautine tagvunga kemmekpa, iglugaseksuit innunginnut okariartorpok, imak: Kaititse innuk tækkojartorsiuk, illusikka tamaita taipsoma taivlugit okautilaukpänga, Kristuseungimangæt? Iglugaseksuit iñungita annivigivlugo tikkinniarpæt. Tikkikar-nago illinniartingita iñapæt okarlutik: Rabbi, ajokertuijok, nerillerille. Kioveit: nerkiksakarpunga kausimangitapsingnik. Tamanna pivlugo illiñiartut ingmingnut okarput: Nerkiksamik kaitsijokalaunerka? Jesusib kioveit: Tagva nerkiga, tilliklertima perkojangit malliklugit piomajangillo nãniarapkit. (Ama okautiveit) Illipse nangminek okangilase? Takkit sittamæt nãpetta, kattersivik nelliutilarpok. Ahak, okautivapse: uititse, perorsevik tækkusiuk, perrotut kakkorsivut kattersivingmut pilugit. Kattersijok akkiksarsivok, kattersivlunelo perortuñik iñogutemut nungusuitomut: Karngatitsijorlo kattersijorlo kuviaisukattigengni-

arlutik. Tagvane okautsit ukkoa nellautsilerput: una karngatitsivok, ingnale kattersivok. Kattersiartorkolaukpapse sennangitapsingnik, assise señalaukput, illipsele sennamajanginut tikkipose. Samarittille unnuktut iglugaseksoarnit taipkonanget okperilerpæt arngnab okausingit pivlugit okau-
Źingmagit: Illusikka tamaita taivlugit okau-tilaukpānga. Samarittit tikkinamitsuk tuksiarvigivæt uvlijomavlutik, uvlunik marrungnik tagvane uvlivok. Okausingillo pivlugit unnunerset okpilerput. Arngnamullo okarlutik: Manna okausitit kañagijunguerlugit okpilerpogut, nangminek tussaraptigo, nellojungnerlæello, ahammerik una Kristuseojok, sillarsum innungita Piulijinget.

§. 20.

JOH. IV. 43—54.

Uvluk marruk nāngmeñik, tagvanget aularpok, Galilæamut pivlune. Jesus nangminek okarame: Nellautaijok nunnamine nalektaungilak. Galilæamut pingmet Gali-

læamiut illelliorpæt, tattaṁiniarnartitangit tamaita tækkolauramikit Jerusaleṁe Kattimavingmetillugo, tapkoalo kattimavingmenamik. Jesuse ama Kanamut Galilæame tomut iṁermik Weiniolertitsivingminut pivok. Attanniub kivganga ernguelik kannimajomik Kappernaume tagvanetok. Tapso ma tussaumaganiuk, Jesuse Judæamit Galilæamut pingmet, tuksiarvigiartorpa, erngnine iṁuliartortaukovlugo tokkokasengmet. Jesusible okautiva: Tattaṁiniarnartullo, nellunaikutiksello tækkngikupsigik, okperomangilase. Attaṁiub kivganget okautiva: Nalegak erngnera tokkokartiṁago taunungalerit. Jesusib kiova: Ailerit, erngnerit iṁolerpok. Jesusim okausinga angutib tapsoma okperiva, ailerdlune. Taunungalertillugo kivgangita parpæt okautivlugolo: Ernngnerit iṁolerpok. Taipkonunga uvlub nellonaikutanga apperkotigiva, kaṁong-ilingmet piungnermanget. Kiovæt: Ikpeksak, uvlub nellunaikuttanga arvengemit aggalermet kaṁimasinet kemmekpa. Anguta erkaivok taipso mane piungnertomik, Jesusim okautingmago: Ernngnerit innolerpok. Tava okpilerpok

iglomiokattiñelo illunatik. Tamedsa Jesusib
tattañiniarnartitanget aipa. Judaamit pi-
game Galileamut.

§. 21.

JOH. V. 1—47.

Mattoma kingorngane Judikut kattima-
vinget nelliutingmet, Jesuse takpaunga Jeru-
saleñut aivok. Jerusalemme Sauket itter-
kattarvinget kiglingane Tessekartok Ebræit
taivæt Betesdamik, tellimanik innilingnik.
Taipkonañe unnuktut kañimajut nellajut,
tautungitut, tussiatullo, uvingerosimajullo,
immiub aulatauninganik uttakkijut. Kak-
kugo Engele akkarpok tessemut, immanga
aulatidlugo. Immek aulatingmago kingor-
gane, sivorliovlune missikpok piungnërpok
kañoetomik kannimasilik. Tagvane innuk
kannimaluklune nellalauktok okkiut telli-
maujortut pingasuertorlutik sittamaujortullo.
Tamna Jesusim innangajok tækkogamiuk,
kañimakañerungnertovaksoak tussaumalera-
miuk, okautiva: piungneromavit? Kannima-

jub kiova: Nalegak, innmek aulaleranget,
 innungmik ikkajortiksakangilanga Tetsimut
 missiktitiksamnik, missigiartorasuartillunga,
 assima ingiarpānga. Jesusim okautiva:
 Makkitit, aumitit tigullugit aularit. Tag-
 vainak inuk tamna piungnērpok, aumittine
 piveit aularpok. Uvlorle Sabbateojok. Pi-
 ungnērtok Judikut okautivæt: Uvlome Sab-
 bateongmet, idluangilak, aumittit nangma-
 kangne. Kioveille: Piungnērtitsijima imak
 okautivānga: Aumittit tigullugit aularlutillo.
 Judikut appersorpæt: Kina una iñuk illing-
 nut okartok: Aumittit tigullugit aularlutil-
 lo? Piungnērtuble kausimangila kinausia,
 Jesuse assinginnut aingmet, innugiartorsuit
 tagvaneinetta. Mattoma kingorngane Kat-
 timavingme Jesusib naipinamiuk okautiva:
 Ahak, piungnērpok, ajortulliarnæk sugalu-
 arkonnæk. Innuk tamna Judikuñut okari-
 artorpok Jesusib piungnērtitanga. Tamanna
 pivlugo Jesuse Judikut piugalerpæt tokkot-
 somavlugo, taimailingmago sabbateme. Je-
 susible kioveit: Atataga uvlut tamaita pinni-
 arpok, uvangalo pinniarivunga. Tamanna
 pivlugo Judikut pigannerterpnt tokkunniar-

lugo; Sabbate issumagingimago, Gudelo Atataminik taingmago, Gude adsijjomavlugo. Jesusib kiovelt okarlune: Ahamerik, ahamerik okaupapse: Erngnek issumaminik sumik pinniengilak, tækkojanale Atatame pinniartangit: Tamna sumik pinniaranget; Erngningatauk pinniarivok. Erngnine Atatanget nægligamiuk, piñiarniñe tamaita tækkotipeit tapsomunga, anginersello sulle nellojungnërtijutigijomaveit tattañiniarkovluse. Sorlo Atatab tokkungajut tuppaktipeit omartilugillo; taimaktauk Erngninget omartipeit piomajanne. Atata erkartuingilak, Erngninele erkartuisungotipa tamainnut; Erngnine illunatik nalekovlugo, sorlo Atata nalekpæt. Erngnermik nalengitub Atata-
 taug naleginiva, tapsomunga tilliklertok. Ahamerik, ahamerik okautivapse: Okautsimnik tussartok tillijimnullo okperlune innogutekarpok nungusuitomik, erkartortamut pingilak, tokkomille pivok innogutemut. Ahamerik, ahamerik okautivapse: Uvluh nellunaikutaksanga nelliutsoarpok, nellusimavok tagva, tokkungajut tussaromarpæt. Gudib Erngninget nippinga, mattomunga tus-

sartut inoniaromarput. Sorlo Atata inno-
gutekarpok illumine; taimaktauk Erngner-
mut tunnilaukpa innogutekarkovlugo illu-
mine, innungniglo erkartuisungotipa, in-
num erngneringmago. Tamanna tattammi-
niarinasiuk; uvlub nellunaikutaksanga nel-
liutsomarmet, illuvernetut illunatik tapsoma
nippinga tussaromarpæt, annijomärpullo, a-
jungitulliartut makkitsomarput inoguteling-
mut nungusuitomut, ajortulliartulle erkartui-
viksauvlutik. Issumamnik sumik piñiaeng-
ilanga. Tussartamnik erkartuivunga, erkar-
tuiviga idluarpok. Perkojara mallingilara,
Atatable tillijima perkojanga. Uvamnik (kis-
sima) okaruma, okausera okpernængilak.
Assima okautigivänga, okausingalo okper-
nartok kausimavara, uvamnik okaleranget.
Illipse Johannesemut tilliklerlauktose, mik-
sekartomik taimna okartok. Uvangale in-
nungnut okautigijariakangilanga, taimaito-
migle okarpunga piulijaukovluse. Taimna
Johannese ikkomavlunc kaumavlunelo nen-
neroalauktok, illipsele taipsoma nenneruta
kuviaisutigijomalauktasse killamiarsuk. U-
vangale anginersamik okautigijikarpunga

Johannesemit. Atatama tattamminiarnartekolauktangit uvamnut nãniarlugit, ipkoa tattamminiarnartitama okautigivãnga. Atatablo uvamnik tilliklertub okautigigivãnga. Tapsoma nippinga tussangitsainarpasse, tau-tualonët tækkolaunginivasse. Okausingalo illummigingilasse, tapsoma tillilauktanga okperinginsapsiuk. Allakapsane (Gudim okausingane) kenuerpose, tapkonane iñotekaromarasugelluse, makkoninga nellagut okautigivãnga. Uvamnulle kaijomangilase inogutekaromavluse. Iñungnut nertortaujomalaungilanga. Kausimavapsele, Gudib næglingninganik illummiutekangitose. Atatama attingane tikkitunga, illelliungilapsinga; assiga tikkitsonarpet attermine, taimna illellioromarpasse. Kannok okperomavise, illipsingnut nertortigapsee, nertornartorlo Gudemit kissianit pijok kennernago? Atatamut passidlaromarpapsee issumaniarase: Assima passidlarpãsee tettigijapsee Mosesib. Mosese okperigupsuik, okperijomavapsingatauk uvamnik aglalaungmet. Taipso male aglangit okperinginsapsigik, kannorle okperijomavissigik okautsikka.

§. 22.

LUK. III. 19—20. MATH. IV. 12—17.
 MARK. I. 14—21, 22. LUK. IV. 14—32.

Taipsomane Herodesim Attangit settamat illaŋgeta, Johaṇese parngnanersimavingmut pitipa, suadlarmago nukkaet Fillipusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningit tamaita pivlugit. Tagvale ajortulliarniṇe illaveit mattominga ajortulliamik, Johannese parngnanersimavingmut pitilugo.

Johannese pititaujok parngnanersimavingmut, Jėsusib tussaramiuk, Aṇernerub pitsartuṇinganut ama Gālilėamut utterpok, tapso-malo erkānetut illunatik tussaumavæt. Illin-niarvingiṇelo ajokertuivok, iṇuit illunatik nakorivæt. Nazaretemullo pivok perorvingminut. Illuserminut sabbateongmet, illiṇiarvingmut itterpok. Nikkovimet aglangit attuaromangmagit, tuṇivæt nellautaijum Jesiasim aglangiṇik, makperamigit, okautsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut: Nalekan Aṇerninga kollimnepok, taimaitomik sainar-

tipānga, okautsit tussarnertut okautigekovlugit aglujunnut, iñulikleriantorkovāngalo serkomisimajuñik omættelingnik, parngnanersimavingmetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnerkovlugit ajorungnerkovlugillo, Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo. Pattiktinamigit, kivgammullo tuñigamigit, ingilerpok, illinniarvingmetullo illunatik tækkunarpæt. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnik nellautsijut tussarpasse. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit anijut tattañiniariveit okarlutik: Tamna Josefim erngneringila? Okautiveillo; Illale matominga okautijomarpapsinga: Iñulijok ilhingnik piulidlarit! Tattañiniarnartunik angijunik tussalaukpogut Kapernaume. Taimaihorittauk tamane nunnangne. Okautiveit tagva: Ahañerik okautivapse: Nellautaijok kujagingilæt nuñakattingita. Nellagulle okautivapse: Israelittinne uigarnerit uñulaukput, Eliase iñotillugo, killak parngnanersimatillugo okkiut pingasut, takkillo pingasujortut, kākavaksoadlalauktok nuñarsoarme

illunane, tapkoale illainanut, uigarnermut Sareptamiomut, Sidonib nunnanganetunnut, Eliase tillijauvok. Kallakartullo unnuktut Israelittine taipsomane Eliase nellautaijok iñotillugo, assianik kallarungnersimajokangilak, Naeman Siriamiok kissime. Illiñiarvingmetut illunatik, tamanna tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput. Nikkovilutik iglugaseksoarnit añitipæt, kakkam iglugaseksoakarvingeta kuvuklįnganut aitidlugo, tagvanget ejukkartitsomavlugo, akkorngattigulle aularpok.

Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemekpeit Kapernaumut iñarbiub sinnanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængne, tagvanelerdlune. Sabbateoleranget, illiñiarvingmut itterpok, ajokertorlugillo: Ajokertuitingit tattañiniariveit, pitsartojomik okarmet. Taimak pivlugo nellautaijum Jesaiasim okausingit nellausimavut, imak okartok: Zabuloniblo Naftaliblo nuñagik, iñarbingmut sangmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik, innuit tarmiut kaumajorsoak tækkovat tokkublo tachanetunnut kaumajok nuisimavok. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune o-

kautsiñik tussarnertuñik Gudib Nalegauninganik, imak okarlune: Nelliutingmet Gudib nalegauninga kaglilerpok, kakkialeritse, (ablatsamik issumakaritse) okautsit tussarnertut okperissigik.

§. 23.

MATH. IV. 18—22. MARK. I. 16—20.

LUK. V. 1—11.

Jesuse Galilæam imarbinget sinane pisukame, angutik nukkaræk tækkovæk, Simon, Petrusmik attibsalik, nukkangalo Andrese; nullutsettik kivitipakit imanut mingeriarniaramik. Tagvanget sivorliolrame, assiæk nukkaræk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedausin erngninga, nukkallo Johannese, angutik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik killajardlugit. Inugiartorsuit nimniutiimatsuk, Gudim okausingit tussaromavlugit; umiakotomut ikkivok Simonib pinganut, tamna okautiva imarbikpakkovlugo. Ingidlune inuit ajokertorpeit umiakotomit. Okarerame sorerame, Simonemut okarpok:

Imarbikpalerit, ittijomut nullutsesse kivitissigik mingeriarkovluse. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertuijok, nūnak navlugo pinasuaralloarpogut, angenarlutalo: Okautsille naleklugo, nullutset kivitiniarpakka. Kivitinamikit, mingeriavaksuit piveit, nulluangit alliktordlutik. Umiakotomiut assitik kaikoveit, amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit umiakototik ussilerpakit puklivlugik. Tamaña Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittigangiñut pallarpok, okarlune: Nalegak kemēnga, iñovunga ajortolik: Kvaksarame, umiakattinelo illunatik, mingiritset uñuksigamikit pijerkattigeclutik: Taimaktauk Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusim erngnæk, Simonib piñasuarkattik kvaksalerpuk. Jesuse Simonemut imak okarpok: Erksiniarnæk, mattoma kingorngane iñungnik pilarpotit. Ama tapsomunga Andrease-mullo okarpok: Malliktinga, iñungnik aularariatitsongovaptik. Jakobuselo Johañeselo kaikogivæk. Umiakototik nunnalitillugiglo, perkotitik tamaita kemmekpakit malliklugolo. Zebedæusim erngnækita angutik umia-

kotomut kemmekpæk, kivget illagivlugit.
Jesuselo mallikivæk.

§. 24.

MATH. IV. 23, 24. MARK. III. 7—12.

LUK. VI. 17—19.

Mattoma kingorngane Jesusib Galilæab nuñanga tamat aulava, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegaunermiglo okautsinnik tussarnertunnik okautilerpeit, sunatuiñarmut kañimajut iñungnetut iñulilugit. Tattamminiarnartitangit tussaumaveit Siriamint illunatik, ajulertullo sunatuiñarmut äniagit, satanasegillo, illissimailingajullo, tunmaujullo tap-somunga ätipeit, tamaita iñuliveit. Jesuselo illinniartinne illagivlugit immarbiub sinanut aivok. Iñugiartorsuittank mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuinnillo tellimaujortunnit, Judæamillo, Jerusalemnillo, Idumæamillo, Jordannim akkianelo; Tirusib Sidoniblo erkængnetut, iñugiartorsuit, tattamminiarnartitangiñik tussartut, tikkipæt. Illiniartinne okautiveit, umiaramik pigilerkovlugo, iñungnut

nimniatitaujomanane. Unnuktut innulingmagit, āniajut illunatik tikkipæt aktoromav-lugo: Pitsartojok tapsomanget aāningmet. tamaita piungnertipeit. Aānernernut makkojungnartuūnt kappiaisuktisimajut piungnertitauvut. Annernerit makkojungnartut tækkojarangamitsuk, pamakvigivæt niplerdlutik okarput. Gudim Erngnerivātit. Iānerterpeille nellojungnertaujomanane.

§. 25.

MATH. V. 6, 7. MARK III. 13—19.

LUK. VI. 12—17, 20—49

Iāngiartorsuit tækkoga migit, kakkamut majorarpok tuksiariartordlune: Unnā^{aa}uk nāva Gudemut tuksiarlune. Kaulermet, illinniar-tinne kaikoveit piomajane, kaikojangitalo tikkipæt. Tapkunanget arkangemit aggartut aāneriveit, neijortigitsainarkovlugit, tailerlugillo tillijennik, okariartortitsomavlugit; pitsartutitsomavlugillo, kannimanningit pejarkovlugit, aānernerillo idluitut annikovlugit.

Tamedsa attingit: Simon, Petrusmik taijak, nukkalo Andrease; Jakobuselo, Zebedæusim erngninga, nukkalo Johaṇese, tapkoa marruk atserarpæk Boanergesmik, imaipok, kallub kittorngæk; Filippuselo, Bartolomeuselo, Tomaselo, Matheuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusib erninga, Simonelo Zelotesemik attelik, Judaselo Tadeuse, Jakobusib nukka, Judaselo Iskariote, pititsijok (Jesusmik). Taipkoa illagivlugit attersalerpok, naksam illanganut pivlune, illiñiatigaseit iñugiartorsuillo tagvane kattimavut tusaromavlugo, innulijaujomavlutiglo tapso-munga kañimañerningnit. Ingilerame illin- niartingita tikkipæt, tapsoma isikita tækku- narpeit, imak okarlune.

Pilloridlarput aglujut añernerne; Killaub nalegauninga pigileramitsuk. Pilloridlarput kiksartut: Mañigortaujomarmetta. Pillo- ridlarput keñuëtut: Nuna pigileramitsuk. Pilloridlarput kãktut iñeruktullo Gudim id- luarijanganut: Illumertaujomarmetta. Pil- loridlarput napkiniktut: Napkigijaujomar- metta. Pilloridlarput ivsornaituñik omæt- tigit: Gude tækkojomaramitsuk. Pillorid-

larput ullapirsaijut: Gudib kittorngangiuk
 taijaujomarmetta. Pilloridlarput unangmik-
 lertaujut idluarneq pigællugo: Killaub nale-
 gauninga pigileramitsuk. Pilloridlarpose,
 innuit onigippasse. aviluselo, suadlarppasse-
 lo, attiselo tainerlukpattigik sorlo ningaktut,
 Inum Erngninga pivlugo; uvanga pivlunga
 mittautigikppasse unangmikppasselo, suna-
 tuinnarniglo okarnerluvigippasse sæglulutik:
 Alliatitse, mannigoritselo, kuviaisugitse, okig-
 iseritse; akkiksasse angidlaromarmet kil-
 langme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse
 unnangmigiveit. Kappianamek agluitosse;
 mañigorviojomerapse. Kappianamek pekal-
 luartosse: käleromarapse. Kappianamek il-
 lipse, tamattomanetilluse ijudlartosse; keav-
 luse uguadlarapselo. Kappianemik illipse,
 innuit illunatik okautigiluarpasselo. Taimak-
 tauk sivorlingita imailiveit nellautaijiolut-
 tut.

Nunnab tarriogivåse. Tarriok pitsartujo-
 karerpet, sumut ama pitsartutitauneijarpa?
 Attoreksaujungnerpok, egiteksauvlune inung-
 nut tullereksauvok. Sillarsoarmiut kauma-
 nerivåse. Iglugaseit kakkab kanganetut tæk-

kuksausuertuksaungilet. Nenneroak ikking-
 inivæt, kattauijam attanut illivlugo, nenne-
 roarvingmulle pivok, iglometut tamaita kau-
 martipeit tagva. Taimaktauk nenneroasse
 kaumarille innungnut, ajungitulliarnisse tæk-
 kokovlugit, Atatasse killangmetok nakore-
 kovlugo. Pejaijartorasugingilapsinga perko-
 jennik, nellautaijullonët aglauginnik. Peja-
 riartungilakka, namaksilugit pinniarpakka.
 Ahamërik okautivapse: Killaglo nuñalo nun-
 gukartinnagik, perkojet aglangit minghek,
 tittarsuglonët nunguniængilak tamakkoa illu-
 natik namaksekartinagit. Manna perkojet
 ukkoa illanganik mingnërmik nalengitok,
 innuut taimak ajokertorlugit, tamna mingner-
 mik taijanjomarpok killaub nalegauningane.
 Nalektorle, taimaglo ajokertuijok, tamna
 angijomik taijanjomarpok killaub nalega-
 ningane. Okautivapsele: Idluarnerungi-
 kupse aglangnik illisimajunnit Farisæeriu-
 nillo, killaub nalegauninganut piniatsengi-
 lase. Tussalauktosse sivorlise okautsaung-
 metta: Innarniarnæk: Inuartorle erkartor-
 vingmut pijeksauvok. Uvangale okautivap-
 se Kattanguminut ningartok, erkartorving-

mut pijeksauvok. Kattanguminulle Racha (unaluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok. Sillaitomigleokartok, egiteksauvok korkomut ikkomalingmut ikkoalaklugo. Tamanna pivlugo tunnergotit illijomagungne altaremut, tagvaneloerkaiguit, kattanguvit passivätit, tunnergotit altab sanganelerle, kattangutillo saimarsa-riartorlugo; tunnergotillo tunniartorlugo piuk. Illingnut akkerartortok saimaniaruk aiparilutit sulle apkome, akkerartortingnut unnertojaukonæk kiglissiniortomut, kiglissiniortublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanersimavingmut egilutit. Ahamerik okautivagit: Tagvanget annitaañiangilatit, kenaujet naggatiksanget akkillerkartinnagit.

Tussalauktose sivorlisse okautsaungmetta: Arngnarniarnæk anguniarnæglonët. Uvangle okautivapse: Arngnamik tækkunartub arnarniaromavlugo, tapsoma arnarniareriva omamine. Tallerpiub isivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkoñago ãniatitsivingmut. Tallerpilonët aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilug-

illo. Ajunginersauvok illingnut, avativit illanget asserorpet, timit tamat perkoñago äniatitsivingmut. Taimaktauk okarsimavigvok: Nulliaminik avitsijub tuñiñerpa aglangnik avitsitixeñik. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub (anguniartokangipet) nulliarek asserorpok; avitamiglo nulliektok nulliarek asserorivok.

Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: angälungniarnæk, Gudemulle angäleruit malligeksarivattit okausitit. Uvangale okautivapse: Angälungniatsengilase (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonët, Gudim iksivautaringmago; Nuñamiglonët, ittiggangita ikovragingmatsuk; Jerusaleñiglonët, attannersum iglugaseksoaringmagit: Niakorniktauk angälungniarnæk, nujak attauserlonët kakkorsinginangne kernersingnangnelonët. Okausisse imailerle: Ahaila, ahaila; Aukak, aukak: Tappikket idluito- mit pivut.

Tussalauktose okausekartomik ise, ïsemik, kigut, kigumik (akkiksakalarpok). Uvangale okautivapse: Idluitulliartippasse akiviginiarasigik. Ullutsekut tallerpikut erksartaug-

uit, igloatauk mañilermigiuk. Annorarniglo arksartanguit, ulliksuittauk pigiliuk. Meilemik attautsemik aiparikojauguit, maruugnik aipariuk. Illingnit sumik tuksiartok tuñiuk; allarniarnagolo attartoromajok illingnit.

Tussalauktose okausekartomik: Iñukattit tuglit nægligiuk, omigijittit omigiuk. Uvangale okautivapse: Omigijisse nægligissigik, illipsingnut okausiluktut saimartissigik: Illipsingnik omisuktut ajungiviginiarsigik: Illipsingnik kiksartitsijut uñangmijisselo tuksiarutigissigik (Gudemut) kittorngarilerkovluse Atatapse killangmetub. Tapsoma avagiveit kujalingitut ningaktullo, sekkenine nuekova ajortunullo ajungitunullo, sillalukojigivok idluartunullo idluangitunullo. Illipsingnik nægliklut kisseta nægligigupsigik, kañoetomik akkiksakaromarkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet? Ajortulliartuttauk næglijittik nægligiveit. Kattangu-tisse kisseta illaenarnerigupsigik, sumik piarealingmik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet? Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse, kañoetomik kujaliñekalarpise? Ajortulliartuttauk

taimaitsainarivut. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikupsigik, kanoetomik kujaliñekalar-pise? Ajortulliartuttauk attartortilaungning-metta, taimaikuarenik uttertitsiviokovlugit. Tamaña pivlugo omigijisse næglingniarsigik, pitsiarluselo, taungniaritse uttertitsivioniara-suginnase: Akkiksasse angidlaromarpok tag-va, Kotsingnerub kittorngarijomarpåse. Ta-maña pivlugo namaksileritse, sorlo Atatasse killangmetok namatsainarpok, næpkingniklu-selo, sorlo Atatase næpkingniktotovok.

Ipaksiarsigik tuñitiksasse, tuñiñiarasigik iñungnut nakorijaujomalluse. Taimaipet, akkiksakangilase Atatapsingnit killangme-tomit. Taimak pivlugo tunijiguit tuñitikse-ñik, nipsautsiarkoñæk sivoņerne, takkormor-totut illiñiarvingne iglullo akorngane, nakori-jaukovlutik iñungnut. Ahañerik okauti-vapse: Akkiksatic piarerpæt. Tunnitiks-enik tuñijiguit, saumit aggaktit nellolaule tal-lerpit aggakpit tuñergutanik: Tuñitiksettít sagvartaukoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub akkilleromarpåtít sagvartome.

Tuksiarlutit takkormortutun-ñiarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut il-

liñiarvingnelo iglullo sāngine, tautugāujom-
avlutik iñungnut. Ahamērik okautivapse:
Akkiksatik piarerpæt. Igville tuksiaromag-
uit iñiksarnut itterina, upkuangalo parng-
nanerlugo, Atatet sagvangitome tuksiarvigi-
uk, Atatavillo sagvangitomik tautuktum ak-
killeromarpātīt sagvartome.

Tuksiarupse okausisse amisuliniasigik
nellojutitūt: Taipkoa tussartaunasugivut o-
kausekarangamik amisunnik. Tamaña piv-
lugo taipkotitunak-ītuksaungilase: Atatapse
attoriakartasse kausimava tuksiarvigekartiña-
go. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atata-
vut killangme! akkit nakorijaule, nalegaunīt
kaigiarle, perkojettit malliktaulit nunname
sorlo killangme; uvlome piksaptingnik tun-
nittigut, ajornivut issumagijungnerkit, sorlo
uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungner-
pavut; oktorlungnartomut pitinata; piulitti-
gullo ajortunit. Nalegaunek, pitsartunerlo,
ānanaunerlo, pigigangne issokangitomut.
Amen! Inuuit tamāninginnik issumagijung-
nerupsigik, Atatapsetauk killangmetum issu-
magijungneromarpāse tamānipsingnik: In-
nuille tamāningiñik issumagijungnernaengi-

kupsigik, Atatapsetauk ðissumagijungner-
niænginivåse tamarnipsingnik. Nerringita-
raigupse añuniarase takkormortotut, kenatik
tautorlertipeit nerringitarangamik, iñungnut
tautugaukovlugit. Ahamerik, okantivapse:
Akkiksatic piarerpæt. Nerringitaraiguit,
niakut mingoaruk ermiklutillo, nerringiner-
nik tækkoterkonæk iñungnut, Atatangnulle
sagvangitometomut: Atataville sagvangito-
mik tautuktub, akkilleromarpätit sagvartome.

Perkutinnik pikuminartuñik kattersijuk-
saungilase nuñame, kaurulillo marngertorne-
rublo asseroreksangiñik, tigliktullo piomajek-
sangiñik tigliklugit. Perkutinigle pikumi-
nartuñik kattersoimiaritse killangme, kau-
rulillonët marngertornerublonët asserojuirek-
sangimik, tigligajuktullo piomasoreksangin-
nik tiglingneræt ajulerlugit: Perkutisse nei-
jormattigik omattipse. Ìse timib kaumar-
ninga ipok, Ìsit idluarune, timit illunane
kaumaromarpøk: Ìsit nellangaikune, timit
illunane täromarpøk. Kaumajorle illung-
netok tärsikpet, tärsok ingminik kañok
angitigiva? Angajokængnut marrungnut kiv-
gartortokarniængilak, attausek omigilarpa-
lonët, aipa nægligilugo; uvalo attausek m-

agilarpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartorlugit sapperpose. Tamaña pivlugo okautivapse: Inosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt iīniksapsingniglonēt, timipselonēt añoraksangiñik. Iñosisse ajunginerongilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerongilet annoratseñit? Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik, karnгатitsingilet, perorsejekseñik kattarsinatiglo keñatullivingmut: Atatapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerongilase? Kina illase ingminik tapperomava tallitut attautsemik takkitigijomik, taimak siardlerotigigalloarpa? Sogle añoratset siardlerotigivissigik? Paunaujaujartut, nunnab merkungit kannok perortut takkunarsigik sennangilet, peraingilellonet. Okautivapsele: Salomonēt pinnarnadlartok añorariksimgitok taipkoa illangætitut. Iviksuket nuñametut uvlome perortut, kauk pelle kieksaumut egi- teksaujut, Gudib taimak pinnernartinangit; añorartitsomanginersarivãse? Okpernekitose tagva! Taimak pivlugo issumañerlugaselo imak okarase: Sumik nerrijomarkita? Su-

miglo immeromarpita? Sumiglonēt anorak-sakaromarkita? makkoa tamaita nellojut piinasuarpeit? Atatapsele killangmetub kau-simavāse taimaitomik ajorsartose. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkarsigik, tuñijaujomarpose tamakķoninga tamainnik. Taimaimet, kauksak issumaginasiuk, kauksak piksaminik pinnialermet. Namakpok, uvlut illunatik ingmikut piñiarviojarangeta koksesungnartomik.

Passiklerniarase, passijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomangilasetauk. Issumagijungneritse, issumagijaujungneromarposetauk. Tuñititse tunnijaujomarpose. Kañoetomik passiklerpose, passijaujomarposetauk. Oktutipsingnut oktorviojomarivose: oktomik tättätomik nakkittersimajomiglo aulajomiglo ullipkittartomik sāpsingnut tunnijomarpāse. Okautsinnik adsijjektuñik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotagut tessioromavauk? Tamarnmik kattangniængilæk ittersamut? Illiñiartok ajokertortimit anginerongilak: namaksivorle, illinniartok ajokertortimitun-ikune. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sōg tækkoviuk,

auvek isingnetok mallugingilet? Kannorlo kattangutit imak okautsomaviuk: ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit isingnit peromavara, ahak, auvek isingnepok; takkormortotit! auvek isingnit perkaruk: kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga perasuarlugo piuk.

Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sapangasselo eginasigik kuingenginnut, ittingangiñut tullerartaukoñagit, savigiluselo alliktoromavluse. Tuksiaritse, tuñijaujomarpose. Kennilauritse, nennijomarpose tagva. Aviloritse, upkuerutsaujomarpose tagva. Tuksiartok pilarpok: kennilartorlo nennisilarpok: Avilortorlo upkuerutsaularpok. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tunninerpauk? Aulisakamiglonēt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tunninerpauk? Illipse, ajoraloartose, kittorngase tunnigapsigik tunnergutiñik ajungitunnik: Anginersamigle Atatapse killangmetub tuksiarvigijinne tuñinerpeit ajungitunnik? Taimaimet, innuit kannoetomik pinniarkogupsigik illipsingnut,

taimaktauk pigissigik. Tamedsa perkojet nellautaijullo aglangit.

Ittervikitokut itteritse, ittervik nerotongmet, apkosinerlo sillingmet, äniatitsivingmut sängmijok, unnuktorsuit tamanna attorpæt. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo amipok, innogumut sängmijok, ikkitulle nagvarivæt. Kamatitse nellautainarluktunnik, taipkoa sauket aminginnik annorakardlutik tikkipäse, illumikulle kesuktorsovut sorlo amerkut. Sullinermingnit illitarilerpase. Paunget weiniggit Dorneñit pejalerpattigik? Feigillonēt Disteliñit kattorsorlerpattigik? Taimaktauk napartogiktut illunatik paungakarput ajungitunnik: napartorle ajortok paungakar-pok ajortunnik. Napartok ajungitok ajortunnik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paungakarviojungnænginivok ajungituñik. Napartut illunatik nellonænginivut paungamingnit. Napartut tamaita ajortunnik paungakartut kiblromarpeit, ikkomamullo egilugit. Tamanna pivlugo sullijamingnit illitarilerpasse. Innub ajungitub ajungitub sagvartipeit omame pinganit ajungitomit, innuble ajortub ajortut sagvartipeit

omame pinganit ajortomit. Omættim ul-
lipkitarninganik kannek okarpok.

Sög nalekamik taivissinga, nalengnagillo
okautsikka? Illunatik itterniængilet killaub
nalegauninganut uvamnut okartut: Nalegak,
Nalegak! Atatamale killangmetub perko-
janginnik nalektut kissinik. Uvloksame
nelliutsomartome unnuktut imak okautijo-
marpānga: Nalegak, Nalegak! Atterne nel-
lautsitiksennik okalaungitogut? Annerneku-
lungnik atternut annitilaungitavut? Unnuk-
tunniglo tattaminiarnartullingitogut atter-
nut? Akkijomarpakka: Sulle illitaringitsai-
narpapse, tamapse keṁeksinga ajortulliar-
tose! Tamanna pivlugo okautsimnik makko-
ninga tussartok malliktorlo adsigivara ang-
umut sillatojomut iglulliortomut, tapsoma
nunna itterselliorlugo illutujomik tungavi-
lerpa kairtomut. Sillaluksoalermet, kusser-
mello, iglo koggub suppivigiva, aulatinagolo:
Annorersuillo akkunadlarlutik akingimidlar-
mago, iglo orrungilak, kairtomut tungale-
rame. Makkoningale okautsimnik tussar-
tub mallingitablo adsigivara angut sillaitok
iglulliortok siorkennut. tunganekarane. Sil-

laluksoalernet kusermello, annorersuillo akkunadlaramik akingmidlarmago, iglo orrovok serkorpalludlarlune. Okautsillo tamakkoa Jesusib nagamigit, innuit ajokertuiningit tattaṁiniariveit, kimnadlartomik okar-met, aglangnik illissimajotun ajokertuingi-met.

§. 26.

MATH. VIII. 1—4. MARK. I. 40—45.

LUK. V. 12—16.

Kakkamit attersarmet, innugiartorsuit mallikpæt, ahak, angut kallaktok aggerpok, Jesuse tækkogamiuk, serkortorvigiva pamangavigivlugolo, tuksiarvigiva okarlune: Nalegak piomaguit, kallagungnaititsomavar-ma. Jesusible napkigiva, agganne issaktipeit aktorlugolo okarlune: Piomavunga, kalla-gungnerit! Tagvainak kallagungnersarpok tava. Jesusib innerterpa aulartisarlalo okau-tivlugo: Udsertolerit assingnut taimak okar-niarnæk, ajokertuijomut ainiarit tækkotilut-tillo taipsomunga, tunnergotiksarlo, Mosesib tunnerkojanga tunnivlugo, kallagungneravit

nellojungnerkovlugit. Tamnale annigame okallualerpok taimak okautigiva, kingorgane Jesuse sappilerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuksaumlune. Inugaseksuit tusaromakvugo tikkipæt, innulijaujomavlutiglo kannimalaurnermingnit tapsomunga. Jesusele tautuktinagit innukangitomut aivok tuksiardlune. Tagvungale tikkipæt tamainit.

§. 27.

MATH VIII. 5—13. LUK. VII. 1—10.

Mattoma kingorgane Jesuse Kapernaumut aivok. Tagvane sorsuktukset kappitangeta kivganga erligijangæ kañimajok tokkokaseklune, kuglualajovaksogame añilekteradlartok. Kappitak tamna Jesusemik tussaumalerame, Judikut angajokangit tuksiariartorkoveit Jesusemut, kivgane iñulijaujartorkovlugo. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt okarlutik: Tamaña piariakarpok iñukattivit næglingmagit, illinniarvikpullo sennalaungmago. Jesuse okarpok: Iñulijartoromavara, taingunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk,

sorsuktukset kappitangeta illænnarijanne il-
langit okariartorkoveit Jesusemut imak: Na-
legak tagvungarasuarnæk, nellokotivunga it-
tertitsaritset iglumnut. Taimak pivlugo nel-
lokotivungalo illingnut kainermik. Okarille
okautsemut attautsemut, kivgara piungner-
larpok. Uvangatauk innuvunga attannelik,
kivgakarlungalo sorsuktuksenuik. Illange-
nut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illange-
nut: Kait, kaigivok; kivgamnullo sennalau-
ruk una, sennava tagva. Tamanna Jesusib
tussaramiuk tattaṁiniariva, keviarlune in-
nuit malliktine okautiveit: Ahaṁerik okau-
papse: Taimak angijomik okpernermik nag-
valaungitunga Israelittine. Okautivapsele:
Uṅgiartorsuit unnanget, pangello kajjomar-
put, Abrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigele-
rømarpeit killaub nalegauningane: Nalegau-
niuble kittorngangit ajektanjomarput tartor-
soarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaro-
marput.

Sorsuktukset kappitangeta Jesuse tikkim-
mago, Jesusib okautiva: Ailerit okperijarnik
pilarpok. Kivganga nellunaikutane taipso-
maæ piungnerpok. Tillilauktangit iglung-

anut tikkinamik, kivgak kannimalulauktok piungnertok tikkipæt.

§. 28.

MARK I. 21—28. LUK. 31—37.

Kapernaumedlune Sabbateoleranget, illin-
niarvingmut itterpok ajokertorpeit; ajoker-
tutingit taipkoa tattaṁiniariveit: Aglangnik
illissimajuttut ajokertuingimet, kimnadtarto-
migte okarmet. Tagvane innuk illinniar-
vingmetok annernermik makkojungnartomik
illumiktok, tamna nipliadtarlune okarpok:
uvaptingnut sugivit Jesuse Nazaremiok? As-
seroriartorpittigut? Kinajotit kausimagap-
kit, Gudim ajunginerivätit. Jesusible inner-
terpa okarlune: Okajuerit, omanget innung-
mit annit! Annernerub makkojungnartub
aulajatidlarpa orrotillugolo akkorngannut,
nipliadtarlune annivok tapsomanget, akkon-
narnagolo. Illunamasiatik erksilerput, ing-
mingnut okarlutik; imak appersotilerput:
Suna una? Suna una ajokertutäk? Anner-
nerit makkojungnartut pitsartojomut okau-

tingmagit, nalekpæt annivlutiglo. Tagvainak pinniarningit tussaumaveit Galilæab erkanetut illunatik.

§. 29.

MATH. VIII. 14—17. MARK. I. 29.—34

LUK. IV. 38.—41.

Erinesulerdlune illinniarvingmit annivok. Simonib Petrusib Andreasiblo igluængnut pivok. Jakolo Johaneselo illagællugik: Simonib sakkia (arngnak) nellajok kañimanartomut kannimavljune. Tapsominga tuavilutik okautigivæt, imnalo pivlugo tuksiarvigivæt. Jesusib tikkipa, aggangittigullo tiguva, makkitilugolo kannimajungnertipa. Tagvainak kannimanartub kemmengmago, makkipok kivgartorvigællugit.

Unnulermet, sekkenek nippisimalermet, sunnatuinarnik kannimasiggit satanasiggillo pitipeit tapsomunga. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab sillatanut kattilerput: Annernekulluit unnuktut okausenarmut an-

nitimmagit, nipliadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Ernngninga. Innerterlugit okarkongileit, Kristusiogame nellungimat-suk. Kannimajullo unmuktat piungnertipeit, sunnatuinarnik kannimasiggit; aggangminut tamaita pattikpeit, immulivlugillo: Nellautaijub Jesaiasim okausingit nellautsilerput, imak okartok: Sangēnivut ingminut pitidlugugo, kannimalaurnivullo nangmakpeit.

§. 30.

MARK. I. 35.—39. LUK. IV. 42.—44.
 MATH. VIII. 18—27. MARK. IV. 35—41.
 LUK. VIII. 22—25. IX. 57—60.

Kaulermet, sulle färtillugo, makkilune annivok, innukangitomuut aulardlune, tagvane tuksiarpok. Petrusiblo neijortingitalo katsungailutik mallikpæt. Nennigamitsuk okautivaet: Illumatik keñerpãtit. Inuit kennerpæt, tikkinamitsuk tagvanetilerpæt kemmektaujomannatik. Okautiveit: Iglugaseinnut kanniuerojunnut aularta, tainganetauk okautsit tussarnertut okautigingmilugit in-

nungnut, Gudib nalegauninganik okarlunga. Taimak pivluga tamaunga pijunga. Galilæame tamaine illinniarvingine ajokertorlugillo, annernekulluit annitipeit.

Uvlorme taipsomane uñuktome, Jesusim iñugaseksuit illumajiñe tækkogamigit, illinniartinne okautiveit: Iñiam akkianut ikkarta! Aglangnik illisimajub tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok malligomavagit aiviksarnut tamainnut. Jesusible okautiva: Terriannitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut, ublokarivut, Innuble Erngninga nangminerminik innangaviksakangilarlonçt. Assiet illinniartime illangeta okautiva: Nalegak aikarlaufanga angutiga illuverlugo. Jesusible kiova: Mallinga, tokkungajut tokkungatittik illuveriartorlittigik, igville Gudib nalegauninganik okariartorit. Taploa innuit aulartinamikit, umiakotonut ikkitipæt, assingittauk uniararsuit illagigiveit. Ahak akkunaksoaralub tikkipeit, ullajujarsoarlo iñarbingme, maggillo umiakotok itibsuavlugo pivæt, nangiadlalarmiglo. Jesusele uniakotum akkoane akkime siiniktok. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okautivæt:

Nalegak, piulittigut! Issumagingilaptigut umiojariavut? Okautiveit: Illipse okpernekitose! Sōg nangiarkise? Makkipok, anno-relo innerterpa, iṁarbiglo okautiva: Nip-pangerit, nippagerotillutillo! Anorekarung-nerpok tava ikkobliarlarmelo. Iṁuille erk-sidlarput, tattaṁiniarlarmiglo okarput: Kina una angut! Iṁertermagik aṁoriblo iṁarbiub-lo nalekpæk.

§. 31.

MATH. VIII. 28—34. MARK. V. 1—20.

LUK. VIII. 26—39.

Umiakotokut ingeravut, iṁarbium akkia nut, Gergesenerit Gadarenerillo erkængnut pivut. Galilæam akkianetungnut. Umiakotomit niuemet, satanaseṁik pitalæk nellau-pæk, illuvernit aṁijuk: Erksinartorsomeṁik, apkut tamanna attordlugo sappernartok. Tapkoa illanget itsarnitet aṁernialungnik il-lumiktok, kellersornera ajorivæt kellaumgu-jeṁullonet. Uṁuktunik kellersortaugalloa-rangame parngnanersutiṁut kellaumgujeṁul-lo, tapsoma kellaumgujet kiktora-veit, parng-

nanersotit ulluktordlugit asserortipeit, nu-
 juiserviksaulaungilak. Añoramik attungi-
 lak, iglomelo kikkajuitok, uvlullo uñuello
 nungullugit kakkennelarmelo illuvernetok,
 kaggudlartok, ujarkennut ingminik tiglujar-
 tok. Jesusele taipkoa tækkogamiko kan-
 ningitomit akpangerdlutik pamangavigiar-
 torpæk, nipliadlarlutik okarpuk: Suñiarpap-
 tigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erng-
 ninga? nellintekartinago kappiaisuktitsar-
 torpittiguk? Keñuvigivagit, illa okaupagit
 Gudeme kappiaisuktitaukoñanga. Anner-
 nerit makkojungnartut annekungmagit tap-
 konanget. Tapkoa illanget Jesusim appe-
 riva: Kinauvit? Kiova: Legionemik atte-
 karpunga uñudlarapta. Tuksiarvigivæt ang-
 jomik aulartitaukonnatik mattoma erkaniit,
 ittijomullonët, erkakangitomut aulartitauko-
 ñatik. Mattoma erkane kuingengigasek-
 suin-ïtut nerrijut kakkame. Añernekuulluit
 ihhunatik tuksiarvigivæt okarlutik: Annitit-
 somaguptigut, kuingengigaseksoarnut tap-
 konunga pullarkottigut. Jesusib tava per-
 koveit okautivlugit: Aularitse! Annerneku-
 lluit ihhunmit annivut, kuingengigaseksoarnut

pullavut. Abak, kuingengigaseksuit-illunatik kakkam innarsoanganit ijukkadlarput imānut, taipkoa uñuktovaksuit, 2000 diojut ippivlutik imāne. Kuingenginnik mianersijut tamna tækkogamitsuk, kemāvut, iglugaseksoarnut aivlutik. tamanna okautigiartorpact, iglugaseksoarniuñut iglugasengmiunullo, kañorlo satanaselæk illijuk. Iglugaseksoarmiut illunatik tamanna tækkojartorlugo añivigivæt, Jesuse tikkilugo; iñuglo annernekullerotuk naipipakit, annernevaksoakalauktok Legionemik, annoralik sillatovlune iksivajok Jesusim ittigangita sangane tækkovæt erksivlutiglo. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, annernekullungnik pitalingnik kannok illijungnik kuingenginiglo. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkanetut Jesuse okautivæt kemektigijomavlugo, erkamingnillo aularkovlugo, erksidlaramik. Umiakotomut ikkijomangmet, angutim, añernekkulluliksulauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok: Jesusible aularkova, okautivlugo: Angerarit iglungnut illangmullo, okautigilugillo, Nalekab Gudib kañoetorsoarmik pingmattit, nap-

kigivlutillo. Aularpok, iglugaseiñe igluga-
seksoarnelo tellimaujortuñe iñungnut okala-
lerpok, kanoetomik angijomik piariakarto-
mik Jesusib pitiñago: tamattomingalo tus-
sartut illunatik tattañiniadlarput.

§. 32.

MATH. IX. 1—9. MARK. V. 21. 2, 1—12.

LUK. VIII. 40. 5, 17—25.

· Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikard-
lune, innuit kuviaisungnermut illelliorpæt:
Illunatik uttakkigamitsuk. Kapernaunut
iglugaseksoarminut ama pigivok. Iglometok
tussaumagamitsuk, iñugaseksuít kattisãler-
put, iñikserotisivlutik pãnganelo aglæt. A-
jokertorpeit. Ajokertuivlune, Farisæerit
aglangniglo illisimajut iglugaseiñit taimaiñit
Galilæametunít Judæametunillo Jerusalem-
millo pijut tagvane iksivangmetta; Nalekab
pítsartuninga tapsomanget añivok, tamaita
kañimajut iñulivlugit. Tapsomunga pijut
iñuit illangit ätsivlutik tumaksajok aumitinne
nellajok sittamet akkigarpæt: Tamnalo it-

tertinasuarpæt sǎnganut illivlugo; itterviksarsingimamitsuk iñungnut, iglub kanganut majoarput, angmajokut ningitipæt, iñangavialo aglæt, innuit akkornganut Jesusib sǎnganut. Okperusingit Jesusib kausimagamigit, tumaksajok okautiva: Erngnera, mañigolermiit, ajornitit issumagijaujungnerput. Aglangnigle illissimajut illangit illumikut imak okarput: Una kañoetuñik okausekarka akkerartortunnik Gudemut? Kina ajortoerotsijok, Gude kissime? Jesusim anernermine issumangit kausisǎramigit, apperiveit: Sõgle omættipsingne issumalukise? Tumaksajomut sumik okariak ajornaengerova: Ajornitit issumagijaujungnerput? imaglonēt okaudlugo: Makkitit, aumitit pikit, arvertarlutillo? Nellojungnerkovlusiuk, Innum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoerotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Okaupagit, makkitit, aumitit pikit angerarlutillo; tautuktillugit makkisarpok, aumittiñelo neksarlugit iglominut angerarpok, Gudelo nakoridlarpa. Innuit tamna tækkogamitsuk, tattañiniarput, Gudelo nakoridlarpæt, innungnut taimaituñik pitsar-

tudlartuñik tunnilaungmagit: erksilerdlutik okarput: Uvlome tattañiniarnartunnik tæk-kolauktogut.

§. 33.

MATH. IX. 9—17. MARK. II. 13—22
LUK. V. 27—39.

Ama annigivok iñarbiksub sinnanut, in-nuit illunatik neijortinne ajokertorpeit. Tamanna keñekkamiuk, innuk tækkova tun-niorkaivingme iksivajok, Matheusemik attelik, Levisemiglonēt, Alfeusim erngninga. Mal-linga okautileramiuk, nikkovipok, tamaita keñeklugit mallikpa. Levisib iglome ner-kikselliiorpa unnuktunnik. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo un-nuktut neijorpæt, Jesuselo illinniartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut: Tapso-munga malliktut unnungmetta. Aglangnik illissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattiging-magit, illinniartingit avamudlarvigilerpeit o-kautivlugit: Sög ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivlugillo iñerkat-

tigivagit? Tamanna Jesusib tussaramiuk okautiveit: Maktudlartut innulijikariakangilet, kannimajut kissimik. Tamattomale tukkinga illinniartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tunnergutille idluarinagit. Idluartut käikojartulaungillakka ablapsamik issumakarkovlugit, ajorniggille kisseta.

Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktunnik nerringipaktut. Illangita tikkipæt okarlutik: Sög Johannesim illinniartingit unnuktunnik nerringipakket, tuksiarlarmiglo unnuktunnik, taimaktauk Farisæerit illinniartingit, illiñiartittille agleratik nerrinniarlutik iñerpakpet? Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut nerrijuksaungilet kiksartuksauvet, uiksab neijortigingmatsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillugo nerritailinek ajorpesse. Nelliutsomarpok, uiksamik aksartaularput, tagva agleromarput nerriniaratiglo. Adsigëktuñik okautiveit: Añoratokak illarniængilæt nutamik illaksamik; nutab allingmago nutaungitok, alliktornerlo pivalliarpok. Illartarlo idluanginivok nutaungitomut. Weinelo nutäk iñerl au: iñut nutaungituñut iñertuingilæt: Weinib nutab allik-

toromangmagit iṁerkautit nutaungitot, weinele kovitsainarompok, iṁerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutamik iṁerkautinut nutanut iṁertuivut, tamaimik asserojui-kattigēkput. Weinemik nutaungitomik immilauktok killanangilak nutamik, okarame: nutaungitok mamarnerovok.

§. 34.

MATH. IX, 18—26. MARK V. 22—43.

LUK. VIII. 41—56.

Taimak okautingmagit, angut Jairusemik attelik, illinniarvium angajokanga, Jesusim ittigganginnut pamangajartorpok, tuksiarvigivlugo iglominut itterkova: Pañituakarame, taipsoma okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tuksiarvigivlugo okarpok: Nalegak, panniga tokkokasekpok; aggangnut aktoriartoruk, innulijartorlugo innokovlugo. Jesuse nikkovipok malliklugolo illinniartinne illagivlugit. Innugaseksuillo Jesuse mallikpæt nimniortidlugo. Arngnak tagvanenivok, taimna okkiut ar-

kangemit aggartut aunatsainartok, kappiaisudlarlune perkotinne tamaita nungupeit ãniarsiutilingnut sokkoserane piluartuinartorle. Taimna Jesusemik tussalerame, innuit akkorngattigut annoranget sinnagut aktoriartorpa tunnuanit, illumigut okarame: Annorangalonõt aktorupko, piungnailarpunga. Tagvainak aunga kigikpok, timimine missigilerpok piungnerame kappiaisungnerminit. Jesuselo illumigut missigilerivok, pitsartojok ingminit anningmet. Innuit keviarpeit okarlune: Anorakka kia aktorpagit? illunatik missiarmetta, Petrusib neijortingitalo okautivæt: Ajokertuijok, innuit tettidlalarpillo nimniortipätit, igville okarpotit: Kia aktorpänga? Jesusele okarpok: Ahaila aktortauvunga, missigigapko, pitsartojok uvamnit auningmet. Tava keviarpok aktortine kennerlugo. Tamnale arngnab angiguti-lauginamiuk, kanoetomiglo pigame kausimagamamiuk; saijuklune pamangavigiartorpa, nellagullo okautiva, innuit tussartillugit unnipkalerivok, suña pivlugo aktulauramiuk, kañorlo piungnersarame. Jesusim okautiva: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungneru-

pätit, ullapirsautekarlutillo aularit, kappiai-sugungnerlutillo. Arngnak taimna tagvainak piungnerpok.

Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput okarlutik: Pañit tokkovok, sōg ajokertnijok pigiakattarpiuk? Tamaña Jesusib tussaramiuk, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk, okpitsainalerit, piulijaularpok. Angajokam iglunganut itterame, assingit itterkongileit, Petrusese, Jakobuselo, Johaneselo, Jakobusib nukka, niviarsiam anguta arngnalo, tapkoa kisseta itterkoveit. Nipsartut aulaijaludlartullo keadlartullo ugguadlartullo tækkogamigit, okautiveit: Sōg aulaijaludlarluse keadlarkise? Aularitse, niviarsiak una tokkungilak, siñituinarporle. Ijoridlarpæt niviarsiamik tokkojomik nellunginamik. Assingit tamaita añitipeit, niviarsiam anguta arngnalo illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut. Niviarsiak aggangitigtigut tiguva, okautivlugolo: Talita kumi! imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkinit. Añerninget uttervigiva tagva, makkisarpok arvertarlilarmelo. Nerrititaukova. Angajo-

kek tattaṁiniadlarpuk. Innerterpægle angijomik, tamanna okautigekonnago innungnut. Tamanna tussaumajaulertok nunnanit taipsomane tamaine.

§. 35.

MATH. IX. 27—34. LUK. XI. 14, 15.

Tamanna Jesusib kemengmago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Jesuse, Davidim Erngninga, napkigittiguk. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusim okautivæk: Okperivikko imaitunik pinniarpaptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak. Isikikut aktorpæk okautivlugik: Okperapitik taimaileritik! Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongituinarpæk tamattominga, okarlune: Mianerileritik, tamaña innungnut kausijaukonago. Tapkoale unipkariartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut. Tapkoa añimenik, iñuk satanaselik okarungnængitok tapsomunga ätipæt. Annernek idluitok annititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattaṁinialerput okarlutik: Taimai-

tomik tækkungitsainarpogut Israelitinne. Farisacerille okarput: Annernerit idhuitut annitipeit, taipkoa attanningeta pitsartu-
einganut.

§. 36.

MATH. IX. 35—38. X. 11, 1.

MARK. VI. 6—13. LUK. VIII. 1—3. IX. 1—6.

Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne niuver-
vingnelo illunaitigut, ajokertuivlune illiñiar-
vinginne, okautsillo tussarnertut nalegauner-
mik okautigivlugit: Innungnelo atsuiliolung-
itut kannimajullo sunatuinait innuliveit. Ip-
koalo arkangemit aggartut neijorivæt, arng-
nelo illangit piungnertitangit annernekul-
lungnit kannimalungnermillo: Taimna Ma-
ria, Magdalenamik tajjak, annernekullueroti-
taujok arvengemit aggartunuik, Johannalo,
Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susa-
nalo, assingillo unnuktut, taipkoa perkoti-
mingnit tunnivæt. Innugaseksuit tækkoga-
mit nâpkigiveit, perlermetta siamadlarlu-
tiglo, sorlo sauket mianerijikangitut. Illin-
niartinæ okautiveit: Kattersivik angijovok,

sennamajukselle ikkidlarput. Tamaña pivlugo kattersivium angajokanga tuksiarvigisiuk, senajukset tillekovlugit kattersivingminut.

Illinniartinne arkangemit aggartut kaiko-
 veit, annernernut makkojungnartunnut pit-
 sartojomik tunniveit annitekovlugit, äniajullo
 tamaita kannimajullo tamaita innulidlarkov-
 lugit. Arkangemit aggartut tillijet attingit
 tamedsa: Simon, Petrusmik taijak, nukkalo
 Andream, Jakobuselo, Zebedeusim erng-
 ninga, nukkalo Jokannese, Filippuselo, Bar-
 tolomeuselo, Tomaselo, Matheuselo, Zoel-
 ncriojok, Jakobuselo, Alfeusim erngninga,
 Judaselo Lebbæus, Tadeusemik atibsalik,
 Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote,
 Jesusib pititinga.

Tapkoa arkangemit aggartut marrotidlu-
 gît, Jesusib aulartipeit, innertilaitalo okauti-
 veit: Nellojut apkosininginnut ainiarase, Sa-
 marittillo iglugaseksuinnut itterniarase. Ai-
 titse saukennut tamarsimajunnut Israelim
 iglunganit pijunnut. Ajokertuijartorluse
 imak okaritse: Killaub nalegauninga kanni-
 pok. Kannimajut innulidlarsigik, kallad-

lartut kallagungnertissigik, tokkojullo omar-
tissigik; annernerillo idluitut annitissigik.
Akillernago pigapsiuk, akkillernagolo tun-
nissiuk. Kēnaujennik kakkortaniglonēt au-
paluktenniglonēt; kannujenniglonēt neksar-
niarase ingerartilluse, ajaupiatuinarmik; ik-
piarsuliarase, kakkojaliiaraselo, ittiggagusia-
raselo, attortasse kisseta; anoratsangnik
marrungnik attorniarasetauk: Senamajok
nērkiksaminik piariakarmet. Iglugasekso-
arnut iglugaseinullonēt itterupse, kiglissi-
niaritse tagvane; ittervigiiariakartomik, taip-
somanetsainaritse aulakarase. Iglomut itte-
rupse, iglub tamattoma innungit sallutikissi-
gik. Tamattoma iglub innungit pillorik-
petta, ullapirsautisse taipkonunga piomar-
pok. Pilloringipetta ullapirsautipse utter-
vigiomarpāse. Illangita illedlioromangip-
passe, okausisselo tussaromangippagit, anni-
titse tagvanget iglomit iglugaseksoarnullonēt,
ittikkese seānerkarningit seūejatsigik; nello-
jungnerotiksanginnut. Ahammerik okauti-
vapse: Sodomible Gomorable nuñagik, pid-
lartarnikinersaujomarpuk erkartorvitum uv-
laksangane iglugaseksoarnit ukkonanget.

Ahak, saukettut tillivapse anerkut ak-
 korngauñut. Tamaña pivlugo sillatusaritse
 kuglugiangojartuttitut annerpanerkititsele
 taubitut. (akkigiojartutut) Iñungnigle il-
 limasuleritse, kiglisiniarvingmingnut taipkoa
 ätitsomangmasse ipperartordluselo illinniar-
 vingmingue. Attañernullo Attañersoarnullo
 ätitsomarpäse pivluñga, taipkoa nellojut nel-
 lojungnerotiksangiñut. Atippasse kiglissin-
 niartuñut, sivoraniarase kannoetomik sumi-
 glonēt okausiksakarapse, tavanetualerupse
 tuñijaujomarpose kiosiksapsingnik. Illip-
 singnik okangitose, Atatapsele annerninget
 okartipäse. Kattangutib kattangutine tok-
 komut pititsomarpa, erngninelo angutæt:
Angajokattiglo kittorngangita illaratsautilar-
peit tokkokovlugillo, illunatik õmigijomar-
päse attera pivlugo. Sokkosijuitok nagga-
tiksamat pilloriktitaujomarpok. Iglugasek-
soarne tagvane kappiaisuktippasse, assiennut
keñatitse. Ahamerik okautivapse: Israelit-
tit iglugaseksoangit ingerajarervigingilasse
Iñum Ernnginga tikkekartinago. Illiñiar-
tok illiñiartiminit ajungineruñgilak, kivgar-
lonēt nalekaminit anginerunginivok. Illin-

niartok illiñiartimitun-ikune, kivgarlo nalekamitun-ikune, namaksivok. Iglum angajokanga Beelzebunik taigamitsuk, iglomi-okattingit taimak tainajarpeit. Tamaña pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitaujomarput, angigutsijullo illunatik nellunatsengilet. Tartome uvannit tussartasse okautigissigik kaumajome, isipjutaujut tussartasse okautigissigik iglut kanginne. Erksiginiarassigik timiuk tokkotsijut, tarngninnigle tokkotsinek ajormetta, anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarngniñiglo asserortitsinek sappingitok ãnianartovingme. Kutsertæk marruk kēnaujararsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellonēt nunnamut kattangniængilak Atatapse perkungippago. Nutsesse illunatik kittitaumavut; tamaña pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse. Tamaña pivlugo uvannik okausilik innungnut, okautigijomavara Atatamnut killangmetomut. Uvannigle missiutilik iñungnut, missintigijomarparatauk Atatamnut killangmetomut. Ullapirsaiartorasugingilapsinga nuñamut. Ullapirsaiartungitunga, saviksoar-

migle pitšivlunga: tikkinama, erngnek il-
 luiniutidlugo angutanut, pañiglo arngnamut,
 okkoarlo sakkianut; iñub omigijingit iglo-
 miokattingita. Anguminik arngnaminiglo-
 nēt uvamnit næglingnersab erligingilānga.
 Erngrerminiglo pañiminiglo uvamnit næg-
 lingnersab erligingilānga. Seningajuksami-
 nik (kappiaisutiksaminiglonēt) nangmago-
 mangitok, uvamniglo malligomangitok erli-
 gingilānga. Iñoserminik ivlertsijub, taimna
 assiujijomarpa; Innooserminik assiujijub u-
 vanga pivlunga nachvaromarpa. Illipsing-
 nik illelliortub illelliorivānga; uvamnigle
 illelliortub tilliklertok uvamnisk illellioriva.
 Nellautajomik illelliortok, nellautajotut ak-
 kiksakalarpok, idluartomiglo illelliortok, id-
 luartongmet, idluärtötut akkiksakalarpok.
 Ukkoararsuit illanganik imertitsijok Ermu-
 siarsum immanganik niglinartomik, illiñiar-
 tigigapko, ahañerik okautivapse, akkengar-
 tauniāngilak.

Okautsinne perkojenne Jesusib nagamigit
 illinniartiminut arkangemit aggartunnut tag-
 vanget aulalērpok, ajokertuivlunelo. okausi-
 artorpok iglugaseksoanginnut. Taipkoale

aukarput iglugaseittigut ingeravlutik, imak okarput; Assianik issnumakaritse! Okautsinik tussarnertunnik okautiveit, annernerit idlutut unnuktut annitipeit, kañimajullo unnuktut mingoarutiksamat mingoarpeit, innulidlarlugillo illunane.

§. 37.

LUK. VII. 11—18.

Mattoma kingorngane iglugaseiñut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe unuktut inugaseksuillo illagællugit. Iglugaseit ittervinget tikkiñago, ahak, tokkojok akkigarlugo añipæt. (illuveriartordlugo) Taimna arngnæt erngnetuariva nigarniolarmelo; inugaseksuittauk illagivæt iglugaseinit. Nalekable tækkogamiuk illapsugidlarpa okautivlugo: Arnak, kearnæk! Iklervik tikkilugo aktorpa, tessiktut nokkarput. Jesuse okarpok: Nukakpiak, okaupagit, makkittit! Tokkojok tagva makkipok okallilarmelo; arngnanut tuñiva. Ilhunatik erksilerput, Gude

nakoridlapet okarlutik: Nellautajorsub tik-
kipätigut, Gudiblo innutitañe nellipsarpeit.
Okaiserlo tamaña (Jesuse pivlugo) tusauma-
jaulerpök Judæame tamaiñe, erkanetunnelo
lunnenne tamainne.

§. 38.

MATH. XI. 2—30. LUK. VII, 18—35.

Tamakkoa tamaita Johannesemut illiñiar-
tingita unipkariveit. Kristusib piñiarning-
innik Johañese tussarame parngnansima-
vingme, illinniartingne marruk kaikovæk,
taipkoa Jesusemut tillivæk, imak apperijau-
kovlugo taipkungnunga: Tikkitsomarnia-
laukpit assigivätillonēt neriugijapta? Angutik
taipko Jesuse tikkinamikko, okautivæk: Jo-
hannesib Babtiterijub tillivätiguk illingnut,
imak apperijaukovlutit uvaptingnut: Tikkit-
somarnialaukpit assigivätillonēt neriugijapta?
Taipsomane kañimajut āniajullo uñuktorsuit
iñuliveit, añernerillo idludit añitipeit, tau-
tungitullo uñuktut tautuktidlugit. Jesusib
kiovæk, okautivlugik: Johañese aña okaut-

seritortikko tækkojaptingnik tussartapting-
 niglo: Tautungitut tautulerput, tussiætut
 pissulerput, kalladlartullo piungnerput, tus-
 silartut tussalerput, tokkungajut omarput.
 Aglujullo okautsauvut okautsiñik tussarner-
 tuñik. Pilloridlarporlo sinaungalungitok
 uvamnik. Johannesib tillijæk uttermenik,
 Jesuse okalerpok iñungnut Johannesemik,
 okarlune: Inukangitonut suna tækkojartor-
 pissiuk? iviksoak añorib aulartanga sunatuin-
 arnut? sunalonēt tækkojartorpissiuk? Iñuk
 añorariktok? Ahak, annorariktut ikligija-
 mingnut iñuniartut, attanersuit iglunginne-
 itsongavut. Sunalonēt añivluse tækkojartor-
 pissiuk? Nellautajok (nellautikseñik okar-
 tok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse:
 Nellautajomit angnerojok? Taimnaujok ag-
 lait okautigijanget: Ahak, Engelige sivu-
 nernut tillivara, apkotikset sivunerne ãkiksor-
 kovlugo. Ahamerik okautivapse: Arngnen-
 nit erngniangojokangilak Johannesemit ang-
 inerojomik. Johanesemit Babtiterijomit nel-
 lautajokangilak anginerojomik: Mingnerle
 Gudib nalegauningane anginero vok taipso-
 manget. Johannesib Babtiterijub uvlungita

kingorngagut sulle tagvunga, killaub nale-
gauninga nujariakadlarpok, tapsomingale
piñiartut amuniarivæt. Perkojet nellautai-
jullo illunatik nellautsilaukput Johañesemut
tikkidlugo, tamnalo okperijomagupsiuk: Tag-
va Eliase tikkituksak. Tussajungnik siute-
lik tussarle. Innuillo, nalektingita illunatik,
Zoelnerillo Gude nakoridlarpæt, Babbitau-
niardlutiglo Johannesib Babtijutanut: Fari-
sæerille aglangnik illissimajullo Gudib per-
kosinga nachogivæt ingmingnut, Babbitaujo-
mannatiglo tapsomunga. Nalegak okarpok:
Innuit ukkoa kimut adsigiomarpik? kimig-
lonët adsekarpæt? Sorutsit adsigiveit niuver-
vingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikat-
tartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, o-
kigēseromangitosele: kiksantartomiglo okau-
tilauralloarpapse, keajomannasele. Johañese
Babbiterijok tikkitok, kakkojartoranelo, wei-
nemiglo imingimet, annernekullukartok okar-
tose. Innum Erngninga tamaungartok
nerrilarmelo imilarmelo, okarpose: Innuk
una nerrēnartorsoak, weinemiglo imēnartor-
soak, ^{Jorlaxet} ajortulliartullo illæñarijanget. Gudible
illissimajusia idluartitaujomarpok kittorng-
aminut tamainnut.

Iglugaseksuit innungit suadlärpeit tattaminiarnartulliviginersarilauktanne, ajorungnängimettalo. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imaitut tattaṁiniarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut: kakkialernermut pöksatuinarnik anorakaṁerungnerajalauktut arsamieniarlutik. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomarput illipsingnit erkartorium uvluksangane. Igvillo Kappernaume! kangattarsimajotit killak tikkilugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomarpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaṁiniarnartut pilaukpetta, sorlo illingne pijut, sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput. Okaupapsele Sodomib nunnanga pidlartaunikinersaujomarpok illingnit erkarvium uvluksangane. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atatak, killaublo nuṁablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajuṁut sillatojunnullo tamaña angigutsṁigigangne, nutakketitun-ituṁut nellojungnertijutigigangne. Ahammerik, Atatak, taimak sangne idluakolerangne. Tamaita Atatab tuṁilaukpeit uvamnut, Ernngnermiglo illitarsijokangilak,

Atatab kissime illitariva, Atatamiglo illitar-
sijokanginivok, Ernguerub kissime, Erngne-
rublo nellojungnertitsomajangita illitarivæt.
Kaititse uvannut, tamapse : ajulertose kap-
piaisuktullo mannigörtitsomavapse. Nang-
mautara illipsingnut pigissjuk illimiarvigilu-
singalo; keñuënama omattimmetauk piujo-
ringinama: merngoerserviksamik nennisio-
marpose tarngniipsingnut: Nangmautara id-
luarmet, nangmagaralo okkilerpok.

§. 39.

LUK. 7, 36—50.

Færisæerille illangeta iñapa nerrekattiku-
mavlugo. Færisæerim iglunganut itterpok,
nerrimavingmullo ingipok. Ahak, arngnak
tagvane iglugaseksoarnetok; ajortulliartor-
soak. Færisæerim iglungane Jesuse nerrim-
avingmut ingimet, tussarame, ermusiarsuk
mingoarutiksamik tippegiktomik iñalik tik-
kiutiva, ittiggangitalo, tuñuænmut pivok; kea-
larmelo; kugviminullo ittiggangit mitsukti-

lerpeit, nutseminullo allartilaita, ittiggangillo
 kunnikpeit mingoarlugillo tippegiktomut.
 Farisæeri bnerriartorkojinget tamaña tækkog-
 amiuk illumigut imak okalerpok: Una nel-
 lautaijogune, arngnak una aktortine kausi-
 magalloariva, ajortulliartorsongmet. Jesusib
 kiova okautivlugo: Simone! Okausiksakar-
 punga illingnut. Taimnale okarpok: Ajo-
 kertuijok, okarit. (Jesusim imak okautiva:)
 Kēnaujeñik taungniartok marrungnik tañak-
 kisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kē-
 naujeñik kittiksaungituñik (500) aipangale
 akkiliksakartok kēnaujeñik ungnijunik mar-
 roertorlutik tellimaujortuñiglo. (50) Akkik-
 sakalaungimeñik akkillerkojungnerpok. Atte,
 okarit, taipkoa nelliakita nægliginersario-
 mavauk? Simonib kiova okarlune: Uvanga
 issumavunga: uñunerseñik akkillerkojung-
 nertanget nægliginersariva. Jesusible kiova:
 issumalorikpotit. Arngnamullo sädlune Si-
 monemut okarpok: Arngnakuna tækkoviuk?
 Iglungnut ittertunga, innermik ittikkama
 ubvautiksanganik tuñingilarma. Unale it-
 terame, ittiggakka mitsuktitsainarpeit kug-
 viminut, nutseminullo allarterlugit. Igvit

kuñilaungilarma: unale itterame, soraijuer-
 pok ittiggakka kuñikpeit. Igvittauk niakora
 napartum orksuanik mingoænginivet: Omale
 ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomut,
 Tamaña pivlugo okaupagit: uñuktuñik ajor-
 tœerotekarpok, angijomik næglilaurame. Ik-
 kitunnigle ajortœerotekarpok, mikkijomik
 nægliktok. Arngnamullo okarpok: Ajorni-
 tit issumagijaujungnerput. Nerrekatingit
 illumikut imak okalerput: Kina una ajor-
 tuñiktauk issumangnerungnertitsijok? Arng-
 namulle okarpok: okperavit piulimavotit,
 ullapirsautekarlutillo aularit.

§. 40.

MATH. XII. 1—8. MARK II. 23—28.

LUK. VI. 1—5.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim
 apkotigiveit, sabbateme: Illiñiartingit kãle-
 ramik, singailingit nutsulerpeit, aggang-
 mingnullo aksaliklugit nerriveit. Farisæe-
 rille illangita tækkogamikit okautivæt: Ahak,
 illiñiartittit sabbateme pijeksaungatomik pin-

niarput. Okautiveille: attualaungilase, kannok Davide illiortok kalerame illańelo? Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajokertuinerotillugo; kakkojet nerriveit, illaminullo tuńivlugit illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrineræt perkojauvut. Perkojenelonõt attualaungilase, kannok ajokertuijut sabbateogalloartome kattimavingme sabbate issumagingilæt, passidlartaunatiglo? Okaupasele: Tamańepok kattimavingmit anginerojok. Tamanale kausinagupsiuk: Napkiginek kuviagivara, tunnergutille kuviaginagit: passieksaungitut passidlaromanajalaungilasse. Okautiveit: Ińuk pivlugo sabbate pingortisimavok, sabbate pivlugo innuk pingortitaungilak. Innum Ernnginga sabbateinut-tauk nalegauvok.

§. 41.

MATH. XII. 9—21. MARK. III. 1—6.

LUK. VI. 6—11.

Tainganget pissulermigame, sabbateme assiane illińiarvingmut itterpok ajokertuini-

ardlune. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma aggangita tallerpia tokkungajut. Aglangnik illissimajut Farisæerillo udsertorpæt sabbateme iñulidlaromangmangago. Tagva appersorpæt okarlutik: Sabbateongmet, iñulidleriak idluarka? Passitiksarsiorlutik tapsomunga, taimak appersorpæt. Issumangit Jesusib kausimagamigit, iñungmut tokkungajuñik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit tamaunga pīt. Taimna nikkovilune tagvunga pingmet, Jesusim okautiveit: Manna apperivapse: Sabbateme suna sulliñiarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt? Iñuk piulilugolonēt asserorlugolonēt? Tapkoale niplingilet. Okautiveille: Kia illapsé saugatuamik pigub, ittersamut katteket, sabbateme kagvertinasuængipauk? kañok angitigijomik innuk ajungñersauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungitulliariak sabbateme idluingilak. Ningarlune avaminetut tækkunarpeit, omættingit mangailidlarmetta, kiksautigiveit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issektikit! Issektipeit tagva, aggangit äkiktaulerput iglungititut illivlugit.

Farisæerille añivut, kevidlutik issumaluler-

lutik, okarkattigelerlutiglo pinniaromavlugo kachimioelerlutiglo Herodesim illangit illagallugit, okarput kañoelerlutik iñuaromagalloarivæt. Jesusible kausimaleramigit, tamaña kemekpa, iñugaseksuillo mallingmatsuk, tamaita iñuliveit. Iñerterpeille okautaujomañane iñungnut: Nellautsimalerkovlugit nellautaijub Jesiasim okausingit, imak okalauktok: Ahak, tagva kivgara, annerilauktara, nægligijaralo, tamna tarnima kuviagijanga. Annernimnik illijivigiomavara, nellojullo unipkautsomarpeit idluarnermik. Aivatitsijomannanelo kaggudlaromangilak, nippingalo tussartauniængilak iglut akkorkogañe. Iviksoak suvlulik naviksimajok serkominiaængila, mannerlo aumalik kamitsomanginiva, idluarnekk ajugakangitilerkartinago. Attingalo nellojut neriugiomarpat.

§. 42.

MATH. XII. 22—50. MARK. III. 20—25.

LUK. XI. 16—32. VIII. 19—21.

Iglomut angerarmingmetta, iñugaseksuit kattilerivut, nerrineræt ajulerdlugit. Neijortingita tamaña tussaramitsuk, añivigivæt, innerteromavlugo: sugalulertok okaudlugo. Taipsomane satanaselik tautungitok okarnermiglo ajortok tapsomunga ätipæt: piungnertiñago, tautungitok okarnermiglo ajorsartok okalalerlune tautulerpok. Iñuit illunatik tattañiniarput okarlutik: Tamna Davidim Erngneringila? Farisæerille aglangnik illissimajullo, Jerusaleñit pijut tamaña tussaramitsuk, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekuilluit attanningenut, annitipeit annernekuilluit. Issumangit Jesusib kausimagamigit, attautsimut kaikoveit, adsi-gegutiksamik okautivlugit: Kañok illivlune satanasib satanasipsane añitilerpauk? Attanniovium iñuiñe illunatik, ingmingnut illagëgungnertut nunguniarput; iglugaseillo iglul-lonët illunatik uivelerunik, sōngojungnerput.

Satanasible satanasipsane aāntikuniuk, ingmingnut akkerartorpok, kannorle attannioninga ĩtsomalerka? Uvangalo aānernekulluit aāntikupkit Beelzebubemut: kinut kittorngapse aānernekulluit aāntipātigik? Tamana pivlugo taipkoa erkartortigijomarpāse. Annernekulluille Gudim aggangiñut Annerningannullo aāntikupkit, Gudim nalegauninget tikkisimavāse. Kañorlonēt sangijorsub iglunganut, iñuk ittertuksauva, perkutingiñik ark-sardlugit? Sangijorsoak kellersorkaruniuk, kingorngagut iglunget perkutitangit ark-sanigarillugit. Sangijorsub sakkugub iglune sapputipago, perkutingit pijauniatsengilet. Sanginersable tikkikuniuk sālagiguniuglo, sakkungiñik tettigijangiñik tamainik ark-sardlarpa, arksartaverngit assingiñut tuñio-karlugit. Uvannik illakaromangitub akkerartorpānga, kattersorkattigingitaralo siamar-titsivok. Tamaña pivlugo okaupapse: Inuit ajortulliarningiñik tamainnik issumagijaujungneromarput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt: Annernermulle mittautiksarningit iñuit issumagijaujungnerniatsengilet. Inublo Erngninganik okarnerluktok.

issumagijaujungnerniarpok: Annernermigle ajunginermik okarnerlutilik issumagijaujungnerniængilak, tamattomanne nunnamelonët, sillamelonët tikkituksame, pidlareksautsainaromarpok issokarniængitomut. Makkojungnartomik annernekartok okautigingmago. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromarpok ajungituñik. Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromarpok ajortunnik. Paungaminit napartok illitarijaularpok. Illipse kuglugiangojartut ivajangit, kañoilivluse ajungituñik okaromavise, ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kannek okarpok. Innub ajungitub annitipeit ajungitub omame pinganit ajungitunit: Innuble ajortub annitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit. Okaupapsele: Erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomarput okausitik piungitub tamaita pivlugit. Okansivit idluartitsomarivãtit, okausivittauk sutertitsomarivãtit. Aglangnik illissinajut Farisæerillo illangita kiovæt okarlutik: Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpogut illingnit. Kioveille okautivlugit: Ukkoaralluit uivesartut nellunaiku-

taksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik. Sorlo Jonase uvlut pingasut unnuello pingasut arverub nānganetok, taimaktauk Innum Erngninga uvlut pingasut unnuello pingasut nunnam illuanetsomarpok. Ninivemiut erkartuivium uvluksangane kinguvangukattiget ukkoa illagivlugit sakkeromarpot erkartortilugillo: Jonasim ajokertormagit, assianik issunakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok. Erkartuivium uvluksangane kinguvangukattiget ukkoa illagivlugit Attañiub nullia, āngēt pijok sakkeromarpok erkartortillugillo: Nunnamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussariartorlugo. Ahak, tamanepok Salomonemit anginerojok. Añernekk idluitok innungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoerserviksarsiorlunelo. Merngoerserviksamik nachvangukune, okarpok: Iglumnut annivigilauktamnut utteromavunga. Tikkinamiuk, pejarsimajok sañersimajorlo pinnarnarsimajok tikkipa. Tava ailerpok añernernik assiminik, ingminit ajornerojunnik arvengemit aggar-

tuñik illagelerlune, itteramik tagvanetualerput; kingorngagut iñuk taimua ajulualertok sivorlermit. Taimaktauk-itsomarivut makkoakulluit kinguvangukattigët.

Jesuse taimak okartillugo iñungnut, arngnak torklulavok iñuit akkorngane, okautivlugo: Pilloridlarpok illingnik singaijok, illingniglo amamaktitsijok! Kiovale: Illa, pilloridlarput Gudim okausingiñik tussartut torkorlugillo omamingnut.

Sulle taimak okartillugo, arngnalo, kattangutingitalo angutit, kãnetut pivlutik, kaidolerpæt, iñuille iksivajut illuñatsuk, innugaseksoarnut tungalerniængilæt. Illangeta okautiva: Ahak, annanavit kattangutivillo kãnetut okautijomavãtit. Tamattomingale okautijane kiova: Kina ananaga, kikkullo kattangutigivik? Avamine iksivajut tækknarpeit, agganelo issektilugit illiñiartiminut, okarlune: Ahak, tagva ananaga kattangutikalok; Gudim okausingiñik tussartut malliklugillo. Atatama killangmetub perkojanganik malliktok nukkarivara, neijagivaralo ananagivaralo.

§. 43.

MATH. XIII. 1—55. MARK. IV. 1—34.

VI. 1—6. LUK. VIII. 4—18.

Uvlok taimna Jesuse iglomit aāigame im-
 nab kiglinganut ingitsartorpok, ama ajoker-
 tuiniardlune. Iñugaseksuit kattilermetta ig-
 lugaseksoarnit tamainnit nellipsarimatsuk, u-
 miakotomut ikkivok ingilarmelo: Iñugasek-
 suit illunatik imab kiglinganetut. Unnuk-
 tunnik okantiveit, sunatuinarnik adsigēnik,
 okarlune: Nalegitse! Ahak, karngatitsijok
 karngatitsiartorlune pijok perorseeksaminik.
 Karngatitsitillugo apkosinermut illangit kat-
 tekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub
 attānetut pukkumaluktigivlugit piveit. Il-
 langillo kairtomut ivsorluktomut kattekput,
 perortersarput ivsorlukamik. Sekkinerle
 nuimet, kuñulersarput, nakkattannakangina-
 mik iptekaratiglo pañilerput. Illangit kattek-
 put orpit kakkilautiggit akkorngānut. Or-
 pille kakkilautiggit peroramik tokkopeit sul-
 lugainerkarkonnagit. Illangillo kattekput iv-
 soriktomut nunnamut. Nuilerput perorlu-

tiglo perorseeksekalerput, illangit ungnijunnik tellimaujortunniglo, illangit ungnijunnik pingasuertorlutik, illangille ungnujunnik tellimertorlutik. Tava okautiveit: tussajungnik siutelik tussarle.

Kissimeolernet, illiñiartingita neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit, apperivæt adsigub tamattoma tukkianik, okarlutik: Sög adsigēktunnut okautilerpigit? Kioveit okautivlugit. Illipse tunnijauvose, killaub nelegauninget nellonarninga kausimakovlugo: taipkoale uvaptingne-ingitut, tunnijaujokangilet tamattominga. Pekkartok sumik tuñijaujomarpok, pekkangarkovlugo: pekkangitorle aksartauniarpok. (pinganik) Tamanna pivlugo adsigēktuñut okautivakka, isinnut uitajuñut tautungimetta, siutinnullo angmajunnut tussangimettē, okausera tukkisingimatsuk: Sagiaromañatiglo, ajornitik issumagijanjungnerkoñagit uvamnut. Taipkonunga Jesaiasim okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromarpasse, tukkisinagolo, isipsingnullo uitajunnut tækkojomarpasse illitarinagolo. Innuit ukkoa omættingit mangaidlarput, tussarner-

lututiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo tæk-kojomannatik isimingnut, tusaratiglo siutimingnut, tukisinagolo omamingnut, sagiara-tiglo piulijaujomañatik uvamnut. Pillorid-larpulle isisse tautuktut, siutisselo tussajut. Ahañerik okaupapse: Nellautajut idluar-tullo innuit unnuktut tækkojasse tækkojo-madlalaupæt tækkolaungnagolo; tussajaselo tussaromadlalaupæt tussalaungnagolo.

Okautiveit: okausek adsigeksak tamanna tussarnera ajorupsiuk, kanoilvluse assingit tamaita tukkissijomavissigik? Manna adsigeksak tussarsiuk karngatitsijomik. Okausek karngatitsijub karngatitsartorpa. Gudim okausingit perorseeksævut. Nalegaunermik okautsinnik tussartokarpet, tukkisinagolo: Tava satanasib okautsit pejariartorpeit omæt-tannt karngautigimajut, okperkonnago pilloridlaritaukonnagolo. Tavannauvok ap-koserngub sennianut karngavigimajok. Karngavigimajut kairtomut ivsorluktomut: Tavannauvok, okautsinnik tussartok, kuvi-aisungnermut tuavi piomadlariva. Nakkat-taannakanginamele illumine, nakkimarnivok, killamik okpileralloarpok, kappiaisungnek-

tokaleranget unangmilertokallerangellonët
 okausek pivlugo; sinaungasarlune okperung-
 nerpok utterlunelo. Orpinut kakkilautiling-
 nut karngavigimajut; tavamnauvok, okaut-
 siñik tussartok: Agluitsomagamele, nuñablo
 mattoma pingiñik kajungerangame, okautsit
 ippitipeit illumine, sullugaineerodlunelo.
 Ivsoriktomulle karngavigimajut; tavamnau-
 vok, okautsinnik tussartok, tukkekartilugillo,
 torkorlugillo omamine idluartome, sullugai-
 nerkarlugillo keñuelune: Illanget ungniakat-
 tartuñik tellimertorlutik, ama illanget ung-
 niakattartunnik pingasuertorlutik, amalo il-
 langet ungnijuñik telllmaujortuñiglo. Okau-
 tigeit: Neñeroak ikkitauniarka, kattaubab
 nerrimaviublonët attanut illivlugo? Aukagle,
 nenneroab inninganut illivæt, ittertunnut
 illunainnut tækkojaukovlugo nenneroak.
 Ìsersimajokangilak sakkijaromangitomic,
 angejijokaranelo tussaumajaungitomic, kau-
 majomullo pitsengitomic. Tussajungnik
 siutelik tussarle. Okautiveillo: tussarek-
 sasse naleluarsigik; kanoetomut õktutiksa-
 mut iñuit oktorniarpasse, õktoromariväse-

tauk, tappekaromarluselo illipse tamatto-
minga tussartose!

Assianiktauk adsigēktunnik okautigiveit
okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iñuk
perorseeksamaringnik karngatitsijok peror-
sevingminat. Iñuille siñiktillugit ningari-
jinget karngatitsiartorpok perorseeksakul-
lungnik perorseeksamariktut akkorngannut
aularlunelo. Perorseeksamarit perormetta
singailikalerlutiglo, perorseeksakulluittauk
tækkuksaulerput. Kivget angajokamingnut
okariartorput: Nalegak, karngatitsilaungi-
latit perorseeksamaringnik perorsevingnut?
nakit perornerluktuksakarnerka? Kioveit:
ningartub äsit tamanna piva. Kivgangita
okautivæt: uvaptingnut tamakkoa nutsugi-
artorkovigit? Kioveit: aukak, perorseeksa-
marit nutsugiarkonnagit, perornerluktuksa-
kulluit nutsugiarupsigik. Tamarmik peror-
kattigēkilit, kattorsivik nelliutitiñago. Kat-
tersivigle nelliutilerpet, kippijut okautijo-
marpakka: Perorseeksakulluit katterkarsi-
gik, keppilorlugillo ingmiolillugit, ikkoma-
mut ikkoalaklugit; perorseeksariktulle kat-
tersorsigik keñatullivimnut.

Ama okarivok: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorseeksamaringnik karnगतित्सिजोक nuñamut, sinniklunelo unnuganget, makkilunelo kauleranget; perorseeksamarit perorput nellovlugit. Nunnab ingminik ivgit perorterkarpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut, sullugainimarit innererangetta; iñuetta kippiartorsarpeit, kattersivik nellintingmet.

Kingorngane okarpok: Kimut Gudib nalegauninga adsigijomarpittigo? kanoetomullonēt adsigēmut nellojungnerititsomavavut? Killaub nalegauninga Senfkornetun-ïpok. Tamna innub piva, perorsevingminullo illivlugo. Unārsuk mingnerovok perorseeksennit tamaiñit: perolerangamele, anginerojok assiminit perorseekseñit, kohlnit; napartolerdlune angijomik, tingmitset killaub attanetut iñekariartorlutik akkerungetta attān.

Assianik adsigēktunnik okautiveit: Killaub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojekset sērnautiksanget. Arngnab tamna piva akkulluga òktutinnut pingasunnut kakkojeksennik pitalingnut, kakkojekset tamaita sernartilugit. Tamakkoninga tamainnik Jesuse

okarpok innungnut adsigēktunnik, adsigengungitomigle okautingileit: Illinniartiminulle tamakkoa tamaita okautigiluarpeit kausititsiarlugit, nellautajum okausingit nellausimalerkovlugit, imak okartok: Adsigēktunnik okaromavunga, sillab kiglinganit nellenalauktut unipkautigivlugit. Inuit tava Jesusib aularkoveit, angerarlunelo. Illinniarthingita tikkipæt okarlutik: Adsigēktomik mattominga nellojunginertittigut perornerluktut pivlugit perorsevingme. Kioveit okautivlugit: Inum Erngninga perornitsiariktuñik karngatitsiotovok. Sillarsoak perorseviovok. Nalegaunerub kittorngangit perornitsiariktuksatovut. Ningaluble kittorngangit perornerluktovut. Ningartok, ukkoninga karngatitsijok, satanaseovok. Silarsuble mattoma nagatiksanga kattersiviovok. Kattersijulle Engeliövut. Sorlo maña perornerluktut nutsujoriveit, ikkoñamullo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-ïtsomariövok sillab mattoma nagatiksangane. Innum Erngninget Engeliñe tillijomarpeit, taipkoa sinaungajut tamaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomarpeit, kieksaumut ik-

koṃalingmut egitsomarpeit: tagvane keavaksoadlarlutiglo aglerularomarput. Idluartulle sekkinertat kaumariktigiomarput Atatame nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsevingme ijersimajok. Tamaña iñuk nachvaleramiuk, ijerpa; kuviaisungnermut perkotiñe tamaita niorvgotigiartolerpeit perorsevik taimna pissiarilugo.

Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungituñik, Sappanganik piviauartomik nachvaramiuk; perkotinne tamaita niorvgotigiartolerpeit tamanna pissiarilugo.

Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset iñanut kivitisimajut sunatuinnarnik nulluarniarkovlugit. Tættætarangettale (mingeritsennik) siksamut kattitipeit, ikterdlutik ajungitut kattilerpeit kattaujamut, ajortulle egipeit. Taimaktauk-itsomarivok sillarsub nagatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartunnit, egilugillo piveit kieksumut ikkoṃaligmūt, tagvane keavaksoarlutiglo aglerularomarput. Jesusib apperi-

veit: tamakkoa tamaita tussavissigik? Kio-
væt: ahaila, Nalegak. Okautiveit: tamaña
pivlugo aglangnik illissimajok, killaub nale-
gauninganik illissimajok, angajokatitun-ïpok.
Tapsoma sakkertipeit pingit nutællø nu-
taungitullo perkotiminit.

Adsigëktut tamakkoa Jesusib nagamigit,
tagvanget aularpok, innungorvingminut piv-
lune, illinniarvingitalo mallikpæt. Sabbate
nelliutingmet, illinniarvingme ajokertorma-
git, unnuktut tussaramitsuk, ajokertutingit
tattañiniariveit, okarlutik: Oma sillatunine
nakit pivauk? taimaituñiglo tattañiniarnar-
titsilune? Iglullioritungitok? iglulliortiblo
erngneringila? Arngnæt Mariamik attekang-
ilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Si-
monelo, Judaselo, Neijangillo illunatik uvap-
tingne-ïngilet? Nakime tamedsa tamat pi-
vauk? Sinaungasautigivæt tava. Jesusible
okautiveit? Nellautaijok nuñakatingita il-
langitalo nakoringinersarivæt assinginit ta-
mainnit. Tagvane Jesuse tattañiniarnar-
tullilaungilak okpingimetta, illainangille ka-
nimajut aggangminut aktorpeit piungnerti-
lugillo. Okpingininget tattañiniariva.

§. 44.

MATH. XIV. 1—21. MARK. VI. 14—44.

LUK. IX. 7—17. JOH. VI. 1—14.

Taipsomane Jesusemik pinniarninginiglo Herodese, nuñam illainangane attañek, tus-saumalerpok. Tamedsa attinga illunane illitarijaulermet. Issumane Herodese issumajadlarpok nellogamiuk, Johannese tokkungajunnit makkisimajok illangita okautigingmatsuk. Illangitale Eliase tækkotitok okautigigivæt. Ama illangita nellautaijotokaverngit illanget makkipok okautigigivæt. Kivgeñe Herodesim okautiveit: Johannese niakoertilaukpara; taimnale kinaunerpa, tus-saumajara imaitomik? Johanneseonerpallai-vok Babtiterijok, tokkungajunnit makkisimagame, tamanna pivlugo taimaitomik tattañiniarnartulliartorpok. Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

Innuit Herodesib tillilaukpeit; taipkonna Johañese tigujaupartorkogamiuk kellersorlugolo, parngnanersimavingmullo ittertitaukova, Herodiase, nukkame Filippusib

nullia pivlugo, tamna nullianikamiuk: Herodese Jokannesin okautilaungmago: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne. Herodiasib Johannesese tokkunniaromagalloarmiuk, ajorpale. Jokannese Herodesim illaragiva, nellunginamiuk idluartovlune issumagiktorsongmet. Tamanna pivlugo sapputiva, kakkutikullo nalekpa, tussaromadlarlugolo. Tokkotsomagalloaramiuk, innuit erksigiveit nellautainasugingmatsuk. Uvlorle Herodesim innuvivinine nelliutingmet, tapsoma attanniogaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonertset nerrimartimagit: Herodiasib pannia itterpok okigëserlarmelo. Tamanna Herodesib nerrikattingitalo kuviagivæt. Attañiub Herodesib niviarsiak okautiva: issumangnik tuksiarviginga, piomajarnik pillitsomavagit. Ama okautimariklugo okautiva okarlune: sumik tuksiarvigigunga, illa pillitsomavagit, attañioni ma illanganiglonët. Annivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johannesib Babtiterijub niakoanik. Arngname taimak ajokertormago, ittersarivok attannermut, tuksiarlune okarpok: Tagvainak

tunnijaujomavunga Johannesib Babtiterijub niakoanik pogutamut illimatillugo. Attanniok kiksalererpok. Okautsine okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, sullinane tuksiarkojomalaungila, tapsominga tunnekova. Tuavilune kiygame illanget attanniub piartorkova niakoa. Tapsoma parngnangersimavingmut niakoeriantorpa, niakoalo pogutamut illimājok tikkiupa, niviarsiamut tunnilugo, niviarsiable arngnaminut pitipa. Tamanna Johanesim illinniaratingita tussaramitsuk, timinga illuvermut illiartorpæt, kingorgane tamanna okautigiartorpæt Jesusemut.

Taipsomane tillijet illunatik utterlutik, Jesusemut tikkiput, tapsomunga tamaita okautigiveit, tattaṁiniarnartitettik ajokertuititettiglo.

Jesusib tussaramiuk, pinniarninne Herodesemut tussaumajaulermetta, illiṁiartiṁe okautiveit: Kissinga iṁukangitomut ailaumitta, merngoerserluselo: Tikkitut uttertullo unnungmetta nerrinnermiglonēt ajorsaramik. Kissimik umiakotomut aularput, ikkarlarmiglo Galilæam immarbinget akkianut, Ti-

beriasim erkanut. Tapkoa illagivlugit. Jesuse aularpok iñukangitomut, iglugaseit Bet-saidamik attiggit erkanut. Allivakut innuit tækkoveit, unnuktullo illitarivæt, akpanger-tuinarlutik, kutterorlutik mallikpæt illagêk-lutik, iglugaseksoarnit tamainnit, ingiarpeillo. Kannimajunnut Tattañiniarnartitangit tækkogamikit, mallikpæt. Jesuse niugame, kakkamut majoarpok, ingilunelo illinniartiñe illagivlugit. Anniviksak nelliutilertok Judikut kattimaviksoanget. Jesuse kamasule-rame innugaseksuit nellipsartinne tækkogamigit, illapsugidlarpeit, saukettut mianerijikangitotun-ĩngmetta. Kaikovlugit unnuktunnik okautiveit: Gudib nalegauninganik ajokertordlugit, kannimalaurningillo innuliveit. Uvloklilermet, illinniartingita arkangemit aggartut tikkipæt okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello, innuit makkoa aularlit, mattoma erkanget iglugaseksoanginut, iglugasenginnullo, sinniktarviksarsiorlutiglo nerkiksarsiniaromavlutik, nerkiksakanginamik. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet, illipse nerkiksanginik tunnissigik. Filippusemullo okarpok:

nakit kakkojarsiniarpita makkoa nerkik-
 sanginnik? Taimak okarpok oktoromavlugo,
 pinniaromajangit nangminek kausimagal-
 loaramigit. Filippusib kiova: Kakkojet,
 kēnaujennik tellimaujortut ungniakattar-
 tunnuk akkingit, amigarigalloarpeit, mik-
 kijomiglonēt attunnit illangerunikit. Okau-
 tiveille: kapsenik kakkojakarkisse tamäne?
 ullernarsijartoritse. Ullernaigilauramikit,
 illinniartingita illanget, Andrease, Simonib
 Petrusib nukkanga, okarpok: Nukakpiak
 tamanepok, tellimanik kakkojalik, aulisak-
 ængniglo marrungnik: innugaseksoarnulle
 suglunarput. Okautiveille: uvamnut kaitsi-
 gik. Jesusim illinniartinne okaupeit: iñnit
 ikterkovlugit, tuñulerertillugit ivingnut kun-
 nulingitunut imaitut ivgit tagvane uñungmet-
 ta. Taimailiorput tava, ikterkoveit illunatik
 ingmiolitidlugit, ungnijut tellimertorlutik,
 amalo ingmikut ungnijut marroertorlutik, tel-
 limaujortullo. Ukkøa kakkojet tellimet au-
 lisakæglo ipkøa marruk tiguveit, killang-
 mullo arlorpok, kujalivlune kakkojet avgor-
 peit, illinniartimijut tunnivlugit, tapkoninga
 iñnit nerritsemavlugit: taimaktank auli-

sakængnik namagijanginnik tuñigiveit. Illu-
 natik tava nerrivut, namaksivlutiglo. Illin-
 niartiñe okautiveit: amiakungit kattorsorsigik
 asserorkonnagit. Tagva kattilerpeit, amaksuit
 arkangemit aggartut amiakunik illullertorpeit,
 kakkojet tapkoa tellimet illainanginnik, aulisakæglo
 illainanginnik. Ner-rilauktut angutainait 5000
 diojut, arngnello sorrutsillo kittinnagit. Taimak
 angijomik Jesuse tattamminiarnartitsijok innuit
 tækogamitsuk, okarput: Ahammerik, tamna
 nellautajok, nunnamut tikkituksak.

§. 45.

MATH. XIV. 22—36. MARK. VI. 45—56.
 JOH. VI. 15—21.

Illinniartinne Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut
 ikkimakolerpeit sivorlerijomagamigit akkianut,
 Betsaidamut, innuit aularterkartinnagit,
 kausimagamigit uttervigijomarmatsuk tigu-
 jartoromavlugo, attañiotitsomavlugo, kissiovlune
 ama kakkamut keṁavok, tuksiariartorlune.
 Unnulermet, illinniartut

attarput, im̄ab kiglinganut, umiakotomut ikkivlutik, Kapernaunut ikkaromavlutik. Taleranget umiakotok, immarbiub kerkaneput, Jesusele kissiine nūnametok, sulle tikkisimangileit. Akkunadlalerpok, immarbiglo mallidlalerpok. Malliksuit pivlugit epuner-mik kappiaisungmetta, annore aggormatsuk, Jesusib tækkogamigit; pigarviane sittamane tikkilerpeit, kanningitomut epunniarmetta, immab kangagut pissuklune, kangerniarkorlugit. Immak pissuvigingmago, umiakotok kaglilerlugit, illīniartingita tækkogamitsuk, mittilionasugivæt, erksinermut niplialerput. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavut.. Tuavi okautilerpeit okautivlugit: Mamigoleritse, uvangauvunga, erksiniarase. Petrusible kiova okarlune: Nalegak, igvioguit, okautinga tikkerkovlutit im̄ab kangagut. Okarpok: kailutit. Petruse umiakotomit akkar-pok, im̄arbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomav-lugo. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialer-pok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga! Jesusible aggangminut issækpa, tiguvlugolo okautiva: Okpernekito-tit, sōg inertuivit? Umiakotomut ikkingmen-

nik kassumavok tava. Umiakotometullo tattaminiarlutik kuksalagivut; kakkojennik tattamminiarnartullingmet, sillatosinersau-laungilet, omættitik mangailingmetta. Umiakotometulle illunatik pamangavigiartorpæt okarlutik: Ahamærik Gudim Erngrerivâtit. Tava Genezaremiut nunnanget torardlugo ingeravut tuavi nunnalilutiglo.

Umiakotomit niungmetta, innuit tagvancut illitarijarerpæt: Tagvanget nunnamit tamainut tilliklilerput, kannimajut simigvingmingne nellajut pittilerpeit Jesusib nel-lipsartanginnut tussaumajamingnut. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonêt, iglugasci-nullonêt itteranget, kannimajettik illiveit niuvervingnut, tuksiarvigivlugo, annorame sinna äktorkovlugo taipkouunga. Tapso-minga äktuijut illunatik piungnerput.

§. 46.

JOH. VI. 22—71.

Kaungmet, innuit immab maiksiptingnetut tækkogamik, assia umiak tavanelaungilak, illinniartingita attuganget kissiet; Jesuselo illianiartinne illagivlugit ipsomunga umi akotomut ikkingitok, illinniartingille kissimik ikalauktut. Umiakotulle assingit kingorngane tikkiput Tiberiasemit kakkojartoringetta erkanit, Nalekab kujalinganut nerigamik. Jesuse tagvanengitok, illinniartingillonēt innuit tukkisileramikit, umiakotunnuttauk ikkigivut, Kapernaumut pivut, Jesuse kenñerpæt. Immab ungatane naipinamitsuk okautivæt: Rabbi (Ajokertuijok) kanga taumaunga pivit? Jesusib kioveit okautivlugit: Ahamerik, ahammerik okaupase: Tattaminiartitsijunga tækkogapsinga, keñingilapsinga: kakkojartorapseele, kagungnērpose keñerivapsinga. Nerkiksamik nungusartomik piniængilase, asserojuitomigle nerikiksarsiniaritse, innogutemut issokarniæng-

itomut-itsainartomik, tamattominga Innum Ernngninget tunninniarpäse; tanna Atatab Gudib nellojungnërtigingmago. Apperivæt: kannok pinniarkita, Gudib piomajanganik pinniarkovluta? Jesusib kioveit okautivlugit: Tamedsa Gudib piomajanga, tillijanganut okperkovluse. Appersorpæt: kannoetomik tattamuniarnartullivit, tækkokovluta okperilutillo? Sumik pinniarkit? Angajokavut Mañamik nerrilaukput innukangitome, sorlo aglaksimavok: Kakkojamik killangmik pijomik tuñiveit, nerritilugillo. Jesusim okautiveit: Ahañerik, ahañerik okautivapse: Mosesib kakkojamik killangmit pijomik tunnilaungiläse, Atatamale tuñiväse kakkojamik idluartomik killangmit. Tamedsa Gudib kakkojanga, killangmit pijok, tapsoma sillarsum iñungit tunniveit innogumik. Okautivæt tagva: Nalegak, kakkojamik taimaitomik tunnitsainnartigut! Jesusib kioveit: Innogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok; uvannut pijok kängniengilak, uvannullo okpertok immerungitsainaromarpok. Tamattominga okautilauktapse tækkunarlarimalo okperingilapsinga. Atatama

tunnergutingita uvamnut, illunatik tikki-
 pānga, uvamnut pijok annitinagolo ajektor-
 niengilara. Issumamnik pinniaromavlunga
 killangmit pingilanga, tillijima perkojanga
 kissiet mallikpara. Tamedsale Atatab til-
 lijima perkojanga, tamaita tunnergutinne
 uvamnut assiojikoñagit, uvlut nagatiksang-
 ane omartidlugit pijomartakka. Tamedsa
 tillijima perkojanga: Erngnermik tækkunar-
 tok, okperlunelo tapsomunga, innogutekar-
 pok nungusuitomik, uvlut nagatiksanganne
 tamna omartitsomarpara. Judikut okarner-
 lotilerpæt imak okarmet: kakkojaovunga
 killangmit pijunga. Okariyut ama: Jesuse
 una Josefim erngneringila? Angutalo arng-
 nalo illitaringilavut, kannok imak okarner-
 ka: killangmit pijunga? Jesusib kioveit okau-
 tivlūgit: okarnerlotiniarase. Uvamnut tik-
 kitokarniaengilak, Atatab tillijima amoarta-
 ringippago: tamnalo uvlut nagatiksanganne
 omartitsomarivara. Nellautaijut aglanginne
 imak aglaksimavok: illunatik Gudemut ajo-
 kertortaujomarput. Mattominga maña Ata-
 tamit tassarlunelo illiñiartub nellipsarpānga.
 Atatamik tækkomajokangilak, Gudemut pi-

jub kissime tækkova Atata. Ahammerik, ahammerik okautivapse: uvamnut okpertok iinogutekarpok nungusuitomik. Innogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok. Angajokasse sivorlisse Mannamik nerrilaukput iinukangitome tokkovlutiglo. Tamedsa kakkojak killangmit pijok, tamattominga nerrijut tokkosuerkovlugit. Iinogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok, killangmit pijunga. Mattominga kakkojamik nerrijok innoniaromarpok issokarniengitomut. Kakkojak tapsomunga tunnijomartara, uvinigivara, tamedsa tuñigomarpara, sillarsum innungit innokovlugit. Judikut ingmingnut aivalerput okarlutik: Kannok oma illilune, tuñijomavätigut uviningminik nerrekovlugo? Jesusim okautiveit: Ahammerik, ahammerik okautivapse: Innum Erngninget uvininga nerringikupsiuk, aungalo immingikupsiuk, innoguta^p kangilase illupsingne. Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, innogutekarpok nungusuitomik, uvlut nagatiksanganne omartitsomarpara. Uviniga illa nerkiksaungmet, aungalo illa immiksavok. Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, illumnetsai-

narpok, uvangalo tapsomanetsainarivunga.
 Sorlo Atatab tokkosuitub tillilaukpānga,
 Atatarlo pivlugo innovunga: taimaktauk
 uvamnik nerrijok innojomarivok pivlunga.
 Tamedsa kakkojak killangmit pijok, man-
 namik angajokapse nerrilauktangitut-ingi-
 tok, taimna nerrinnerpæt tokkovlutiglo.
 Kakkojamik tapsominga nerrijok innonia-
 romarpok issokarniængitomut. Taimak o-
 karpok ajokertuivlune illinniarvingme, Ka-
 pernaume. Illiñiartingita unnuktut tamaña
 tussaramitsuk okarput: okaut-it ukkoa tus-
 sarnēdlarput, kia tussarlugit sappingipagit?
 Illinniartinne tamanna pivlugo okamajutivut,
 Jesusib illumigut kausimagamigit, okauti-
 veit: tamanna sinnaungasarpissiuk? kañorle
 Innum Erngninga innigilauktaminut tak-
 paungartok tækkojomarapsiuk? Annernek
 omartitsijotovok, uvinek piutsengilak. O-
 kautsikka okauserijakka annerniovlutik in-
 nogutitovut. Illapse illangit okpingilet.
 Kiglinganit Jesusib kausimagamigit okpe-
 romangitut, pititigijomartane nellunginiva.
 Ama okarivok: tamanna pivlugo okauti-
 laukpapse, uvamnut tikkitokangilak, Atā-

tama kajungertilingippago. Mattoma king-
orngane illiiniartingita unnuktut kemmek-
pæt, ingerakattigijungnerlugo. Arkangemit
aggartut Jesusim okautiveit: illipsetauk au-
laromavise? Simonib Petrusib okautiva:
Nalegak, kimut aisinariakarpita? okauseka-
ravit nungusuitomik innogutelingnik. Ok-
perivlutillo kausimavaptigit Kristuseojotit,
Gudib tokkosuitum Erngninga. Jesusib
kioveit: arkangemit aggartose annerima-
laungilapse? illasele satanaseovok. Taimagle
okarpok Judase Ischariote, Simonim erng-
ninga pivlugo. Tapsoma kingorngagut pitipa
tokkomut. arkangemit aggartut illanget.

AGLAIT SITAMANGET.

*Aipeksanganik anniviksiormetta, ajokertuina
ninga ānialervia nelluutinago.*

§. 47.

MATH. XV. 1—20. MARK VII. 1—23.

Farisæerillo aglangniglo illissimajut illangit Jerusalemit pijut tikkipæt. Illinniar-tingita illangit tækkogamikit kakkojartortut, ubvarsimannagit aggattik, idluaringileit. Farisæerillo Judikullo illunatik nerringilet, aggattik ubvarsimatiñagit, angajokangit illusingit attordlugit piveit. Niuvervingmit tik-kiterangamik, nerringilet ubvaratik, assingillo unnuhtut imaitut illuseriveit, ermutsillo, iñertantillo, machaillo, pogutello kebleriksariveit, nerrimavillo sujungaitilugit piveit. Farisæerillo aglangniglo illissimajut appersorpæt: Sõg illinniartivit mallingipatigik ungajokarmik illusingit? Sõg kakkojartorket

aggangnut ubvarsinangitunnuut? Kioveille okautivlugit: Sög illipse Gudib perkojangit nalengipissigik illusekullupsingnut? Gudib perkojangit keñekpasse, innuit illusekulungit malliklugit pivose, kattello ermusiarsuillo kebleriksivlugit, unnuktut imaitut atorpasse. Ama okautiveit: Tagvale Gudib perkojangit issumagingitsainarpasse, illusekulluse malligomavlugit. Gude Mosesemut imak okartok: Atatello ananello nalekik: Atataminulle ananaminullo okarnerluktok tokkoteksauvok. Ajokertuivosele: Atataminut ananaminullonēt okartok: korbaniovok, imaipok tuñergutauvok, pijeksaralloet uvamnit tunnijeksara tunniartorvingmut, imna ajungitulliarpok okarpose; taimagle kingorngane anguminut arngnaminullonēt ajungitulliarvigitailivasse nalektailivlugolo: Taimak Gudim okausingit piariakarungner-tipasse illusekulluit pivlugit, imailiutsainarapsele unnuktunnik. Illipse takkormortose! Jesiasim okautigalloarpāse imak okarame: Innuit ukkoa kannermingnut tikkipānga, kardlumingnullo nertorpānga, omættingitale ungasikpānga. Sullinatik kivgar-

törpängale; innuit ajokertusituinait ajoker-
tuitigileramikät.

Innugaseksuit kaikoveit, okautivfugit: Ta-
mapse naleksinga omamigissiuglo! Kañikut
ittertub innuk sujuktingila: kannikulle añi-
jub innuk sujukkiva. Tussajungnik siute-
lik tussarle! Innuille keñekkamigit, iglomut
pingmet, illinniartingita tikkipæt okaudlugo:
kausimaviuk, okausek tamanna Farisæerit
tussaramitsuk sinnaungasarutigingmatsuk?
Kioveit okarlune: perortut illunatik, Ata-
tama killangmiub illilaungitangit, nutsugia-
karomarput. Allarsigik, tautungitövuut tau-
tungitullo tapkoa tessiortigiveit. Tautung-
ikattine tautungitub tessioruniuk, tamangmik
tava ittersamut kattekpuk, Petrusib kiova
okautivlugo: Adsigeptomik mattominga nel-
lojungnertittigut. Jesusible okautiveit: Il-
lipsetauk sulle sillatunekangilase? sulle ta-
mañna nellövissiuk? Innub kanningagut it-
tertut illunatik innuk sujuktingilæt, omæt-
tanut pinginamik, netsangnulle pivut, tag-
vanget annititaulerput, nerkemik tamainnik
annititsigame. Innuble kanningagut añijut,
omamit pivut, tamakkoa innuk sujukivæt.

Kamanget, innuit omættinginnit erkarsau-
tekulluit annivut, innuarnerlo, uerisainerlo,
anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, tiglingner-
lo, piomangarnerlo, kanningajarnerlo, iglig-
udlarnerlo, tigsajonerlo, ningarnerlo, siblugi-
nerlo, piujorinerlo, sillainerlo. Tamakkoa
illunatik illuanit annivut, innuglo sujukki-
væt. Aggangnulle ubvarsimangituñut iñuk
nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

§. 48.

MATIL. XV. 21—28. MARK. VII. 24—30.

Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo
Sidoniblo erkængnut pivok: Iglomut itterd-
lune, innuit angigutijomangmagit, nellung-
ilælle. Arngnab Kananittit illangeta, Siro-
fenitsemiub tussaumagamiuk, tapsoma pan-
nia annernerluktokulluk, ipsoma erkanit
arngnab tikkipa, nipliutidlarlugo okautiva:
Nalegak, Davidim Erngninga, napkiginga;
panniga annernekullub ãniatidlarpa. Kiung-
ituinarpa okautsemut attautsemullonët. Il-
linniartingita tikkipæt, kennuvigivlugo okar-

lutik: ikkajorung-una, nipliojormattigut. Kioveille okarlune: Tillijaumatuinartunga saukennut tāmarsimajunnut Israelim iglunganit pijunnut. Taipsomale pamangavigiartorpa okarlune: Nalegak ikkajunga! Jesusible okautiva: Kittorngaujut k̄agungnaikarlit. Idluangilak kittorngaujut kakkojanginik aksarlugit kingminullo egilugit. Arngnak kiova: Ahaila, Nalegak taimaikalloarpok. Kingmiarsuille nerrimavium attanetut nerrivut kittorngaujut karnganerlukungiñik, angajokamik nerrimavingennit kattektuñik. Jesusible kiova okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijovok! okautsit tamanna pivlugo ailerit, piomajarnik pilarpotit, pañingnit annernekulluk ānisimavok. Pañialo tagvainak piuñgnerpok. Iglominut pigame, annernek idluitok ānisimajok kingorarpa, panninelo sinnigvingme nellajok naipipa.

§. 49.

MATH. XV. 29—31. MARK. VII. 31—37.

Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularame, Galilæam im̄arbiet señianut pivok, iglugaseksuit tellimaujortut erkanut. Tussilartok okarnermik ajorsartok pittipæt tapsomunga, kennuvigivællø, aggangminut aktorlugo. Innuit akkornganit ingminut pitipa, agganmelo siutingnut illiveit, keselarmelo okkanga åktorpa, killangmullo arlorpok, añersaumivlunelo okautiva: Hefata! imaipok, angmalerit. Siutik tava angmasarpuk, okangalo okartitauvok, okalilarmelo. Jesusib innerterpeit, tamanna okantaukonnago im̄ungnut. Tagva innerteralloarmagit angijomik, anginersamigle okautigivæt, tattaṁiniarlutiglo, okarput: tamaita idluariveit. Tussilartut tussartilugit, okarnermiglo ajorsartut okartipeit. Kakkanut tava majoarpok, takpikkungalo ingidlune, innugaseksuit nellipsarpæt, taipkoa illagit tussiatunnik, tautungitunniglo, okarnermiglo ajorsartunnik, illakongõrtunniglo, ajulertunniglo, uunuktunnik asianik.

'Taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sangarnut, tapsoina innuliveit, Innuit tamaña pivlugo tattañiniarput, tækkogamikit, okarnermik ajorsartut okalertut, illakongõrtullo piungnertut, tussietullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

§. 50.

MATH. XV. 32—39. MARK. VIII. 1—10.

Uvlut tapkoa innuit nerkiksakangit ut unuktut tagvanemetta, Jesusim illinniartine kaikoveit, okautivlugit: Inuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratic uvlut pingasut uvannemetta, ãsitinagit aularkojomangilakka, perlerkonnagit angerarlitik apkosinerme, taipkoa illangit ungasiktomit pingmetta. Illinniartingita okautivæt: nakit kakkojak-siniarpita tamane innukangitome, innugaseksuit ukkoa kãgungnerotiksangiñik? Jesusim appersorpeit: kapsinnik kakkojakarkise? kiavæt: arvengemit aggartunnik, mingerit-sello illangiñik. Innugaseksuit ikterkoveit nunnamut. Kakkojet ukkoa arvengemit

aggartut tiguveit, kujalivlune avgorpeit, illinniartiminullo tunnigut, illinniartingitale tunniveit innungnut: Mingeritsello pivlugit kujaligivok kivegartotigilugillo innungnut. Illmatik nerrivut, kâkarungnerlutiglo; Amiakallo kattilerpeit, amaksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit. Nerrilauktut unnuktovaksuit 4000 diuput angutainait, arngnet sorrutsillo kittinagit. Innuvit aular-tinamigit, umiakotomut ikkivok, Magdalablo Dalmanutablo erkængnut pivlune.

§. 51.

MATH. XVI. 1—12. MARK. VIII. 11—26.

Farisæerillo Sanduzæerillo tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput. Jesusib kioveit okautivlugit: Unnuganget okarapse: kaukpet sillakelarpok; killak aupalulernet: kaulerangelo okarapse: uvlome akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulerlunelo nuvujalernet. Illipse takkormortose! killak kanoelijarianganik kausimavasse, silla

kanoetsomarpok. Sõgle uvlut tapkoa nellunaikutangit kausimanageræt ajorpissigik? Annernermigut annersaumivlune okarpok: Kinguvangukattigët ukka uivëtut arngnarniararektut, sõg nellunaikut tækkojomavasuk? Akañerik okautivapse: kinguvangukattigët ukkoa nellunaikutamik assianik tunnijauniatsengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikuttanganik tunnijaujomarput. Tava keñekpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardlunelo uttimut.

Illinniartingille akkianut ikkaramik, kakkojet neksangileit puigoramik; umiakotome attautsemik kakkojakarput. Imak okautiveit: Nalegitse! Farisæerit Saduzæerillo Herodesiblo kakkojangita sernantiksanget allarsiuk udsertorluselo. Issumalliorpæt ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut kakkojamik neksanginapta. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose! sõg siardlerutigivissiuk kakkojamik neksanginapse? Sulle tukkissingilase sillatusinaselo? snllelo illupsingne omættekarkise mangailjuñnik? ìsekartose tækkunok ajorkise? siutekartoselo tussarnekk ajorkise? erkainerlonët

ajorpissiuk imna? kakkojet tellimet avgorapkit iñugaseksoarnut 5000 diunut, amäksuit kapsit amiakovinernik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut. Kakkojelle arvemgemit aggartut avgorapkit iñugaseksoarnut 4000 diunut, amäksuit kapsit, tættædlugit illulorpissigik amiakovinernik? kiovæt: arvemgemit aggartut. Tava okautiveit: sogle tukkissingilasse, kakkojamik okautinginapse, okkarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sernautiksanget allarsiuk udsertorluselo? Tagva tukkissivæt, kakkojet sernautikseñut udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

Betsaidamut Jesuse pivok, tautungitok tapsomunga ätipæt, aktorkovlugo tuksiarvigivæt. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiordlugolo iglugaseit avatanut, isik ketserarlugik, aggangminullo aktorlugo apperiva: Sunik tækkovit? nidlune okarpok: innuit pissuktut tækkovakka sorlo napartut. Isik ama aktorivæk aggangminut, ama uikolermago. Akiksoivok tava, tamaito tautulerpeit. Angerarkovalo okarlune: Iglugasseinut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonët tainak okautsiniarnæk.

§. 52.

JOH. VII. 1—53.

Mattoma kingorngane Jesuse arvertarpok Galilæame; Judæame arvertaromanginame, Judikut tokkuniaromangmatsuk. Judikut kattimaviksandet, iglugit kessertutinnik nelluilermet. Kattangutingita okautivæt: tamanna kemameguk, Judæamullo ailerit, tattamminiarnartulliatit illinniartivit tækkokovlugit. Tamainut tautuktaujomajok isekartortomik tattaṁiniarnartitsingilak. Taimailiguit, sakkerlutit pīt innungnut. Kattangutingitalonēt okperinginivæt. Jesusim okautiveit: nelliunera nelliutingikalloorpok, nellunissele nelluutitsainarpok. Sillarsum innungita õmiginek ajoralloarpäse, uvangale omigivānga, sullijettik ajortut okautigigapkit. Illipse kattimavingmut taipso-munga takpaungaritse. Kattimavingmut taipso-munga takpaungaromaṅgilanga sulle, nellunera nelliutingimet. Taimagle okautilauramigit Galilæametuarpok sulle.

Kattangutingille takpaunga kattimaving-

mut aingmetta, kattimavingmut takpanngarivok, sakkerane isersimajok. Judikut kattimavingme kennerpæt okarlutik: Angut tainna nanenerka? Tannalo n̄uit ingmingnut okannitigidlarpæt. Illangita ajunginerarpæt, illangille okarput: aukagle, innuit sæglokipeit okautigivæt. Judikulle tussartilugit okautigingilæt, erksigigamikit. Sullile kattimatillugit Jesuse takpaunga kattimavingmut pivok, ajokertuiniardlune. Judikut tattañiniarput okarlutik: Gudim okausingit oma kannok illissimavagit, illinnialaunginamigit? Jesusib kioveit okarlune: Ajokertutikka pigingitakka, tillijinale pigiveit. Tap-soma piomajanganik pinniartub tukkisijomarpeit, ajokertusit ukkoa Gudemit pingmetta, uvamniglonēt okarama. Ingminik okartok, nertornartinasuartok ingminik. Tillijimele nertornarninganik pinniartok tainna miksekartovlune idluinekangilak illumine. Perkojennik Mosesib tuñingilase? perkojernigle malliktokangilase. Sög tokkunasuarniarkissinga? Innuit kiovæt okarlutik: illungne anuernekullukarpotit, kia tokkunasuarniarpätit? Jesusib kioveit, okautivlugit:

attautsemik tattaminiarnartitsilauktunga, tamapse tattaminiarpose. Mosesib kippitimik tunnigalloarpäse (Mosesemele pingilak, angajokapsingnille pingmet) angut sabbateme-tauk kippivasse. Angut Sabbateme kippijaungmet, Mosesib perkojangit asserornagit, sōg mingarivissinga, iñuk tamat sabbateme piungnertinapko? Nellagongitunnik erkartuiniarase, idluartomigle erkartuititse. Jerusalemiut illangit imak okarput: taimnaungitok tokkuniaromalauktanget? Ahak, tusartillugit illerasugane okarame, inerterlugo okautingilæet. Angajokapta maña kausimalernerpæt Kristuseojok una? Tamna nakit pijok kausimavavut; Kristusele tikkipet, nakit pijomik kausimajokatsengilak. Jesusele tuksiarvingme nippékortovlune ajokertuilerpok okarlune: Ahaila illitarivapsinga, nakillo pijunga kausimavapsinga. Uvannik tagvunga pingitunga; uvannigle tilliklertok okpernartovok. Taimna illitaringitasse. Uvanga illitarivara, taipsomanget pigama, taipsomalo tillivānga. Tagva tigusuaromavæt aktornagolo, nelliuninga nelliutingimet. Innuit unnuktut okperivæt, okarlutik:

Kristuse tikkikune, omanget tattam̄iniarnar-titsinersanniarka? Innuut taimak okautiging-matsuk, Farisacerit tussaumavæt. Farisæerit ajokertuijorsuillo kivgettik tilliveit, tigujau-jartorkovlugo taipkonunga. Jesuse innung-nut okarpok: Sulle annikitomik ueijorpapsee, ama tillijimnut aijomarpunga. Kenneromarpapsinga, nenniniarnangalo; neijugara tik-kinera ajorapsiuk. Judikut ingmingnut o-karput: namut una aijomava, nenninatseng-inaptigo? Grichinnut, tamaiñut siamanga-junnut aijomava taipkoa ajokertorlugit? Suna pinnerpauk: okautsemut mattomunga okarame: Kenneromarpapsinga neñiarnang^{nt}alo, neijugara tikkinera ajorapsiuk?

Kattimaviuble uvlungita kingorliane kuvianarnerpame, Jesuse nikkovilune nipliad-larpok okarlunelo: Immeruktub nellipsar-linga iñile; Uvamnut okpertub, sorlo aglak-simavok, timinganit koggut innogutigit kolromarput. Taimagle okarpok annernek piylugo, taimna okpertut piginiartanget: Sulle Annernek ajunginek pigingilæt, Jesuse sulle nellunersimangimet. Iñuille un-nuktut, okautsiñik ukkoninga tussartut okar-

put: Ahamērik una nellautaijovok. Illangitalē Kristuse okautigivæt: illangille okarput: Kristuse Galilæamit pijuksauva? Aglait imaingilet: Kristuse Davidib kinguvangiñit pilarpok, iglugaseinit, Bethleheimit attelingnit, Davidib neijuganit? Tamanna pivlugo innuit ingmingnut akkirartoput. Illangita tigujomagalloarpæt, aktornagolo. Kivget tava okkinarlutik, ajokertuijorsoarnut Farisæerinullo tikkiput. Ipkoa imak apperingmagit: sōg neksangipissiuk? Kivgangita kioveit: sulle iñuk okangitsainartok iñuktut otunak. Farisæerit kioveit: illipsetauk sæglokitaumavise? Kappitait illangeta Farisæerillončt illangeta okperivassuk? Iñutuinaille kissimik perkojeñik kausimangitut, omiginartovut. Taipkoa illangeta Nikodemusib, Jesusemut pijub uñuame, apperiveit: Iñuk perkojipta erkartuitipatsuk, kiglisiniartaukartinnago, sullijanginnik kausimakarata? Kiovæt, okautivlugo: Galilæamiovittauk? Attetogle, kiglisiniaruk, Galilæamit Nellautaijomik piokangitsainarpok. Illunatik angerarput tava.

§. 53.

JOH. VIII. 1—59.

Jesusele Orksuktalingmut kakkamut pivok. Kaulermet, ama Kattimavingmut uterivok, innuillo illunatik tikkingmatsuk, ingipok ajokertorlugillo. Aglangnik illissimajut Farisæerillo arngnak anguniartillugo naipinamitsuk tapsomunga pittipæt akkulliodlugolo okautivæt: Ajokertuijok, arngnak tamna anguniartillugo kaningarpavut. Mošesib perkojenne perkovätigut ujarkennut millorkovlugit imailiortut; Igville kannok okarkit? taimagle okarput oktorluklugo, passitiksarsiorðlutik. Jesusele okkovlune aggangminut nuñamut aglakpøk. Appersort-sainarmatsuk, makkilerlune okautiveit: Ajortokangitub illapse miðlorkärliuk ujarkamut. Ama okkovlune nunnamut aglakivok. Tamannale tussaramitsuk, issumamikut nelløjungnersimajut kingorlerēklutik arnivut, iñukoarnillo innuosuktullo: Jesuse kissimeotillugo, Arngnarlo nængerlune kerkane kemmekpeit. Jesuse ama makkiname, arngnak

kissiet tækkogamiuk, apperiva: Arngnak passidlaritit naneket? erkartortigingilatit? Kiovale: Ahaila, Nalegak. Jesusib okautiva: uvangatauk erkartoromangilagit, aularit mattoma kingorngagut ajortulliarungnerit.

Innuit Jesusim ama okautiveit, okarlune: Sillarsum iñungiñut kaumaniovunga; uvamnik malliktok tarsiungilak, innogutible kaurmarninga pilarpa. Farisæerit okautivæt: illingnik okartotit, okausitit okpernængilet. Jesusib kioveit okautivlugit: uvamnik okaromaruma, okausera sæglosuitovok; nakit pingmangarma, namullo aingmangarma kausimagama; Illipsele nakit pijunga, namullonēt ainiartunga, kausimangilasse. Uviniub perkojanganik erkartuikarapse: uvangale attauserlonēt erkartungilara. Erkartuigalloaruma, erkartuina idluartovok; kissimaunginama, uvangale Atatagalo tillijiga-attautsemepoguk. Taimaktauk perkojipsingne imak aglaksimagivok: Innuk marruk okautigijæk okpernartuk. Uvanga uvamnik okautsivunga, Atatablo tillijima okautigigivānga. Appersorpæt tagva: nauk Atatet? Jesusib kioveit:

uvangalonēt, Atatagonēt, tamannuk illitarigilaptiguk. Illitarigupsinga, Atatagatank illitarinajarpasse. Taimak Jesuse okarpok, Gudim iklervinget senniane kattimavingine ajokertuilerlune, tigujaukaranelo, nelluunine nelliutingimet.

Jesusim ama okautiveit: Tagvanget aularomarpunga, keñeromarpapsingalo, ajornipsingne tokkojomarpose: aiviksammut pinck ajorpose. Judikut ingmingnut okarput: Ingminik tokkotsomava, imak okarnet: aiviksammut pinck ajorpose? Okautiveit: Ilipse manget pñose, nvangale takpanget pijunga. Illipsele mattomanget sillannit pivose, nvangale sillamit mattomanget pingitunga. Tamanna pivlugo okautilaukpapse ajornipsingne tokkojomartose. Uvanganjariara okperingikupsiuk, ajornipsingne tokkojomarpose. Apperivat taga: kinarvit? Jesusib kioveit: sumik okautilaukpapse kiglinganit, tamattominga sulle okarpunga, sulle ilipse pivluse unktuñik okausiksakarlungalo erkartuñiksakarlunga. Uvannigle tillikler-tok okpernarñöök, taipsoomanget tussartakka okautigivakka sillarsoarmiuñut. Atatami-

nik tagva okautingmagit tukkisingilet, Jesusib okautiveit: Innum Erngninga nappautijomagupsiuk, illissinalerpapsinga uvangaajariara, issunammik pinniengitunga, Atatamale ajokertutanut okarpunga. Tillijima aiparitsainarpanga. Atatab kissimaukongilanga, piomajangit piiniatsainarpakka. Taimak okarimet, unukatut okperilerpaet.

Judikut okperijinne Jesusim okautiveit: okautsikka mallitsainalerupsigik, illinniartigitsiarpapse, miksekarnerlo illitarijomarpasse, miksekartublo kivgaujungnertitsomarpase. Judikut kiovaet Abraham kittorugarivätigut sullelo kivgaungitsainarpogut, kannok okarkit: kivgaujungneromarpase? Jesusible kioveit okarlune: Ahamerik, ahamerik okaupapse: ajortulliartok ajortub kivgariva. Kivgak iglometsainangilak, erngnerte issokarniangitomut-itsainarpok. Gudim Erngninget kivgaujungnertippasse, kivgaujungnaitsiatsainarpase. Abraham kittorngaringmasse, nellungikalloorpapse: mañale tokkunasuaromavapsinga, okausera idluaringinapsink. Atatamne tækkojakka okautigivakka, illipse atatabsingne tækkojasse mal-

litsainarpasse. Kiovæt okautivlugo: Abraha atatagivavut. Jesusim okautiveit: Abrahahab kittorngarikppasse, Abrahablo pinniarningit malligajagalloarivasse. Mannale tokkunasuromavapsinga, miksekartomik okautilaurapse tussartamnik Gudemit. Abraha imailiulaungitok. Atatapse pinniarningit pinniarpassse. Kiovæt: tamangainagaungilagut, tamaptale attautsemik atatakarpogut Gudemik. Jesusim okautiveit: Gude Atatagigupsiuk, næglinajarpapsinga, Gudemit annivlungalo tapsomanget pigama. Uvamnik tagvunga pingitunga, tapsomale tillivānga. Sōgle okausera illitaringipissiuk? okausikka tussarneræt ajorpassse. Satanase atatagivasse, atatapselo igligudlarninga malligomavasse. Kiglinganit taimna innuartōvok, miksekartometsainangilak ; miksekartokangi-name illumine, sæglovlune okarangame, pinne okautigiveit: sæglogame, sæglongorum atatagiva. Uvangle miksekartomik okarama, okperingilapsinga. Illapse kia attautsemik ajortokartunga okautigijomavānga? miksekartomigle okautijarangapse, sōg okperingipissinga? Gudemit pijub, Gudim o-

kausinga nalekpa; nalegomangilassele, Gudemit pinginapse. Judikut kiovet okautivlugo: Samariamiojomik annernekullukartomiglo taigaptigit, nellagut okangilagut? Jesusib kioveit: Annernekullukangilanga, Atatagale nertorpara, illipsele nachogivapsinga. Nertornartinasuengitunga, attantsible nertornartipãnga, erkartuijovlunelo. Ahamerik, ahamerik okaupapse: okautsimnik malliktub tokko tukkisiniatsengila issokangitomut. Judikut okautivæt: manna kausimavaptigit annernekullukartotit. Abraha tokkovok, nellautaijuttauk, igville okarpotit: okautsimnik malliktub, tokko tukkisiniatsengila issokangitomut. Atataptingnit Abrahamit anginerovit? taimna tokkovok, nellautaijullo tokkogivut. Kañoctiniarpit illingnik? Jesusib kioveit: nangminimnik nertoruma, nertornera piungilak. Atatamale nertornartipãnga, tamna Gudigijasse okarpose illitarinagolo. Uvangale illitarivara Illitarinago okaruma, sæglotunajarpunga illipsetut. Illitarivarale, okausingillo mallikpakka. Atatase Abraha kuviaisukpok uvluk-sara tækkojomavlugo, tækkogamiuk kuviai.

sutigiva. Judikut okautivat: ungnijuñik marroertorlutik tellimaujortumiglo okkio-kangilatit sulle, Abrahalo tækovlugo okar-pit? Jesusib kioveit: Ahañerik, ahañerik okaupapse: Abraha pilerkartiñago, uvanga-ítunga. Ujarkeñik tigusivut, milloromavlugo. Jesusele ijerdlune kattimavingmit akkorng-attigut annivok. Tamaigivat tagva.

§. 54.

JOH. IX. 1—41. X. 1—21

Aularamelo innuk tækkova, tautulugane erngniangojok. Illianniartingita apperivat, okarlutik: Ajokertuijok, kina ajortulliarka, tamnalonët angajokagiklonët, tautulugane erngniangongmet? Jesusib kioveit: tamna-lonët, angajokagiklonët ajortulliangilet, Gud-ible tattañiniarnartitsiningit sakkijartitau-kovlugit tapsomunga. Tillijima tattañi-niarnartitangit piñiartakka uvlokartillugo. Unuak nelliutsomarpok, pinniarnermik ajor-seromarpok. Nuñametillunga sillarsoar-mut kaumaniovunga. Taimak okarame.

nuñamut oriarpok, nuvaglo ivsomut akkupa, tapsomunga tautungitum isik mingoar-pæk. Okautivlugolo: Silloab tessinganut ermigiartorit, (okausek una imaipok: tillit) ermigiartorpok tava, tautulerlune ama ut-terivok.

Sillellingitale assingitalo tautungitotillugo tækkolauramitsuk okarput: Taimnaungila tuksialauktok iksivavlune? Illangita taimnaujok okautigivæt; illangitale: adsigiva okautivæt. Nangminerle okarpok: taimnauvunga. Tapkoa apperivæt kannok illivlutit tautulerpit? Kioveit okarlune: Iñub Jesusemik attiggub, nuvak ivsomut akkupa, tapsomunga isikka mingoar-pæk, imaglo okautivānga: Silloab tessinganut ermigiartorit: tagvungalo ermigiartorama, tautulerpunga, Okautivæt: nauk innuk taimna? kioveit: nellovara. Tautulaungitok Farisæerinnut ātipæt. (Sabbatec̄jorle Jesusib ivsuk sen-nangmago tautuktilugolo). Farisæerittauk appersorivæt kañok illivlune tautulertok? Kioveit: nuvak ivsomut akkutsivlugo isinnut illiva, ermikamalo tautulerkunga. Farisæerit illangit okarput: Innuk taimna

Gudemit pingilak, sabbate issumazingina-
miuk. Illangille okarput: Innuk ajortolik
kannok illivlune taimak tattamminiarnartul-
lidlarka? ingmingnut akkerartoput. Tautu-
laungitok ama appersorivæt, okarlutik: igvit
kinnausugiviuk, isikik uitimmagik? kioveit:
Nellautaijovok. Judikut tautulaungitok tau-
tuktitaungmet okperingilæt. Tautulertam
angajokækit kaikovakit, imaglo appersorpak-
kit okarlutik: tamna ernerigaptikko, tautu-
lugane erngniangojok okautigijattik? Kan-
nok manna illivlune tautulerka? Angajokæ-
kit okarpuk: tamna erngnerigaptigo, tau-
tuluganelo erngniangojok kausimavavuk.
Kannorle illivlune tantulertok nellovavuk:
kialonēt tautuktilermangago nellogivavut-
tauk. Sorrusiojungnerpok, apperissiuk ing-
minik kiolune okarle. Angajokækit taimak
okarpuk, Judikut erksigigamikit: Judikut
ingmingnut okarermetta, tapsominga Kris-
tuseojomik okautaupet, avitsomavlugo kat-
timavingmit. Tamanna pivlugo angajokækit
okarpuk: sorrusiojungnerpok apperissiuk.
Innuk tautulaungitok aipeksanganut kaiko-
væt, okautivlugo: Gude kissiet nertoruk;

iñuk taimna ajortõmet, kausimavavut. Kio-
 veit okarlune; ajortõmangæt nellovara: tam-
 nale nellungilara, tautulaungitunga, mannale
 tautulerpunga. Ama appersorivæt: kannok
 pivätit? kannorlo illivlune tautuktilerpätit?
 Kioveit: tagva okautilaukpapse, tussalaung-
 ilasse? Sõg amalo tussaromagivise? illipse-
 tauk taipsomunga illinniartitaujomavise?
 Ningarlutik okarnerlotivæt, imak okarlutik:
 igvit taipsoma illiñiartigivätit, Mosesible il-
 liñiartigivätigut; Mosese Gudim okautiya,
 kausimavavut; Taimnale nakit pingmanget
 nellovavut. Tautulaungitub kioveit okau-
 tivlugit: sunaungmanget? taimna nakit
 pingmanget nellovissiuk, tagva isikka uiti-
 pæk. Ajortulliartut Gudib tussangileit kau-
 simavavut, Gudemigle nalektok, perkojang-
 inniglo malliktok kissiet Gudib tussarpa.
 Sillarsub kiglinganit tussartokangitsainor-
 tok tautulugane erngniangojum isingnik
 uitangnik. Taimna Gudemit pingikune,
 taimaitomik ajorsalertok. Kioväet okautiv-
 lugo: ajutsainarlutit innujotit ajokertoroma-
 vittigut? pingujarlugo annitipæt tava. Ping-
 ujarlugo añititanget, Jesuse tussaumalerpok.

Tikkinamink, imak apperiva: Gudim Erngninganut okperpit? Kiova okarlune^{Nalegak}, okperijeksara nauk? Jesusim okautiva: takkojet, mannalok autsigijet tannauvok. Okarpok: Nalegak, okperpunga, pamangavlune tuksiarvigiva. Jesuse okarpok: Erkartuinerovlunga mattomunga nunnanut pijunga. Tautungitut tautukovlugit, tautuktullo tautukonnagit. Farisæerit neijutut illangita tamanna tussaramitsuk, apperivæt: Uvagutauk tautunginivita? Jesusib kioveit: tautungikupse ajortokangikalloarpose; mañale tautukluse okarpose^{apple}, ajortoerotekaugilase.

Ahañerik, ahañerik okaupapse: Sauket iglunganut ittertarvikut ittingitok, assiagulle ittertok, taimna tigliktovlunelo innuartovok. Ittertarvikut ittertok, sauket mianerijigivæt. Taimna itterkova ittertitsijiub, erinangalo sauket tusarpæt, saukeñe kaikoveit attingit taivlugit, añitilugillo. Sanket annititarangamigit, sivorlerivæt, saukello mallikpæt, erinanga illitarigamitsuk. Takkorngartarle mallingilæt, kemalugole, takkorngartam erinanga illitaringinamitsuk. Okautsit tamakkoa Jesusib okautigilerpeit; taipkoale kañok

okautigilatungmangagit tukkisingileit. Amalo Jesusim okautiveit: Ahaamerik, ahaamerik o-kaupapse: ittertarviovunga saukennut. Tik-kikartiimanga, tikkilauktut, illunatik tiglik-tovlutiglo inuartaovut. Ipkoale sauket nalengileit. Ittertarviovunga, Uvapkut itter-tok pilloridlaromarpok, itterlunelo annular-melo piksakaromarpok. Tigliktok tigligiar-toromavlugo tokkotsartorlugolo asserojartor-pok. Uvanga tikkipunga, innogumik namatsainartomik piksakarkovlugit.

Idluartunga Mianersijunga, mianersijub idluartub saukeñe tokkotigiveit. Kivgabe attartukab sauket piginginamigit, Anarok aggertok takkogamiuk, sauket kemmekpeit, kemavlunelo. Amarkub sauket illangit piveit, illangille aptersardlugit piveit. Kivgarle attartugak kemavok, attartugaugame, saukello issumaginginanaigit. Uvanga idluartovlunga mianersijunga, pikkalo illitarivakka. Pimalo illitarivānga. Sorlo Atatama illitariluarpānga, taimaktank illitariluarivara, saukello pivlugit inno sera tunnivara. Sulle assingimik saugakotekarpunga, iglomit tamattomanget pingitut, taipkoalo

tamiaunga pititsomarpakka, nippigalo tusagoromarpæt, taipkoalo illunatik attautsimetitauijomarput, mianersijorlo attausiunginarpok. Tamanna pivlugo Atatama nægligivānga, innošera ipperarapko, ama pigekovlugo. Mattominga aksartaungilanga, issu-mammigle ipperarpara. Pitsartojokarama ipperarlugo, pitsartojokaramalo ama pigilerlugo. Taimak Atatama perkovānga.

Okautsit ukkoa pivlugit ama Judikut ingmingnut akkerartoput. Taipkoa unuktut okarput: Annernekulluliksovok, sillaidlune, sōg nalengniarkissiuk? Assingille okarput: Satanasegub ukkoa okauseringileit: tautungitut Satanasib tautuktinajarkagit?

§. 55.

JOH. X. 22—42.

Taipsomanele kattimaviub Jerusalemetub piarerninga nelliutingmet, tagva okkiokpok. Jesusele tagvunga pivok, Salomonim inningane kattimavingmetome arvertarpok. Judikut illuvæt okautigællugo: akkunaka

tarngnivut nokkangatipigit? Kristuseoguit nellagut okautittigut. Jesusib kioveit: okautilaukpapse okperingilapsinga. Atatama attingane tattamminiarnartitama okautigivānga: Okperingilassele, saugakotiginginapse, sorlo okautilaukpapse. Saukama nippi-ga tussarpæt, uvangalo illitarivakka, taipkoalo mallikpānga, innogutemik isso-karniangitomik tunnivakka, asserutsainarniængilettauk, aksartauniatsennangalo taipkoninga. Atataga taipkoninga uvamnut tunnijjok, tamainit angnerovok, Atatamalo a ganginnit aksarnigauniatsengilet. Uvangalo Atatagalo atautsiovoguk. Tamanna pivlugo Judikut ama ujarkennik tigusivut milloromavlugo. Jesusible apperiveit: unuktunnik ajungitullivigilaukpapse, Atatama perkojangiņik: tapkoa nelliet idluigællugo ujarkennut milloromavissinga? Judikut kio-væt okarlutik: ajungitulliattit pivlugit millorniængilaptigit; Gudele mittautigigangne, innutuinauvlutillo illingnik Gudiotinavit. Jesusible kioveit: Perkojipsingne imak aglak-simangila: Gudiojose okautigapse? Gudim okausingiņik tunnijaulauktut Gudiņik tai-

laungmagit, aglaillo sæglotitau niengilet; Sög Atatab idhuartitanganut nuunamullo tillijanganut okarkisse, Gude mittantigivet, Gudim ernguerivānga okarama? Atatama pinniarningit piñiaengikuls^{erit}pit, okperinatseng-
ilapsinga; pinniarapkille tattaṁiniarnartitaka okperissigik, okperijomangikapsinga. Il-
lissimakovlusiuk okperællugolo, Atataga il-
lumnemet uvangalo tapsomanetunga. Ama tignjomagalloarmatsuk annijiarivæt kemek-
peit. Jordanim igloanut ama pivok Jo-
hannese Babtisiviviñinganut tagvanetualer-
lune. Unnuktut tikkipæt okarlutik: Johan-
nese tattaṁiniarnartitsingikallopok; Jo-
hannesible okausingit illunatik tamna piv-
lugo miksekartovut. Taimak pivlugo tag-
vanetut uñuktut okperivæt.

§. 56.

MATH. XVI. 13—28. MARK VIII. 27—38.
IX. 1. LUK. IX. 18—27.

Mattoma kingornagagut Jesusē aivok Zesariab Fillippusim iglugaseksuita erkanut. Kissimeoderlune tuksiarame, illinniartingita kissimik neijormatsuk, apperiveit okarlune: Iāum Ernnginga iñuit kañok okautigivassuk? kinaujorivassuglonēt? Kiovet okarlutik: il-langita Johañeseosugivätit Babtiterijok: il-langitale Eliaseosugivätit: ama illangita Jeremiaseosugivätit, nellautaijullonēt iñutokaverngit illanget makkisimajorivätit. Appersorpeit: Illipsele kinausugivissinga? Simonib Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosuutum Ernnginga. Jesusib kiova okautivlugo: pillorikpotit Simon, Jonasim ernnginga. Uvingub, aublonēt mattominga nellojungnertingilatit, Atatamale killangmetub. Okaupagittauk: Petruseovotit, kairtomut mattomunga tungartitsomarpakka illagēktitakka, tärtorsub pitsartuninget sallagi-niengileit. Tuñijomavagittauk killaub nale-

gauninganut perutinnik: nunname kellersu-
tattit illunatik kellersorsimajomarpuk killang-
metauk. Kellersartattillo illunatik nuñame
kellerusarsimajomarputtauk killangme. Il-
linniartiñe iñerterpeit, Jesuse Kristuseogame
uñipkangojomanane inungnut.

Mattoma kingorngagut illiñiartiñe Jesusib
okautilerpeit: Iñum Erngninga Jerusaleñut
ajjuksab okarlune: Aniatitauvlunelo angajo-
kaijeñut ajokertuijorsuinullo, aglangnullo il-
lisimajuñut, taipkonunga kisserngortatoni-
artub, tokkotitauvlunelo, uvlut pingajuane o-
maromarivok; angigunagillo tamattominga
okarpok: Petrusib ingminut pitipa iñerterlu-
golo okarlune: Nalegak, Gudib sapputilitit,
taimaitomut pekkoñæk. Keviardlune Pe-
truse okautiva: Tuñumnut pīt satanase, sin-
naungasaramga, Gudib pingiñik issumaging-
inangne, iñuit pingit kisseta issumagilerang-
ne. Innuit kaikoveit, illiñiartinnelo okautiv-
lugit: Uvannik malligomajok, issumaminik
piñiatsengilak, seningajuksaminik, kappiai-
sutiksaminiglouët, uvlut tamaita ingminut
nangmaklugo malliklungalo. Iñoserminik
ivlersijok assiuñijomarpok: iñoserminigle iv-

lersingitok, uvanga pivlunga, okantsillo tus-
sarnertut pivlugit, iñoniaromarpok. Sillar-
soarlonēt tamāt iñub pigigalloaruniuk, tarng-
ninele asseroleruniuk, suksauva? Sumiglonēt
iñuk tuñitigijomava, tarngnine ama piulin-
niarlugo? Uvannigle okautsimniglo kangu-
suktok taipkonañe assujut ajortulliartullo
kingnvangukatinginne, tamnatauk Innum
Erngninget kangugijomarpa tikkipet ānanau-
nerminik, Atatamelo ānanauninganik, Enge-
lit ajungitut illagællugit. Iñuit tamaita ak-
kivigijomarpeit piñiarningiñik. Okautiveillo:
Ahañerik okautivapse: tapkoa illangita
mānetut tokko tukkissiniængilæt, Gudib na-
legauninganik pitsartovlune aggertomik tæk-
kokaratik.

§. 57.

MATH. XVII. 1—13. MARK. IX. 2—13.
LUK. IX. 28—36.

Taimak okarame, uvlut arvengemit pinga-
jualermetta, Petruse, Jakobuselo, nukkælo
Johannese Jesusim illagiveit, ingminullo pi-

tilugit kakkamut kingiktomut tuksiariartord-
 lunc. Tuksiartillugo ānanausijauvok san-
 gañe tækkunartillugit, kenanget tautua ab-
 lapsaulerpok, sekkenertut kaumariktigiler-
 pok, añorangillo kaumaridlalerlutik kakkor-
 sidlarpullo apputitut. Kakkorsaijut nunna-
 metut taimak kakkortigijomik sapperput.
 Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk,
 Moseselo, Eliaselo ānanavaksovlutik sakker-
 puk, okalavlutik, Jesusemik tokkojomartomik
 Jerusaleme. Petruselo illaņelo uerngarner-
 mut siñilerput, Tuppakamik, kaumarninga
 tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señiane-
 tuk. Tapkoa Jesuse keņengmakko, Petruse
 Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamane-
 itsainarominarpok. Piomaguit, tagvanc
 pingasunik iñillioromavogut, illingnut ataut-
 semik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemul-
 lo atautsemik. Okautsiñe kausimangileit,
 kvaksarnermut. Sulle taimak okartillugo,
 ahak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo
 nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Ta-
 medsa Ernģnera nægliklara, tamna kuviagi-
 jara: tamna naleksiuk. Tamaņa illiņiar-
 tingita tussaramitsuk, pamangalerput kvak-

sarlutiglo. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo okautiveit: Makkititse erksiniarase. Uitaleramik, assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk innungnut, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkartiaño. Okausek tamaña illumigivæt, okaratik tækkojamingnik uvluñe taipkonañe. Ingmingnulle appersotivlutik: kañok tagva tokkungajuñit makkinek? Illiñiartingita apperivæt, okarlutik: sōg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliovlune tikkitsomartomik? Jesusible kioveit okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit. Okaupasele: Eliase tikkissimajok, illitaringilælle, issumanungnut pidiarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok. Taimaktauk Iñum Erngninga taipkonanget, kappiaisuktitaujomarpok, nachogilugolo, sorlo aglaksimavok. Tava illiñiartingita tukkissivæt, Johañesemik Babtiterijomik okautingmagit.

§. 58.

MATH. XVII. 14—21. MARK. IX. 14—29.
LUK. IX. 37—43.

Uvlub aipangane, kakkamit attersarmetta, iñugaseksuit pārpeit. Illinniartiñe kemelauk tatik tikkingmigamikit; taipkoa iñugaseksuit aglangniglo illissimajut illumaveit appersotijut tækkoveit. Iñuille illunatik Jesuse tækkogamitsuk, kakkiladlarput, nellipsarlugolo sallutipæt. Aglangnik illissimajut apperveit: Suna appertsotigivissiuk illipsingnut? Iñugaseksuit illangeta tikkipa, ittiganginullo pamangavok okarlune: Nalegak, erngnerna napkigiuk, erngnetuarigapko; añernekkullulik okajuitok, illissimailingajok. Añernekkullub tigulerangago tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago korlialerpakpok, nerkolärlarmelo perlilerpok; aulajartidlalaurangamiuk keta kemalerpakpa: Illiñiartingnut ätauti-para, tuksiarleitalo añititaukovlugo, ajorpæt. Jesusib kiova okarlune: Tata ukkoa okpingitut mumiksimajut kinguvangukattigët, kañok

sivitutigijomik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigijomik keñugitigaëngipissinga? Erngnerit kailauruk uvamnut. Jesuse tikkilermago tækkovlugo, añernekkullum innuk tuavi aulajartidlarpa, nunnamut orrovok, aksakarlarmelo korlialilarmelo. Anguta Jesusim apperiva: kanga imailerka? Okarpok: kigliminit. Uñuktuniglo orrutipa ikkomamullo iñanullo, tokkonasuardlugo: Ajungikungne, napkigilertigut piulilutalo. Jesusim okautiva: okpertsauguit! okpertsuñe ajornartokangilak, tamaita ajungileit. Tuavilune sorrusib tapsoma anguta niplialerpok, kugviornermut okarlune: okperpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusimnit piulinga.

Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk, Jesusib tækkogamigit, añernekk ivsornartok iñerterpa, okautivlugo: okajuitok tussangitorlo añernekkulluk, okaupagit: annit omanget, kingorngagut itterungnerlutillo omunga. Niplialerpok tava, aulajartidlarmlalo añivok. Iñuk tamña tokkojutun-ïlertok, unnuktullo tokkojok okautigivæt. Jesusim aggangitigut tiguva, makkitilalo. Makkipok tava. Sorrusek tamna tagvainak piungnerpok, tam-

nalo angutanut Jesusib tunnigiva. Gudib pitsartudlarninga tattañiniarivæt illunatik.

Iglomulle Jesuse pingmet, illinniartingita kissinik tikkipæt okarlutik: sōg uvagut an-
nihilugo ajorpittigo? Jesusible kioveit Okau-
tivlugit: okpinginapse. Ahañerik okau-
papse: Senfkornetut (tainna ipok perorsia-
vinek mikkinersak) okpernekalerupse, kak-
kamut omunga okartuinariakarpose: tagvan-
get nukterit taikunga! nukteromarpok tava,
ajugakarasele. Imaitulle añernerit añititaun-
gilet, kissiane tuksiarnermullo nerringiner-
mullo.

§. 59.

MATH. XVII. 22—27. MARK. IX. 30—32.

LUK. XI. 43—45.

Tagvanget aularamik, Galilæa apkotigi-
væt: Iñuille kausimakojomangileit. Jesusi-
ble tattamminiarnartitangit illunatik tattam-
miniaringmagit; illiñiartinne ajokertorlugit
okautiveit: okautsit ukkoa tussajasse oma-
miuterissigik: Innum Erngninga pititanjo-

marpok iñuit agganinut, taipkoa tokkotso-
marpæt; tokkoppatsuk, uvlut pingajuane
makkitsomarivok. Okautsille ukkoa nello-
junguængileit, nellovlugillo tukkekartingi-
leit. Kiksadlalerpæt appertsorlugo ajor-
pæt.

Kapernaumut pingmetta, kenaujeñik kat-
tersijut (kattimavingmut) Petruse tikkipæt,
okarlutik: Ajokertortipse tuñivangila kenau-
jak (kattimavingmut)? okarpok: aukak.
Iglomut ittermet, Jesusim ingiarpa okarlune:
Simon Petruse, kañok issumavit? kikkunit
attangit nuñametut tuñergut kenaujet pivittig-
ik? kittorngamingnit tækkorngartennillo-
nêt? Petrusib kiova: Tækkorngarteñit. Je-
susib kiova: kittorngæt tunnijariakangilet.
Ningarkoñagit imab siñanut ainjarit, ningit-
sartorit, sivorlek aulisegak kakkiuk: aitarti-
gungne, Statermik (kenaujamik) nachvaro-
marpotit tamna tuñiuk pivlungalo pivlu-
tillo.

§. 60.

MATH. XVIII. 1—35. MARK. IX. 33—50.
LUK. IX. 46—50.

Iglomelune illiñiartiñe apperiveit: Sumik illipsingnut okalaukkise ingeravluse? Nip-lingilelle: ingeravlutik ingmingnut okaramik kinakkiak illatik anginerojomartomik. Omættingita erkainingit Jesusib kausilerami- git, ingilerpok, arkungemit aggartut kaiko- veit, okautivlugit: Illasse sivorliojomajok kinguvaromarpok, illunatiglo kįvgaromar- pæt. Apperivæt okarlutik: kina anginero va killaub nalegauningane? Nutarak Jesusib kaikova, akkornganullo pitipa, kuñiklugolo okautiveit: Ahañerik okautivapse: uttero- mangikupse nutakkatullo-įngikupse, killaub nalegauninganut piomangilase. Ingminik otunak nutakkatut miklilertok, anginero vok killaub nalegauningane. Imañtomik nu- takkamik illelliortub attimne illelliorivān- ga. Uvamnigle illelliortub kissima illel- liunginivānga, uvamnigle tilliklertok illel- lioriva.

Johañesible okautigilerpa okarlune: Ajo-kertuijok, angut tækkovavut, atterne añer-
nekullungnik añititsijok, malligatalo: iñer-
terpavulle mallingimattigut. Jesusele okar-
pok: iñerterinasse. Tattañiniarnartitsijo-
kangilak attimne, tuavilune terliakattarlunga.
Uvappingnik akkerartungitum illagivati-
gut.

Ama okarivok: Ahañerik okautivapse, er-
musiarsungmik iñalingmik illipsingnik im-
mertitsijok attimne, Kristusim illiñiartigiga-
mise, akkengartauniængilak. Uvannullo
okpertut ukkoararsuit, illanganik asserortit-
sijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujar-
kamik kongesingagut nivingaiviogune, im-
marbingnullo ittinersamut ippitilugo. Kap-
pianamek sillarsoarmiut asserortaijut pivlu-
git. Asserortaijokaromarpok: kappianamek
iñuk taimna asserorterijok. Aggakpille as-
serorpattit, nakkarkit egilugillo. Illingnut
ajunginersauvok, illakungorlutit innogute-
mut itteruit, marrungnit aggakarnermit,
ikkoñamut kamitsuitomut egitaunermit:
Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ik-
koñangello kaminiarane. Ittikkavittauk as-

serorpattit, nakkarkit, egilugillo. Illingnut ajunginersauvok, tussielutit inogutemut itteruit, iglugenik ittiggakarnermit, äniatitsivingmut egitaunermit, ikkomamut kamitsuitomut: Taingane kuglugianget tokkoniaengilak, ikkommangello kaminiarane. Ìsivittauk asserorpattit, peruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik isekarlutit inogutemut itteruit, marrunguit isekarnermit, ikkomamullo kamitsuitomut egitaunermit: Taingane kuglugianget tokkoniaengilak, ikkommangello kaminiarane. Illumatik ikkomamut tarretitaujomarput, tuñitiksello illumatik tarriomut tarretitaujomarput. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle pitsartueroppet sumut ama pitsartutitaujoinarpa? Illipsingne tarriokarniaritse, ullapirsautekakattigckluselo illipsingnut.

Ipaksileritse, makkoararsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atatama killangmiub kenanga taek-kunatsainarpæt. Innum Erngninget piulijartorpeit tamaita tamarsimajut. Kañok issumavise? Innuk unguiakattartunnik tellimertorlutik saugakutekarune, tapkoalo il-

langet tāmarpet, ungniakattartut sittamer-
 torlutik arvemgillo tellimartut kemmega-
 jangileit kakkeñut, tammartok kenneriar-
 ajangila? Nenniguniuk, ahammerik okau-
 tivapse: tamna kuviaisutigiluarpa assing-
 innit ungniakattartunnit sittamertorlutik
 arvemgillo tellimartunnit tammarsimangi-
 tuñit. Taimaktauk Atatapse killangmiub
 tāmarkonginiva ukkoararsuit illanget. Kat-
 tanguvit idlnigiludlarpattit; kissivit nellipsa-
 ruk, iñerterlugolo kissipteolutik. Nallekpat-
 tit kattangutit äkigērpok tava. Tussangipat-
 tille, attautsemik marrungniglonēt illakarlu-
 tit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit,
 marrolutik pingasuluselonēt okalerupse.
 Tussangipasse, illagēktunnut okarina, illa-
 gēktulle nalengippagit, nellojorællugo, Zoel-
 nerijorællugolonēt. Ahāmerik okautivapse:
 kellersutasse nūname, kellersorsimajomarput-
 tauk killangme, kellerusartassele nūname kel-
 lerusaromarputtau k killangme. Ama okau-
 papse: marruk nūname illagēkuñik, sumig-
 lonēt tuksiaromavlutik, piomajattik pilarpæk
 Atatamnit killangmiomit. Marruk ping-
 asullonēt attimne kattimajarangetta, akorng-

antesomarpunga. Petrusib apperiar torpa okarlune: Nalegak, kattanguma idluigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnereksarivakka? arvengemit aggartuñik namaka? Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunnik kissiane unūktovaksoarnik, 490 nicle. (imai-pok iñuit ungnijut tellimello avatingit navlugit) Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ïpok, taipsoma kivgene kig-lissiñialerpeit. Kiglissiñialermagit, illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10000 denik kenaujeñik. Akkiksakalaungimet, attañinget tamna pissiñiutaukova, nullianiglo, kittorngangiñiglo, perkotingiñiglo tamaiñik, akkillertaujomavlune. Kivgab tamna pamangavigivlugo mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaitu akkillero-marpakka illingnut. Kivgab tamna attan-ninget näpkigilerpa, aularkovlgolo akkiller-kojungnerpa akkiliutikseñik. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget, naipipa tamakisimajiñe kenaujeñik ungnakattartuñik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kiñillugolo okautiva: akkillieksettivam-

nut akkilikit. Kivgaukattinget pamangav-
lune: tuksiarvigiva, okarlune: ningarinanga,
tamaita akkilleromarpakka illingnut. Aipa-
le piomangilak, parngnanersimavingmut it-
tertitsartorpa, akkillieksangit tamaita akkil-
lerkartiñagit. Kivgaukattingita tamaña tæk-
kogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækko-
jattik okautigiartorpeit attannermingnut.
Attaninget kaikova okautivlugo: kivgakul-
lovotit akkillieksettis uvamnut tamaita issu-
magijungnerpakka, tuksiarvigigamga: kiv-
gaukattillo napkigijeksaringilet, sorlo nãp-
kigilaurapkit? Attanninget kañingaumajar-
vigiva ãniatitsijomut pitilugo, akkillieksan-
git tamaita akkillerkartitiñagit. Taimaktauk
Atatama killangmiub piomarivãso, omãttip-
singne kattangutipse tamãarningit issumagi-
jungnerniãngikupsigik.

§. 61.

LUK. IX. 51—56. 61, 62.

Kangattartauviksañe nelliutilermet, kaju-
simalerpok Jerusalem̄ut aijomavlune. Sivori

likseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglugaseiñut siñiktarviksarsioriarpæt, taipkoale siniktarkojomangilæt, Jerusaleñut ingeralermet. Illiñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamanna tussaramiko, okarpuk: Nalegak piomaguit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoñna killangmit kattekkovlugo nungukovlugit. Jesusible keviardlugik innerterpak, okarlune: Annernerub nelliakita kittorningaringmattik kausimangilatik? Innum Erngninget asseroriartungileit innut tarngningit, piuliartorpeille. Iglugaseinnut assinginnut aivut.

Ingeravlutik okartokarpok: Nalegak, malligomavagit; sivorlermik perkoginga, iglomiukattikka sorerutiksamik okautiartorkovlugit. Jesusible kiova: aggangminut tigusi-jok sennajeksaminik keviarlunelo, idluangilak sulle Gudib nalegauninganut.

§. 62.

LUK. X. 1—24.

Mattoma kingorngane ungniakattartunik pingasuertorlutik tellimaujortuñiglo as-

singit illiñiartingit Nalekab añeriveit, mar-roterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut nuñeñullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit, okautivlugit: kattersivik angidlaralloarpok, kattersijulle ikkidlarput. Taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijukset tillilugit kattersivinganut. Aileritse, ahak saukettut tillivapse amarkut akkornganut. Pökarase, ikpiarsulijaraselo itiggagusijaraselo iñungniglo sallutitsiniarase ingeralluse. Iglomut itteraigupse imak okaritse: iglo una ullapirsautekarle. Tagvane ullapirsautekaromajomik innukarpet, okausisse ullapirsautelik taipsomanetuaromarpok. Imaïtokangipelle, ullapirsautipse uttervigio-marivãse. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkiksangiñik nerriluselo iñeritse: Señamajok akkilleriakarmet. Nukterniarase iglunnt tamaiñut. Iglugaseksoarnut pigupse, illelliorpasse nerrititse tagvane nerkiksangiñik. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsigik, okautigissiglo: Gudib nalegauninget palliuvigivãse. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliungippasse; iglut akkorngattigut annititse, okarluselo: sangit aglæt pejarpavut il-

lipsingnut, iglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptiingnut. Nellutsengilasele, Gudib nalegauninget palliuvigimalaukpäse. Okaupapse: Sodomamiut uvlut nagatiksangañe pidlartaunikinersaujomarput iglugaseksoarnit makkonanget. Kappianamek, Korazin, kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo taimak angitigijuñik tattañiniarnartit-siguma, sorlo illipsingne, itsak kakkialernermut pöksatuinarnik añorakañerungnerajalauktut arsameniarlutik. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinersaujomarput illipsingnit. Kapernaume! kangattarsimajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomarpotit. Illipsinguik tussartub tussarivãnga; illipsingniglo nachojub nachogivãnga: uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvannik. Ipkoa ungniakattartut pingasuertorlutik tellimaujortullo illinniartut kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nallegak, annernekulluillo aglæt nalekpätigut, akkit pivlugo. Okautiveit: Satanase tækkogalloarpara kattektok killangmit sorlo kaumalak. Ahak, pitsartutilauk-

papse, kuglugiaraluit kesuktut, Scorpionillo tokkonartovit tullerarkövlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautilaukpapse, suniatsengifäselo. Añernerille idluiluktut nalengmasse, kuviaisutiginasuk: makkoale kuviaisutiginersarissigik atisse aglaksimangmetta killangme.

Taipsomane Jesuse annernermigut kuviaisukpok okarlune: Atatak killaublo nuñablo nalegangæk, nakorivagit, tamanna illissimajuñut sillatojuñullo angigutsutigigangne, nutakkeñulle nellojungnertijutigigangne. Ahamerik, Atatak. taimak sangne idluarijet. Tamaita Atatama tuñiveit uvamnut. Erngnermik kimik kausimajokangilak, Atatab kissime kausimava: Atatamiglonēt kimik kausimajokangilak, Erngnerub kissime. Erngnerublo nellojungnertitsomajangita nellungginivæt. Illiniartinne savigivlugillo okarpok: pillorikput isit tautuktut tautuktapsingnik. Ahammerik okautivapse: nellautajut uñuktut attañiojullo tautuktapsingnik tækkojomalaurivut, tækkonagolo, tussartapsingnik tussaromalaurivut tussarnagolo.

§. 63.

LUK. X. 25—37.

Ahak, Aglangnik illissimajok nikovipok, oktorlugo okarlune: Ajokertuijok, sumik pinniarlunga, innogutemik nungusuitomik kingormgutlugo. Jesusible kiova: perkojangiñe kañok aglaksimava? kañorlo attuar-pigit? Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, omættingnut tamanut, tarngningnullo tamanut, pitsartunernullo tamainnut, issumangnullo tamainnut. Inukattillo tuglēt illiktut nægligijeksarivet. Jesusible kiova: Kiolorikpotit, imailiorit innojomarpotit. Taimnale idluartorilerame, Jesuse apperiva: kina tuglerivigo? Jesusible kiova okarlune: Innuk Jerusalemit taununga Jerichomut attarpok, innuartut taimna opingarpæt; annorerdlugo annaudlarlugolo killerpæt, tokkokaseklugo keñekpæt: Illanget ajokertuijub tannunga ingerajub tækkogamiuk, kangerpa. Taimaktauk Levitib (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk, tækkovlugo, kangeriva.

Samariamiuble ingerajub tikkilerpa, tækkog-amiuk nāpkoariva, nellipsarlugo killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik, weinemiglo kuverivlugit killingit, nersutiblo kanganut illivlugo, iglomut siñiktarvingmut äpa, tagvane udsertorpa. Kaulermet, aularomagame, kenaujæk marruk sakkerpæk, tunnivlugiglo sinniktarvium innuanut, okautivlugo: udsertoriuk, uñunersennik illagungne, akkileromarpagit, ama utteruma. Kannok issumavit? pingasut taipkoa illanget kina innuartut killertigilauktangita innukatigællugolo tugleriyauk? Kiova: tapsominga nāp·kigosuktok. Jesusim okautiva: imailioriar-torit,

§. 64.

LUK. X. 38—41.

Tagvanget ingeravlutik, iglugaseiñut niu-
verviktalingnut itterpok. Arngnak tagvane-
tok, Marthamik attelik, tapsoma itterkova
iglominut. Nukkakarivok Mariamik atte-
lingmik. Tamna Jesusim ittiggangita sang-
añut ingipok, okalatillugo nalegiarpa. Mar-

tale omaridlalerpok kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak adsigegi-viuk, nukkama kissima kivgartortiṁanga? okautiuk ikkajorkovlunga. Jesusib kiova, okautivlugo: Marta, Marta issumatsarikpotit omarikpotit. Attausiotsinek pijariakarpok: Mariab aṁerimava ajunginersak, tapso-minga aksartauniatsengilak.

§. 65.

LUK. XI. 1—13.

Illāne tikkitamine tuksiartok. Sorermet, illinniartingita illangeta okautiva: Nalegak, tuksiarutiksamik ajokertortigut, sorlo Johannesim illinniartinne ajokertorpeit. Okautiveit: Tuksiarupse, imak okaritse: Atatavut killangme akkit nakorijaule; nalegaunīt kaigiarle; perkojattit malliktaulit nuṁame, sorlo killangme; uvlome piksappingnik tuṁittigut; ajornivut issumagijungnerkit, sorlo uvagut uvappingnut ajortut issumagijungnerpavut; oktorlungnartomut pitinnata; piulittigulle ajortuṁit.

Okautiveittauk: Illapse kia, næglingnik-
tomik illænarnerijakarune, unnuab kerkane
imak okautiartoruniuk: nægliktara illæñari-
jara, taukteliksarsilaulanga niakojeñik ping-
asunnik, nægliktama illænarnerijarma tik-
kiṃanga, nerkiksak ajorpara: Illuanetub ka-
manget imak kioniarpauc: Siñiktailinanga,
ubkuak parngnanersimangmet, kittorngakka
illagivlugit innilangavunga. Taimak piv-
lugo makkinermik sappersertorpunga, tun-
nivlutit niakojeñnik! Okaupapse: makkitso-
mangikune, niakojeñnik tunnivlugo illænar-
nerigamiuk: tava makkilarpok, iktoritailune
tuksiarvigingmago sorrerane, piomajanganik
ajortanganik tunnilarpa. Okaupapsetauk:
tuksiaritse, tuñijaujomarpose. Kenneritse,
nennisijomarpose. Sopalugitse, ubkucrut-
saujomarpose. Kennujok pilarpok, keñajok
nachvalarpok, sopaluktorlo ubkuerutsaular-
pok. Kia illapse, angune erngninget kakko-
jamik tuksiarvigippago, tuñiñiarpauc ujarka-
mik? Mingeriavinermiglonēt tuksiarvigip-
pago, kuglugitsamik tuñiñiarpauc? Mañing-
miglonēt tuksiarvigippago, tunninniarpauc
Skorpionemik tokkonartomik? Illipse nauk-

ajortose, kittorngasse tunnergutiñik ajung-
itunnik tuññiarapsigik: anginersamik Ata-
tapse killangmetub tuññiarpeit Añernermik
ajunginermik tuksiartiñe.

§. 66.

LUK. XI. 37—54.

Taimak okartillugo, Farisæerit illangeta
nerriartorkova ingminut, uvlok ketterarnet.
Jesuse itterpok, nerrimavingnut ingidlune.
Ubvarsimanañe nerrijomangmet Farisæerib
tækkogamiuk, tattañiniarpok idluarinagolo.
Nalekable okautiva: Illa illipse Farisæerit
ermusiarsuillo pogutello sillatagitut sujung-
aitikalloarpasse, illuscle ullipkittarput ajor-
tuñik piomanermiglo. Okorse sillaitose!
sillata sujungaipet, illualo -ivsornaitorivis-
siuk? Sillatanik pingortitsijub pingortingini-
vauk illua? Ahak, perkotipsingnit tuññiar-
sigik aglujunnut, illunatik sujungailarput il-
lipsingnut. Kappianamek okorse Farisæerit,
Minzelo, Rautelo nunnab perortungit tamaita
tellimaujoetta aipanga tunnigapsiuk attan-

niojuunnt, idluarnerlo, Gudib næglingningalo sennerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale pinniarlugit pijeksarivasse, ipkoale ipperarnagit. Kappianamek okorse Farisæerit! illinniarvingme ungalliujomavluse, ik-sivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavluselo innungnut niuvervingme. Kappianamek okorse Aglangnik illissimajut Farisæerillo, takkormortose! Illuvertitut saumajotun-ïnapse, innuit kangittigut pissuktut kausimannagit. Tagva Aglangnik illissimajut illangeta kiova okautivlugo: Ajokertuijok tamakkonunga okautsinnut suadlarpaptiguttauk. Kiova: kappianamektauk illipse, Aglangnik illissimajut! innuit kappiaisuktinapsigik nangmageksennut aktornartunut, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangnut attautsemullonët. Kappianamek illipse, nellautaijut illuvilliortasse, angajokapsele sivorlipse tokkotipeit. Makkoninga nellunaijaivose; angajokapse pinniarningit malliklugit pigivose: ipkoa nellautaijut tokkopeit, illipsele Illuvilliortasse. Tamaña pivlugo Gudib sillatuninga imak okarpok: Nellautaijut tillijello tillijomar-

pakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkot-somarpeit, illangillo unangmilugit: nellautaijut illunarsoangita aungit kinguvangukat-tigenut taipkonunga akkinniartaukovlugit, kovijangit sillarsub kiglinganit, Abelim aunganit aglæt, Zachariasiblo aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangne. Ahamerik okaupapse: kinguvangukattigenut ukkonunga akkiñiartaujomarput. Kappianamek okorse Aglangnik illissimajut, illissimanartub peruta polauk-passe. Illipse ittertisinase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut) Taimagle okautingmagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo pinniarpalliadlarpæt, okausiksarsiorlutik. Allaperngarpæt, okausinginnik passitiksarsioromavlutik tapomunga.

§. 67.

LUK. XII. 1—59.

Tagvanetillugo, innugiartorsuit tikkipæt, tausendekartut kattimalerput, ingmingnut tullerakattaulutik. Illinniartinne Jesusib

okauterkarpeit: Farisæerit kakkojangita ser-
 nautiksanginnik tamedsa takkormorningin-
 nik, illinasugitse. Ijekartortut illunatik sak-
 kijaromarput, angigutsutit illunatik nellona-
 lungilet. Tamanna pivlugo tårtome okau-
 tilauktasse kaumajome tussartaujomarput,
 inninelo assipsingnut issivsutigilauktasse o-
 kautaujomarput iglut kanginne. Okaupap-
 sele, nægliktakka, erksiginiarasigik timinik
 tokkotsijut: kingorngagut sapperput. Sivo-
 ragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna
 erksigissiuk, tokkotsigune, pitsartunekarpok
 ānianartovingmut egitsinermik sappingitok-
 tauk. Ahaila, okaupapse: tamna erksigis-
 sink. Kutsertet tellimet akkekarpangilet
 kēnaujennik marrungnik? Unēt taipkoa il-
 langalonēt Gudib puigungila. Nutsesetauk
 illunatik kittissinagivut niakopsingne. Ta-
 manna pivlugo erksiniarase, kutsertavak-
 soarnit ajunginerogapse. Okaupapsele: U-
 vammik okausilik iñungnut, taimnatauk In-
 num Ernngninget okautiginiarpa Gudim Eng-
 elinginnut. Iñungnulle missiutilik uvammik,
 taimnatauk missiutaujomarpok Gudim Eng-
 elingiñut. Okautsemik idluangitomik okau-

telik Iñum Erngninganik, issumakarviojung-
 neromarpok. Añernerмик ajunginermik o-
 kautelulik, issumakarviojungnernaengilak.
 Illinniarvingmingulle, attañersoarnullo at-
 tanniojunullo ätipasse; sivoraniarase kanoẽ-
 tomik sumiglonët okausiksakarapse kigusik-
 sakarapselo: Annernerum ajunginerum ajo-
 kertorniarñasse nellunaikutame taipsomane
 okausiksapsingnik. Innuit illangeta, ang-
 utim okautiva: Ajokertuijok, angajuga o-
 kautiuk, kingormgujeksavuk, avekovlugo
 uvaguk. Okautivale: innuk! kia kiglis-
 siniartuksautipãnga illiptingnut, kingormgu-
 jeksatik avekovlugit? Okautiveit tava: Ag-
 luitsomannerмик udsertoritse: Perkutivak-
 suit innum innotigingileit. Adsigemik mat-
 tominga piveit okarlune: Angumik agluito-
 kalauktok, tapsoma perorsevinga perorlarik-
 viovok, illumigut imak issumalerpok, okar-
 lune: kannok pinniarlunga, perorseakka kat-
 titeksakka inniksakangimetta? imak pilaunga
 okarpok: kematullivikka serkomilugit pin-
 niarpakka, angijororiarlugit señajomavakka,
 perorseakka tamaita perkotikkalo kattitso-
 mavakka takkamunga, tarngnimnullo imak

okaromavunga: nægliktara tarngninga pik-sakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut: kikkalerit, nerrilutillo iñerlutillo kувiaisugit. Gudible okautiva: sillaitoaluk! unnuak tamaña tarngningilarpotit, kia piksariniarpagit kattilauktattit? Taimaktauk-ñivut perkotnik kattersijut, agluinatiglo Gudeme.

Illinniartinne okautiveit: tamaña pivlugo okaupapse: Inosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt, timpselonēt añoraksanginnik. Iñosek ajunginerovok nerkiksennit, timelo ajunginerovok añoraksennit. Tulluket nautsertorissigik, karngatitsingilet, perorseeksennik kattersinatiglo, keñatullivikaratiglo illiorkavikangilet, taipkoale Gudib nerritipeit. Tingmitsennit kañok angitigijomik ajunginerovise? Kia illapse ingminik uiguksersiva tallitut takkitigijomik attautsemik, nauk siarklerutigigalloarpa. Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarklerutigivissiuk? Pauanaujaujartut tækkunarsigik kañok perortut, señangilet peraingilellonēt. Okaupapsele: Salomolonēt piñarnadlartok taipkoa illangatitut añorariksimgitok. Iviksuket nunnametut Gudib taimak piñarnartinamigit

uvlome perortut, kaupello kieksaumut egi-
 teksaumetta, anginersamik illipse aāorartit-
 somavāse, okpernekitose tagva! Tamana piv-
 lugo illipse okarniarase, sunik nerkiksakarom-
 marpose, sumiglonēt iīmiksakaromarpose,
 siarklerniarase. Makkoa tamaita sillarsub
 iūngita okpingitut nellojullo piīnasuagatuari-
 veit. Atatapse killangmetub kausimavāse,
 taimaitomik ajorsartose. Gudible nalegau-
 ninga piīniarkarsiuk, tamakkoa tamaita pilar-
 passe. Erksiniarase, okorse illagēktuarsuit,
 Atatapse idluariva tuīvluse nalegaunermi-
 nik. Perkutisse pissitigissigik, aglujunnut
 tunuilugit. Pōksiniaritse pitokaungituñik,
 perkutitoniardluse^{la} killangme asserojuitunnik,
 tigliktit sappertangiñik, kaurulillo asserojui-
 reksangiñik. Perkutipse ueijugangit omæt-
 tipsetauk ueijorivæt. Makkitipsigut kette-
 rusiaritse, neñeroasselo ikkingmilit. Inuit
 adsigissigik, nalekamingnik neriuktut nul-
 liarelitainartut nerrimarvingannit aggilerto-
 mik: tikkipet, soppalulerpello, upkueruti-
 sarlugo pilarpæt tuavilutik. Kivget inaitut
 pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigartut.
 Ahnēmerik okaupapse: nerrimavingme iksi-

vakojamarpeit, sailiserlune nangminerlo kivgatoromarpeit. Pigarviub aipangane, pigarviublonēt pingajuane tikkipagit imailior-tut, kivget tapkoa pillorikput. Tamannale kausimalerissiuk. Tigliktub tiglgiartoringa iglum iñuet kausimaguniuk, pigaromavok, iglominut itterkoñago. Tamanna pivlugo il-lipsetauk oppalungersimatitse: Iñum Erng-ninga tikkitsomarmet uvlub nellunaikutang-ane neriuvigingitapsingne.

Petrusim okautiva: Nalegak, adsigēktomik mattominga kissipta pivittigut, makkoalonēt tamaita pivigit? Nalekab kiova: piariakar-pok nertornartomik sillatojomiglo pairsijo-mik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisung-otimago, piksangīnik tuñekovlugit uelliutile-ranget. Kivgak taimna pillorikpok, imailior-tok Nalekame tikkipago. Ahamerik okau-tivapse: perkutiminut tamaiñut pititsomarpa. Kivgarle taimna omamigut imak issumale-rune: Nalegara killamik tikkiniaengilak, kiv-gello angutit arngnello añaudlarlugit, nang-minerlo nerrivlune imilarmelo tallardlune: Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomarpok uvlome ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo

nellunaikutangane kausimangitangane, asse-
rorlugo pinniarpa naleganget, sokkosijuingi-
tut okpingitut illagillugit akkivigijomarpa.
Kivgarle Nalekame perkojanganik kausima-
jok, piñialaurane, perkojangalo mallingnago,
unnuktunnik añaujaujomarpok: perkojang-
æniglo kausimangitok, annaujariakartomik
piñiarame, ikkituñik añaujaujomarpok. Un-
nuktunnik tunnijaujok, tapsomanget uñuk-
tunnik keñerviojomarpok. Ikkoñamnik ik-
kitsiartorpunga nuñamut. Kañoktok mañakut
ikkoalarlærpet! Babtijomut Babtitaujaria-
karpunga, sivoravunga namaksilerkartinago.
Nuñamut tikkinasugivissinga, iñuit Illagèkti-
niarlugit? okaupapse, aukak, ingmingnut ak-
nerartutijomarput. Mattoma kiugorngane
tellimet iglome attautseme ingmingnut ak-
kerartutijomarput, pingasut marrungnut,
marruglo pingasunnut, anguta akkerartoro-
marpok erngnerminut, erngnerlo anguminut,
arnгна paningminut, pannik arngnaminut,
sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

Ama iñungnut okarpok: nuvujamik tek-
kojarangapse unanget nikovitomik, tuaviluse
okarpose: sillarnerludlarniarpok; taimailer-

pok. Uarngrnerluaranget okarpose: kissid-laromarpok; taimailerporlo. Takkormortose, nunnalo killaglo kañoeniarmangangnik illissimavasse; sogle tamaña nelliutok illissimangilasse? illupsingnelouët sōg idluartok issumagingipissiuk? Illingnut akkerartortok aiparigungne erkartuijomut, ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pittitaukonnæk, kiglissiniartublo parngnanersimavium udsertortinganut uñertotaukonnæk, tapso-malo udsertortub parngnanersimavingmut egippattit. Okaupagit tainganget añititau-niengilatit akkillerkartināgit kenaujet nag-gatiksanget.

§. 68.

LUK. XIII. 1—9.

Taipsomane neijutut illangita okautivnet Galilæamiunnik, taipkoa anngit Pilatusim akkūtsiveit tuñergutingiñut. Jesusib kioveit okautivlugit: Galilæamiut ipkoa ajortulliar-neronasugivissigik Galilæamiunnit assingin-

nit tamaiñit, taimak pidlartaungmetta? Aukarpunga. Okaupapsele sagiarniængikupse, tamapsetauk taimak asseroromarivose. Arverternngemit pingajoartut ipkoa nuvoguseksub Silloametub orrovigijangit tokkodlugit, ajorneronasugivissigik innungnit assinginnit tamainit Jerusalemmetunnit? Aukarpunga. Okaupapsele: sagiarniængikupse, tamapsetauk taimak asseroromarivose.

Mattomingale adsigêktomik okautiveit: napartok Feigsliksak iñub perortipa Weinekarkviksamut kakkaminut: Paungarsioriaramiuk, nagvangilarle. Weineliksamik perorsevilliortomut okarpok: Ahak, aujet pingasut napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nagvarnanga: kippiuk, sōg iñekarpa sullinane tamane? Taipso-ma kiova okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule aujak tamaña, avata poagiarylugo, ivsunga ivsusilugolo: kingorngagut paungakarniarmanget. Pekkangipelle tava kippiuk.

§. 69.

LUK. XIII. 10—21.

Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane, Sabateongmet. Ahak, arngnak tagvanetok annernelik kañimanartomik okkiut arverterngemit pingajoartut, okkungainarlune issivinermit sappertok. Jesusible tækkogamiuk, kaikova okautivlugo: arngnak, kañimanernit piungnerit! aggangminullo pattikpa. Tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme: iñuillo okautiveit: uvlut arviniovut, señajariakarpok, uvlunē taipkonañe iñulijaunialeritse: sabbateopelle pinnase. Nalekab kiova okarlune: takkormortok una! Illipse tanapse nersutisse tuktuvakotisselo siutekoktoçjullo pittutsangipissigik nerchevingiñit, alluktitsartorlugillo sabbateme? Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajoartut pittuksimajungneriakangilak sabbateme? Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt, innuit

illunatik tattaṁiniarnartitangit tamaita ku-
viaisutigiveit.

Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegau-
ninget adsigivauk? sumullonēt adsigejoma-
vigo? Senfkornetun-ïpok, tamna iñub piva,
perorsevingminut egipa. Perolertok agliv-
lune napartulerpok angijok, tingmitsello kil-
laub attanetut iñekalerput akkeruñgetta at-
tane. Ama okarivok: sumut Gudib nale-
gauninga adsigejomavigo? Kakkojekset ser-
nautiksetun-ïpok. Arngnab tamna piva,
akulugo oktutiñut pingasunnut kakkojek-
sennik pittalingnut, kakkojekset tamaita ser-
nartilugit.

§. 70.

LUK. XIII. 22—30.

Mattoma kingorngane iglugaseksoatigit
iglugaseitigullo ingeravok, ajokertuiniarlun-
nelo ingeravlunelo Jerusaleñut. Innuit il-
langeta okautiva. Nalegak, ikkitut innuit
piulijauniarasugivigit? Okautiveille: illung-
ertoritse ittervikitokut itterniaritse. Okau-
papse: unnuktut pinnasuarniarput ittero-

mavlutik, itternermik ajorsaromarput. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanerppago, kingorngane illipsetauk sillatanit ubkuak avilortariartoromarivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkuerutittigut. Kiojomarpäse okautiluse: nakit pingmangapse illitaringilapse. Okaromarpose imak: Nerrekattigivlutillo iñerkattigivaptigit, iglut akkorngane ojokertulaukpaptigit. Kiojomarpok, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemeksinga ajortulliartose! Tagvale kealuselo aglerularomarpose, Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauningane tækkojomarapsigik, illipsele sillatanut pingujartaumajose. Inuitauk unanget, pängello, ängello, avangelo tikkitsomarput, Gudib nalegauningane nerri-mavingmut ingitsomarput. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomartunnik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomartunnik.

§. 71.

LUK. XIII. 31—35.

Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautiartorpæt: Aularit, tamaña kemēguk, Herodesib tokkotsomangmattit. Okautiveit: Terrianiak taimna imak okautiartorsiuk: Ahak, satannasit annitipakka innulikleriar-torlungalo uvlome, kaukpello, uvlut ping-ajuane piarēlarpunga. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga. Nellautai-jok Jerusalemib assiane tokkotaуvangilak. Jerusalem, Jerusalem! (innuit piveit) nellautaijunnik tokkotsijok, illingnullo tillijet u-jarkennut millorangne. Kapsersoarnik kit-torngattit kattitsomalaurivakka, sorlo arng-naungub kattipeit ivaveit piarckenne issarko-minut; piomalaungitosele. Ahak, igluse (kattimaviksase) innuerutsaujomarpok. A-hamērik okaupapse: ama tækkuniængilap-singa okakarase: nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok.

§. 72.

LUK. XIV. 1—24.

Mattoma kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerriartortok Sabbatheme, taipkoalo allaperngarpæt. Ahak, angut tagvanetok iñermut puvitok. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Jesusib sangaveit appertsorlugit: Sabbatheongmet, innuliklernæk idluarka? Tapkoale niplingilet. Tava tiguva, innulilalo, aularkova. Sangaveit okautivlugit: Illapse nersut siutekoktujuk tuktuvaklonët iñertarvingmut nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniængipauk? Ama kionermik sapperivut.

Adsigêktomik nerrimartut okautiveit; is-suklernik iksivautakaromajut nerrimavingme tækkogamigit, okautivlugit. Nulliarelitainartuk nerrimarvinganut nerriartorkojauguit, ungarlermut ingitsartorlangilatit, illingnit attannionersak nerriartorkojimajokarasugelugo. Tapsomingalo illingniglo nerrimar-titsijuksab tikkipattit okautipattillo: tamna agvairuk! kangusulerlutit ingitsartoromar-

potit tunnulermut. Nerriartorkojauguille, tunnulermut ingitsartorina: illingnik nerriartorkojijok tikkipet, okautipattillo: nægliklara, ungarlermut ingitsartungarit; nerrekattivit illunatik nakorijomarpätit. Ingminik attanniotitok miklilertitaujomarpok, ingminigle miklilertok, taimna attanniotitau-niarpok.

Nerriartorkojiminulle okarpok: uvlub kerkane unnungmillonët nerkiksamik äkiksoiguit, illænnarijattit, kattangutittillonët, illatillonët, sillellitillonët, nunakattittillonët agluitut nerriartorkoneijengilattit, taipkonunga ama akkinniarlutit nerriartorkojaunasugel-lutit. Nerkiksamigle äkiksoiguit, aglujut, tussiætullo, illakongortullo, tautungitullo nerriartorkolaukit; pilloridlaromarpotit tagva illingnut akkiksakangimetta: akkillertaujomarpotille idluartut makkiviane.

Nerrimartut illangeta tamanna tussaramiuk okautiva: pilloridlarpok kakkojartortok Gudib nalegauningane! Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik äkiksoijok unnungme, unnuktullo nerriartorkoveit. Nerriviet nel-liutingmet, kivgane imak okariartorkova

nerriartortuksennut: Kaititse, illunatik piarerpūt. Illunatik kingorlereklutik asserkot-siomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorseviksilaukpunga; tækkojartoromagapko pijariakarmet, tuksiarpagit passinniar-nanga. Aipangēt imak okautiva: Tuktuveit tellimæt keṁuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartoropakka, tuksiarpakit passinniar-nanga. Pingajoak imak okautiva: Nullianikama, tamanna pivlugo tikkiniængilanga. Kivgab tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngennut apkosinnernullo, aglujut, tussiætullo, illakongortullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok, sulle nimniungilet. Angajokab kivgane okautiva: Nunnam apkosininginnut avalunnullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo. Okaupapsele: Angutit nerriartorkojuangalloet ner-kiksakka ongniængileillouēt.

§. 73.

LUK. XIV. 25—35.

Innugiartorsuit illagijanne, keviarpeit okautilugit: Uvamnut pijok, angune, arngnelo, nullelo, kittorngēnelo, kattangutiñelo, nangminerlo innosine omigingippagit, illinniartiginiængilara. Senningajuksaminik, kappiaisuviksaminiglonēt, nangmangitok mallingnangalo illinniartiginiængilara. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatsengileit pikseñe, ajorniarmangago iñerianga? Tunganiksanganik señagune, kalliksanginnik ajoromanago, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakakoñagit, okarlutik: Innuk tamna sennalauralloarpok, innerlugo ajorpa. Attannerlonēt kia sorsugiartoromannerpa attannermut assiminut, sivorngagut erkaumaniatsengileit unnurningit sorsuktukset 10,000 dit sivoraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit: Sivoragigunigille imna sulle ungasiktometilugo, okautsertorkova kivgaminut, sorsugungnerkovlugit. Taimaktauk illasse, per-

kutiminik tamainnik issumajungneromangitok illiñiartiginiængilara. Tarriok ajungikallopok; pitsartojungnerpelle tarriok, sumut ama pitsartutitauneijarpa? nuñamullonēt perorsaijomullonēt suksaujungnerpok, egiteksatuinauvoorle. Tussajungnik siutelik tussarle.

§. 74.

LUK. XV.

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt tussaromavlugo. Farisæerille Aglangniglo illisimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit nerrekattigiveit. Adsigēktomik mattominga okautiveit: Kia illapse saukeñik piggub ungniakattartuñik tellimertorlutik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemit sittamæello kemnengniængileit iñukangitomut, tañartorlo keñeriarkangilæt neñerkarnago. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune. Tikkilerame illañelo nuñakattiñelo kaikoveit okautivlugit:

kuviaisukattigissinga, saugara tañalauktok neñigapko. Okaupapse: taimaktauk kuviaisugomarpuk killangmiut, ajortulliartok kakkialerpet, ungniakattartunnit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartunnit idluartunnit kakkialeriakangitunnit. Arngnablontet kia tellimaujortuñik kēnaujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk, nenneromik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo keñeriaængila nennerkarnago? Neniguniuk, illanelo nunnakattinelo arngnet kaikoveit okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, kēnaujara assiuji-lauktara neñigapko. Okaupapse: taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget; Gudim Engelingita kuviaisutigigivæt. Okarpok ama: Angutekarpok marrungnik erngnelingmik. Nukkardlium angune okautiva: Atatak perkutingnit pijeksakka pilakka. Perkutiñe tava avikpeit nukkarengnut tapkungnunga. Uvlut ikkitut nangmetta, nukkardliub perkutiñe tamaita kattilerpeit, nunnamullo ungasiktometomut aularpok, tagvanelo perkutiñe nungupeit ajortulliarnermut. Perkutiñe tamaita nunguñagit, kaksoak pidlalermet nunname tamane, tamnatauk ajorsalerpok. Ta-

mattoma nuñam innungita illanget tikkipa:
 Iñub tapsoma kivgarilerlugo aulartipa nun-
 naminut, kuingengit pairekovlugit. Esijo-
 malauralloarpok Bialiornilukkungnik, kuing-
 engit nerkiksangita illangiñik, tunijaunañelo
 tapkonanget. Issumamigut imak erkailerpok,
 okarlune: Uvlut tamaita unnuktunnik kiv-
 gakarpok attataga, kakkojamik ajorsangitun-
 nik: uvangale tamäne perlilerpunga; atata-
 nut angeraromavunga, imaglo okautijoma-
 vara: Atatak, ajortullialaukpunga Gudemut
 killangmetomut, illingnullo, kingornagut
 erngnermik taijaunek nellokotivunga: kiv-
 gaulanga kivgettitt illagilugit. Tamaña tava
 keñekpa, atataminullo angeralerpok. Sul-
 lele kañingitometillugo, angutat takkova,
 napkoarivlugo, akpangerlune kongesingagut
 erkipa, kunniklugolo. Erngninget okautiva:
 Atatak, ajortullialauktunga Gudemut killang-
 metomut, illingnullo; mattoma kingornaga-
 gut ernermik taijaunek nellokotivunga. An-
 gutale kivgaminut okarpok: Annorak pin-
 narnarnersak kaitsuk attigigiuk, aggangillo
 ketterdlermingmik pitatsersiuk, ittigaluar-
 sungniglo attitilugo, nocharlo koinijok kait-

siuk, tokkodlugo: nerriluta kuviaisuktalo, ernera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok, tamalauralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava. Erngningale angajuklek perorsevingme assinetok. Angerarame, iglo kaglileramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit. Kivget illanget kaikova appert-sorlugolo tamattominga tussartaminik. Tap-soma kiova: nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kañoengitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok: itteromangimet, anguta annivok itterkoniardlugo. Angunele kiova okautivlugo: Ahak, okkiut nũuktut kivgartulaukpagit, perkojettit illunaita mallilaukpakka, saukamiglonët angutsoarmik tuñingitsainarparma, kuviaisukovlunga illaenarnerijakka illagivlugit. Erngnerille tamna tikkiñmet, perkutiminik nungut-sijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo. Angutæt okautiva: Erngnera, neijutsainarparma, perkutikalalo tamaita pigivattit: Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpotit, nukket una tokkungalaungmet, ama omarmingmet, tamalaungmello nennijaumingmet.

§. 75.

LUK. XVI. 1—13.

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok pimajikartok perkutiminik. Tamna uñertsionerlutigivæt, angajokame perkutingiñik nungutsijok. Angajokanget ⁷kaikova okautivlugo: kañoetomik tussarpunga illiornernik? pimajettit kittiniakit, nellonaililugolo, matto ma kingorngane pimaklertuksaujungnerpotit perkotimnik. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: kannok piñiarpik, angajokama pimmaklerungnerkoñanga? Poagearnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga. Sulliamnik nellungikalloorpunga, illelior-taukovlunga iglungiñut, pimaklerungneruma. Angajokaminut tamakissimajijut tamaita kingorlerektilugit kaikoveit. Sivorlek imak apperiva: kapsinik akkiliksakarkit angajokamnut? kiova: kattaujeñik ungniakattartuñik tellimertorlutik orksuñik ingnerotiñik. Okautiva: akkiliksavit aglangit pikit. ingilit aglaksarit ungniakattartnñik marruertorlutik tellimaujortuñiglo. Ama aipanganut

U

okarpok: igville kapsiīnik akkiliksakarkit?
 kiova: ungniakattartuīnik tellimertorlutik ok-
 tutiīnik kakkojeksenik pittalingnik. Okau-
 tigiva: akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit
 ungniakattartnnnik sittamertorlutik. Pimak-
 lertok tamna idluitok angajokab nakoriva,
 silatojutut piīniarmet: Mattoma sillarsub kit-
 torngangit illusimingnik sillatunerongmetta
 kaumajub kittorngangiīit. Maīia okaupap-
 se: illæñarsarsiniaritse nuñab pingiīnut id-
 luangituñut, ajulerupse, illelliortaukovluse
 iīnimingnut naksangituñut. Mikkijomik
 piīnialuartok, angijomiglo, piīnialuarivok:
 mikkijomi le piīniarnerluktok, angijomiktauk
 piīniarnerlukivok. Nuñab pingit idluangitut
 pairitsiængikupsigik, kia pimaklerkojomavāse
 pijarialingmik? Attartonerlukupse, kia tuī-
 jomavāse nangniuksapsingnik? Angajokæk
 marruk kivgab kivgariniængilak, aipanga o-
 migilerpalonēt, aipa nægligilugo; uvalo ai-
 panga ungagilarpa, aipale nachogilugo. Gu-
 delo nuñab pingillo attautsekut kivgartorvigi-
 niatsengilasse.

Tamedsa makkoa Farisæerit agluitsomajut
 tassaramikit, mittautigivat. Okautiveit imak:

Ajungitsomatogalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit. Iñuit ajungitsugijangit Gudib makkojugiveit. Perkojello nellautajullo nellautsitiksanni^ookarput Johannese tikkitinnago. Mattomale kingorngane Gudib nalegauninga okautaulerpok okautsinnut tussarnertunnut, illunatiglo kerlakaratik itterniarput. Killaglo nunnalo nungunersauniarpu^k, neniub atausib perkojennetub pengininganit. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarek asserorpok; aivtaniglo nulliektok nulliarek asserorivok.

Angunik^o agluitarsoakalauktok aupalutsiariktunik satuniglo piviar^onavaksoarnik anoralik, uvlut tamaita inunatsoridlarlune kuviaisuktok. Anguttauk aglujok tagvanenivok, Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok, tuksiartok karnganekuviningiñik agluitub nerrimavianit kattektuñik. Kingmille alluktoriar^otorpeit kallangit. Aglujorle tokkungmet, Engelit ätipæt Abraham sanganut. Agluitarsoaktauk tokkogivok illuvertauvorlo. Ñianartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abrahame tækkova kañingitome-

tok, Lazaruselo sanganetok; kaigarsulerpok okarlune: Atatak, Abrahame! nāpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime nuvua iñermut mis-sukkarlugo, okkara nigliterliuk, mattomunga ikkoñarsoarmut ãniadlarrama. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit a-junginaitit pigilaurangne, Lazarusele kappiak-toadlalauktok. Manale mañigortitauvok, ig-ville ãniatitauvotit. Tamañalo tappilugo ak-konaptingne ungnarsoarmik ittersarsoakar-pok, tamāngēt illipsingnut ikkaromajut ajor-pæt; taimaktauk uvaptingnut ikkaromajut illipsingnit sapperivut. Okarpok: tamanna pivlugo tuksiarvigivagit, Atatak, tillekovlugo Lazaruse, angutima iglunganut: sulle kat-tangutekarama tellimañik okautsertorkovlu-git, ãnianartovingmnt tamattomunga pikon-nagit. Abraham kiova okautivlugo: Mosesi-blo nellautajullo aglangiñik pekaramik, ip-koa nalekkissigik. Kiova: aukak, atatak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sagiaromalerput. Ama kiova Abraham: Mo-seselo nellautajullo nalengikunikit, okperit-senginivættau, tokkungajut illanget omard-lune tikkilerpattigik.

§. 76.

LUK. XVII. 1—10.

Illinniartinnele okautiveit: asserornekangi-
nek ajornarpok. Kappianamek taimna as-
serorterijok. Tapsomunga idluarnersauvok
asserorterijum ujarkanik kongesingagut ni-
vingaiviogune, iīnarbingmullo egilugo, uk-
koararsuit illangeta asserortauninganit. Ta-
manna pivlugo udsertoritse. Kattanguvit
idluigilukpattit, tennersaruk: ajorungnerpet
idluiningit issumagijungnerkit. Uvlorme
attautese arvemillonēt aggartunuik id-
luilukvigigunitit, uvločnarlo arvememit ag-
gartunuik tikkikunitit, kakkialerpungarpet;
issumagijungnerkit tava taīarningit.

Tillijet Nalekamut okarput: okpernivut
nekkorsititsuk. Nalekable okautiveit: Senf-
kornetun okpernekarupse, mattomunga na-
partomut imak okarupse: tagvanget pērit,
immarbingmullo pīt! tava nalegomarpāse.

Kia illapse kivgagub perorsevingmik sen-
najomik, nersutiniglonēt mianersijomik, pe-
rorsevingmit tikkileranget, imak okautiniar-

pauk; tuavillutit nerrimavingmut ingitsar-
torit? Imak okautiniængila: unnungme ner-
kiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa,
nerritillunga immertillungalo; kingunipkut
nerrilutit im̄erniarivotit? Kivgak tamna ku-
jaginiarpauk nalengmago? Taimak issu-
mangilanga. Taimaktauk illipse malligek-
sasse tamaita namaksigupsigik, okaromar-
pose: kivgakullovogut, pinniareksavut kis-
seta pigaptigik.

§. 77.

LUK. XVII. 11.—37.

Jerusalēmut ingeravlune, Samarialo Gali-
læalo apkotigivæk. Iglugaseinnut pingmet,
angutit tellinaujortut kallaktut parpæt, tap-
koa kannitome nangertut, nippekortovlutik
okarput; Jesuse, nægliktok ajokertuijok,
napkigittigut! Tækkogamigit, okautiveit:
Ajokertuijunnut tækkotitsartoritse. Taing-
unga ingeravlutik kallakarungnerput. Tap-
koale illanget kallagungnernermik kausile-
rame, utterivok Gudelo nakoridlorpa nippe-

kortomut, ittiggangita kiglingane pamangav-
lune kujagiva. Tamnale Samariamiut il-
langet. Jesusib kiova okarlune: kallaka-
rungnerkattitit tellimaujungilet, nauk taip-
koa tellimello sittamello? assingnik utterto-
kangila, Gude nakorilugo, takkorngartok
una kissime utterka? Okautiva: makkilu-
tillo aularit, okpernivit piulivätit.

Farisæerille apperingnatsuk: kakkugo
Gudib nalegauninga piomarpa? Kioveit okar-
lune: Gudib nalegauninga tækkuksaulune
piniængilak. Imaglonët okatsengilet: Ahak
f Gudib nalegauninga akkunapsingnut pima-
vok.

Illinniartiminut okarpok: uvlut nelliut-
somarput, Innum erngninget uvlungita il-
langet tækkojomadlarpasse, tækkonagolo.
Imak okautijomarpäse: Ahak, tamanepok,
ikkanelonët! Nalegase taikunga ainiarase.
Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumarid-
lartok killaub igloanut; taimaktauk Innum
Erngninga itsomarivok uvluksamine. Ta-
manale nelliutitinnago, äniadlartitaujomar-
pok, innuit makkoa kisserngortariomar-
pæt. Sorlo Noah iñotillugo-ilauktok; taim-

f manepok, ikkanelonët. Ahak

aktauk Innum Ernngninget uvluksangane-itsomarivok. Ipkoa nerrivut, imilarmiglo, nullianikput uiniklarmiglo, uvlok taimna tikkilugo Noam ittervia uniarsoarmut, ulitornivaksub tava tikkipeit nungulugit tamaita. Sorlo Lothe innotillugo nerrivlutiglo imerput, pissinniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsëvilliorput, iglulliorlarmiglo, uvlok taimna tikkilugo, Lothib annivia Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkomanik orksoromiglo, tamaita nungupeit. Taimaktauk-itsomarivok Innum Ernngninget uvluksangane sakkerviksangane. Uvlok taimna iglub kanganetub piartorniarnagit pinne iglometut; taimaktauk perorsëvingmetub assime uttervigilaranigit kemektanne. Lothib nullia erkarissiuk. Innoserminik ivlersinasuartok assiojijomarpok; innosermingile ivlersingitok innoniaromarpok. Okaupapse: unnuak taimna angutik marruk sinnigvingme attautseme innangakattigëgomarpok, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemektaujomarpok. Arnæk marruk kaivititsikatigëgomarpok, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemektaujomarpok. Angutik mar-

ruk perorsēvingmetsomarpuk, aipanga illeliortaujomarpok, aipale keñektaujomarpok. Apperivæt okautivlugo: Nalegak, nanē taimaitsomarpa? Kioveit: killolingmut nektoragit kattivakput.

§. 78.

LUK. XVIII. 1—14.

Adsigēktomik okautiveit, soraijunata tuksiatsainarkovluta, okarlune: Erkartuijok iglugaseksoarnetok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo innungmik. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnek-ñivok, tapsoma imak okautiartorpa: piulinga akkerartortimnit! Akkunakale tussajomangila. Kingornganele illumigut imak issumalerpok: nauk Gude erksigiugilara, innuillo iktoringilakka: uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijomavara, tussarnesorkonuanga keta. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsīuk. Gudible anerijanne piuliniængileit, uvlullo unnuello navlugit nipliavigingmatsuk, akkuneralloarune?

okaupapse: piulisaromarpeit. Innum Erngninga tikkitsomarpet, nunname okpernermik nachvaromarasugiviuk?

Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigēktomik okautiveit: Angutik marrak takpaunga kattimavingmut tuksiariartortuk, aipa Farisæeriojok, aipangale Zoelneriojok. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarlune: Gude kujagivagit, assiptut innuktut-ïnginama, tigliguktitut, idluitulliartullo, arngnarriartotullo, Zoelnertullonēt otunak. Uvlunmik marrungnik nerringitunga, sabbatik akkorngangne, perkotimalo illunatik tellimajoetta aipanga tunnivara attanniojunnut. Zoelnere kañinanne nængertok, killangmullonēt arloromangitok, sakvingminut pattiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga! ajortorsojunga. Okaupapse: tamna aiparminit ajornerminik issunagijaujungnertsauvlune taununga angerarpok iglominut. Ingminik attanniotitok miklilertitaujomarpok: ingminigle miklilertok attanniotitaujomarpok.

§. 79.

MATH. XIX. 1—12. MARK. X. 1—12.

Okautsit ukkoa Jesusib nagamigit, Galilæamit aularpok, Judæab erkanut pivlune, Jordanim igloanut. Innuit ama innugiartorsovlutik tikkiṁatsuk, ajokertorpeit illusine attorlugo, innulidlarlailalo tagvane. Farisæerit tikkinamitsuk oktorniarlugo apperivæt: nulle angutib, piutfit nellēt pivlugit, avilugo idlnarka? kioveit: Okautsit attuarpangilasse? Innungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipæk angut attausek arngnarlo attausek, okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnalo angutib keṁegomarpæk, nulle ungagimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk. Tamaña pivlugo marrojungnerlutik uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iṁuk avituksaungilæk. Okautivæt: sōg Mosesib tunnijerkovätigut aglangnik avitsitiksennik, avikovlugolo arngnak? kioveille: Mosesib tunnijerkoväse aglangnik avitsitiksennik, avikovväselo, omættisse mangaidlarmetta: kiglinganit taimaingilak. Iglome ama illinniar-

tingita mattominga apperingmatsuk, kioveit okautivlugit: nulliaminik avitsijok (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianiklune, nulliarĕk asserorpæk taimna. Avitamiglo nulliektok nulliarĕk asserorivæk: Nulliab uine keĕekuniuk, assianiglo uiniklune, nulliarĕk asserorivæk taipsoma. Illinniartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarĕgiak idluængilak okumaidlarpok. Okautiveille: okausek tamanna innuit illunatik tukkekartilungilæt, taipkoale tunnijaujut kissinik tukkissivæt. Aipaitokarpok illanginnik, arngnamik timinganit imailutik erngniangomajuĕnik. Aipaitokarivok illangiĕnik, iĕnungnut aipaikojaujunnik: aipaitokarivok ama illangiĕnik, piarellutik aipaitsomajuĕnik, killaub nalegauninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekartiliuk una.

§. 80.

MATH. XIX. 13—15. MARK X. 13—16.

LUK. XVIII. 15—17.

Mattoma kingorngagut nutakket ätipteit tapsomunga, aggangminut patterkovlugillo tuksiarutigillugit Gudemut. Nutakkeñigle ätsijut illinniartingita suadlalerpeit. Tamannale Jesusib tækkogamiuk, idluaringila okautivlugit: nutakket uvamnut pillit, innerterasigiglo, tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk. Ahañmerik okaupapse: nutakettut Gudib nalegauninganik pingitok itterniængilak. Erkilugillo aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

§. 81.

MATH. XIX. 16—30. XX. 1—16.

MARK. X. 17—31. LUK. XVIII. 18—29.

Añingmet, apkosinerlo attorlugo, Judikut angajokangita illangeta innuosuktub tikki-sarpa, serkortorvigællugo imak apperiva:

Ajungitotit ajokertuijok, kanoctomik ajungitomik piñiartuksauvik, piomavlugo iñogute-mik nungusuitomik? Jesusible kiova: sōg ajungitunga taivinga? assianik ajungitokang-ilak, Gude kissime ajungilak. Iñogumut it-teromagnit, perkojet mallingniakit. Tapsoma appersorpa suma? Jesusible kiova: Perkojet kausimagalloarpattit: Imuarniarnæk, arng-narniaruæk, tiglingniarnæk; kigliluktomik okarniarnæk aipait, atatello ananello nale-kik, inaukattit tuglit illiktut nægligiuk. Ta-va kiova, okautivlugo: Ajokertuijok, tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit. Su-na kissiet sullé pingipigo? Jesusible kungat-sivlune tækl usarpa okautivlugo: attausek sulle pingilet, idluartojomaguit. Perkutit tamaita niorygotigillugit, aglujunnullo pil-liutigivlugit, killangme perkutiksariksiniar-potit tagva, malligasuarlungalo kiksarnikset nangmaguk. Tamanna tussaramiuk, kak-kiladlarpok, kiksarlunelo keñekpa, aglui-name. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, illiñiartiñe keviarpeit okautivlugit: Ahañ-merik okaupapse: Agluitok killaub naleg-u-ninganut pilune sappernekasekpok. Okau-

singille tamakkoa illinniartingita kakkilartigingmagit, Jesusim ama kioveit, okautivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok perkutimngnik tettigit. Ajornaengerovok, nersutsoak, Kamele, merkutim isingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit. Kakkilangersaugivut ama, ingmingnulle okarlutik: kiname pilloridlarriarpa? Jesusib tækkusarlugit okautiveit: iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak: ajornartut tamaita Gudim ajungimagit.

Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemmelaukpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalarpita? Jesusib kioveit: Ahañerik okaupapse: Maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, Iñublo Erngninga iksivautarmine ånanaunerine iksivalerpet, illipsetauk iksivajomarpose iksivautañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomarpasse Israelib kinguvangit, arkangemit aggartut illagæt. Innum igluue keñekuniuk, kattangutiñelonæt, angunelonæt, arnguelonæt, nullelonæt, kittorngañelonæt, perorsëvinelonæt uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, Gudiblo na-

legauninga pivlugo, ungniakattartuñik tellimertorlutik tamna mattomanelune piomari-vok iglunnik, kattangutiñiglo, ananeñiglo, kittorngenñiglo, perosëvinniglo, mäne omigi-jaunermine, sillamelo tikkitsomartome in-nogumik nungusuitomik piomarpok. Un-nuktulle sivorlët kingorliutsomarput, uñuk-tullo kingorlët sivorliutsomarput.

Killaub nalegauninget adsigiva iglum innua, uvlarortok señajuksarsiniarlune perorsëvingminut weineliksamut. Senajukselle kënaujenik attautsenik pilarmagit uvlok nav-lugo señakovlugit, tilliveit perorsëvingminut weineliksamut. Uvlub nellunaikutanga ping-atsermet, annigame assingit tækkoveit niu-vervingmetut sullieksakangitut, okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorse-vingmut namaktomik idluartomik akkillero-mavapse. Aivut tava. Ama annigivok, uv-lub nellunaikutanga arverngilermet arverng-emillo tellimalermet, taimailiorivok, ama sen-najuksarniarlune. Unnukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangelermet, ama annigi-vok, assingittauk sullieksakangitut tikkini-veit, okautivlugit: Sög uvlok navlugo sul-

lieksakarase tagvanekise? kiovæt: tillijikang-
 inapta. Okautiveit: illipsetauk aileritse pe-
 rorsevingmut weineliksamut, idluartomik ak-
 kiksamik pinniarpapse. Unnulermet peror-
 seviub weineliksab innuet piṁajane okau-
 tiva: sennajut kaikolugillo akkilikit, king-
 orlēt sivorliutikit ama sivorlēt pigigit king
 orliutigigit. Uvlub nellunaikutanga arkang-
 elermet sennakojajut sakkerput, illunatik
 adsigēnik kēnaujennik attautsenik pivut. Si-
 vorlēt tikkinamik, unuunersennik pinnia-
 sugallutik illamingnit, tapkoatauk illunatik
 adsigēnik kēnaujennik attautsenik pigivut.
 Attautsenik pigamik, perorsēviub innua o-
 karkerlutigilerpæt okarlutik: kingorlēt mak-
 koa uvlum illainangane sennalauktut, avap-
 tingnulle adsiutipattit, nauk uvlub kisser-
 ninga okumainingalo tukkissijogut (sennai-
 nalaukpavut). Kioveille, tapkoa illanget
 okautiva: Illkennara! akkillernerleoviging-
 ilagit: attautsemik kēnaujamik akkillero-
 mavlutit okarama, angilaungilatit? kēnaujet
 piuk aularlutit. Kingorlerle tamma illiktut
 akkilleromavara. Perkutimniglonēt issu-
 mannik pinniartuksaungilanga? kattarlung-

avit pitsiænginama. Taimak kingorlēt sivorliutsomarput, sivorlëlo kingorliutsomarput. Kaikojaujut unnudlarput, annerimajulle ikkidlarput.

§. 82.

JOH. XI. 1.—57.

Mariable angajoello Martam iglugaseinne kannimajokarpok, Lazarusemik attelingmik, Bethaniमित pijomik. (Ipsomale Mariab, Nalekamik mingoartsijub tippigiksaumut, ittiggangillo allerterijub nutsaminut, ańinga, Lazaruse, kańimajok). Nukkarek arngnæk tilliklerpuk Jesusemut, imaglo okariartorkojivak: Nalegak, ahak, nægliktet kańimavok. Jesusible tamanna tussaramiuk, okarpok: kańimasek tamanna tokkonængilak, Gudele nakorijaukovlugo, tamattomungalo Gudim Erngninga nalektaukovlugo. Marta Jesusib næglikpa, nukkallo Maria, Lazaruselo. Lazarusemik kannimajomik tussarame, sulle uvlivok marrungnik tagvane. Mattoma kingorngane illińiartińe okautiveit:

Ama Judæamut ailerta. Illiñiartingita okautivæt: Ajokertuijok, Judikut taingane-
 tut, taipsomane tokkotsomavlutillo ujarken-
 nut milloromalaukpätit, ama taingunga aijo-
 mallerivit? Jesusib kioveit: Uvlome attaut-
 seme nellunaikutet arkangemit aggangilet?
 uvlokartillugo ingerajok naniængilak, sillar-
 sub tamattoma kaumaninga tækkogamiuk:
 Uñuarsiorle nanivok, kaumajokangimet
 sillarsoarme. Taimak okarame, illiñiartiñe
 okautiveit: Nægliktavut Lazaruse siñikpok,
 tuppariartoromavara. Illinniartingita okau-
 tivæt: Nalegak sinnikune piungnerniarpok.
 Jesusible okautsingit tokkojomik tukkekar-
 put, taipkoale sinnituinartomik okarasugi-
 væt. Jesusib tava kiglissititsiarpeit: Laza-
 ruse tokkovok, illipselo pivluse kuviaisuk-
 punga neijunginapko, okperkovluse. Aini-
 artale taingunga! Tomasib, marroliaviner-
 mik taijab, illanne okautiveit: illagivlugo
 tokkokattigiartorlugo! Lazaruse uvlut sit-
 tamæt illuvermetok Jesusib tikkipa. Betha-
 nia Jerusalemit kañitok. Judikuttauk un-
 nuktut Martamullo Mariamullo pijut man-
 nigoriartorlugik, añingæk tokkojok pivlugo.

Jesusemik tikkilertomik Marta tussarame,
 pachreartorpa, Mariale iglome ingituinarpok.
 Marta Jesusemut okarpok: Nalegak, tag-
 vanekuit añiga tokkonajalaungilak. Sulle
 tagva kausimavara, sumiglonêt Gude tuksiar-
 vigigungne, Gudib tuñijomavãtit. Jesusib
 kiova: annit makkiniarpok. Martab okau-
 tiva: uvlut naggatane omarvingme makkit-
 somarpok nellungikalloorpara. Jesusim o-
 kautiva: Uvanga makkiviovlungalo iñogute-
 tovunga, uvamnnt okpertok, tokkogalloarune
 iñojomarpok: iñojoktauk, uvannullo okper-
 tok tokkuniængilak issokangitomut. Tamaña
 okperiviuk? Marta okarpok: ahaila Nalegak,
 okperigapkit Kristuseojotit, Gudim Erng-
 ninga, nunnamut pimajotit. Taimak oka-
 rame, nukke Maria kaikojartorpa angigt-
 sivilune, okautivlugo: Ajokertuijok tikkisi
 magame kaikovãtit. Mariab tamaña tussa-
 ramiuk, nikkovisarlune nellipsarpa. Jesusib
 iglugaseit sulle tikkingileit, sulle Martab
 pachreartorvianetok. Iglometut Judikut
 neijortingita mañigortingitalo Maria nikko-
 visarlune añijok tækkogamitsuk, mallipæt
 okarlutik: illuvinga nellipsarpa keajomav-

lugo. Mariable Jesuse tikkinamiuk, tækkolalo, ittigganginnut pamakpok, okautilalo: Nalegak, tagvanekuit añiga tokkonajalaungilak. Tamna keajok, tapsomalo keakattigijangit Judikut, Jesusib tækkogamigit, añernermigut illapsulerpok, tamañalo omamigilarpa okarlune: namut illivissiuk? hiovæt: Nalegak, tækkojartoruk. Tava Jesusib isik kugviolerpuk. Judikut okarput: ahak nægligilaukpa. Illangille okarput: Uititsijub tautungitomik tokkotitailinajalaungila? tamanna pivlugo Jesuse ama illumigut keasungolerpok, illuvinganullo pivok. Tamna ittersersimajok, ujarkamiglo mattumajok. Jesusim okautivcit: Ujarak persiuk. Martable tokkojub neijæt okautiva; Nalegak, tippilulerpok, uvlunnik sittamannik tagvanelerame. Jesusib kiova: okautilaungilagit, okperuit, Gudim ajugakangininga tækkuniartet. Ujarak tava perpæt tokkojum iñinganit. Jesuse kungmut arlorpok, okarlune: Atatak kujagivagit tussaramga. Tagva kausimavagit illunarma tussatsainaramga. Innuille tagvanetut pivlugit taimak okarpunga. okperkovlugit tillilauramga. Taimak oka-

rame nippekortovlune okarpok: Lazaruse, aāit! Tagvainak tokkungajok makkilarmelo aāivok, niugiglo talligiglo uvineruksennik iīnsiartut, kēnangalo ailab allarotantik mat-tusimajok. Jesusim okautiveit: makkoa kellerusarsigik, pissugle!

Judikut uāuktut. Marianut pijut, Jesuse tattaāiniarnartitsijok tækkogamitsuk, okperilerpæt. Taipkoale illangit Farisæerinnut okariartorput, Jesuse taimak tattaāiniarnartitsingmet. Tagva Farisæerit ajokertuijorsuillo kattilerput, ingmingnullo okarlutik: kañok sullivita? Inuk una tattaāiniarnartitsikattartok. Imailingatsainaruptigo, innuit illunatik okperiomarpæt. Mattoma king-orngagut Romiut tigujartoromārpatigut, nunnamiglo innungniglo aglæt. Tapkoale illangeta, Kaifasemik attigub, okkiok taimna ajokertuinerojub okautiveit: nellutsainarpose issumaniaraselo, uvaptingn: idluarnersauvok, innub attautsib innuit illunaita tokkotigikppagit, innuit illunamasiangita asserorkonnagit. Ingminigle taimak okangilak, okkiorle taimna ajokertuinerogame, nellautsitiksamik okarpok. Innuit (Judikut) Je-

susib tokkotigijomarpeit, innuit taipkoa kis-
seta ungitut pivlugit, Gudible kittorngangit
siamangajut attautsemut kattitilugit. Uvlub
tamattoma kingorngagut ingmingnut okar-
put, kannok illilutik tokkuniarlugo. Jesu-
sele Judikut tækkuksanganetsungnerpok in-
nukangitum erkanut aivok, iglugaseksoarnut
Efreñik attelingmut: tagvanetualerlune il-
linniartinne illagæellugit. Anniviuble katti-
maviksanga nelliutilermet, Judikut unnuktut
mattoma erkanit takpaunga Jerusalemūut ai-
vut, añiviub kattimaviksanga nelliutekartin-
nago ivsornaitsomavlutik. Tainganenamik,
illamingnut Jesuse apperkotigivat kattima-
vingmedlutik, ingmingnut imak okarput:
kanok issunavise, annivksamut pinginet?
Ajokertuijorsuillo Farisæerillo tamaña okar-
kojjit iñungnut: Neijuganik kausimajoka-
rune, okariartorkovlugit. Tava tigujomav-
lugo okarput.

§. 83.

MATH. XX. 17—28. MARK. XIII. 32—45.
LUK. XVIII. 31—34.

Mattoma kingorngagut Jesuse illiñiartiñe illagællugit takpaunga Jerusalemut aivok, Jesuselo sivorlerivæt. Kakkiladlarpulle, erk-sivlutiglo, mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangemit aggartut ama pitinamigit, okautiveit, kañok pijauniarnerminik, okarlune: Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, nellautaijullo aglangit illunatik nellautsiomarpūt Iñum Erngninga pivlugo: Tamna pititaujomarpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajunnut, taipkoa tokkoteksautitsomarpæt, nellojuñullo tuñiniarpæt, taipkoa mit-tautigijomarpæt, ketserarlugolo ipperartorniarpæt, kikkiektorlugolo tokkotsomarpæt, uvlullo pingajuane omaromarivok. Okausingille tamakkoa tamaita tussangileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

Taipsomane Zebedæusib kittorngangitta arngnæk, ernængne Jakobuse Johanese lo il-

lagivlugik tikkipæt. Tapkoa marruk pamangavigællugo okautivæk: Ajokertuijok, perkojomagalloarpaptigit, piomajaptingnik tunnijaujomavlunnuk. Apperivæk: uvamnut kannok tunijaujomavitik? Kiovuk: perkogittiguk, aipara tallerpikpit tungãne aiparalo saumikpit tungãne iksivakovlunnuk nalegauningne. Arngnæk tuksiarvigivatauk okarlune: Erngnækka ukkoa iksivakokik nalegauningne, aipa tallerpikpit tungãne aipangale saumikpit tungãne. Jesusible kioveit: tuksiartasse nellovasse. Ermusiarsum immanga immigeksara immigeksarigalloarpitiko, Babtitautiksammullo Babtitautiksarigallopitiko? kiovæk: ahaila, ajungikalloorpoguk. Okautivæk: ermusiarsum immanga imigeksara imerniaralloarpattik Babtitautiksammullo Babtitaujuksangalloarpotik: tallerpingmale tungãne, saumingmalonët tungãne iksivajomamek, uvamnut perkojeksaungilak illiptingnut, Atatamale iksivakojangit taipkoa iksivajomarput. Telli-maujortut assingit illinuiartut tamanna tusaramitsuk, annujutigilerpakit nukkarëk ukkoa Jakobuselo Johaãeselo. Jesusible kai-

koveit okautiniarlugit: Nuñam attanningit attanniojartortut kausimavasse, taipkoa il-langit salaliksuit pitsartudllarput. Illipsele taimailerniarase. Illapse attanniojomajub kivgartorvigiomarpäse. *F* Innublo Ernginga tikkinginivok, innungnut kivgartortaujomav-lune; kivgartoriartorporle, innots-iminik tun-nijivlune, umuktut piulijiksangañik.

*F domy nurovina jola k. Disgavijom arpa asje
tamapfe.*

§. 84.

LUK. XIX. 1—27.

Mattoma kingorngagut Jerichonut pivut. Iglugaseksuit apkotigigamigit, ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoehnerit kappitanget agluitorsovlune. Jesuse taipso-ma tækkojomadlarpa, innungnit ajorivok mikkigame. Sivorliovlune akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralernet. Je-suse tagvunga pigame, kungmut arlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarsa-rit, iglungnut uvlome itteromagama. Tava akkarsarpok, kuviaisuklune illelliorpa. Il-

lunatik tamanna tækkogamitsuk, okaludla-
 lerput angumut ajortulliartomut ittermet.
 Zacheusible Nalegak tikkipa okautilalo Na-
 legak, ahak, perkutikka marroilivlugit tuñi-
 vakka aglujunnut, uiverivlugo pinnialauk-
 takka sittamannik uñukenersangiñik utter-
 titsivigiomavakka. Jesusible okautiva: Uv-
 lome iglo tamna piulijiksarsivok, Abrahah
 kinguvaringmago tamna: (iglub innua) In-
 num Erngninga tamarsimajut keñeriartor-
 lugillo pilloriktisartormagit.

Illunatik okausingit nalengmagit, adsigčk-
 tomik okautiveit, Jerusalemūt kaglilerame,
 Gudiblo nalegauninga tuavilune sakkerniara-
 sugingmatsuk. Taimak pivlugo okarpok:
 Attannek nunnainut ungasiktometomut au-
 łarpok, attannionek pinniarlugo, angerariv-
 lune ama. Kivgenne tellimaujortut kaiko-
 veit, tunnivlugillo kēnaujennik tellimaujor-
 tunnik, okautiveit imak: niorygotigigissigik
 tikkerkartiñanga. Innukattingita nakoring-
 inamitsuk imak okautsaujartorkovæt: Tamna
 attanniokongilavut uvaptingnut. Tikkiname,
 attannionek pigamiuk; kivgenne ipkoa kai-
 koveit, kēnaujennik tunnijane, tussaromav-

lune niörvgotigingmangagit pijattik. Sivorlek sakkerpok okarlune: Attannek, kenaujarnut kenaujarsilaukpunga tellimaujortun-
 nik. Okautiva: kivgartorloriktotit: ikki-
 tunnut nertornarlutit pinniaravit, iglugasein-
 nut tellimaujortunnut attanniotitsomavagit.
 Aipangatauk sakkerivok okarlune: Attañek,
 kënaujarnut kënaujarsiolaukpunga telliman-
 nik. Taimnatauk okautigiva: Igvittauk at-
 tanniojomarpotit iglugaseinnut tellimannut.
 Pingajuak sakkerame okarpok: Attannek,
 ahak tagga kenaujakuttit, torkorsimajok
 kakkigomut. Erksigilaurapkit aungutause-
 ravit: illilaungittatit tiguvattit, kattidlar-
 lugillo karngatilaungitattit. Kiova: kivga-
 aluk una, okausernit erkartorpagit. Erksigi-
 jarma angutausertunga kausimagamga: illi-
 laungitakka tiguvakka, karngatilaungitak-
 kalo kattikapkit: Sög kënaujakutiga kënau-
 jennik taugsejunnut pingipiuk, tikkikuma,
 tigujomalauktara aiperlugo assianik? Tava
 neijortinne okautiveit: tapsomanget kënau-
 jak aksarnigariuk, tunnilugolo tellimaujor-
 tunnik kenaujalingmut. Kiovæt: Attañek.
 tamna tellimaujortunuik kënaujakarpok.

Okaupapsele pekartok sumik, tunnijaujomarpok, pekangitorle aksartaujomarpok pinganik. Ipkoale uvannik kennugosuktut, uvanniglo attanniokojingitut kaitissigik, tækkunartillunga tokkotsigik.

§. 85.

MATH. XX. 29—34. MARK. X. 46—52.

LUK. XVIII. 35—43.

Illinniartinne illagællugit Jerichomit anningmet, innugiartorsuit mallikpæt. Ahak, tautungituk apkotane iksivajuk, kennuvlutik pijuk: Taipkoa illangak Bartimeusemik atelik, Timeusim erngninga. Innugiartorsuit sennerkumakit tussaramikit, appersormakit tamattominga. Jesusemik Nazaremiomik kangitijomik okautingmakit, niplialerpuk okarlutik: Jesuse, Davidim Ernngninga, napkigittiguk! Inuille sivorliolauktut innerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle okarlutik: Nalegak, Davidim Ernngninga napkigittiguk. Jesuse nokkalerpok okarlune: kaikosigik. Tautungituk tava kaiku-

lerpakit okautivlugik: nikkovilutiglo man-
 nigoleritik, kaikungmattik. Annorasettik
 perpakkitt, Jesusemullo pivuk. Jesusim ap-
 perivæk: kannok piomavitik uvamnut? kio-
 væk, Nalegak, tautuleromavlunnuk. Jesu-
 sib napkigilerpæk, isikikut aktorpæk okau-
 tivlugik: Aularitik, okperniptik piulivätik.
 Tagvainak tautulerpuk malliklugolo. Gu-
 delo nakoridlarpæk. Innuillo illunatik ta-
 mattominga tækkunartut Gude nakoridlar-
 pæt.

AGLAIT TELLIMANGET.

PIULIJIPTA PINNIARNINGIT

ÑNIALERVIA NELLIUTINGMET.

*Jesusib pinniarningit Sonnabendeme Sabbate
nungungmet unnuktome.*

§. 86.

MATH. XXVI. 6—13. MARK. XIV. 3—9.
JOH. XII. 1—8.

Uvlut arvengelermetta Judikut annivik-
siorkartinnagit, Jesuse Betaniamut,
Lazarusib tokkolauktub, Jesusib omartilauk-
tanget neijuganut pivok. Tagvane nerriti-
pæt unnungme, Simonib kallakadlartub ig-
lungane. Martablo kivgartorpeit. Lazaruse
illagivæt nerrivingme iksivagamik. Mariab
tikkipa, ermusiarsulijarlune tippigiktomik
imalingmik pivianartovaksoarmik, Jesusib

ittiggangit mingoarpeit, nutsaminullo aller-
terlugit. Kingornagagut ermusiarsuk serko-
mipa, immanga niakoanut navlugo koviva,
nerrivingme iksivatillugo. Iglole mingoaru-
tiksab tippigingninganik tættælerpok. Il-
linniartingita illanget, Judasemik Ischari-
otemik, pittitinga kingornagagut, okalerpok:
mingoarutiksak tamna sōg pissiangungika
ungniakattartunnik tellimertorlutik kēnau-
jennut, aglujunnut tunnitiksennik? Aglujulle
issumagivlugit taimak okangilak, tigliktoga-
mele, poksallijilarmelo, tunnergutit torkor-
lugit. Assingillo illimmiartut illangita id-
luaringinivat okarlutik: Mingoarutiksak
tamna sōg kovijaunerka? Okarnerlotigivæt.
Tamañale Jesusib tussaramiuk, okautiveit:
Arngnak una piñasiuk, sōg kiksartipissiuk:
ajungitomik pingmanga. Aglujunik illakat-
sainarapse, ajungitulliarvigiomagupsigik pit-
tuinariakarpose, uvangale neijortigitsainar-
niængilapsinga. Ajugaringitaminik pivok.
Mingoarutiksak tamna timimnut kovigami-
uk, mingoarivānga sivornagagut illijartortau-
viksamnut. Ahañmerik okautivapse: ukkoa
okautsit tussarnertut okautigijauppetta, sil-

larsoarmiunut tamainnut, okartokaromari-
vok, kannoõtomic arngnab tapsoma manna
pivānga erkarlugo.

§. 87.

JOH. XII. 9—11.

Jesusemik tagvanetomic Judikut tussau-
magamik, tamna kissiet pivlugo tagvungangi-
let, Lazaruse (Jesusib) tokkungajuñit omar-
tilauktanga tækkojomarivættauuk. Ajoker-
tuijorsuille Lazaruse tokkunasuaromavæt is-
umajadlarput. Tamna pivlugo Judikut un-
nuktut tagvungarput, Jesusemut okpiled-
lutik.

§. 88.

Jesusib pinniarningit Sontageme.

MATH. XXI. 1—11. 14—17.

MARK. XI. 1—11. LUK. XIX. 29—46.

JOH. XII. 12.—29.

Uvlub aipangane, Jerusalemut kaglilera-
mik, Betfagemut tikkillutik, orksuktaling-

mut kakkamut, Jesusib illinniartingne mar-
ruk tillivæk okaudlugik: Aileritik igluga-
sengnut nelliptingnctunnut. Itteruptik ner-
sut siatekoktujuk pittuksimajok neñilarpatik,
nocharlo señiane, kanganut sulle innungmik
ingitsartortokalaungitok: pitutsarlugiglo, u-
vamnut kailugik; imaglo apperijauguptik:
sög imailivitikik? imak kiogittik: Nalekab
attoromangmagik, tava aularkolarpæk illip-
tingnut.

Iñugaseksuit kattimavingmut pijut, Jesu-
semik Jerusaleñut pijomik tussaramik, na-
partut akkerungiñik tigumiarlutik, añivigæl-
lugolo pachrearpæt.

Illinniartugle aularpuk neñivakik nersut
siutekoktujuk nocharlo, pittusimajuk itter-
viub señiet sillatane, apkoserngub aviktar-
viane. Siutekoktujuk nocharlo pittutsar-
sitillugik iñungita okautivakit: sög pittut-
sarpittikik? kioveit, okautivlugit: Nalekab
attoromangmagik. Tava perkovakit. Siute-
koktujuk nocharlo ätipakik Jesusemut, an-
noratik nochaub keñerloanut illivlugik, Je-
suse kanganut ingipok. Tamakkoa illunatik
imailiorput nellautaijub okausingit nellaut-

sekovlugit, imak okarame: Zionib pannia okautigissiuk, ahak, Naleket kaivok illingnut sinaungaidlune nersumelune, nersutiblo sintekoktjub nangmakpaktub nochanget kanganelune. Tamaña illinniartingita, sivorngagut tukkisilaungilæt: Jesuse tokkungajuñit makkisimangmet erkaumavæt, tamna pivlugo taimaitomik aglaksimangmet, imailiorvigilaungmatsuglo.

Jesuse ingeratillugo, iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotanut, assingillo nartut akkerungit kiblorlugit pivut apkotanut illiveit. Kaglilermello orksuktalingmit kakkamit attersalernet, illinniartingita illunatik kuviaisuvaksoarnermullo nippersoarmullo. Gude nakoridlarpat, tattañiniarnadlartut tamaita tækkojettik pivlugit. Inugaseksuille sivorlallo malliktingillo kagudlalerlutik okarput: Hosiaña Davidim Erngninga! Nalekam attingane tikkitok attañersoak nakorijaule! Atatapta Davidib nalegauninga saimataudlarpok! Nalekam attingane tikkitok. Hosiaña! Ullapirsautekarle kilangme, nakudlartokarle kotsiktome!

Innuille illagilauktangita, Lazaruse illu-

vermit kaikungmago omartikamiuglo tokkungajunnit, tattaṁiniarnartitsininga nakoridlarpæt; tamaña pivlugo iñuit pachrearpæt, tussaramik, taimak angitigijomik tattaṁiniarnartullingmet. Farisæerille ingmingnut imak okalerput: tautukpose sullinginapse, iñuit illunatik mallituinarmatsuk. Farisæerit illangita illaumijut okautivæt: Ajokertuijok, illinniartittit iñerterlugit. Kiovlunc okautiveit: okaupapse, ukkoa nippangeromalerpætta, ujarket nipleromarput.

Iglugaseksoarnut Jesuse kaglilerame tautukpeit keadlarlunelo okarpok: Kannoktok sulle mannakut kausimajomalerupsink ulla-pirsautiksesse! manale isipsingnut isersimajok. Nella^{ua}tsomarpok, ningarijipse aval-lulioromarpåse avatipsigut, illulluse añekon-nase, nanekupselo illunane kappiaisuktitso-marpåse, kittorngasse illagillugit mungutso-marpåse, iglusselo ujarkamik attautsemiglonēt kallerektokarungneromarput, piulijiksapse nelluininga kaṁagilaunginapsiuk.

Jerusalemūt ittermet, iglugaseksuit in-nungit illunatik anlajalerput, okarlutik: **Kina una?** Iñuille okarput: Jesuse una,

nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit pijok. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, tamaita kēmergolerpeit. Kattimavingmemet, tautungitullo, tussiaetullo tikkipæt, tamaita piungnertipeit. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattammiarnartitangit tækkogamikit, sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut tussaramikit: Hosiaña Davidim Erngninga! siñaungalerput tagva okautivlugo: Ukkoa okartut tussarpi git? Jesusib okautiveit: Ahaila. Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamak-tullo kannermingnut nakudlartomik piti-pattit.

§. 89.

JOH. XII. 20—50.

Takpaunga kattimavingmut nalegiartortut illangit Grichiojut. Taipkoa Filippusemut, Betsaidamit Gallilæametomit pijomut, aivut, tuksiarvigivlugo okarlutik: Nalegak, Jesuse tækkojomadlarpavut. Filippuse Andrease-mut okariartorpok mattominga, Andreaselo

Filippuselo okariartorkattigēkpuk Jesusemut.

Jesusbile kiovaek okarlune: Innum Ernngninget ānanausijauninga nelliutivok manna. Ahaṁerik, ahaṁerik okautivapse: kakkojek-sak ivsub illuanut pingikune, tokkonannelo, kissitolerpok; tokkosalerune uṁuktuṁik perorseeksakalerpok. Iṁoserminik naegliktub, taimna assiujijomarpa, innoserṁinik tamattomane nuṁame omisuktub, pigitsainaromarpa iṁogumut issokangitomut. Uvannik kivgartoromajok, uvannik malligle, nane-niaruma, kivgaratauk uvannetuksaugivok; uvanniglo kivgartortok, tamna Atatama naeglijomarpa.

Maṁa tarugniga kiksarpok, kaṁorlo okarlunga? Atatak, nelliutinimnit tamattomanget piulilauminga. Taimaitomigle tamattomunga nelliutinimnut pijunga. Atatak, akkit nellojungnertilaumiuk! Tava nippe kil-langmit tussartaujok imak: Nellojungnertilauktara, amalo nellojungnertitsomagivara. Iṁuit neijutijut tamana tussaramitsuk, kallid-lalerpok okarput. Illangille Engelib okautiva, okarivut. Jesuse kiovlune okarpok:

tamna nippe pivlunga tussartaungilak, pivluse pijok. Maña sillarsub iñungit pivlugit akkerartortekarpok, maña tamattoma sillarsub attanninga ajektauniarpok. Uvanga kangattartauguma nuñamit, iñuit tamaita amuaromavakka uvamnut. Taimagle okarpok, nellunailivlune kannok tokkojomardlune.

Iñuit kiovæt: perkojanetuñik tussalaukpogut Kristusemik issokangitomut itsomartomik, kañok okarkit: Innum Erngninga kangattartaujomarpok? Innum Erngninga tamna kinauva? Jesusim okautiveit: sulle annikitomik kaumajub neijorpäse; arvertaritse kaumajokartilluse, tärtok tikkekoñago illipsingnut. Tärsiortok namunainermik nellovok. Kaumajokarapse, tapsomunga okperitse, kaumajub kittorngarëkolluse.

Jesuse taimak okarame, aularpok, taipkonanget ĩseriartordlune. Nauk pinniarninginnik tattañiniarnartunnik tautukalloaramik, okperingilæt, Jesaiasib nellautaijub okausingit nellaudlugit, imak okartok: Nalegak, ajokertuinivut kia okperivagit? kialo Nalekab tallinga kausimavauk? Taimaito-

mik okpernek ajorput, Jesaiase ama okarmet: Isingit tækpetilerpeit, omættingillo sititipeit, isimingnut tautukoñagit, omættingnut tekkisikonnagit, sagiarkonnagit, innalijaukonnagillo uvamnut. Imak Jesaiase okarpok, Nalekam änananninga tækkogamiuk, okautigællugo pigamiuk. Taipsomane angajokaksuit unnuktut okperigalloarpæt, Farisæerit pivlugit okautigiomangilet, avitauniarasugellutik kattimavingmit; inungnut nakorijaujomanersaugamik Gudemit.

Jesuse aulardlune kaggorlune okarpok: Uvamnut okpertok, uvamnuinak okpingilak, tilliklertomulle uvamnik okperivok. Uvamniglo tautuktub tautukiva tilliklertok uvamnik. Kaumajuksauvlunga nunamut pijunga, uvamnut okpertok tartome-erkoñago. Okautsinnik tussartok, okperinagillo, erkartorniængilara: inait erkartoriartunginapkit, piulijartorpakkale. Uvamnik nachojok, okautsinniglo nalengitok, tamna erkartugavok. Okautsima ajokertotimalo erkartoromavæt uvlut nagatiksangañe. Issumamnik okalaunginama; Atatable tilliklertub uvamnik, perkojamik tunnivänga, kannok piñiar-

lunga okarlungalo. Perkojanga iñotetojok nungusuitok nellungilara. Taimaitomik okarama, okarpunga, taimak Atatab okarkovānga.

§. 90.

MATH. XXI. 7. MARK. XI. 11.

Tava Jesusib keñekpeit, unulermello iglugaseksoarnit annivok Betaniamut, tagvancerlune arkangemit aggartut illagællugit.

§. 91.

Jesusib pinniarningit Montageme.

MATH. XXI. 18. 19. MARK. XI. 12—19.
LUK. XIX. 47. 48.

Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kãlerpok, Napartok Feigeliksak apkoserngub señiane kannitome merkolik tækkogamiuk, nellipsarpa, paungakarasugellugo. Tikkinamiugle, merkutuinarnik tækkoveit. Paungakalervinga sulle

nelliutinginet. Jesusib okautiva: mattoma kingornagagut illingnit paungartortokarniat-sengilak issokangitomut. Illiñiartingita tamanna tussarpæt. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pañilerpok.

Jerusalemut pigamik, Jesuse kattimavingmut itterpok; pissiniartut niuvernartullo kattimavingmetut añitilerpeit, kēnaujenniglo tåksejut ikpættingit, tingmitseñiglo ni-orkötigit iksivautangit orrotidlarpeit, kattimavikut perkutiñik akkigarkongileit. Ajokertorlugillo okautiveit: aglaksimangila: Igluga tajajomarpok tuksiarvingmik innungnut illunainut? illipse innuarvigilauktasse. Aglangnik illissimajut, Ajokertuijorsuillo innuillo kappitangit tamanna tussaumagamitsuk, issumajalerput tokkotsomav-lugo. Erksigilælle, iñuit illunatik tusajingita ungagidlararmsuk, ajokertuiningit tattaminiarivlugit. Uñungmet, ama iglugasek-searnit añivok.

§. 92.

Jesusib pimiarungit Dienstageme.

MATH. XXI. 20—22. MARK. XI. 20—26.

Uvlvb aipangane uvlakut, napartok imna eigeliksak señerkuleramitsuk, pannertok ekkovæt miṁernarminut aglæt. Illinniarngita tamaña tækkogamitsuk, tattaṁiniaritik okarput: Napartok una Feigeliksak añok illingava tuavi pañidlalaunerpa? Peusib Jesuse okautiva: Ajokertuijok, ahak, apartok Feigeliksak okauteluktet panner-irnerpok. Jesusible kiovlune okautiveit: udenut okperitse. Ahaṁerik okautivapse: tertuiniarase okperupse, taimaitomik sorlo apartok tamna Feigeliksak pijaunertok kiset pinniartuksaujomangilasse, kissiane kakamut omunga imak okarupse: tagvanget angattarit, iṁarbingmullo nakkarit! tava umailioromajok. Taimak pivlugo okautivapse: tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose kperitse, pilarpasse tava. Nængerluse tuk-arupse, assipsingunt namangikupse, issu-

magijungnersigik: Atatapse killangmetub
 issumagijungnerkovlugit tāarnisse. Assipse
 tāarningit issumagijungneromangikupsig-
 ik, Atatapsetauk killangmetub issumagijung-
 nerniatsengileit tāarnisse.

§. 93.

MATH. XXI. 23—27. MARK. XI. 27—33.
 LUK. XX. 1—8.

Jerusalem̄ut ama tikkinivut. Iñuille kat-
 timavingme ajokertormagit, okautsīnik tus-
 sarnertūnik okartillugo; Ajokertuijorsuit ag-
 langniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajo-
 kangit illagællugit, okautivæt: Okautittigut,
 kimit perkojauvit imailiorkovlutit? kialonēt
 pitsartojomik mattominga tūnivāt it imailior-
 kovlutit? Jesusib kiovlune okautiveit: Ap-
 periomavapsetauk okautsemut attautsemut;
 mattominga okautijomagupsinga, okautijo-
 mavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imai-
 liorlunga. Johānesib Babtisitinga nakit pi-
 va? Killangmillonēt, iñungnillonēt? kiogis-
 singa. Erkarsalerput, ingmingnut imak o-

karlutik: Killangmit pijok okautiguptigo okautijomavatigut: sōg okperilaungipissiuk? Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut, Johaṇese iñuit illunatik nellautaijorigamitsuk. Jesuselo kiovæt okarlutik: nakit pijok nellovavut. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

§. 94.

MATH. XXI. 28—32. MARK. XII. 11.

Adsigēktuñik okautigilerpeit, okarlune: Kañok issumavise? Angutekalauktok marungnik ernelingmik. Sivorlermut tikkipok okautivlugo: Erngñik, uvlome señajartorlaurit perorsēvimnut weineliksamut kakkamut. Tapsoma kiovlune okautiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsēvingmut. Erngnerme aipanut tikkinivok taimaktauk okautivlugo. Tapsoma kiovlune okautiva: Ahaila, aijomavunga, ainañele. Taipkoa marruk nelliakita atatamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Je-

susib okautiveit: ahammerik okautivapse, Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nalegaininganut ittertüksaukornersaujut illipsingnit. Johānesib tikkipāse, ajokertorpāselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperinginivasse, Zoelnerille anguniarpaktullo okperivat. Tagva tækkolaukkardluse, kakkialinginivose, kingorngut okperluse.

§. 95.

MATH. XXI. 33—46. MARK. XII. 1—12.
LUK. XX. 9—19.

Adsigēktuņik assingiņik tussaritse. Angajokakalauktok perorsēvilliudlartomik paungalingnik, avata avaluliudlarlugo. Paungabiptinget seņaviksanganik seņalaurame, nuvo-guseksoarmiglo seņagivok. Perorsēviksiortuņut attartortaukogamiuk, nuņame assianut aularpok mulludlarlune. Paunget iņilerviet nellintingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortunnut, perorsēviub paunganginnik piartorkovlugo. Perorsēviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, annaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt. Ama kivgak assia tilligiva

taipkonunga; tamna ujarkeñut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo nek-sartiminago aulartinivæt. Ama kivgak pingajuak tilligiva, tamnale tokkopæt. Ama kivget assingit tilligiveit uñunerset sivorlingiñit; tapkoatauk imailioriveit, sivorlingitit.

Perorsēviub angajokanga sulle erngnetuakarpok nægligijaminik. Tagva okarpok: kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara, tamna tækkogunitsuk, illaragi-omovallukpæt. Kingorliotilerlugo tamna tilligiva taipkonunga. Perorsēviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerpüt imak: Tamedsa kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit! Tiguvæt tava, perorsevingmillo pingujarlugo tokkopæt. Perorsēviub angajokanga tikkikune, perorsēviksiortut ukkoa kannok piomavagit? Kiovæt: ajortuliartorsuit ukkoa tokkotsomarpeit, perorsēvine perorsēviksiortunnut assingiñut, paunganik kaitsijomartuñut, iñerviet nellitikipet, attartortaukojomarpa. Jesuse okarpok: illa tikkitsomarpok, tamakkoa perorsēviksiortut tokkollugit, perorsēviglo asingiñut attartor-

taukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: taimailiornagole: Jesusib tautukpeit okarlue: Aglait attualaungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok. Tagva Nalekab piñiarninga, tattañiniarnadlarpok isiptingnut. Tamana pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik arksartaujomarpose, nellojuñut, paungennik idluartunnik kaitsiomartunnut tunnivlugo. Innuk ujarkamut omunga tupviogune serkomitaujomarpok, kattakvigijannele ujarkam oma serkomitsijomarpa.

Ajokertuijorsuit Farisæerillo adsigëngningit tussaramikit, mallugivæt okautigingmagit. Killanalerlutik tigujomagalloorpæt, innuille erksigiveit, nellautaijorigamitsuk.

§. 96.

MATH. XXII. 1—14.

Jesusib ama okautigilerpeit adsigëktunnik, imak okarlune: Killaub nalegauninga sorlo attannersub ernguine nullianerkolerpa. Kiv-

genne tilliveit nulliarengnialertungnut nerri-
 artortukset kaikovlugit, kaijomalaungilello.
 Ama kivget assingit tilligiveit okarlune: ner-
 riartortukset okautigissigik: Ahak, nerrima-
 reksavut piarerpakka, tuktuvakotikkalo ko-
 innijut tokkopakka, tamaitalo piarerpakka,
 kaileritse nulliarengnialertungnut nerrekat-
 tigelaumilavut. Nachogivælle aularlutiglo,
 illanget perorsëvingminut, illangello sulle-
 vingminut pivut; illangitale kivgangit tigu-
 veit, mittautigivlugillo tokkopeit. Tamanna
 attannersub tussaramiuk, ningajadlalerpok,
 sorsuktokutsoanne aikoveit, innuartut taip-
 koa nungutsartorkoveit, iglugaseksoangit ik-
 kilugit. Kivgenne okautiveit: nerrimarek-
 set piarersimagalloartut, kaikojaulauktulle
 pijuksaungilet. Tamanna pivlugo apkosi-
 nialungnut aileritse, illunaita naipinniartasse
 nerriartorkogissigik nulliarengnialertungnut.
 Kivget taipkoa apkosinialuugmut aivut, nai-
 pitatik illunaita kattitipeit, ajortullo ajungi-
 tullo, nulliarengnialertuk iglungak nerrima-
 kattauniartunnut nimniolerpok. Kaikojau-
 jut attannersub tækkojartorpeit, tagvane in-
 nuk annoratsiakangitok nerrimakattaujukset-

tut tækkogamiuk, okautiva: Sög ovunga itterkit, añoratsiakangitotit nerrimäkattaujuksettut? Tannale niplingilak. Kivgenne attannersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersigik egilugolo tartorsoarmut, keatsainaromartomullo, aglerulatsainaromartomullo. Kaikojaumajut unnukput, annerimajulle ikkiput.

§. 97.

MATH. XXII. 15—22. MARK. XII. 13—17.
LUK. XX. 20—26.

Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kannok Jesuse okausinganut uiverivlugo. Udsertorpælle, udsertortut tapsomunga tilliveit, illinniartingita illangit, Herodesiblo innukotingita illangit, ajungitojarlutik, okausiksarsioromavlutik Jesusemit, pititsomavlugo nuñab attañinganut tapsomalo pitsartuninganut. Tapkoa tikkinamitsukimak apperivæt: Ajokertuijok okpernartojotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik

ajokertuilnarpotit, iñuit sivoragingilettit, illunaita nellegigangne. Tamanna pivlugo okautittigut; kannok issumavit? Attannivaksoak tunniivlugo tunnergutinnik idluarka, idluangilalonët? tunnijuksauvita, tunnijuksaungipitalonët? Jesusible nipporsainingit takkormorningillo tukkisileramigit, okautiveit: Takkormortose! Sög uiveridlarkisinga? tækkulago kënaujak tunnergutiksak. Kenaujak Jesusemut sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga, kialo aglangit kollane? Kiovæt: Attañivaksub. Okautiveit tava: Attannivaksoak tunnissiuk Attannivaksub piksanga, Gudelo Gudib piksanga. Innuit pivlugit okausingit idluigingileit, kigusingalo tattaminiarivæt, nipleratik kemekpæt aulardlutik.

§. 98.

MATH. XXII. 23—33. MARK XII. 18—27.

LUK. XX. 27—38.

Uvlok tamanna Saduzæerit illangita tikkipæt, omarvihsakangitomik okartut, apperivælle okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim

imak aglakpätigtut: Angutim angajoa tokkoppet, nulle kittorngakangitok kemmekpago; nullia tava nukkanget piomarpa, angajugilauktane kinguvaksakarkovlugo. Uvapingnele nukkarët arvengemit aggartut-ilauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginanne tokkovok. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokogivok kittorngingminanne. Taimaktauk pingajueta pigiva. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt kingorlerëklutik, kittornginekaratik. Illunatik kingorngattigtut arngnak tokkogivok. Makkitervingmele makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut nelliaata nullianiomarpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk. Jessisib kiovlune okautiveit: taīnarpose illa, Gudim aglangit nellogapsigik, Gudim ajugakangijusalonët. Tamattoma sillab kittorngangit nullianijongovut uinijongovullo. Silable aipanut pijuksaujut, tokkungajunnit makkitsomartut, nullianiniængilet nininiængilello, kingorngagut tokkosuitsuksamramik, Engelitun-itsomaramik; Gudib kittorngariveit, tokkungajunnit makkinamik. Tokkungajunnik omaromartunnik Mosesim ag-

langit attualaungilasse, Gudim okautilaung-
mago napartumename, imak: Abraham Gu-
digivānga, Isablo Gudigivānga, Jakoblo Gu-
digivānga? Gude tokkougajut Gudigingi-
læt, innojulle Gudigivæt: Tapsomunga illu-
natik innoniarput. Taimak pivlugo taīnar-
pose angijomik. Innuille tamaña tussara-
mitsuk, ajokertuininga tattamīniarivæt: Ag-
langnik illissimajut illangita okautivæt: Ajo-
kertuijok, okalorikpotit.

§. 99.

MATH. XXII. 34—36. MARK. XII. 28—37.
LUK. XX. 40—44.

Farisæerit tussaramik, Jesusib Saduzæerit
okausikserotingmagit, attautsimut kattiler-
put. Taipkoa illangeta, aglangnik illissima-
jub, ingmingnut appersotilaungmetta, tus-
sagamigit, idluartomiglo (Jesusib) kiong-
magit, tussaramiuk, oktorpa okarlune: Ajo-
kertuijok, perkojennit tamaiñit nelliet angi-
nerova? Jesusib kiova: perkojennit tamaiñit
anginerojok imaipok: Ahak Israele, Na-

legak, Gudivut Gudetovok: Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamanut, tarnngningnullo tamanut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamainnut. Tamna piareakarnerojok perkojeñit tamaiñit. Aipangalo tapsotunak-ïpok: innukattit tuglit illiktut nægligilugo. Assianik anginerojomik perkojakangilak ukkonanget. Okautsingnullo ukkungnunga marrungnut perkojet illunatik illagëkput nellautaijullo aglangit. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajokertuijok, ahañerik miksekartomik okarpotit: Gud atausiongmet, tapsoma assianik Gudekangimet: Tamna nægligilugo omamut tamanut, issunamullo tamaiñut, tarnngnemullo tamanut, pitsartunernullo tamainut, iñukattinelo tugline ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerovok tunnergutiksennit ikkualajeksennillo tamainnit. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tussaramiuk, okautiva: Gudib nalegaininganut kañilerpotit.

Farisærit kattimangmetta, kattimavingme ajokertuivlune, Jesusim apperiveit, imak okarlune: Sög aglangnik illissimajut, Kristuse Davidim crugnerijanga, okautigivæt?

kannok issumavisse Kristuse pivlugo? kia erngnerivauk? kiovæt: Davidib. Okautiveit: sōg Davidim aglangne tuksiarutsine Annernermut ajunginermut Nalekaminik taivauk? imak okarame: Nalegak Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungānut ingitit, ningarijittit illerkartiñagit ittikkavit tullerartanganut. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kannok erngnerivauk? Kiolugo illunatik sappilerput uvlub tapsoma kingorngagut apperilugo sapperpæt, innugaseksuille tussaromadlarpæt.

§. 100.

MATH. XXIII. 1—39. MARK. XII. 38—40.
LUK. XX. 45—47.

Innuit illunatik nalektilllugit, Jesusib illinniartinne okautiveit: Mosesim iksivautangane Aglangnik illissimajut Farisæerillo iksivavut. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut tamaita naleklugillo mallingniarsigik. Pinniarningille mallingniarasigik; okaralloartut pinniaratik. Tamanna pivlugo aglangnik illissimajut mianeritsiaritse. Erk-

sugekseñik okumaituñik erksuksaungitunnik kellersivut, iñuillo tuingiñut illivlugit piveit, nangminerle aktoromangileit aggangminut attautsimullonõt. Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut tautugaukovlugit. Añoratseñik takkijuñik attoromadlarput, erkaumajeksettiglo silliktipeit, añoratsettik killungit angijororlugit señaveit. Nerrimavingme illinniaryingmelo issukliomavlutik iksivajomavut, iñungnut tajjajomavlutik Kabbimik (ajokertuijomik).

Illipsele tajjauniatsengilase Rabbimik, attautsemik ajokertortekarapse Kristusemik, illipse tamapse kattangutigêkpose. Atatamik taisiniarase nunname, attausek Atatagigapsiuk killangmetok. Ajokertuijuñik tajjauniatsengilase, attausek ajokertortigigapsiuk, Kristuse. Illasse anginerojok kivgek-saujok illipsingnut. Ingminik angijomajok, mikkinersaujomarpok, ingminigle mikkinersaujorijok, tamna angijorortitauniarpok.

Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Killaub nalegauninga parngnanerapsiuk, iñuit itterkon-nagit, illipse ittertisinase, itteromajulle itter-

kongilasse. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunnik tuksiarutiñik tuksiarutsomavlugit okartose. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomarpose. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Nunakullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorhuse Judikukattiksapsingnik; illagippassele, tartomut kittorngaritippasse, illipsingnit anginersamik. Kappianamek okorse, tautungitut tessiortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamna sullingitok: Gudible iglunget piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna sullivok. Sillaitose tautungitose! Suna anginerova, Golde ivlernartok, Gudim iglungalonēt ivlernartitsijok Goldemik? Imaglo okarapse: Altaremik angertok, tamna sullingitok; tuñergumik altarib kangane tomik angertok, tamna sullivok. Sillaitose tautungitose! Suna anginerova, tuñergut altarelonēt, ivlernartitsijok tuñergumik. Tamanna pivlugo altaremik angertub, kangane tullo tamaita tappipeit. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo iñua tappipa. Killang-

miglo angertok, tamna angerpoktauk Gudiu
 iksivautanganik kanganetomiglo. Kappia-
 namek okorse aglangnik illissimajut Farisæ-
 erillo takkormortose! Minzelo, Tillelo, Kiñ-
 mello nunnab perortungit, tellimaujoetta
 aipanga tunnigapsiuk, perkojeñetune piarea-
 karnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo,
 napkiginerlo, okpernerlo. Makkoa taimajut
 piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit. Okorse
 tautungitose tessiortose! millugiararsungit
 kennerapsigik, kamelemigle ësivose. Kap-
 pianamek okorse aglangnik illissimajut Fari-
 sæerillo takkormortose! Ermusiarsuillo,
 pogutello sillatatigut kebleriksarapsigik, il-
 lungille tættæput piomangarnermiglo nerri-
 jorsonermiglo. Farisæere tautungitotit! Er-
 musiarsublo pogutablo illugik sallumarsar-
 kik, sillatigik kebleridlarkovlugik. Kap-
 pianamek okorse aglangnik illissimajut Fa-
 risæerillo, takkormortose! Illuvertitut ming-
 oarsimajutitun-ñapse, sillatingit ãnanaujar-
 tut, illungille tættæput tokkungajut sauning-
 innik, mamaitualungniglo. Taimainivose-
 taug, kallinipsigut idluartojarpose, innuit
 tautuktillugit, illupsigulle takkormornermig-

lo idluiluktomiglo tættæpose. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Nellautajjut illuverngit sen-nagapsigik, idluartullo illuverngit ānanau-sigapsigik, okarluselo: Atatagilauktavut in-nukattigigaptigik, illagijomalaungilavut taip-koa kovisilauktut nellautajjut aungiñik. Ta-mattominga nangminek pivluse angerpose, nellautajjunnik tokkotsijut kittorngaring-masse. Atte, illipsetauk sivorlipse oktor-vigilauktanget tættæñiarsiuk. Kuglugiara-lujarpose! Kañok illiluse kappianavik kem-majomavissiuk? Ahak, okorse, illipsingnut tillivakka nellautajjullo, sillatojullo, aglang-niglo illissimajut, taipkoa illangit tokkotso-marpassse, kejnngnut señingajolingnut kik-kiektorlugit, illangillo illinniarviksapsingne isakardlaromarpasse, unangmilugillo igluga-seksoarnit ama iglugaseksoarnut assinginnut, tikkitaukovluse idluartut aungiñut illunainut, nunnanut kovijaujuñut, idluartum Abelin aunganit, Zachariasib Barachiasim erngning-et aunga tikkilugo, tokkolauktasse kattima-viub Altariblo akkorngangne. Ahammerik okaupapse: tamakkoa tamaita pivlugit king-

uvangukattigēt ukkoa akkkiñiartaujomarput. Jerusaleñe, Jerusaleñe! (innuit piveit) nelautaijuñik tokkotsijose, millorlugillo ujarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorngasse kattitsomakattalauktakka, sorlo arngnaungub kattipeit piarkeñe issarkominut, piomalaungitosele. Ahak, igluse iñukarungneromarpur. Okaupapse: Mattoma kingorngane tækkojomerpapsinga, imak okarkartinase: nakoridlartaule Nalekam attingane tikkitok.

§. 101.

MARK. XII. 41—44. LUK. XXI. 1—4.

Jesuse ingipok Gudim iklervinget akkianut, innuit tækkunarlugit kēnaujennik illijijnt Gudim iklervinganut, agluitogaseit uñuktuñik illijijut. Uigarnektauk aglujok tækogiva, kenaujararsungnik marrungnik illijingmijok. Jesusib illiñiartiñe kaikovlugit okautiveit: Ahañerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervinganut unnunersennik illijilauktok illijilauktunnit tamaiñit. Tamakkoa illunatik pimingnik attoriængita-

ingnik unnuktunnik illijilauktut tunergunut Gudib pinganut; unale aglujok perku-tuaminik illijijok.

§. 102.

LATH. XXIV. 1—51. MARK. XIII. 1—37.
LUK. XXI. 5—36.

Jesuse kattimavingmit aningmet, illinniar-ngita tikkipæt kattimaviub sennamaninga emmergotiniarlugo, illangitalo okautivæt jarkennut ivlernartunnut manniktunnullo nanausijauvok. Tapkoa illangeta okautiva: Ajokertuijok, tækkulaurit, ujarket tamakkoa sannok sennamajut? Jesusib okautiveit: ta-nakkoa tamaita tækkogalloarpissigik? Aham-nerik okaupapse, nelliutijomarpok, ujarket ukkoa illunatik serkomitauniarput kallerek-okarungnerlutik.

Kattimavium akkiane, orksuktalingme cakkame iksivalermet, illinniartut Petrusiblo Jakobusiblo Johannesiblo Andreasiblo kissio-utik tikkipæt, apperivlugo imak: Ajokertui-ok, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita pio-

market, sunalo nellunaikuteksaujomarpa tik-
kiviksarnut, sillarsub naggatiksanganut?

Jesusib kiovlune okautiveit: **K**ammatitse
uiverijaukonnase; uñuktut tikkitsomarmetta
attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga;
tagva nelliusimavok, unnuktullo tamartiiniar-
peit. Taipkoa mallinguiarasigik. Uñatad-
lartunnik unnatadlartut nippersoanginiglönčt
tussarupse, erksiniarase, taimailiortokaro-
marmet sivorngagut, sillarsub naggatiksanga
nelliutingilak sulle. Innuit innungnut assi-
mingnut sorsularniarput, attannioneek attan-
nionermut assimingnut, nunnet sunnatui-
narme saijukpilleromarput; innuit nerkik-
sakangimullo kañimalualungnartomullo per-
leromarput; erksinartunnik nellunaikutak-
soarnik sakkertokaromarpok killangmit. Ta-
medsa kappianartok aulaniksak. Illipsele
naugminipsingnik udsertoritse, tanakkoa
tamaita perkartiñagit, tiguvluse kappiaisuk-
titsomarpäse, erkartoringmingnullo illiñiar-
vingmingnullo parngnanersimavingmingnul-
lo pititsomarpäse, ipperartordluselo, attan-
niojunnullo attannivaksoarnullo ätitsomar-
päse uvanga pivlunga. Tokkotsomarpäse,

iñuillo illunatik omigidlaromarpāse attera pivlugo. Erkartortantiksamingnut taimai-liortitsomarpāse. Anlarutikppassele unner-totigivluse kiglissiniarvingmut, sivoraniarase kanoetomik sumiglonēt okausiksakarapse, issumasimaniarase sivorngagut: Tagvainak tuñijauniksasse okauserissigik: illipse okanginapse, Añernerle ajunginek okartovok. Kanermiglo illissimanermiglo tuñijomarpapse, omigijipse illunatik kionermik illipsingnut sappilerdlutik.

Uvlut taipkoa iñuit uñuktut ingmingnut sinaungasaromarput, illatiglo kigortigællugit, ingmingnullo omisutiomarput. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomarpa, atatablo erngnine, kittorngaitalo angajokatik akkerartorvigiomarpeit tokkokovlugillo. Nujarlonēt attausek niakupsingnit asserortauniat-sengilak. Keñueluse tarngnisse pairissigik. Nellautainerluktut uñuktut sakkeromarput, unnuktut tamartiniarlugit. Idluitulliarnek pivallialermet, uñuktut næglingningit niglinarsiomarput. Issuanulle sokkosijuitok okperlune, piulijaujomarpok. Okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautanjomar-

put iñungnut sillarsoarmetuñut tamiñut, inuit illunatik nellojungnerutiksangannut; tava sillarsub naggatiksanga nelliutiomarpok.

Jerusalemim avata sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsiuk, kausimaniarpose, asserortauniarvia nelliutilerpok. Tagva kappianartok nungutsivik, tamattominga nellautajok Daniel okartok, ivlernartome inniminetok. Aglangnik ukkoninga attortub kamagilerligit! Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut nunanginetut kemmalit kakkeñut, iglugaseksoarnetullo añilit, assinetullo naksame itteratik, iglub kanganetok akkarane, sumik iglominut aiklerlune, perorsêvingmctublo utterniarane annoratsenne piartorlugit. Uvlut taipkoa akkinniartauviojomarmetta, aglait tamaita nellagut nellautsilerkovlugit. Kappianamek singaijut iñugaktullo tamaña nelliutikpet. Tuksiaritse kemmaviksasse okiome Sabbatemelonët pilerkonnago. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisudlaruiarput nellekangitamik, sillab kiglilivinganit, taimanget Gudib pijekset tamaita pingortilaungmagit tamaña tikkilugo, kiugorngagullo taimak

angitigiomik · kappianartokarniænginivok. Iñuillo tamakkoa ningantsib pidlaromarpeit. Illangit saviksoarnut ippiktuñut tokkotau- niarput, illangillo nuñalingnut tamainnut ätaanniarput, Jerusalemme asserortauniarpok nellojunnut, nellojut nelliuninget namakse- kartinnago. Uvlut taipkoa ikkiglijauniæng- ipetta, innuk attauserlonët piulijauniatsengi- lak. Annerimajut pivlugit uvlut taipkoa ik- kiglijaujomarput. Uvlut taipkoa nelliutik- petta, okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkancelonët; tamaña okperinia- rasiuk. Kristuseolतिक okartut nellautainer- luktut sæglujut sakkeromarput, nellunaikut- soarnik tattañiniarnartuñik piñiarlutik, an- nerimajut tañartiniarlugit, tañartiteksaukor- petta. Illipsele kamatsiaritse. Ahak, mak- koninga tamainnik okautivapse nelliuterkar- tiñagit. Tamanna pivlugo okautikppasse: Ahak, innukajuitomepok! ainiarase. Imag- lonët: Ahak, iñiminepok, okperiniasigik. Sorlo kaumalak pänget pijok ñnunga kau- mautivlugo, taimaitsomarpoktauk Innum Ernngninget tikkiviksanga. Nanne killokar- pet, nektoragit kattivut.

Uvlut taipkoa kappianartut kingorngat-
 rigut sekkenek takkerlo uvloritsello nellunai-
 kutaujomarput. Sekkenerlo takkerlo kau-
 majungneromarpuk, uvloritsello kattegomar-
 put killangmit, iñuillo nunnametut erksiner-
 mut sivoradlaromarput, iñarbiksoarlo mal-
 liksuvaksuillo iktullijaromarput, iñuit erksi-
 nermut uttakkinermullo nukkererotijomar-
 put, nuñamut piomartukset pivlugit; killaub
 pitsartuningit aulataujomarmetta. Innum
 Erngninget nellunaikutanga tava tækkuk-
 saujomarpok killangme, iñuit nuñametut il-
 lunatik keadlaromarput, Iñublo Erngninga
 tækkojomavæt killaub nuvujangittigut akkar-
 tok, pitsartudlarlune ãnanaudlartok. Enge-
 liñe tillijomarpeit nipsautib nippivaksoanga-
 nut, añerijangit kattitilugit añorenit sitta-
 mañit, (unanget, angello pangello avangelo)
 killaun issuanit, issuanut aipanut.

Tamakkoale illunatik pilarniarpetta, arlo-
 ritse, kungmullo tækkunarluse, piulijiksasse
 nelliutilermet. Adsigëktomik okautiveit:
 Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita
 tækkuniarsigik: akkerungit iptekalerangetta,
 sigilerangettalo, aujajaraklilermet kausima-

vose: Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilarniartut tækkogupsigik, Gudib nalegauninga kaglilernet kausimaniarpasse. Ahamerik okaupapse: Kinguvangukattiget ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekartinagit. Killaglo nuñalo nungutsomarpnk, okautsikkale nungutsomangilet: Uvlomik taipsoninga, uvlublo nellunaikuttanganiglončt kausimajokangilak, Engellilončt killangmetut, Erngnerublončt kausimangilæt, Atatama kissime nellungila.

Illipse udsertoritse, omættisse okumailerkoñagit nerrijorsonermullo iñertorsonermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullončt, uvlomut taipsonunga kaningartaukonnase. Nuñametut tamaita taipsona tikkitsomarpeit sorlo nigak. Sorlo Noa iñotilingo-ilauktok, taimaktauk itsomarivok Innum Erngninget tikkiviksangane. Sorlo uvlunē taipkonanne, ullitornivaksub sivorngagut, nerrivut iñilarmiglo, nullianiktullo uiniktullo, uvlok tamna tikkilugo Noam ittervia umiarsoarmut, kamagingilælle; ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit. Taimaktauk In-

num Erngninget tikkiviksanga-ýtsoमारिवोक. Tamaña nellintikpet, angutik marruk peror-sevingmetsomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale keṁektaujomarpok. Arngnæk marruk kaivititsikattigegomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale keṁektaujomarpok.

Taimak pivlugo pigarutigissiuk tuksiarluse, keṁajuksaukovluse tamakkoa piomartut illunatik, Iñum Erngninget sangane (illarasugase) sakkijartuksaukovluse. Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk. Sorlo angutib iglone keṁekpa, nuñame assianut aulardlune, kivgeñe nalegangortilugit, tamaita tunniveit sullijeksangiñik, itterviub udsertoringa okaupa, pigarkovlugo. Taimaktauk okautivapse: pigaritse. Tamanale nellojungnereksarivasse, tigliktub tigligiartorvinga iglub iñuet kausimaguniuk, pigaromavok, iglominut itterkoñago. Tamana pivlugo illipsetauk opalungersimatsainaritse, Iñum Erngninga tikkitsomarmet neriuktiñase.

Nelliak sukkosijuidlune sillatovlunelo kivgauva, attañinget kivgaminut pitipa piksangiñik tuñekovlugit nerriviet nellituleranget?

Kivgak tamna pillorid¹lartok, imailiortok at-
 tañinget tikkippago. Ahañerik okaupapse:
 Piminut tamainut pititsomarpa. Kivgakul-
 lugle assia omamigut imak okarune: Attan-
 nerijara sulle tikkiniængilak, kivgaukattinne
 ãnavlugit pivok, nerriluuelo immilarmelo
 tallatut illagivlugit: Kivgab taipsoma attan-
 nerijanga tikkitsomarpok, uvlome taipsomane
 neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutang-
 ane kivgab issumavigingitangane; asserorti-
 niarpa tagva, takkormortut illagællugit akki-
 vigiomarpa, tagvane keatsainaromalerpok ag-
 lerolatsainaromalerporlo. Tamanna pivlugo
 pigaritse, iglub attannerijanget tikkilervinga
 nellogapsiuk, unnukullonēt, unnuak ketera-
 lerpellonēt, angutaunek niplilerpellonēt, uv-
 lakullonēt, tuavitomut tikkitaukoñase, sin-
 niktilluse opingartaukonnase. Sorlo illip-
 singnut okartunga, innungnut tamainut o-
 karpunga: pigaritse!

§. 103.

MATH. XXV. 1—46.

Tamanna nelliutikpet, killaub nalegau-ninga itsomarpok uigasuktitut tellimanjor-tuttitut, kollitik neksarlugit, uiksak pach-rearlugo annivigivæt. Tapkoa tellimæt sillaitut, tellimælo sillatojut. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle neksaratic. Sillatojut pogutamingne orksumiglo kollitiglo neksarput. Uiksak malludlarmet, illunatik uerngaleramik sinnilerput. Uñuak keterarmet, nippersoakalerpok imak: Ahak, uiksak kaivok, pach-rearlugo annivigissink. Uigasuit taipkoa illunatik makkiput, kollitik akiklugit. Sillaitulle okarput sillatojunnut: orksupsingnit tunnittigut, kollivut kaming-metta. Sillatojut kiovlutik okautiveit: Naukagle, amigarkoñago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuvertunnulle pissinniariartoritse piksapsingnik nangminiksapsingnik. Pissinniariartortillugit uiksak tikkipok, oppalungersimajut itterkattigivæt uiksab iglunganut nerrimakattiginiardlugo, upkuak parngna-

nertauvok tagva. Kingorngattigit uigasuit ipkoa sillaitut kailaurivuttauk, okarput: Nalegak, Nalegak upkuerutittigit. Kioveille okarlune: Ahaṁerik okaupapse, illitaringilapse. Tamanna pivlugo pigaritse, uvlok taimna, uvlub nellunaikuttangalonēt nello-gapsiuk, Innum Erngninget tikkitsomar vinga.

Taimaitsomarpok, sorlo angutib nuñame assianut aularomajub kivgenae kaikoveit, perkotine tuñiveit taipkonunga. Illanget tunniva talentiñik (kĕnaujennik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunĭt namaksilerlugit tunniveit. Tuavilune aularpok. Tellimanik talentiñik pijok, niorvotigiartoramigit tellimanik assingiñik talentiñik illaveit. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assingiñiktauk marrungnik illagivæk. Attautsemigle pijok nunna itterselleriartorpa, attañerijame kĕnanjanga ĩserpa. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok kiglissiniaromavlugit. Tagva sakkerpok tellimanik tallentiñik pijok, assinginnik talentiñik tellimanik neksardlune okarpok: Attañek, talentiñik tellimanik tun-

nilauramga, ahak, assinginnik tellimanik talentiñik illavakka. Attañinget okautiva: Namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit pinniaravit, uñungnersennik pititsomarpagit. Nalekavit kuvianarninganut itterit. Sakkerivoktauk marrungnik talentingnik pijok, okarlune: Attannek, marrungnik talentingnik tunnilauramga, ahak, assinginnik marrungnik illavakka. Attanninget okautiva: namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkitun-
 nut nertornardlutit pinniaravit, unnungnersennik pititsomarpagit. Nalekavit kuvianarninganut itterit. Sakkerivoktank attautsemik talentemik pijok, okarlune: Attannek illitaringapkit, sivoranartotit angutausertotit, savijartotit karngartilaungitarnik, kattersijotit illilaungitarnik; taimak pivlugo sivoragama talentit nunnamut iseriartulauktara; ahak, pīt piuk. Attanninget kiovlune okautiva: Ajorpotit erkeiasuktotillo kivgauvotit, illitarigamga savijartunga karngartilaungitamnik, kattersijungalo illilaungitamnik: Tamāna pivlugo kēnaujaketimnik tunnijjuk-saulauktotit kēnaujennik tauksejunnut; tik-

kikuma perkotimnik illakartillugit akkilingardlugo. Tamaña pivlugo talentemik aksarsiuk, tuñilugolo tellimaujortuñik talentinnik pillingmut. Pekkartok sumik tuñijaujomarpok, uñuktunik pekkarkovlugo: Pekkangitorle aksartaujomarpok pinganik. Kivgak piungitok egissiuk tartorsoarmut, keatsainartomut aglerulatsainartomullo.

Innum Erngninga ãnanaunerminut tikki-kune, Engilillo ajungitut tamaita illagillugit, iksivajomarpok iksivautamine ãnaname, iñuit illunamasiatik sanganut kattítitaujomarput. Tagva avititsomarpeit, sorlo mianersijub saugakotiñe arngnet avitipeit angutiñit; okpertut tallerpingme tungãnut pítitsomarpeit, okpingitulle saumingme tunganut. Nalekab tallerpingme tungãnetut imak okautijomarpeit: Kaititse Atatama nægliktangit, nalegaunek kingormgutigissiuk, illipsingnut piarersimajok sillarsub kiglinganit. Kaktillunga, nerritilaukpapsinga. Iñeruktillunga, iñertilaukpapsinga. Tujormitillunga, itterkolaukpapsinga. Annorersimatillunga, añnorartilaukpapsinga. Kannimaluktillunga, tækkojartorlaukpapsinga. Parnguanersima-

vingmetillunga, pullalaukpapsinga. Idluar-
 tut kiojomavæt okarlutik: Nalegak, kanga
 kaktotit tækkolaukpittigit nerritilaukpittigil-
 lo? iṁeruktillutillonēt iṁertillaukpittigillo?
 kangalo tujormitillutit tækolaukpittigit, it-
 terkolaukpittigillo? annorersimatillutillonet
 annorartilaukpittigillo? kangalonēt tækko-
 laukpittigit kañimaluk tillutit, parngnaner-
 simavingmetillutillonēt, pullalaukpittigillo?
 Nalekab kiojomaveit okaulugit: Ahammerik
 okaupa^{se}, ukkoa kattanguma mikkinersaujut
 illanget, sumik pigapsiuk, tagva pilaukpap-
 singa. Saumingminetuumut okaromagivok:
 Idluitualugap^{se}, uvamuit aularit^{se} ikkoma-
 mut kañitsuitomut, piarer simajomut sata-
 nasemullo Engelinginnullo. Kaktillunga,
 nerritilaungilapsinga: Iṁeruktillunga, iṁer-
 tilaungilapsinga. Tujormitillungalo, itter-
 kolaungilapsinga. Añorersimatillungalo an-
 norartilauungilapsinga. Kañimaluktillungalo
 parngnanersimavingmetillunga, pullalaungi-
 lapsinga. Taipkoa kiojomarivæt, okarlutik:
 Nalegak, kanga tækkolaukpittigit kaktillu-
 tit, immeruktillutillonēt, tujormitillutillonēt,
 añorersimatillutillonēt, kannimaluktillutillo-

nēt, parngnanersimavingmetillutillonēt, kivgartnlaunggipittigit? Kiojomaveit okarlune: Ahammerik okaupapse, sumik ukkoa mikkinersaujūt illanget pinginapsiuk, tagva pilaunginivapsinga. Tava tapkoa, ānernartorsoarmut nungusuitomut piomarput, idl^{aa}ar-tulle iñogutemut najuksaungitomut.

Jesusib okautsiñe tamakkoa tamaita nagamigit, illiñiartinne okautiveit; Nellungilasse, uvluk marruk nāpennik, añiviksiolarput: Innum Erngninga pititauniarpok kikkiektor-taukovlugo kejungmut seningajolingmut. Taipsomane ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut, iñuit angajokangillo kattilerput, ajokertuijorsub Kaifasemik attigub iglorsoanganut, ingmingnut okarput, kañok Jesuse nipporsallugo, tigulugolo tokkokovlugo. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit kat-terkoñagit, iñuit erksigigamikit.

§. 104.

Jesusib pinniarningit Mittwocheme.

JOH. XIII. 1—30.

Anniviksiorvik nelliutitiñago, Jesusib nellunginamiuk, aularviksanne nelliutilermet mattomanget nunnamit Atataminut; illanne nunnametut nægligigamigit, taimaktauk sorajunanne nægligitsainarpeit. Unuuktome nerrigamik, Judasib Ischariotib, Simonib erngninget omættingane satanasib kajungertimago, Jesuse pititaukovlugo tokkomut, Jesusib nellunginamigit aggangminut tamaita Atatab tunnilaungmagit, Gudemillo pigame, Gudemullo ama ainiarame; nerriarame, nikovipok, añoratsēne perpeit, sailitamik tapsivlune pivok. Iñermik kattaunjarsungmut kovisijok, illinniartime ittiggangit ubvalerpeit, sailitaminullo tapsiminut allerterlugit. Simonemut Petrusmut pigame, tapsoma okautiva: Nalegak, ittikakka ubvaromavigit? Jesusib kiovlune okautiva: Pinniareksara manna nellovet, kingornagut nellojungnero-

marpet. Petrusib okautiva: Ittikakka ubvarniatsengilattit. Jesusible kiova: ubvangikupkit, uvamne pikserotsomarpotit. Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, ittikakka kisseta piñagit, aggakkalo niakoaralo pingmilugit. Jesusib kiova: Ubvarsimajub ittiggangit kissimik ubvariakarput, illunane sujungainame; illipselo sujungaipose, tamapse taimaingilase. Pititine kausimagamiuk, okarpok: Tamapse sujungaingilase. Ittiggangit ubvaramigit, annoratsenne tiguveit, ama ingilerpok, okautiveit: Kannok pigapse nellungilasse? Ajokertuijomik Nalekamiglo taivapsinga, okaluarpose taimainama. Sorlo uvanga Nalekapse ajokertuijipselo, ittikkesse ubvalaurapkit: taimaktauk illipsingnut ittikapsingnik ubvartuksaugivose. Igsarëksamik tuñivapse, illipsingnut imailiorkovluse, sorlo pigapse. . . Ahañerik, ahañerik okaupapse: Kivgak anginerungilak attañerminit, tillijaujorlonët anginerunginivok tillijiminit. Tamana kausimagapsiuk, pilloridlarpose, malliklugo pigupsiuk. Tamapse pingilapse; añerijakka nellunginapkit; aglait nellautsekovlugit imaitut: Kakkojartorkattima tulle-

rarpanga. Manna mattominga okautivapse, nelliutitimnago, nelliutilerpet, okperkovluse uvanganjunga. Ahamērik, ahamērik okaupapse: Tillijeksamnik illelliortub illelliorpānga: uvamnigle illelliortub illelliorpa tilklertok uvamnik.

Jesuse taimak okarame, aānermigmat kiksalerpok, okarlune: Ahammerik, ahamērik okaupapse: illapse pititsomarpānga. Illinniartut ingmingnnt tækkosautivut, koksalerdlutik, nellitik okautaungmangæt. Illinniartingita illanget, Jesusib sakkiangine nellajok nerritillugit, Jesusib nægliktanga, tamna Simonib Petrusib isingmikpa, apperekovlugo Jesusim okautigilauktanganik. Tapso ma Jesusib sakkianginut aigiaranerlune, okautiva: Nalegak, kinauva? Jesusib kiova: Tauvlukumik missuktamnik tunniniartara tamnavok. Tauvlukut missukpa, tuñilugolo Judasemut Ischariotemut, Simonib erngninganut. Tauvlukut ēlaungmago, satanasib pullava. Jesusib okautiva: piomajet tuavi piņasuaruk. Suna pivlugo okautingmangago, nerrekatingita tukkissingilæt. Illangit imak issumakarput, Jesuse taimak okau-

igekarasugællugo, Judase poksaliĵarmet, pisiniarkovlugo piksamingnik, kattimaviksæt-ik nelliutingmet, aglujuñullonēt tunnekov-ugo piksangiñik. Tauvlukut Judasib piganiuk, tuavilune añivok, unnulerporlo añingnet.

§. 105.

MATH. XXVI. 14—16. MARK. XIV. 10—11.
LUK. XXII. 3—6.

Tagva Judase aivok ajokortuijorsoarnut cappitainullo, okarkattikumavlugit, kannok llilune pititsomavlugo tapkonunga, okalar-nelo pivok: Sumik tuñijomavissinga, illip-ingnut pititsomavara? Tamana tussaramit-uk, kuviaisulerput, kēnaujeñik ungnijunnik ellimaujortuñiglo tunnijomavlugo okarput. Namagigamigit, angerpok, kingorngagut apkonunga pitinasuarpa nautsertorlune, inuit katterkonnagit.

§. 106.

Jesusib pinniarningit Donnerstageme,

MATH. XXVI. 17—19. MARK. XIV. 12—16.

LUK. XXII. 7—13.

Sěrnakangituñik kakkojartoramik, uvlome sivorlerme añiviksiorutiksak saugarsuk tokkuniaramitsuk, illinniartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane akiksoriartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugarsungmik nerriniarlugo? Illiñiartingne, Petruselo Johannese-lo tillivæk, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, itteruptik, iñuk angut paromarpattik iñertartok, tamna malliktikko ittervianut, iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovãtit: piviksara nelliutingmet, anniviksioromavunga illingne, illinniartikka illagilugit. Inniksamik angijomik unnertotilarpãtik idluarsimajomik; tagvane piksappingnik ãkiksoigitik. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, añiviksiorutiksak saugarsuk ãkiksorpæk.

§. 107.

JOH. XIII. 31—38. K. XIV. 1—31.

Tapkoa uttermennik, Jesuse okarpok: Manna Iñum Ernngninga nellojungnertitauvok, Gudelo nellojungnertitau^uvok tapsomunga. Gude tapsomunga nellojungnertitaugame, Gudibtauk nellojungnertijutigijomava ingmine, killamik nellojungnertijutigilarpa. Nægliktakka kittorngararsukka! sulle añikitomik neijorpapse; keñeromarpapsinga, sorlo Judikunnut okarpunga: aiviksara tikkinera ajorpasse, taimaktauk manna okautivapse. Perkojaktärmik tunnivapse, illipsingnut næglekovluse; sorlo nægligivapse, illipsingnuttauk næglekovluse. Illipsingnut næglikupse, innuit illunamasiatik kausimajomarpäse illinniartigigapse.

Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, namut ainiarkit? Jesusib kiova: aiviksamnut mañakut mallingnek ajorparma, kingorngagulle malligomarparma. Petrusib kiova: Nalegak, sög mannakut aiparinek ajorpigit? pivlutit iñosera tuñijomavara. Jesusib kio-

va: Pivlunga innotsit tuñijomaviuk? Aham-merik, ahamerik okaupagit: angutaunek nip-lerkartinago missiarutigiomarparma pingasu-arterlutit.

Illinniartinne okautiveit: Omættipsingne kuksalañase. Gudemut okperitse, uvamnul-okperitse. Atatama iglungane iñikset uñud-larput: Taimaingipet, okautinajalaukpapse: iñiksallioriartorpapse. Iñiksapsingnigle id-luarsaijartorkardlunga, utteromagivunga, u-vamnut pititsomarpapse neijukamnetsainar-kovluse. Aiviksaralo nellungilasse, apkullo nellunginivasse.

Tomasib okautiva: Nalegak, aivikset nel-lovavut, kañorlo apkut kausimavittigo? Je-susib kiova: Apkotauvunga, miksekartov-lungalo innotetövunga. Atatamut pijokarn-iængilak, kissiane uvapkut pigune. Illita-rigupsinga, Atatagatauk illitarinajarivasse. Manakut illitarivasse tækkulaurivasselo.

Filippusib okautiva: Nalegak, Atata tæk-kolavut, namaksilarpogut taga. Jesusib o-kautiva: akkunit neijutsainarpapse, illitarin-gilarma? Filippuse! uvannik tautuktub Ata-tagatauk tautukiva. Sög okarkit: Atata

tækkolavut? Atatamnetunga, Atatagalo illumnepok, okperingilarma? Illipsingnut okarama, issumannik okautingilapse, Atatamale illumnetub okartipānga. Atatamnetunga, Atatalo illumnepok okperissinga: ajorupsele tattaṁiniarnartitakka pivlugit okperissinga: Ahaṁerik, alaṁerik okaupapse: uvannut okpertok, uvaptut tattaṁiniarnartitsijomagivok, ukkonanget anginersennik piomarpok, Atatamut aigama. Sumik tuksiarupse attimne, pititsomavara illipsingnut, Atata nalainartaukovlugo Ernngnermit. Sumik tuksiaromarupse attimne, tunnijomavapse.

Næglükupsinga, okautsikka mallingniarsigik: Atatarlo tuksiarvigiomavara, maṅig ortijomik assianik tunnijaukovluse, illipsingnetsainarkovlugo issokangitomut, miksekartub annerngninganik, tamna okpiingitut piginiængilæt, tækkunginamitsuk, illitarinagolo; illipsele illitarivasse, neijutsainarmasse, illupsingne-itsomarmet. Illiarsutitsomangilapse. tikkit somarivapse. Killamiuniarpok sillarub iṅungita tækkojomerpānga, illipsele tækkojomarapsinga, iṅogama, iṅotsainaromagi-

vose. Uvlome tapsomane kausimajomarpasse, Atatamnetunga, illipselo illunnetose, uvangalo illupsingnenama. Okautsimnik pijub mallingniktublo næglikpānga, uvamnigle nægliktok, Atatama nægligilarpa, uvangatauk nægligilarpara sakkervigilugolo.

Judasib Ischarioteungitub okautiva: Nalegak, sōg uvaptingnut sakkeromavit, sillarsub innunginut piomannæk? Jesusib kiova okautivlugo: Uvammnik nægliktub okautsikka malligomarpeit, Atatamalo nægligiomarpara, tikkilugolo inniginiaromarpavuk. Uvamnigle næglingitub okautsikka nalenginiveit; okausek tussajasse pigingitara, Atatable uvammnik tilliklertub okausinga. Imitunnik okautilaukpapse neijortigilaurapse. Man-nigorniktuble, Annernerum ajunginerum, Atatama tillijomartanget attinne, ajokertoromarpāse tamaiñik, illipsingnullo okautsimnik tamaiñik erkaititsomarpāse.

Ullapirsautekarkovapse, ullapirsautimnik tunnivapse: Sillarsum innungititut, ullapirsau-mik tunningilapse. Kuksalañase erksid-laraselo omættipsingne. Tussalauktose okautigapse: Aularomarpunga, ama tikkitso-

marivapse. Næglikupsinga, kuviaisugajarpōse, okautilaurapse: Atatamnut aivunga, Atata angnerongmet uvamnit. Mañale matominga okaupapse nelliutitinnago, nelliutikpet okperkovluse.

Mattoma kingorngagut ikkitunnik okaromarpunga illipsingnut. Tamattoma sillarsub attanninga tikkilerame, pittekaranele uvamne. Sillarsub iñungit kausimakovlugit, Atata nægligigapko, pinniamalo sorlo Atatab perkovānga. Manna nikovititse, aularta!

§. 108.

MATH. XXVI. 20—29. MARK. XIV. 17—25.

LUK. XXII. 15—20.

Uñulernet, arkangemit aggartut illagivlugit iglomut itterpok; nelliutingmet anniviksiorutiksamik saugarsungmik nerrinniardlutik, nerrimavinginut ingipok, tillijet arkangemit aggartut illagivlugit. Jesusim okautiveit: Killanadlalaupunga, anniviksiorutiksak saugarsuk una nerrijomavlugo illagiluse, āniakartinnanga. Okaupapsele:

Dd

Kingorngagut mattominga nerrin̄iarungnerpunga, Gudib nalegauningane namaksekarti-nago. Ermusiarsuk tiguva, kujalivlune okarpok: Pigissiuk illuengarluse immersiuk. Nerritillugit Jesuse okarpok: Ahammerik okaupapse, illapse nerrekattima pititsomarpānga. Siardlileramik apperivact nellekardlutik: Nalegak, uvangauniarpik? assialo uvangauniarpik? Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut missukterekattima pitilarpānga. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, sorlo tapsominga aglaksimavok; innuk tamna kappianamek, Innub Erngninganik pititsijok. Innungmut tapsomunga ajunginersauvok, ernguiangongikunc. Judasib pititinget, apperiva, okarlune: Uvangauniarpik Rabbi? Jesusib kiova: sorlo okartotit.

Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, illinniartiminullo tunniva, okarlunelo: Tigullugo nerrissiuk, tagva timiga, tunniomartok iliipsingnut: Imailioritse erkarlunga. Taimaktauk ermusiarsuk tigugiva nerriareramik, kujalivlune illinniartiminut tamna tunniva okarlune: Tamapse

tagvanget īmeritse, tagva Auga, Testamenti-
tāb aunga, tamna illipsingnut uunuktunnullo
kovijok, ajorningit pejarlugit. Imailioritse
immilerangapsiuk erkarlunga. (1 K. 11.)
Ahāmerik okaupapse: Mattoma kingorng-
agut īmerogungnerpunga napartub weinelik-
sab iptinganik, uvlok tamna nelliutitinnago,
nutautillugo īmilerupko illagivluse, Atatama
nalegauningane.

§. 109.

LUK. XXII. 24—38.

Illinniartut ingmingnut akkirartutilerput,
kina akkonnermingne angineromanget. Je-
susib okautiveit: Nūnametut attañersuit at-
tanniojartortut, pitsartudlartut taijauvut at-
tañernik saimajūnik. Illipsele taimailernia-
rase; illassele angnek nuk kardlitun-itsomar-
pok. Kina attannionersauva, nerrimaving-
me iksivajok, kivgartortorlonēt? taimnaungi-
tok nerrimavingme iksivajok? Uvangale ak-
konapsingne kivatun-īpunga. Illipsele nei-
jutsainalaukpapsinga kappiaisuklunga, na-

legaunek tuñiomarpara illipsingnut, sorlo Atatama kæilaukpa uvamnut, nerriluselo immeromarpose nerrimavimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksivautenne, Israelib kinguvangit arkangemit aggartut erkartorlugit

Nalegak okarpok; Simon, Simon, ahak, Satanasib piomagalloarpäse karngatitsivigiomavluse sorlo kakkojekset piñerpeit. Uvanga le pivlutit tuksiarpunga, okpernitit sorerkonago. Kingorngagut ama sagiaruit, kattangutittit nakkorsitilaumigit. Petrusib okautiva: Nalegak, piarersimavunga, aiparillutit parngnanersimavingmut tokkomullo. Jesusib kiova: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkartiñago, missiarutigilarparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse pôk karase, ikpiarsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovet: aukak. Jesusib okautiveit: Mañale pôkkartub næksarliuk, ikpiarsuglo aglæt, Taimaitokangituble añoratsañe tuñiliuk, saviks-oarsiñiarlune pille, Okaupapse: nellautsimalerputtauk aglait uvamnik aglaksimajut imaitut: Ajortulliartut

akkornganut kittitaujok. Uvannik aglait aglaksimajut namaksiomarput. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk! Okautiveille: namakpuk.

§. 110.

MATH. XXVI. 30. MARK. XIV. 26.

JOH. XV. 16, 17.

Nakudlart^{smi}st^{smi} tuksiarutsit nagamikit, Jesuse okarpok: weineliksak idluartok napartovunga, Atatagalo weinelingmik perorsēviliorpok. Akkerkut uvamnetut paungakangitut tamaita pejaromarpeit; paungakartulle tamaita idluarsaromarpeit paungak^{lu}angarkovlugit. Maña sujungaipose okausera pivlugo, okautigijara illipsingnut. Illumnetsainaritse, uvangalo illupsingnetsainaromavunga. Sorlo akkerok ingminit paungakangitok, weineliksab napartungane ingikune, taimaiposetauk illumnetsainarniængikupse. Uvanga weineliksak napartovunga, illipse akkerovose. Uvamnetsainartok, uvangalo tapsomanetsainarlungalo, paungakarviovok unnuktunik;

pigingikupsinga, ajungitulliarnernik sappi-
 lerpose. Illumnetsainarniængitut egitaular-
 put, sorlo akkerkut pannertut, imaitut katti-
 peit, ikkoṁamut egillugit ikkoalaklugit. Il-
 lumnetsainarupse, okautsikkalo illupsingnet-
 sainarpetta, tuksiaromagupse piomajapsing-
 nik tamaiṁik tuṁijaujomarpose tagva. Ta-
 makkonunga Atataga nakkorijaujomarpok,
 unnuktunnik ajungitulliarpakkupse, taimak
 illinniartigijomarpapse. Sorlo Atatama næg-
 likpānga, tainaktauk nægligivapse. Næg-
 lingnimnetsainaritse. Perkojakka mallikup-
 sigik, næglingnimnetsainaromarpose, sorlo
 Atatama perkojangit mallitsainarivakka næg-
 lingninganetsainarlarmalo.

Imaitunnik okautivapse, kuvianarnera il-
 lupsingnetsainarkovlugo, kuviaisungnisse na-
 maksitsainarkovlugo. Tamedsa perkojara, il-
 lipsingnut næglekovluse, sorlo nægligivapse.
 Næglingnersakangilak imaitomit, illæṁarijaṁe
 pivlugit innoserminik tunnijok. Illæṁari-
 vapse, okautsikka mallikupsigik. Mattoma
 kingorngagut kivgeṁik taijomangilapse, at-
 taṁerijame pinniareksangit kivgab nellum-
 magit. Okautivapsele, illæṁnarigapse: Ata-

tamnit tussartamnik tamainik nellojungner-
tinapse. Anneringitapsinga, annerivapsele,
ikkajorluselo, ajungitulliariartorkovluse, a-
jungitulliarnisse mallitsainarkovlugit, sumik
attimne Atatamut tuksiarupse, tunnijaukov-
luse.

Taimak perkovapse, illipsingnut nægle-
kovluse. Sillarsum innungita omigippasse,
erkarissiuk, omigikarpänga illipsingnit. Sil-
larsub innungita illagiguise, nægligigallo-
arpäse. Sillarsuble innungita illagingina-
mise, tapkonanget annerigapse, tamaña piv-
lugo sillarsub innungita omigiväse. Okausera
erkarissiuk, okantilaurapse: Kivgak angine-
rungilak attannerminit. Kappiaisuktina-
minga kappiaisuktitsomariväsetauk. Sorlo
okantsikka mallikamikit, taimaktauk okau-
sisse malligomarpeit. Imailiortitsomaväse
attera pivlugo, uvamnik tilliklertok illita-
ringinamitsuk. Tikkisimangikuma tamat-
tominga okantijartorlugit, ajortokatsengilet;
mañale ajornitik missiutigijeksaringileit.
Uvamnik omisuktub omigigiva Atataga.
Akorngane tattam̄iniarnartitsilaungikuma as-
sima sappertanḡinik, ajortokatsengikalloor-

put. Mañale tækkolaunerpeit, taimailutik, uvangalo Atatagalo tamamnuk omigivatiguk. Okausek una perkojamingne aglaksimajok nellautsekovlugo, imaitok: sullinatik omigivānga. Mañigorniktuble tillijeksama Atatamit, miksekartub annernerub, Atatamit pi-
jub tikkikunise, okautigijomarpānga, illipse-
tauk okautigijomarpapsinga, neijorapsinga
kiglinganit.

Imaitunnik okautilaukpapse siñaungasarkoñase. Illagēngnermingnit avitsomarpāse, nelliutsomarpok, illipsingnik tokkotsijut Gude mattominga kivgartorasugivæt. Taimailioromarpāse, Atatalonēt uvangalonet illitaringinamittiguk. Tamattominga okautivapse, nelliutikpet, erkaikovluse, taimak okautilaurapse. Kiglinganit taimak okautilaungilapse, neijorapse. Mañale uvannik tilliklertomut aivunga, illipsingnit imak apperijokangilak: Namungarniarkit? taimaitomigle okautilaurapse, omættisse kiksavaksoadlarput. Okpernartomigle okaupapse: illipsingnut idluarpok aigama. Aingikuma mannigorniktub tikkineijængilāse. Ainiamale, tillijomarpara illipsingnut. Tikki-

kune, sillarsub innungit nellojungnertitso-marpeit ajortorsoarmik, idluartorsoarmiglo, erkartuivingmiglo. Ajortorsoak pivlugo, okperingimanga. Idluartorsoak pivlugo, Atamtamut aigama tækkojungnerpapsingalo. Erkartuivik pivlugo, tamattoma sillarsub attañinga erkartortaungmet.

Sulle unnuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut, mañale tussarlugit sapperpasse. Ipsoma miksekartub annernerub tikkitsomarunisse, pititsomarpase okpernartunnut tamainnut. Ingminik okarniænginame, tussartaminigle okaromarpok, nellituksello okautigiomarpeit illipsingnut. Tapsoma nellojungnertijutigiomarpãnga; uvamnit piomarpa, okautigilugo illipsingnut. Atatama pingit tamaita pigivakka. Tamaña pivlugo okarpunga: uvamnit piomarpa, okautigilugo illipsingnut.

Killamik tækkuniængilapsinga: ama killamiojungnerpet, tækkojomarpapsinga, Atamtamut aigama. Illinniartingita illangit ingmingnut imak okarput: kañok una okartok, uvaptingnut imak okarame: Killamik tækkuniængilapsinga, ama killamiojungnerpet

tækkojomarpapsinga, Atatamut aigama? Tamaña pivlugo okarput: kañok una okartok, killamiojungnerpet? Okausinga nellovavut. Jesusib kausinagamigit, apperijomangmat-suk, okautiveit: Tamna apperkotigijasse, illipsingnut okarama: Killanik tækkuniæng-ilapsinga, ama killamiojungnermikpet tækkojomorpapsinga. Ahammerik, ahammerik okaupapse: Kealuse ogguaromarpose, sillarsoarmiulle kuviaisugomarput, illipsele kiksaromarpose, kiksautiginiartasse kuvianartomut satsomarpok.

Arngnak ernisuklune, kiksarpok, erniviksañe nelliutingmet: nutararsugle erniarigamiuk, kappiaisungnerilauktane erkaumajungnerpa kuviaisungnermut, iñuk erngniangongmet nunnamut. Illipsetauk manna kiksarpose, tækkojomagivapsele, omættisse kuviaisugomarput, kuviaisungnisse pereksauniængilak. Uvlok taimna tikkipet, appersorniat-sengilapsinga. Ahañmerik, ahañmerik okaupapse: sumik attimne Atata tuksiarvigigupsuk, tuñijomarpäse. Sulle tuksiængitose sumik attimne. Tuksiaritse tuñijaujomarpose, kuviaisusisse namaksekovlugo.

Taimak adsigēktuñik okautigilaukpapse: nelluitsomarpok, adsigēktunnik okautiniarungnerapse, tussageksanik Atataga okautigiomarpara illipsingnut. Uvlok tamna tuksiaromarpose attimne; okautingilapse, Atata pivluse tuksiaromavlugo: Atatab nangminek næglingmasse, næglikapsinga, okperilungalo Gudemit pijunga. Atatamit añijunga, nunnamut pijunga. Nunna ama keñegomarpara, Atatamut ailerlunga. Illiñiartingita okautivæt: Ahak manna okautsiñik tussageksennik okarpotit, adsigēktuñik okangilatit. Manna kausimavaptigit, tamaita nellunginangne, appersoriakangilatit. Taimaitomik okperigaptigit Gudemit añijotit. Jesusib kioveit: Manna okperpose. Ahak, nellitso-marpok, tamañalo nelliusimavok, tamapse ingmikuartilluse siamartaujomarpose, kissimautilungalo kemmagomarpapsinga, kissimaungitungale, Atatab neijormanga. Taimak okautivapse, illumne ullapirsautekarkovluse. Nunname kappiaisutekarpose; man-nigoritsele, ajugaugama sillarsoarmut.

Taimak Jesuse okarame, killangmut arlorpok, okarlune: Atatak, manna nellitivok,

Erngnerit änanausilaumiuk, Erngnerpittauk änanausikovlutit: Pitsartutilaurangne iñungnut tamainut, tamaita tapsomunga tunnijattit tapsoma tunnekovlugit iñotsemik nungusuitomik. Tamañale iñogutauvok nungusuitok, illingnik, okpernartovlutit Gudetogavit, illitarilutit, tillijello Jesuse Kristuse illitari-lugo. Nuñame änanausilaukpagit, uvamnut perkojet namaksivara. Atatak, maña illingnit änanausilauminga, kaumajomut pigilauktamnut, sulle illingnenama, sillarsoakarkartiñago. Atternik nellojungnertipakka iñuit, uvamnut tunnijattit, nuname añerijattit. Pigigalloartattit, uvamnulle tuñijattit, okautsillo tapkoa nalekpeit. Maña nellungileit, tamaita tunnijattit, uvamnut, illingnit pivut. Okautsitit tamaita uvamnut tunnijattit, tunnigivakka tapkonunga, tapkoa torkorpeit, illissimatsiarpãnga illingnit pijunga, okperluttiglo tillilauramga. Maña makkoa pivlugit tuksiarpunga. Sillarsub iñungit pivlugit tuksiængilanga, tuñijattit uvamnut pivlugit tuksiarpunga, igvit pigigangne. Pikka tamaita pijattit, pitittauk pigivakka. tapkonunga änanausijauvunga. Nunnametsungnerpunga,

makkoale sulle nuñameput, uvangale illingnut kaivunga. Ajungitotuak Atatak, sapputikit atterne, tunnijattit uvamnut, attausiokovlugit, sorlo uvaguk. Nunname neijordlugit sapputilauktakka atternut. Uvamnut tunnijattit sapputilaurivakka, tapkonanget assiojokangilak, Judase kissime, assiojokitorgak, aglait nellautsekovlugit. Mannale illingnut kaivunga, taimak okarpunga, sulle nuñamedlunga, kuvianarnimnik pekkatsainarkovlugit illumingne. Okautsitit tuñivakka, sillarsuble iñungita omigiveit, illaginginamikit, sorlo sillarsub innungita illagingilängatauk. Makkoa nuñamit neksarkovlugit illingnut, tuksiængilagit, ajortomit sapputijaukovakka illingnut. Sillarsub iñungita illagingileit, sorlo illaginginivängatank sillarsub iñungita. Okpernarusernut ajorungneritikit, okautsitit okpernartotovut. Sorlo nunamut tillilauranga, taimaktauk tilligivakka nuñame. Makkoa pivlugit tunnerutigijunga tokkoteksangordlunga, ajorungnertitaukovlugit miksekartomut.

Tuksiængilanga ukkoangineit pivlugit, tuksiarpungale pivlugittauk, okperomartut

uvamnut, ukkoa okausingiñut; illunamasia-
 tik attausiutsainarkovlugit sorlo igvit Atatak
 illumnepotit, illungnetsainarpungalo, tai-
 maktauk taipkoa attausiutsainarkovlugit il-
 luptingne, sillarsub iñungit okperkovlugit
 tillilauramga. Ñananavaksoak, uvamnut tun-
 nijet, tunnivaratauk tapkonunga; attau-
 siokovlugit, sorlo attausiovoguk, tapko-
 nanetsainarlungalo, illumnetsainarluttilo, at-
 tausiutsainarkovlugit: (sorlo inmutauk) Sil-
 larsub innungit kau-simakovlugit tillilau-
 ramga, tapkoa næglikpattit, sorlo næg-
 ligivarma. Atatak iñuit uvamnut tunnijettit,
 neijukamnetsainarkovakka, ananaunimnik
 tekkokovlugit, tunnijarnik uvamnut; nægli-
 gigamga, sillarsoak pingortitaukartinnago.
 Iduatsainartorsoak Atatak, sillarsub iñung-
 ita illitaringilätit, uvangale illitarivagit, tap-
 koalo kausimavat, tillilauramga. Atternik
 tapkoa nellojunguertipakka, amalo atternik
 nellojungnertitsomavakka, uvamnut næg-
 ligutsit, tapkonanetsainarkovlugo, uvanga-
 tauk tapkonanetsainarlunga.

§. III.

MATH. XXVI. 30—35. MARK. XIV. 26—31.
 LUK. XXII. 39. JOH. XVIII. 1.

Jesuse taimak okarame, iglugaseksoarnit añivok, kidronmik attiggub kûb igloanut pivlune, illusine attordlugo, orksuktalinginut kakkamut pivok, illiñiartingitalo mallikpat. Jesusib okautiveit: Unnuak tamanna tamapse sinnaungasalarpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok unattadlarpara, saukello siamartidlarput; makkikumale tokkungajunit, sionapsingne Galilæamut aijomavunga. Petrusib kiova okaudlugo: Illunamasiatik siñaungasarpattit, sinnaungasarniængilagit. Jesusib okautiva: Ahammerik okaupagit, unnuak tamanna angutaunek niplerkartiñago marroertorlutit, missiutilarparma pingasnarterlutit. Petruse okarpok ama: Tokkokattigigupkillonët, missiutijomangilagit. Taimaktauk illinniartut illunatik okarivut.

§. 112.

MATH. XXVI. 36—45. MARK. XIV. 32—42.
 LUK. XXII. 40—46. JOH. XVIII. 1—2.

Jesusib illiñiartiñe illagivlugit iglorsoarmut avalluliorsimajomut tikkipok Gethsemanemut attelingmut, perorsëvik tagvanemet, illinniartiñe illagivlugit Jesuse tagvunga itterpok. Judasible pititinget nellunginiva perorsëvik tamanna, Jesuse unnuktunnik tagvunga pivangmet illiñiartiñe illagivlugit. Tagvunga pigame, okautiveit: Tamaunga ingititse taikunga tuksiariartortillunga. Petruselo, Jakobuselo, Johañeselo, Zebedæusim erngnæk illagiveit. Kiksalerdlune saijudlalerpok kappiaktoadlarlune. Jesusib imak okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut, tagvanetitse pigarkattigissinga. Keñekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigiomut, nuñame pamangavok, tuksialarmelo, ajugakangipet, nelliutib tamanna kangerkovlugo, imak okarpok: Abba, Atataga! ajornangipet, tamaitale ajungilattit, ajugakanginavit.

ermusiarsuk una peruk uvamnit, piomajam-nigle pitsengilatit, perkojet pille!

Illinniartinne sinniktut tikkipeit, Petrusc okautiva: Simone sinnikpit? Killamiarsuk pigarkattiginiengilapsinga? Pigarluselo-tuksiaritse oktorlunguartomut pekkoñase. An-nernek piomagalloarpok, uvinigle sangepok, Aipeksanganik ama tuksiariartorpok, okar-lune: Atataga, ermusiarsuk una uvamnit pe-reksaungikune, kissiane imilerupko, perkoser-nut pille! Ama uttermigame, sinniktut tik-kiiniveit, isingillo okumaimetta uerngarner-mut, kigusiksettiglo tapsomunga nellovlugit. Tagvunga kemekpeit, pingajuksanganiglo ama tuksiariartorpok, okautsit taipkoa at-tordlugit. Engelible killangmit sakkerpa naekkorsititsartordlugo.

Tokkomut aulaumajartitaugame, tuksia-marilerpok, kaggudlarlune kugviulalarmelo. (Ebr. 5, 7.) kiægungningit kuttitun auktun-ütut nuñamut kattalerput. Tuksiarnermut makkiname, illinniartinne kiksarnermut sin-niktut pingajuksanganik tikkinamigit okau-tiveit: Maña sinnikluselo merngoerseroma-vise? Namaksivok tagya! makkititse, tuksi-

ariuselo, oktorlungnartomut pekkonnase, Ahak, nelliusimavok, Innum Ernngninga pititaularpok ajortulliartut aggangiñut. Makkititse aularta! Ahak, tamanepok uvamnik pititsijok.

§. 113.

MATH. XXVI. 47—56. MARK. XIV. 42—52.
LUK. XXII. 47—54. JON. XVIII. 3—12.

Sulle taimak okartillugo, ahak, Judase, arkangemit aggartut illanget, tikkilerpok, sorsuktorsnit, ajokertuijorsuillo Farisæerillo kivgangit illasearileramigit; taipkoa nenne-roarlijarlutik, saviksoarlijarlarmiglo, ajau-pialijarlarmiglo tikkipæt. Jesusib tamaita, kañok pijauniarame nellunginamigit, anniv-lune okautiveit: Kina kennerpissiuk? kio-væt: Jesuse Nazaremiok. Jesusib okauti-veit: Uvangauvunga. Judasib pititinget nænger-kattigiveit. Uvangauvunga Jesusim okautingmagit, kingorpiusardlutik nuñamut niverput. Ama apperiveit: Kina kenner-pissink? Okarput: Jesuse Nazaremiok. Je-susim okautiveit: Uvangaujunga okautilauk-

papse: kennerupsinga, makkoa aulalaungnilit. Okausingit nellautsekovlugit, imak okalaurame: Assiojilaungilanga uvannut tunnijarnik. Pititsijuble nellunaikutamik tunni-veit, okarlune: Kunnilartara tainnauvok, tigusiuk aulartaililugolo. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarlune: Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit, kunnikpa tagva. Jesusible okautiva: Illæñara, sög tamaunga pivit? Judase, Innum Erngninga kunniklugo nellonaijardlugo piviuok? Jesuse tikkipæt aktorlugo tiguvæt.

Neijortingita, kannok illiortokalernet, tækkogamitsuk, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksauvita? Illanget Simon Petrusse saviksiokarame, amuva, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, siuta tallerpia nakkarpa, kivgak tanna Malchusemik attelik. Jesusib kioveit, okautivlugit: Issumamingnik pillit. Siuta aktorlugo mamitipa. Petrussemut okarpok: Saviksuit kenailitanganut poleruk! Saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok. Issumangilet, sulle manna Atataga tuksiarvigigupko, tapsoma tillitsomarpãnga Engelinnik unnuktorsoar-

nik, Legioniñik arkangemit aggartuñik sapatijiksamnik? Ermusiarsub iñanga iñer-
niangilara, Atatama tnnijanga uvamnut?
Aglait uvamnik kannok nellautsiniarpæt:
Mañale taimaitsomavok.

Taipsomane ajokertuijorsuit, kattimaviub
kappitangillo, angajokaijello tigu-jartortiñe,
Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkito-
se, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo tigu-
jautillunga. Uvlut tamaita nei-jortigilauri-
vapse kattimavingme ajokertuivlunga, aktu-
laungilapsinga aggangmut attautsemullonët.
Tamedsa nellionisse, färtublo pitsartuninga.
Tamakkoa illunatik imailivut, nellautajjut
aglangit nellautsekovlugit. Tava illinniar-
tingita illunatik keñerpæt, keñavlutiglo.
Iñuosuktuble mallikpa, satomik annoramik
attivlune. Innuosuktulle tamma tigu-væt.
Annoratsane sapkopa, annorerdlune kema-
vok taipkonanget.

§. 114.

MATH. XXVI. 57—68. MARK XIV. 53—65.

LUK. XXII. 54, 55. 63—65.

JOH. XVIII. 12—24.

Sorsuktovaksuillo, kappitangelo, Judikullo kiviŋgita Jesuse tiguvæt, kellersorlugolo Hannasemut äkarpæt, Kaifasib sakkianut, okkiome taipsomane ajokertuinerongmet. Taimnaujok Kaifase Judikuñut okartok, idluarpok iñub attautsib innuit illunaita tokkotigippagit. Hannasible kellersimatilugo tilliva Kaifasemut ajokertuijorsoarmut, tagvunga ajokertuijorsuit angajokaijello aglangniglo illissimajut illunatik kattimavut.

Simonib Petrusih, illinniartublo asiab Jesuse kingornganit mallikpæk. Illinniartok tamna illitarnartok ajokertuijorsoarmut, Jesuse aiparivlugo ajokertuijorsub iglunganut itterpok, Petrusese upkutsab sillatanetok. Illinniartok tamna, ajokertuijorsoarmut illitarnartok, annivok, arngnak, upkutsab udsertortinga okautiva, Petruselo ittertipa. Kivget avalub illuet kerkane ikkomamik ik-

terdlutik, tagvane iksivalerput. Petrusse ak-
korngennut ingipok tækkojomavlugo, kañok
illiortaumangæt, kissakejarlune ikkomamut.

Jesuse ajokertuijorsub apperiva illinniar-
tinginiglo ajokertutinganiglo. Jesusib kiova:
Innuitt tamaita tussartillugit, okartunga, il-
linniarvingme kattimavingmelo ajokertuitsai-
nartunga, Judikut illunatik tagyunga nalegi-
artormetta, terliarlugit okangimariktunga,
sög makkonunga appersorpinga? Okautsim-
nik tussartut appersorlikit, okautsikka tap-
koa kausimaveit, kanoetomiglonët okautilau-
rapkit, nellungilæt. Taimak okartillugo,
kivget tagvane nængertut illangeta, Jesuse
erksarpa, okarlune: Ajokertuijorsoak taimak
kioviuk? Jesusib kiova: Okauserlukuma,
sukutsia idluimanget, nellunailiuk: Idluarto-
migle okalaurama, sög erksarpinga?

Ajokertuijorsuit angajokaijello kachiimio-
jullo illunatik sæglutiksarsiorput Jesuse piv-
lugo, tokkotsomavlugo, nachvangilelle. Un-
nuktnt okautigiludlarpæt, sæglovlutik, okau-
singit adsigengilet. Kingorliovlutik marruk
sæglovlutik passiklertuk sakkerpuk okardlu-
tik: Tussalaukpavuk, imak okartok: Gudini

iglunga aggangnut sennamajok asserortitso-
 mavara, uvlunne pingasune assianik senna-
 jomarpunga, aggangnut sennamangitomik.
 Sulle okausingit adsigengilet. Tagva ajoker-
 tuijorsoak nikkovipok, kerkane nangerlune,
 Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilattit ta-
 makkoa pivlutit, passidlarmattit? Jesusele
 niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama
 okautiva: Tokkosuitub Gudib kenanget
 sangane appersorpagit, okautittigut, Kris-
 tuseomangarpit, Gudib nakoridlartab Ern-
 ninga? Jesuse okarpok: Ahaila, uvangu-
 junga. Okautivapse: mattoma kingorn-
 agut Innum Ernninga tækkojomarpasse ik-
 sivalertok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tung-
 äne, killaublo nuvujangittigut akkartok. Ta-
 va ajokertuijorsub annoratsenne alliktorpeit,
 okarlune: Gude okarnerlutigiva, okautsarea-
 karungnerpogut, ahak, maña Gudeovlune
 okarnerlungninga, tussarpasse, kañok issu-
 mavise? Tapkoa illunatik tokkokovæt, okar-
 lutik? Tokkoteksauvok tagva. Kēnanga
 ketserarpæt, angutillo Jesusemik tigusijut,
 mittautigivæt, kenangalo mattovlugo erksar-
 pæt, okarlutik: Kristuse, nellautalertigut kia

erksarpätit, assinginut uñuktuñut okausilung-
nut okautigivæt, kivgello kēnanga tigluk-
pæt.

§. 115.

MATH. XXVI. 69—75. MARK. XIV. 66—72.

LUK. XXII. 56—62.

JOH. XVIII. 17. 26, 27.

Petrusele avalut illuane iksivajok, ajoker-
tuijorsub kivganget, arngnab upkutsamik ud-
sertortub, Petruse ikkomamut kissakejartok
tækkogamiuk, tækkunalerpa okarlune: Tam-
natauk aipariva. Petrusemullo okarpok:
Iñub tapsoma illiñiartigingipätit. *F* Missiar-
porle, illunatik tussartillugit, okarpok: Taim-
naungilanga, illitaringilaralonët, okausitillo
nellogivakka. Pamut pingmet, angutaunek
niplerpok. Upkuakullo añingmet, arngnab
tamna kivgab, assiello Petruse tækkogivæk,
nejjutunnut okarpuk: Tamna (Jesusib) illa-
gilauktangita illanget, Jesuse Nazaremiok
nejjortigiva. Apperivæk: Tapsoma (Jesusib)
illiñiartigingilätit? Missiarivok ama, Gude
taivlugo, okausiluklune: Iñuk tamna illita-

ringilara. Killamiojungnermet, ajokertuijorsub kivgangita illanget, angutib, illalik tapsominga, Petrusib siutailauktanganik, okalerpok: Ahaṁerik, tamnalo aiparilauriva, Galilæamiongmet. Petrusemullo okarpok: Perorsëvingme tækkolaungilagit tamna illagivlugo? Tagvanetut okautiveæt: Ahaṁerik, tapkoa illagivãtit, okausivit nellunailivãtit. Petruse ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Innuk tamna okautigijasse illitaringilara. Sulle taimak okartillugo, angutaunek aipeksanganik niplerpok. Nalekab keviardlune Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek marruertorlune niplerkartinnago, missiutilarparma pingasuarterlutit. Petruse tava annivok keavaksoadlarlune.

§. 116.

Jesusib pinniarningit Freitageme.

MATH. XXVII. 1, 2. MARK. XV. 1.

LUK. XXII. 71. XIII. 1.

Kaulermet, iñuit angajokangit ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut kachimio-lerput, Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik, tokkotsomavlugo. Kiglissiñiarviksoarmingnut äpaet, ama kiglissiniarlugo, okarlutik: Kristuseognit, okautittigut. Okautiveille: okautigupse, okperiniængilapsinga. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonët. Taimaitomik, mattoma king-orngagut Innum Erngninga iksivajomarpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungäne. Illunamasiatik okarivut: Gudim Erngnerivä-tit? Okautiveit: sorlo okartose, taimnaujunga. Tapkoale okarput: Okautsareaka-rungnerpogut, nangminek okartok tussarap-tigo. Illunatik kattimajut nikkoviput. Jesuse ama kellersoreramitsuk, Kaifasemit au-

larutivæt, kiglissiniarvingmut, Pontsiuse Pilatusemut, uñertorpæt.

§. 117.

MATH. XXVII. 3—10.

Judasib pititinget tækkogamiuk tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kēnaujet ipkoa unguijut tellimaujortullo uttertipeit, ajokertuijorsuiñut innuit angajokangiñut okardlune: Ajortulliantunga, pingitok auk pitinapko. Tapkoale okarput: †Uvagut pingilagut, igvit pivet. Kēnaujet ipkoa Gudim iglungānut eginamigit, kēnavok, nangminek kimit-sartorpok, kättekkelo singakpok, ergavingit illunatik añivut. (Act. I. 18.)

Kēnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit, okarlutik: idluangilak, ukkoa illivlugit Gudim iglungēt iklervinganut, aungnik akkekalaungmetta. † Tamanna pivlugo ingmingnut oharput, machaliortub perorsēvinga pissiarivæt kēnaujennut tapkomunga, tujormitset illuviksangañik. Tamanna pivlugo perorsēvik taimna taivæt aub (akkinganik)

perorsēvinganik sulle uvlome. Nellautsima-
vut tagva nellautaijub okausingit, imak okar-
tok: Israelib kinguvanginnit kēnaujet ipkoa
ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksau-
kolauktanget, tapsoma akkinga, akkilliutig-
ivlugit machaliortub perorsēvinganut, sorlo
Nalekam okarkovānga.

§. 118.

Joh. XVIII. 28—32.

Judikut iglomut kighissinniarvingmut it-
tingilet, ivsornarasugællutik, aāniviksiorutik-
sak saugarsuk nerriomavlugō. Taimak piv-
lugo Pilatusim annivigiveit, okarlune: Kan-
noētomic passitiksakarkise innungmut o-
munga? Tapkoa kiovlutik okautivæt: 'Tam-
na ajortullialauksimangipet, illingnut unner-
totiginajalaungilavut. Pilatusim okautiveit:
Illipse pigissiuk, perkojisse malliklugit, pid-
larsiuk. Judikut okautivæt: Innuk tokko-
lugo sapperpogūt. Jesusim okausingit nel-
lausimalerput tagva, nellunailivlune okalau-
rame, kaānoētomut tokkojomarnermik.

§. 119.

MATH. XXVII. 11—14 MARK. XV. 2—5.

LUK. XXIII. 3—12.

JOH. XVIII. 33—38.

Jesuse okantigiludlarpæt, okarlutik: Kau-
simavavut, tapsoma iñuit asserorpeit, attaii-
vaksoarmut tunnergntikset tuñkolaungileit,
Kristuseovlune attannersoak okartok. Pila-
tuse ama itterivok iglomut kiglisinniarving-
mut, Jesuse kaikova, imak apperivlugo: Ju-
dikut attannerivätit? Jesusib kiova, okautiy-
lugo: Illingnik tainak okarpit, assingnullo-
nēt okautsauvit uvamnik? Pilatusib kiova:
Judiovik uvanga? Innukattivillo ajokertui-
jorsuillo unnertorpätit uvamnut, kanočnavit
pivätit? Jesusib kiova: Nalegaunera matto-
manget nunnamit pingilak: Nalegaunera
mattomanget nunnamit pikpet, kivgakka
pivlunga sorsugomanajarpūt, Judikuñut un-
nertojotankoñanga. Mannale nalegaunera
mattomanget nunnamit pingilak. Pilatusib
apperiva: Attannioville? Jesusib kiova:

Okaravit sorlo, Attanniövunga, tamaña pivlugo erngniangovunga, nunnamullo pivunga, miksekartok okautigællugo iñungnut. Miksekartomit pijub okausera tussarpa. Pilatusib okautiva: Miksekartok suñauva? Taimak okarame, ama Judikunnut annivok, okautsertorlugit: Pidlareksausugingilara una.

Ajokertuijorsuit angajokaijello angijomik passidlarpæt, Jesusible kiungileit. Pilatusib ama okautiva: Ahak, angijomik passidlar-mattit, kiungilatit? Jesusible kiungileit okautsemut attautsemullonët, taimak pivlugo nunnab attanninga tattañiniariva. Tapkoale sugardlutik okalerpüt: Innuit aulatsitidla-laukpeit ajokertotiminut Judæame illunane, Galilæamit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

Pilatusib Galilæamik tussarame, imak apperivok: Galilæamiomanget? Herodesib attannioninganit pijok tussaramiuk, Herodesemut tilliva, uvlune taipkonane taimna Jerusalemetok. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kaviaisudlalerpok, akkunit tækkojemadlalauremiuk, Jesuse pivlugo unnuktunik tussaumagamiuk, tattañiniarnartomik tapso-

ninga tækkojomarasugellune. Suñatuinar-
mik appersoralloarpa, Jesusible kiungila.
Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut tag-
vanetut okarnerlotigivæt angijomik. Herode-
sible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mit-
tantigivæt, anoramik kakkortamik attitipæt,
ama Pilatusemuk uttertipæt. Uvlok tamna
Pilatuselo Herodeselo illaṅarelerpuk: Si-
vorngagut ingmingnut ningalauramik.

§. 120.

MATH. XXVII. 15—23. MARK. XV. 6—14.

LUK. XXIII. 13—23.

JOH. XVIII. 38—40.

Pilatusib ajokertuijorsuit kappitailo, in-
nugaseksuillo attausimut kaikoveit, okautiv-
lugit: Innuk una uvamnut ätipasse, innung-
nik asserrorterijok okartose. Ahak sapsing-
ne kiglissinnialauktara, passitiksapsingnik
innungmut omunga nachvalaungilanga; He-
rodesetank pinginivok. Tapsomunga tilli-
laurapse, ahak, passitiksarsijokangilak tap-

somane tokkoteksaujomik. Tamaña pivlugo sngiarlugo aularkojomavara.

Judikut anniviksiolerangetta, nunnab attanninget illusekarpok, innuit piomajanginik tokkoteksaugalloak, parngnanersimavingmetut illanget, annitilugo. Taipsonane assing-iñit niveluartomik parngnanersimajokarpok, Barrabasemik attelik. Tamna kippallijorsnit illagivlugit tigujaunjok, kippallijorsoarne innungmik tokkotsigamik. Innugaseksuit kaggudlarlutik tuksiaryigivæt, illusiminik attorkovlugo. Kattimangmetta, Pilatusib okantiveit: Kina uvamnut annerkovissiuk, Barrabaselonët, Jesuselonët, Kristusemik taijak? Ajokertuijorsnit kennugivlugo tagvunga pitipæt, nellunginamigit. Pilatuse kiglissiñiarviub iksivautangane iksivalerame, nulliet imak okautsertorkova: Idluartok una allaruk ovætsiak sinnektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigama. Ajokertuijorsuit angajokaijello innuit okautilerpeit, Barrabase^{mæll} tuksiarkovlugo^{if} Pilatusemut, Jesusese tokkokovlugo. Nunnab attanninget appersørpeit: Ukkoa marruk nelliaŋgnik annititsikovissinga illipsingnut? Illunamasiatik

nippekortovlutik okarput: Peruk uña, Barabasemik tunnittigut, annitilugolo. Pilatusib ama nippekortovlune okautiveit, Jesuse aularkojomagamiuk, okarlune: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik taijak? Illunatik kaggudllarlutik okarput: Kikkiektoruk, kikkiektoruk kejungmut senningajolingmut. Pilatusib pingajuannut appersorpeit: Kanoẽtomik ajortullialaukka? tokkoteksausugingilara. Tamanna pivlugo issakadlarlugo aularkojomavara. Nippersoarmut perkotsainarpæt, kikkiektorkovlugo senningajolingmut, tapkoalo ajokertuijorsuillo nippersoangit sugalutsainalerput tagva.

§. 121.

MATH. XXVII. 24—30. MARK. XV. 15—19.

LUK. XXIII. 24—25.

Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, uiveivalliatuinarmetta, imek piva, aggannelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aunganut, illipse pijasse. Innugaseksuit illunatik kio-

væt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo. Pilatusib tava innuit satomakojomavlugit, Barrabase annitipa tapkonunga, Jesusele aklunatsennut issakajaukova, unnertorivlugolo kikkiektortaukavlugo.

Nunnab attanninget sorsuktuksangita Jesuse ätipæt iglomut kiglissiñiarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kakkoveit, annorertipæt, ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksennik kenariktunnik kakkilautinnik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut, serkortortigællugotuksiarvigivæt, mittautigællugo pivæt, okarlutik: Sallutitaujotit Judikut attanninget. Ketserarpælo, kenangagut kenarpæt, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa annaulerpæt.

§. 122.

JOH. XIX. 4—15.

Pilatuse ama annigivok, okautivlugit: Ahak, tanna annitipara illipsingnut, kausi-

makovluse, idluartuinartorigapko. Tagva Jesuse annivok, niakotekardlune kakkilautinnik kenariktunnik, annoratsijardlune aupaluktamik. Pilatusib okautiveit: Ahak, innung-una! (tækkunarsiuk) Ajokertuijorsuit kivgello tækkogamitsuk, nippekortovlutik okalerput: kikkiektoruk, kikkiektorunguna senningajolingmut. Pilatusib okautiveit: Illipse pigissiuk, kikkiektorlugo, idluartuinartorigapko. Judikut kiovæt: Perkojartekarpogut, tamna malliklugo tokkoteksauvok, ingminik Gudemut Erngnerinara-laurame. Okautsit tamakkoa Pilatusib tusaramigit sivoraluealerpok, ama kiglissiñiarviub iglunganut itterivok, Jesuse mullo okarlune: Nakigo pivit? Jesusible kiungila. Pilatusib okautiva: Sög kiojomangipinga? Nelovinga, pitsartojokarama kikkiektorkovlutit, aularkovlutillonët? Jesusib kiova: Pitsartunekangikalloorpotit uvamnut, panget tunnijaungikuit. Tamanna pivlugo uvamnik illingnut pitsisijok ajortokarnersauvok. Mat-toma kingorngagut Pilatusib aularkojomagalloarpa; Judikulle kaggudlarlutik, okarput: Una aularkogungne, attannivaksub illænär-

neriniatsengilätit: **Ingminik** attannerijomajok, attannivaksoarmut akkerartorpok. Okausek tamna Pilatusib tussaramiuk, Jesuse annitipa, ingidlune kiglissinniarviub iksivautanganut, ujaralingmik taijame, Ebræille taivæt Gabbatemik. Anniviksiortut oppalungerviksanget nelluutilerpok, uvlub nellunaikutanga pingatsertillugo. Judikuñut Pilatusok okarpok: Ahak, attañisse tagva. Nippekovlutik okarput: Peruk, perung-una, kikkiektoruk señingajolingmut. Pilatusim okautiveit: Attannise kikkiektorlago? Ajokertuijorsuit kiovæt: Attannekangilagut, attannivaksoak kissiet attannerivavut. Pilatusib unnertorpa tapkonunga, kikkiektor-taukovlugo kejungmut senningajolingmut.

§. 123.

MATH. XXVII. 31—34. MARK. XV. 20—23.

LUK. XXIII. 26—34.

JOH. XIX. 16—18.

Sørsuktukset Jesuse tiguvæt, ulliksoak aupalluktak perpæt, nangmininginnik anno-

ranginnik attitilugo. Aularutivæt kikkiektorniardlugo. Kikkiektortauviksane erksukpa, ainiardlune kakkamut, karsortamik attelingmik, Ebræit taivæt Golgatamik. Tagvunga aularutigamitsuk, iñuk kangerpeit Simonemik attelik, Zirenemiok, Aleksandriblo Ruffiblo angutæk, naksamit pijok; tamna tiguvæt, kikkiektortauviksak erksukovæt tapsonunga, Jesuse malliklugo.

Innugaseksuillo, arngnagaseillo mallikpæt, uggurivlugo keavæt. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Okkorse, Jerusalemmit paningit! Keanasinga, illipsingnigle kittorngapsingniglo keatitse. Ahak, uvlut nelliutso-marput, imak okaromarmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungitut, iviangimingniglo amamagviulaungitut. Kakkaluinnut okaromarput: sittorvigidlargit! kakkarsoarnullo: ulliktigit! Napartok õmak imailiormatsuk, kañok pallermik piokaromarka?

Assigik marruk, ajortulliartuk ätaukat-
taugivuk, tokkotaukovlugik. Kakkak Gol-
gatamik attelik, tikkinamitsuk, iñerpæt kas-
silinartomik sungarmut akkusimajomik. Ta-

manna olauramiuk, īmeromangila. Tagvane kikkiektorpæt sēingajolingnut, ajortulliar-tuglo innuartuk, aipanga tallerpiet tungānut; aipale saumiet tungānut, Jesusele akkulliod-lune. Okautsit aglaksimajut nellautsilerput, imak okartut: Ajortulliar-tut akkornganut kittitauvok. Jesusele okarpok: Atatak, issu-magijungnertikit, sullijattik nellūmagit.

§. 124.

MATH. XXVII. 39—50. MARK. XV. 24—26.
LUK. XXIII. 34—46. JOH. XIX. 19.—30.

Sorsuktukset kikkiektulauramitsuk, an-norangit piveit, aviklugillo sittamauliveit, sorsuktuksennut sittamannut ivajanguvut; taimaktauk pigivæt ulliksoanga: killukangi-met, illuitongmet illunane, panget unnunga tikkidlune: ingmingnut okarput: avigatigo una, īmerarlutale pinniarlavut, sātab kissime pigilarpa. Tava ulliksoak īmerautigivæt, aglait nellaudlugit, imak okartut: Annorat-sekka ingmingnik avikpeit, ulliksoarlo im-merautigivæt. Imailiorput sorsuktukset.

Tagvanelo iksivalerlutik udsertorpæt: Uvlub nellinaikutanga pingatsermet kikkiektor-pæt.

Pilatuse aglakpok aglangnik, kañok pas-sidlarmatsuk, taipkoa senningajolingmut, niakoet kollanut nippitilugit. Aglait imai-pnt: Jesuse Nazaremiok, Judikut attañinget. Aglait ukkoa kollanetut Judikut unnuktut attuarpeit, Jesusib kikkiektortauvinga kanni-met iglugaseksoarnit. Aglaksimavulle Ebræ-it, Grichillo Latainerillo okausingiñut. Pila-tuse Judikut ajokertuijorsoangita okautivæt: Aglangniarnæk, Judikut attanningænnik, imagle aglagit: Judikut attañerivānga okar-tok. Pilatusib kioveit: Aglalauktakka ag-larerpakka, taimaitseriakarpok. Tagvona ar-vertartut mittautigivæt, illekettamarlutik o-karput: Koinængnalukpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama señalugo uvlune pingasuñe, illingnik piulidlarit, senningajolingmit maña akkarit, Gudim Erngneripattit. Innugascit tagvanetut tackkunar-pæt. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut, angajokajjello iñuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik

sapperpok. Kristuseogune, Israelitit attannerippatsuk, Gudim annerippago, senningajolingmit maña akkarle, okperiomavavut. Gude tettigigingmago, piuliliuk manna, kuviagikpago; Gudim Erngnerivānga okartok. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassilinartomik, imērpæt, okarlutik: Judikut attañeripattit, illingnik nangminek piulidlarit!

Ajortulliartugle aipanget nivingakattinget mittautigiva, okarlune: Kristuseoguit, illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo piulitiguk. Aipanget kiova; suadlarlugo, imak okautiva: Igvit sulle Gude erksigingilet, tapsotunak tokkomut pidlareksaugavit? Uvagugle pidlariakarmigamnuk, ajortullialauramnuk; tamnale idluitomik piñialaungilak. Jesusemullo okarpok: Nalegak, erkaringa, nalegauningneleruit. Jesusib kioya: Ahammerik, okaupagit: uvlome aiparilarapkit kuvianartovingme Paradiseme.

Jesusib senningajoet senniane nængertut arngna, arngnalo kattanguta, Maria Kleofasib nullia, Maria Magdalenalo. Arngne Jesusib tækkogamiuk, illinniartine nægligijane sennianetok. arngne okautiva: Arnak,

ahak, erngnerit tagva. Kingorlermik illin-
niartine okautiva: Ahak, ananet tagva.
Taimanget illinuiartub ingminut pitipa.

Uvlub nellunaikuttanga arvengilermet,
nunane tamainne färtorsolerpok, nellunai-
kutet arvengemit sittamartunnut tikkidlune.
Sekkennek-kaumajuugnerpok. Uvlub nel-
lunaikutanga arvengemit sittamalermetta, Je-
suse nippekortovlune okarpok: Eli, Eli, la-
ma asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sög
keñekpinga? Tagvanetut illangita tamanna
tussaramitsuk okarput: Ahak, Eliase kai-
kova.

Tamanna kingorngagut Jesusib nellungi-
name, pijekset tamaita namaksingmetta, ag-
lait illnuatik nellautsimangmetta, okarpok:
Iñerukpunga. Kattanjak tagvanetok kas-
silinartomik iñalik. Illanget akpangerpok,
nipperkut kassilinartomut missukpa, ajaupia-
mullo kappomitarlugo, iñertipa. Assingnit
okarput: Ovatsiaro, tækkunarta, Eliasib
piulijartoromangmangago?

Jesusib iñek kassilinartok pigamiuk, okar-
pok: Maña namaksivok.

Jesuse ama nippekortovlune pivok, okar-

lune: Atatak, añernera aggangnut perko-
vara. Taimak okarame, niakune nërpa,
añernengerdlunelo.

§. 125.

MATH. XXVII. 51—56. MARK. XV. 38—40.

LUK. XXIII. 47—49.

Ahak, kattimavium uminga allikpok mar-
rolivlune, panget uñunga aglæt tikkidlune.
Nunna saijukpilladlarpok, kairtullo koplud-
larput, illuvrillo angmarterput, unnuktorsuit
idluartut sinniktut tokkungajut timingit
omarput, illuvriñillo, añivut, Jesuse makki-
met kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsor-
naituñut pivut, unnuktuñullo sakkerdlutik.

Kappitanble nellane nængertok, illangi-
talo neijorkattine, Jesusemik udsertortut,
nuña saijukpilladlartok tækkogamitsuk, tat-
tañiniarnartullo assingit, kakkilangadlaler-
put; Kappitauble Gude nakoridlarpa, okar-
lune: Ahañerik, angut tamna ajungidlartok
Gudim Erngneriva. Iñuillo illunamasiatik
tagvanetut tamakkoninga tattañiniarnartun-

nik tækkunartut, kañorlo illijokalaungmet tækkogamikit, sagvittik pattiktordlugit ut-terput.

Illunatik illagilauktangit, arngnello uñuktut, Jesusemik malliktut Galilæamit, kivgartortut, kañitome nængerput: Tapkoa illanget Maria Magdalenujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk; tapkoa señingajub señianetut, Salomelo, Zebedæusib kittorngangita arngnæt. Assingillo arngnet, uñuktut Jerusaleñut kangivakattigilauktangit tagvanenivut. Tapkoa tækkoveit tattamñiniarnartut tamaita.

§. 126.

JOH. XIX. 31—37.

Uvlok taimna oppallungerviongmet, timait señingajolingme-erkoñagit Sabbate otillugo, Sabbate tamna angingmet, Pilatuse Judikut tuksiarpæt, tapkoa sauningit navgortaukovlugit, akkartitaukovlugillo señingajolingmit, Sorsuktukset navgoriartorpeit sivorliub aipanelo kikkiektortaukattikita sauningit. Jesusemut pigamik, tokkojarertok tækkogamit-

suk, sauningit navgungileit, sorsuktukselle illangeta señeranga angmarpa kallugiarsoar-
mut, tuavilune anglo iñerlo tagvanget koler-
puk. Mattominga tautuktub tækkojenne
okantigiveit, unipkausingit okpernavot,
tamna kausimavok, miksekartomik okarame:
illipsetauk okperkovluse. Taimaitomik pin-
nerput, aglait nellautsekovlugit, imaitut:
Tapsoma sauningit navgorniatsengilasse.
Assingillo aglait okarivut: Kappilaukta-
mingnik tækkojomarput.

§. 127.

MATH. XXVII. 57—61. MARK. XV. 42—47.
LUK. XXIII. 50—56. JOH. XIX. 30—42.

Uñulernet, angut agluitok, Arimathiamit,
Judikut iglugaseksoangita illangiñit, pijok,
Josefemik attelik kiglissiñiartukset illanget,
ajungitok issumagiktorlo. Tapsoma issa-
makattigilaungileit, kiglissiñiartut Jesuse tok-
kokovlugo, nangminek Gudib nalegauninga
neriugigamiuk, Jesusib illinniartigingmago,
angigutsivlune, Judikut erksigigamigit. Tap-

soma sapperane Pilatuse ittervigartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva, senningajolingmit akkartekovlugo. Tokkojarertok Pilatusib tussaramiuk, tattaṁiniarpok, kappitak kaikova, apperivlugo tokkokaṁermanget. Kappitangmit tussaumagamiuk, Jesusib tinginga tuṁekova Josefemut. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartorpa seṁingajolingmit.

Nikodemusetauk sivorngagut uṁuaksiordlune Jesusemut pilauktok, maṁa tikkinivok, tapsoma Mirrillo, Aloelo akkutsimajut okumaitovaksuit (tellimertorlutik ungniakattartut okumailutættut) tikkiupeit; Jesusib tinginga pivæk, uvineruksamik iṁuserlugo tipigiksaumiglo mingoarpæk, Judikut illusingititit illuversilerangetta pivæk.

Josefe perorsēvikartok, kikkiektortauviet erkane, perorsēvingmelo illuvektarsimavok, kairtomik illulimajomik, sulle tagvunga innungmik illijiviolaungitomik. Tagvunga Jesusib tinginga illivæk, Judikut oppallungaijarvinget uvlunga nelliutingmet, Sabbateolermello, illuverlo tamna kaṁimmet, ujarsuksuk aksakartidlugo illuviub upkuanga perovæt, angerarput tava.

Arngnettauk Jesuse illagællugo Galilæa-
mit pijut, mallikput illuvek kemergojartord-
lugo. Tapkoa illangit Maria Magdålena,
Marialo aasia; Josesim arngna: Illuveksad-
lugo ingipuk tækkunarlutik, kañok timinga
illingmangako. Kingorngagut angerarlutik
mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppa-
lungajajartorput. Sabbateotillugo kikkar-
put, perkojittik malliklugo.

§. 128.

MATH. XXVII. 62—66.

Oppalungajaivingeta uvlångæt aipangane,
kaumet, ajokertuijorsuit Farisæerillo illuna-
tik Pilatusemut pivut, okarlutik: Attanniok,
erkaivogut, uivetok imna okartok, sulle in-
novlune: Uvlut pingajuane makkitsomar-
punga. Tamanna pivlugo illuvinga udser-
tortankoleruk, uvlut pingajuet nautsertord-
lugo, illinniartiminut tiglikaukonago, iñng-
nullo okarlutik, tokkungajunnit makkisima-
jomik, kingorlerpæk pækkonerluta tagva
ajornerojomarpok sivorlerpanit. Pilatusib

okautiveit: Udsertortuksakarpose taga, ainia-
ritse issunapsingnik udsertorkogissiuk. Ai-
vut tagva, illuvinga udsertorkovæt udsertor-
tunnut, ujarasugsuglo nellunaikuserdlugo.

§. 129.

*Nalegapta Jesusib Krīstusib pinniarningit,
tokkungajumit makkiname hingorngagut
killalliarame.*

MATH. XXVIII. 1—8. MARK. XVI. 1—8.
LUK. XXIV. 1—9. JOH. XX. 1—10.

Sabbate kangermet, Maria Magdalena,
Marialo Jakobusib arngna, Salomelo, ama
tippigiksautisiniarput (Jesusib timinga) ming-
oaromavlugo. Uvlorme wochib sivorlerpame
uvlararsukut, sulle tårtillugo, Sekkenek nue-
kartīnago, taipkoa arngnet assimingnik illa-
karlutik illuvermut pivut, tækkojartorlugo,
mingoarutiksettik idluarserlauktettik neksa-
riveit.

Ahak, nunna saijukpilalaulerivok. Nale-
kam Engelinget, killangmit akkardlune, uja-

rasugsuk illuviub upkuanganit aksartitsar-
torpa, kanganut ingidlune. Tapsoma tau-
tuga sorlo kaumalak, añorangalo aputitut
kakkortigivok. Udsertortulle erksinermut
kukselalerput, tokkojutun illivlutik, keṁav-
lutiglo. Arngnet pissuklutik ingmingnut
okarput: ujarasugsuk illuviub upkuanganit
kia aksakartiniarpauk, angijovaksongmet?
Tækkogamitsuk, ujarasugsuk aksekartitavi-
nek tækkovæt.

Maria Magdalena akpangerdlune aular-
pok, Simone Petrusmut illinniartomullo as-
sianut, Jesusib næglikatanganut pivok, okau-
tivlugik: Nalegak aularutivæt illuvermit,
namullo illinermangatsuk nellovavut. Arng-
nelle assingit illuvermut itterput, Nalekab
Jesusib timinga, nenningilæt. Taimak piv-
lugo siardlileramik, angut iñuosuktok taller-
piet tungāne iksivajok tækkovæt, takkijomik
kakkortamik anoralik. Tapsoma asia keb-
lertamik añoralingmik aiparællugo, tikkipeit.
Erksilerdlutik kenangit kattalungavut. Tap-
soma okautiveit: Erksiniarase, Jesuse Naza-
remiok kikkiektorsimajok keñerapsiuk, nel-
lungilapse. Sõg omartok keñerpissiuk tok-

kungajuñe? Tamanengilak, makkisimavok, sorlo okalauktok. Kaileritse, Nalekam in-nigilauktanga tækkojartorsiuk, illinniartingit tokkungajuñit makkisimajomik tuaviluse o-kausertordlugit, Petruselo angijomik okauti-luarlugo. Ahak, sivorlerilarpasse Galilæa-mut, tagvane tækkojomarpasse. Erkarissiuk sulle Galilæame-ïtlune, imak okautivåse: In-num Erngninga iñuit ajortulliantut aggang-innut pïtitaujomarpok, kejungmullo señinga-jolingmut kikkiektortaujomarpok, uvlut pingajuanne makkitsomarpok. Okausingit erkarpeit, illuvermit tuavi aularput, erksiv-lutik kuviaisuvaksoadlalariniglo, apkome nai-pitamangnut okangilet, erksileramik, ak-pangerlutik tamanna illinniartingit okauti-jartorlugit.

Petruselo illiñiartorlo assia, Mariab Mag-dalenab uñipkaumagik aivuk, illuvermullo tikkipuk. Tamarinagle akpangerdlutik: Il-liñiartorle assia okillanersaugame Petrusemit, sivorliovlune illuvermut pivok, illuanut itsua-rame uvinerukset illimajut tækkoveit, ittera-nele. Simon Petrusib mallikpa, illuvermut itterame, uvinerukset imutigilauktangit illi-

majut tækkoveit, kidsiarnerub allarutiksanga Jesusib niakoanut tapsiulauktok uvineruksenut illimangitok, ingmigulle apsimavlune illimajok tækkova. Kingornagagut illinniartok assia itterivok, sivorliovlune illuvermut pijok, tækkogame okperivok, (Nalekab timinga aularutsausugællugo). Aglait tokkungajuñit makkitsomartomik okartut, nellogamikit. Illiñiartuk angerarivuk, tattañi niardlutik kañok illiortokalaungmet

§. 130.

MARK. XVI.9. JOH. XX. 11—17.

Jesuse, uvlakut makkiname, uvlorme wochib sivorlerpame uvlakut, sakkerkarpok Maria Magdalenanut, tapsomanget annernekulluit arvengemit aggartut añitilaukpeit. Tapsoma ama illuvek nellipsaramiuk, sillatanetualerame keasivok. Kealerame, illuvib ilhuannt itsuardlune, Engelæk kakkortængnik anoralæk iksivajuk tækkovæk, aipanga niakoet inningane, aipalo ittiggangita inniñgane, Jesusib illijauvigilauktangane.

Tapkoa inak okantsivuk: Arngnak sōg keavit? Kiovæk: Nalegara tiguermatsuk, namullo illinermangatsuk, nellovara. Taimak okarame keviarpok, Jesuse señimine nængertok tækkova, Jesuseojoringila. Jesusib okautiva: Arngnak, sōg keavit? Kina kennerpiuk? Perorsēvillioertorigamiuk, okautiva: Attanniok, nūlaurungne unnertotilaunga namut illimaviuk, aijomavara. Jesusib okautiva: Maria! Keviardlune okautiva; Rab-buni, imaipok, Ajokertuijok! Jesusib okautiva: aktornanga, sulle takpaunga Atatamnut pinginama. Kattangutimnut okariartorit, imak okauterkovāse: Takpaungarōmarpunga Atatamnut Atatapsingnullo, Gudimnut Gudipsingnullo.

§. 131.

MATH. XXVIII. 8—10.

Arngnet assingit illinniartinginnut matto-minga okariartormetta, Jesusib parpeit, okaudlugit: Sallutitauvose! Tapkoa tikkipæt, ittiggangit erkidlugit piveit, sanganelo pa-

mangavlutik. Jesusib okautiveit: Erksiniasera, mattominga kattangutikka okautsertorisigik, Galilæamut aikollugit: tagvane tækkojomarpänga.

§. 132.

MATH. XXVIII. 11—15.

Tavunga ainiartillugit, ahak, udsertortut illangit iglugaseksoarnut pivut, illusiolauktut tamaita okautigiveit ajokertuijorsoarnut. Tapkoa angajokaijello illagivlugit, kachimio-lerput, ingmingnut okarlutik, sorsuktuksennut tunnilerpeit kēnaujavaksuit, okarlutik: imak okaritse: Illiñiartingita tigligiartorpæt unnuame, sinniktilluta: Nunnab attanninget tussaumalerpago, satomakojomarpavut pidlartaukonnase tapsomunga. Kēnaujet tapkoa piveit, pinniartlutik, sorlo ajokertortau-
metta. Tamanna Judikut okauserilerpæt illuserællugo sulle uvlome.

§. 133.

MARK. XVI. 10, 11. LUK. XXIV. 9—11.

JOH. XX. 18.

Mariab Magdalentab illinniartut kiksartut keajullo tikkipeit, okautiveillo: Nalegak tæk-kolauktara, imaglo okautivānga. Tapkoale illinniartut, omartok tussaramitsuk, Magdalenannullo sakkertok, okperingilæt. Johanna Mariale, Jakobusim arngna, illagilauktangit arngnet kattimajut, tamattominga arkaŋgartunnut assinginnullo okalagalloarinetta, okausingit piungitsugiveit okperinagillo.

Uvlome täpsömäne Jesuse tækkogiva Simonib Petrusib, Kefasemik attiggub (1 Kor. xv. 4.)

§. 134.

MARK. XVI. 12. LUK. XXIV. 13—35.

Mattoma kingorngane tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdtune. Uvlok tamana tapkoa aivuk igluga-

sengnut, Emausemik attelingnut, Jerusalemmit ungasingitomot. Ingmingnut makkoninga tamainnik illutsinnik okalavuk. Taimak okartillugik, ingmingnut apperikattautivlutik, Jesusib anguvæk, ingerakattigivlugiglo, isigigle imailivuk illitarsekonnago. Jesusib apperivæk: Kannok okalavitik illip-tingnut ingeravlutik kiksarlaptiglo? Aipæt kiova, Kleofasemik attigub okaudlugo: Tujormitsennit illunainit Jerusalemētunnit, uvlune tamakkouanne illutsinik kausimangitotovit? Appersorpæk, kanoetomik? Kiovæk: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautajolauktok pitsartudlarlune, pinniarnernut okautsinullo Gudemelo innungnelo tamainne. Tamana ajokertuijorsoapta kappitaptalo unnertonerpæt tokkotaukovlugo, kikkiektortaukovlugo senningajolingmut. Uvagut Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingatserput, imailiormatsuk. Arngnet illapta illangita, illuvermut uvlarulauktut, kvaksailaukpätiguttauk. Timinga neninginamitsuggog, okarput Engelingnik marrungnik tækkolaukput, omartomik okartuk. Illapta illuvæk nellipsarpæt, arngnet okar-

mætta taimak naipipæt, Jesusele kingorar-
pæt:

Jesusib okautivæk: Illissimaipotik, omæt-
tiptingne okpernek ajortotik nellautajjut o-
kausinginnik! Kristuse taimak angitigijomik
äniatiteksaulaungilak, änanauernerminut king-
orngagut itterlune? Moseselo nellautajjullo
tamaita okautigilerpeit tapkungnunga, ag-
langnik tamainik, ingminik aglaksimajunnik
ipaksitidlugik nellojungnertipæk. Iglugaseit
nellipsarniartatik kaglileramikit, sivunersi-
maniarkolaulerpok. Unniksarpæk okarluk-
tik: Uvaptingnelerina, uvloklilermet unnu-
lermello. Itterkattigivæk tapkungnangne-
nialerdlune. Iksivakattigileramigik nerriv-
lutik, kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa,
tapkungnunga tunnivlugo. Isigik uitaler-
puk; illitarigamiko, samingne nippaivæk.
Ingmingnut tapkoa okalerpuk: omættivuk
illuptione onarsiomilaungilæk okautingmat-
tiguk apkome, aglangnik nellojungnermat-
tiguk? Erinesulerdlutik nikkovipuk, aular-
lutiglo, Jerusalēmut utteramik, arkangartut
nejortingillo kattimajut tikkimagit, imak
okarpüt: Nalegak aham̄erik tokkungajujit!

makkisimatok, Simotemut Petrusenut sak-
kilauktok. Tapkoa marruk illamingnut o-
karpuk, apkonie illutsekalauktuñik, illitarsi-
tingimako kakkojak avgorimago.

§. 135.

MARK. XVI. 14. LUK. XXIV. 3—48.

JOH. XX. 19—25.

Uvlorme taipsomane, wochib sivorlerpame,
uñungmet, illinniartut kattimangmetta, up-
kuatiglo parngnanersimatillugit, Judikut
erksigigamikit; illiñiartungnut marrungnut
tamakkoninga okartillugit: Jesusib tapkoa
arkangartut sakkerpeit nerritillugit, akkorng-
anut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse
illipse! Tapkoale kvaksangalerput erksililar-
miglo, annerneinak tækkonasugællugö. Je-
susib okautiveit: Sög kvaksangavise, söngme
inaituñik issumakarkise omættipsinghe? Ag-
gakkalo ittikakkalo tækkolersigik; uvangati-
vunga; aktorlungalo tækkunarsinga: Añer-
nek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga
tækkovapsinga pekkartunga.

Taimak okarame, agganelo ittigganelo sennerkanelo kemergokolerpeit. Illiñiartut kuviaisulerput tagva, Nalegak tækkogamitsuk. Kuviaisungnermut sulle okpernek ajor-metta tattañiniarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiaksakarkise? Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik, igubsaujartub orksuet illanganik tunnijivut, tamakkoa nerriveit tautuktillugit. Jesusib suadlarpeit, tokkungajunnit makkisimajomik tækkolauktut okperingimattigik, omættingit mangaidlarmetta.

Imaglo okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle neiiorapse. Pivlunga aglait illunamasiatik nellautsimajuksaungmetta, Mosesiblo nellautajullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo. Tagva ipaksitilerpeit, aglainik, Gudim okausingiñik nellojungnertidlugit, okautiveillo: Imak aglaksimavok, taimaglo Kristuse äniatitek-saulauktok makkituksauvlunelo tokkungajunnit uvlut pingajuane, innungnut tamaiñut okarkojijok atterminut, kakkialerkovlugit issumatarkovlugit, ajorningit issumagijajungnerkovlugit, Jerusalemiut issukliulugit. Illipsele makkoa tamaita okautigijomarpasse innungnut.

Jesusib anlarnialerame ama okautiveit: Ullapkotekaritse illipse: Sorlo Atatama tillilaukpänga, taimaktauk tilligivapse. Imak okalaurame, supporpeit, okautivlugit: Añernek ajunginek pigilersiuk: Issumagijungnertapse ajorningit issumagijungnertekarput; issumagijungnerniaengitapse ajorningit issumagijungnertekangilet.

Tomasib, marroliavineramik tajjab, arkangemit illangetta, illagilaungileit, Jesusib tikki magit. Tamaña pivlugo illiniartut assingita okautivat: Nalegak tækkolankpavut. Kioveille okaudlugit: Aggangiñe kikkiektorningit tækkungikupkit, tikkeralo illingikupko kikkiektorningiñut, aggakkalo illingikupkit señeranut okperijomangilara.

§. 136.

JOH. XX. 26—29.

Uvlut arvengemit pingajoartut nangmetta, illinniartingit ama takkamane kattimagamik, Tomaselo illagivlugo, upkuangit parngnanersimatillugit, Jesuse akkornganut pivok, okarlne: Ullapkotekaritse illipse! Tomasemullo

okarpok: Tikkit kaituk, aggakalo tækkolikit, aggaktillo isæktikit, sēnerkama illuanut kautilugit, okpinginiarnæk, okperille. Tomasib kiova, okautivlugo: Nalegara, Gudiga! Jesusim okautiva: Tomase, tækkogamga okperpotit; pilloridlarput okpertut uvannik tækkolaungit.

§. 137.

JOH. XXI. 1—23.

Mattoma kingorngagut illiñiartiminut Jesuse ana sakkerpok Tiberiasim imarbinget erkane, imailiorlune sakkertok: Simon Petrus, Tomaselo, marroliavineramik taijak, Nathanaelo, Kanamit Galilæamctomit pijok, Zebedæusiblo erngnæk, assigik marruk illinniartuk, tapkoa illunatik kattimagamik, Simonib Petrusib okautiveit: Nulluarniartoromavunga. Kiovæt: Illaginiarpaptigit. Umiakotomut ikkiartorput erinesuklutik, ununame tamattomane pingilet. Mañale kautualermet, uvlaruklune, Jesuse imab kiglingane nængertok, illinniartingitale Jesuseosingilæt. Jesusib okautiveit: Kittorngait ner-

kiksakangilase? Kiovæt: Ahaila. Okautiveille: Umiab tællerpianut nullutset kivitissigik, pilarpose tagva. Kivitipeit, nulluartut unnuksingmetta amjungnængerkesekpeit.

Illinniartok Jesusib nægligijanga, Petrusenut okarpok: Nalegak tagva. Simon Petrusse Nalekamik tussarame, uvinerkune ativlugo piva, anorerlaurame, imānut missikpok. Assingit illinniartut umiakut nuñaliput nuña ungasigiungneramitsuk, ablornerit arkangemit tellimartut ungnipsakattartut, nullutset nulluarsimajortagit kallipeit. Niugamik aumæñik tækkovut, mingeritseñiglo kangeñut illimajuñik, kakkojarmiglo. Jesusib okautiveit: Nulluartuñit maña pijapsingnit kaitsititse. Simon Petrusse niugame, nullutset nulluarsimajortagit amuveit nuñamut, nulluartut uñudlaralloartillugit, (153) nullutset alliktungilet. Jesusib okautiveit: Nerrimariartoritse. Illñiartingitale ilkunatik appersornera sapperpæt, kinaumanget. Kausimagamik Nalekamik. Jesusib kakkojak tiguva, tuñivlugo tapkonunga, taimaktauk nulluartaivinermik. Tagva pingajuane Jesuse sak-

kertok illiñiartiminut illunainut illangiñullo-
nēt tokkangajuñit makkilaukkardlune.

Nerriareramik, Jesuse Simon Petrusmut
okarpok: Simon, Jonasim erngninga, mak-
konanget nægliginersarivinga? Kiova: Ahai-
la, Nalegak, nægligijagit nellungilarma.
Okautiva: Saugarsukka nerritiniakit. Ai-
panut appersorpa: Simon, Jonasim erng-
ninga, nægligivinga? Kiova: Ahaila, Na-
legak, nægligijagit nellungilarma. Okautiva:
Saugakka pairiniakit. Pingajuangnut appe-
riva: Simon, Jonasim erngninga, nægligi-
vinga? Petrus kiksalererpok, pingajuangnut
okautingmago, nægligivinga. Kiovlune o-
kautiva: Nalegak, illunarsoata nellunginang-
ne, nellunginiñvarma nægligijagit. Jesusib
okautiva: Saugakka nerritikit. Ahamērik,
ahamērik okautivagit: Iñuosulauravit nang-
minernik tapsilauktotit, piomajarnullo aular-
totit. Ittuleruñlle, aggaktit issægomarpatit,
assivit tapsiomarpätit, piomangitarnullo pi-
titsomarpätit. Taimagle okarpok, nellunai-
livlugo, kanoētomut tokkoviksamut Gude
nakoridlaromarpa. Taimak okalaurame, o-
kautiva: Mallinga.

Petruse keviarame, illiñiartok Jesusemik malliktok tækkova, Jesusib nægliktanga, nel-lälauktok imna sakkiangiñe uñuktomé nerritillugit, imaglo okalauktok: Nalegak, pitisijok illingnik kina? Tamna Petrusib tækkogamiuk, Jesuse okautiva: Nalegak, unalekañok illingajuksauva? Jesusib okautiva: Tagvane-erkojomagupko, tikkitsiarilunga, piareakangilak illingnut; igvit mallinga. Tamana pivlugo kattangutigët ingmingnut okalerput: Illiñiartok una tokkoniængilak. Jesusible okautigilaungila: tokkoniængitok; imagle okartok: tagvane-erkojomagupko, tikkitsiarilunga, piareakangilak illingnut.

§. 138.

MATH. XXVIII. 16—20.

MARK. XVI. 15—18.

Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæamut aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib perkungmagit. (Tagvunga kattangutigët angutit uñuktovaksuit, 500. kattimajartorput. 1 Kor. xv. 16.) Tækkogamitsuk, sānganut pamak-

put, illangille sulle inērtuimavut. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak okarlune: Tun-nijauvunga pitsartunernik tamainik, killang-melo nuñamelo. Tamaña pivlugo sillarsoar-mut tamaiñut ainiaritse, inuit tamaita ajoker-torniarsigik, okautilugillo okautsiñik tussar-nertuñik, Babilugillo Atatab, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut: Ajo-kertorsigiglo, mallekovlugit tamaita perko-jakka illipsingnut. Okpertok Babbitaujorlo piulijaujomarpok, okpingitorle erkartortau-jomarpok. (Kappianartomut pijuksauvok) Imaituñik nellunaikutekaromarpot okpertut; attimne añerne kulluit añititsomarpeit, nuta-nut okarnut okaromarpot, kuglugiangojar-tuñiglo pejaijomarpot, tokkonartomiglo im-meralloarunik, sukkoserniængilet: Kañima-jut aggangminut pattiktorpattigik, piungne-romarpot. Ahak, uvlut tamaita neijutsai-narpapse, sillarsub naggatañut.

Mattoma, kingorngane tillijab Jakobusib tækkogiva.

§. 139.

ACT. I. 3—12. MARK. XVI. 19, 20.

LUK. XXIV. 49—53.

Uvlut ungniakattartut marroertorlutik, tillijet Jesusib sakkervigijarangamigit, Gudiblo nalegauninganik okautigamigit, kingorlerpanik Jerusalemut kattitipeit, Jerusaleme kemekkoñagit iñerterpeit, Atatable okautigilauktanganik uttakkikoveit, tussalauktattik tapsomanget (Jesusemit). Imak okartok: Ahak, Atatama okautigilauktanga illipsingnut tillijomarpara; illipsele iglugaseksoarne Jerusalemetuarniarpose, panget pitsartunermik tuñijaukarase. Johānese Babtisilauktok iñermut, illipsele Babtitanjomarpose Annernermut ajunginermut, uvlut ikkitut kingorngattigut. Kattimajulle apperivæt okardlutik: Nalegak, mannakut Israelib nalegauninga ama idluarsaromarpiuk? Kioveit: Piareakangilak, tamattoma nelluniksanga nellunakutaksangalonēt kausimagupsigik, tamaña Atatab ajugakangitub issumaninik piomarpara; illipsele Añernerub ajunginerub pitsar-

tuninga pilarniarpasse, tamna illipsingnut tikkitsomarmet. Okautigiomarpapsinga Jerusalemiunūt, Judæamiunnullo illunainnut, Smariamiunullo, sillarsublo issuanut.

Tagvanget Betanianut aitimeit, agganne kollangiutidlugit saimartipeit. Imagle saimartikamigit, takpaunga kangattartitauvok tækkuksauvlune, tautuktillugit nuvujab kangattartipa, killangmut, takpaungaujauvok, ingipok Gudib tallerpiet tungānut.

Killangmut kangattartok arlorvigingmatsuk, ahak, angutik marruk kakkortængnik annoralæk senniænnetak, imak okalerpuk: Okkorse, angutit Galilæamiut, sōg nangerpise, killangmullo arlorpise? Jesuse tamna, illipsingnit killangmut kangattartitauvok, ama tikkitsomarivok, sorlo tækkolauktasse killangmut kangattartok.

Tava pamangavlutik tuksiarvigivæt, Jerusalemūt kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut, kakkamit taimajomit orksuktalingmit, tamna Jerusalemīt kannitok, sorlo Sabbatheme pissukattartotitut. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlælo.

Annernek ajunginek pigileramitsuk king-
orngagut aivut, tamainnut okariartorput
(okautsinnik tussarnertunnik). Nalekablo
pinniarkattigiveit, okausingit okpernarti-
~~er~~peit tattamminiarnartunnut malliktun-
nut.

(Jesusib Kristusib pinniarningit nagga-
tiksangit).

